

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว  
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

THE PHYSICAL ENVIRONMENT ARRANGEMENT OF COMMUNITY  
SURROUNDING KHUNTALAE SWAMP FOR TOURISM SURATTHANI  
PROVINCE



ว.พ.  
21/11/2556

เลขหมู่.....  
เลขทะเบียน..... 141705  
วัน,เดือน,ปี..... 17 ส.ค. 2559

b.....  
i.....

1275416x

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม  
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
พ.ศ. 2556

KMITL-2013-ED-M-221-052

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE PHYSICAL ENVIRONMENT ARRANGEMENT OF COMMUNITY  
SURROUNDING KHUNTALAE SWAMP FOR TOURISM SURATTHANI  
PROVINCE



A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT  
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF  
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE  
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION  
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG  
2013

KMITL-2013-ED-M-221-052

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



**COPYRIGHT 2013**

**FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION**

**KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการ  
ท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี  
The Physical Environment Arrangement of Community  
Surrounding Khuntalae Swamp for Tourism  
Suratthani Province

นักศึกษา

นางสาวนิตา แสงเดช

รหัสประจำตัว

53630515

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รศ.สมพล ดำรงเสถียร

รศ.สุรศักดิ์ กิ่งขาว

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ รศ.สมพล รศ.สุรศักดิ์ ดร.ณรงค์	กสินหอม ทิพย์โสธร ดำรงเสถียร กิ่งขาว พิมसार

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 23 เมษายน 2556 เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ห้องเรียนสมาคมศิษย์เก่า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อ  
การท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

นักศึกษา

นางสาววนิดา แสงเดช

รหัสประจำตัว

53630515

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

พ.ศ.

2556

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รศ.สุรศักดิ์ กิ่งขาว

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รศ.สมพล ดำรงเสถียร

## บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อ  
การท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึง  
ขุนทะเล 2) ศึกษาความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมชมบึงขุนทะเล 3) เสนอแนวทาง  
การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย  
ครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวจำนวน 100 คน และประชาชนในพื้นที่จำนวน 100 คน

จากข้อมูลพบว่าบึงขุนทะเลเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 1,270 ไร่ ครอบคลุม  
พื้นที่ 3 ตำบลของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีคือ ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล และตำบลวัดประดู่  
จากข้อมูลพบว่าลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลมีธรรมชาติและวิถีชีวิตที่น่าศึกษาซึ่งบึงขุน  
ทะเลมีความสำคัญทั้งในเชิงนิเวศวิทยาและสถานะเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีศักยภาพของ  
พื้นที่ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีลักษณะผสมผสานระหว่างพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่อยู่อาศัย  
แบบชุมชนเมืองและพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแต่ละส่วนมีลักษณะเฉพาะตัวในด้านสภาพแวดล้อมและ  
สิ่งปลูกสร้าง จึงสามารถสรุปเป็นแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อ  
การท่องเที่ยว โดยการพัฒนาพื้นที่และกิจกรรมทั้ง 3 จุด ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงติดต่อกัน  
ตลอดเส้นทางของท่าท่องเที่ยวบึงขุนทะเลดังต่อไปนี้

### พื้นที่ส่วนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

วางแผนสภาพแวดล้อมโดยพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ  
สุนทรียภาพของแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานในแหล่ง  
ท่องเที่ยวส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว โดย จัดจำหน่ายของที่ระลึก  
จากผลิตผลของชาวบ้านและจัดกิจกรรมเทศกาลท่องเที่ยวตามประเพณีท้องถิ่นเพื่อดึงดูดใจให้  
นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวเพิ่มขึ้นอีกทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนโดยคำนึงถึง  
สภาพแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้แก่ กิจกรรมล่องเรือ  
ศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ และ กิจกรรมถ้ำรูปธรรมชาติ เป็นต้น

### พื้นที่ส่วนที่เป็นเกษตรกรรม

บริเวณพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้านตำบลขุนทะเลและตำบลวัดประดู่  
ซึ่งอยู่รอบบึงขุนทะเล ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำสวนยางพารา สวนผลไม้ สวนมะพร้าวซึ่งกำหนดให้เป็น  
พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยจัดเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือและเส้นทางจักรยาน เช่น ชมการผลิต

เอกสาร  
เอกสาร  
เอกสาร

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา ! และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น้ำตอลมะพร้าว การเรียนรู้เรื่องหัตถกรรม จักสาน การเรียนรู้ภูมิปัญญา เช่น การสาธิตการทำผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรการให้บริการที่พิกแบบโฮมสเตย์ ชมวิถีชีวิตชาวบ้านซึ่งเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวบึงขุนทะเล

#### พื้นที่ส่วนที่เป็นชุมชนที่อยู่อาศัย

เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของเมืองและมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นอกจากการปรับปรุงทางด้านกายภาพแล้วยังต้องช่วยเสริมด้วยกิจกรรมต่างๆตามช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้พื้นที่มีจุดดึงดูดความสนใจและส่งเสริมสภาพแวดล้อมของเมืองที่ดีขึ้น การปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่ควรมีความกลมกลืนต่อเนื่องกันของสิ่งประกอบภูมิทัศน์ต่างๆ เช่น ชุมทางเข้าบึงขุนทะเล ศาลาที่พักคอยรถประจำทาง รวมถึงสิ่งก่อสร้างชนิดอื่นๆ เช่น ม้านั่ง เสาไฟฟ้า ถังขยะ กระบะต้นไม้ และควรสื่อสารถึงสัญลักษณ์หรือความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ได้ด้วย



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<b>Thesis Title</b>	The Physical Environment Arrangement of Community Surrounding Khuntalae Swamp For Tourism Suratthani Province
<b>Student</b>	Miss Vanida Saengdech
<b>Student ID.</b>	53630515
<b>Degree</b>	Master of Industrial Education
<b>Program</b>	Architecture
<b>Year</b>	2013
<b>Thesis Advisor</b>	Associate Professor Dr.PastrapornTippayasothorn
<b>Thesis Co-Advisor</b>	Associate Professor SurasakKangkhaio
<b>Thesis Co-Advisor</b>	Associate Professor SompolDumrongsatian

### ABSTRACT

The research is to study the guidelines the physical environment arrangement of community surrounding Khuntalae swamp for tourism Suratthani province. The proposals are : 1) To study the physical environment of Khuntalae swamp. 2) To study the requirements of local community people and Khuntalae swamp visitors. 3) The proposed guideline for the environmental and physical management for tourism at Khuntalae swamp. The samples used in this research are from 100 tourists and 100 local community people.

The Khuntalae Swamp is a large freshwater lake. An area of approximately 1,270 acres covering three parish of district Suratthani is a district of Khunthalae, Makhamtia and parish Watpradu. We found that the characteristics of the physical environment and the lifestyle natural of Khuntalae swamp. which is important both in terms of ecology and economy of the province of Suratthani. Potential of the area is conducive to eco-tourism. A mix of agricultural land. Residential areas in urban and tourist areas, each of which is unique in the field of environment and buildings. It can be concluded that the physical environment arrangement of community surrounding Khuntalae swamp for tourism. The development of the area and the three points, which is a tourist attraction over the course of consecutive linked to travel of Khuntalae swamp.

#### **The area as a tourist attraction.**

Layout of the environment by developing landscape to blend with the natural environment. The aesthetics of the tourist attraction and the community. Improve facilities. Infrastructure in the tourist attraction. Promote and support the activities in the tourist attraction. The distribution of the memorial of turnout of residents and tourism festival organized by local tradition to attract more tourists to travel as well as generate income for the community with regard to the

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา !!! และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

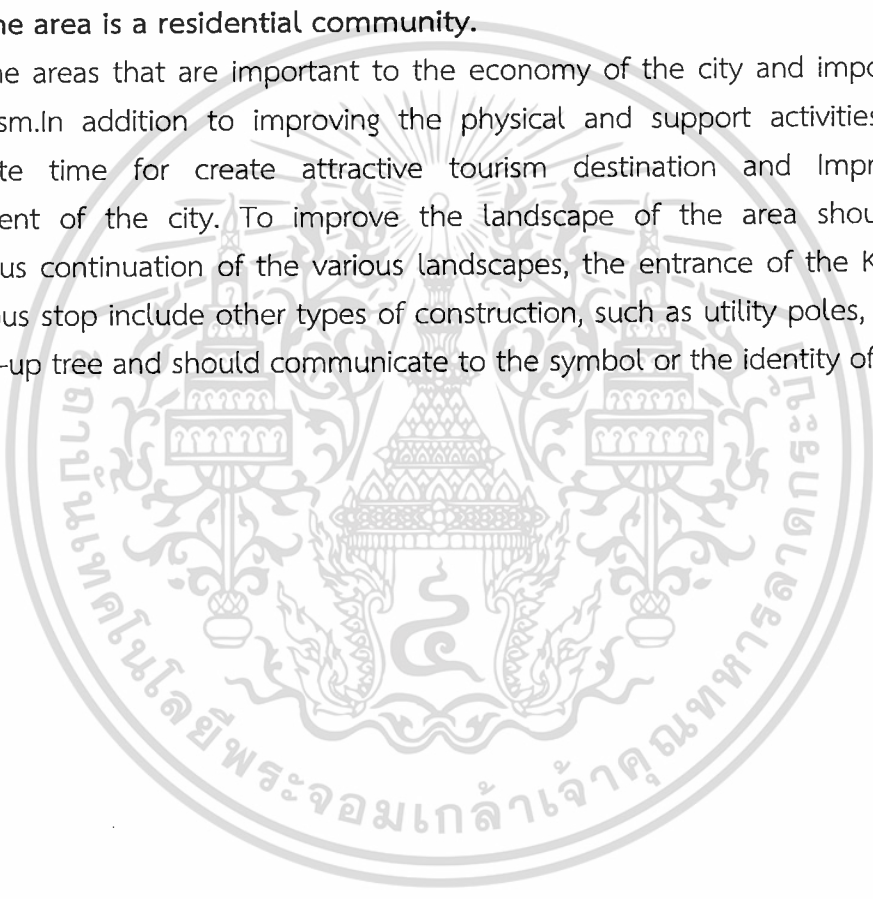
environment including the promotion of eco-tourism activities, including boating, nature study activities. Riding a bicycle along the nature trails and nature photography, etc.

**The area is agriculture.**

The area is mainly agricultural area of the villagers Khunthalae district and Watpradu district of around a lake. The villagers made Rubber plantation, Orchards, coconut groves. Which is defined as the area of agricultural tourism. By routing tourism by boat and bike paths such as the production of coconut sugar, learning the craft, basketry, learning the folk wisdom such as demonstrations products from herbal, providing homestay accommodation.

**The area is a residential community.**

The areas that are important to the economy of the city and important for the tourism. In addition to improving the physical and support activities by the appropriate time for create attractive tourism destination and Improve the environment of the city. To improve the landscape of the area should be a harmonious continuation of the various landscapes, the entrance of the Khuntalae swamp, bus stop include other types of construction, such as utility poles, benches, trash pick-up tree and should communicate to the symbol or the identity of the area as well.



## กิตติกรรมประกาศ

การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์นี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดีจากความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รศ.สุรศักดิ์ กังขาว และ รศ.สมพล ดำรงเสถียร ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาดอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้ทำให้งานวิจัยสำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงรวมถึงขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม และ รศ.ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่ได้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณ รศ.อุดมศักดิ์ สารีบุตร, รศ.ว่าที่ร้อยโทพิชัย สดพิบาล อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์และ ผศ.ดร. ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงสี อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีที่ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องประชาชนในพื้นที่ตำบลมะขามเตี้ย, ตำบลขุนทะเล, ตำบลวัดประดู่ อำเภอเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานีและนักท่องเที่ยวทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ต่างๆ และขอขอบพระคุณพี่มานุชสงวนพันธ์ หัวหน้ากลุ่มอนุรักษ์บึงขุนทะเล ที่ให้ข้อมูลในการลงสำรวจและความความคิดเห็นที่ประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่น้อง ทุกท่านและเพื่อนๆทุกคน ที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือทุกอย่างเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในการเป็นนักศึกษานักศึกษานี้

วนิดา แสงเดช

# สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 นโยบายและแผนต่างๆที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.2 สภาพทั่วไปของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี.....	11
2.3 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อม.....	18
2.4 พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม.....	22
2.5 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว.....	27
2.6 ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน.....	30
2.7 ทฤษฎีและหลักการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว.....	38
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
3.1 พื้นที่ศึกษา.....	55
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	59
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย.....	64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา VI ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	65
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต.....	65
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม.....	74
4.3 บทสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต.....	89
บทที่ 5 ผลการวิจัย.....	92
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	92
5.2 อภิปรายผล.....	94
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	100
บรรณานุกรม.....	126
ภาคผนวก.....	128
ภาคผนวก ก. เอกสารทางราชการที่ใช้ในการวิจัย.....	129
ภาคผนวก ข. หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย.....	134
ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	139
ประวัติผู้เขียน.....	154

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา VII นี้ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงจำนวนประชากรปี พ.ศ.2554.....	13
2.2 แสดงจำนวนสถานศึกษา.....	16
3.1 แสดงข้อมูลที่อยู่อาศัยสำหรับประชากรรอบบึงขุนทะเล.....	55
3.2 แสดงจำนวนประชากรรอบบึงขุนทะเล.....	60
3.3 แสดงจำนวนประชากรในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีแยกตามช่วงอายุ.....	60
3.4 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมเยียนในเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2554.....	61
3.5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา .....	61
4.1 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	74
4.2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	77
4.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็น นักท่องเที่ยว.....	78
4.4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของผู้ตอบแบบ สอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	80
4.5 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่ประชาชนในพื้นที่.....	82
4.6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นประชาชนในพื้นที่.....	83
4.7 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็น ประชาชน.....	85
4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็น เป็นประชาชนในพื้นที่.....	88
5.1 แสดงเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม.....	107

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา VIII จะต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงกรอบแนวความคิดการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเล.....	5
2.1 แสดงกลุ่มจังหวัดภาคใต้.....	10
2.2 แสดงการแบ่งเขตการปกครองในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี.....	13
2.3 แสดงแผนที่ท่องเที่ยวตัวเมืองสุราษฎร์ธานี.....	17
2.4 แสดงแผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	18
2.5 แสดงโครงสร้างและองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม.....	23
2.6 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี.....	35
2.7 แสดงสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานีพ.ศ. 2552.....	37
2.8 แสดงสภาพบริเวณภายในโครงการบึงขุนทะเล จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	38
3.1 แสดงพื้นที่บริเวณบึงขุนทะเลและพื้นที่ใกล้เคียง.....	56
3.2 แสดงพื้นที่ศึกษารอบบึงขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	57
3.3 แสดงภาพถ่ายทางอากาศพื้นที่ศึกษารอบบึงขุนทะเล.....	58
3.4 แสดงการแบ่งเขตการปกครองในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี.....	59
3.5 แสดงการวางแผนประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย.....	59
4.1 แสดงลักษณะพื้นที่บริเวณบึงขุนทะเล.....	66
4.2 แสดงสภาพปัจจุบันบริเวณบึงขุนทะเล.....	67
4.3 แสดงรูปแบบการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางรถ.....	67
4.4 แสดงรูปแบบการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางเรือ.....	68
4.5 แสดงลักษณะประเพณีและวัฒนธรรม.....	68
4.6 แสดงรูปแบบเอกลักษณ์วิถีชีวิตชุมชน.....	69
4.7 แสดงรูปแบบร้านอาหาร.....	69
4.8 แสดงรูปแบบห้องน้ำ.....	70
4.9 แสดงรูปแบบศาลาพักผ่อน.....	70
4.10 แสดงรูปแบบท่าเทียบเรือ.....	71
4.11 แสดงรูปแบบถังขยะ.....	71
4.12 แสดงลานกิจกรรม.....	72
4.13 แสดงรูปแบบทางเท้า.....	72
4.14 แสดงรูปแบบลานจอดรถ.....	73
4.15 แสดงรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	73

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา IX และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.1 แสดงการวิเคราะห์การวางผังแนวทางเลือกที่ 1.....	104
5.2 แสดงการวิเคราะห์การวางผังแนวทางเลือกที่ 2.....	105
5.3 แสดงการวิเคราะห์การวางผังแนวทางเลือกที่ 3.....	106
5.4 แสดงการกำหนดโซนในการวางผัง.....	108
5.5 แสดงการวางผัง.....	109
5.6 แสดงรูปแบบเส้นทางสัญจร.....	110
5.7 แสดงรูปแบบศูนย์จำหน่ายของที่ระลึกในส่วนพาณิชยกรรม.....	111
5.8 แสดงรูปแบบศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในส่วนราชการ.....	112
5.9 แสดงพื้นที่อยู่อาศัย.....	113
5.10 แสดงพื้นที่สีเขียวชุมชน.....	114
5.11 แสดงพื้นที่เกษตรกรรม.....	115
5.12 แสดงการวางผังพื้นที่ท่องเที่ยวบึงขุนทะเล.....	116
5.13 แสดงเส้นทางสัญจรภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว.....	117
5.14 แสดงทัศนียภาพบริเวณจุดชมวิวและซุ้มทางเข้า.....	118
5.15 แสดงรูปแบบศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและห้องน้ำสาธารณะภายในบึงขุนทะเล.....	119
5.16 แสดงทัศนียภาพบริเวณท่าเทียบเรือ.....	120
5.17 แสดงทัศนียภาพบริเวณซุ้มขายอาหาร-เครื่องดื่ม.....	121
5.18 แสดงสิ่งประกอบบริเวณ.....	122
5.19 แสดงกิจกรรมปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ.....	123
5.20 แสดงกิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ.....	124

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา X ละต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพมากเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียที่มีความหลากหลายด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมนิยม ศิลปวัฒนธรรมตลอดจนประเพณีต่างๆอันเป็นเอกลักษณ์และได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นการค้าบริการที่มีศักยภาพเพื่อสร้างงาน กระจายรายได้ โดยได้ระบุวัตถุประสงค์และแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ คือ “พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มการจ้างงานและการกระจายรายได้สู่ชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ และพัฒนาธุรกิจบริการที่มีศักยภาพใหม่ๆให้สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้าน” พร้อมทั้งตั้งเป้าหมายที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (Tourism Capital of Asia) (แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา :1) การพัฒนาและการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวนั้นส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม ทางด้านสังคมและความเป็นอยู่

สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของภาคใต้มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ทั้งที่เป็น ภูเขา ที่ราบ ชายฝั่งทะเลมีชายหาดอันสวยงาม มีเกาะต่าง ๆ เรียงรายอยู่นับร้อย ๆ เกาะ ตลอดแนวชายฝั่งทะเล ทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน ป่าต้นน้ำ ทะเลสาบ ป่าพรุ แม่น้ำและลุ่มน้ำสายต่างๆตลอดจนความหลากหลายทางวัฒนธรรมเชื้อชาติศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ทำให้ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดในด้านการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ทั้ง 14 จังหวัดมีความหลากหลายมาก อีกประการหนึ่งยุทธศาสตร์การวิจัย (พ.ศ.2555-2559) ของภาคใต้ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.2555:60) เน้นการบูรณาการด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มจังหวัด 3 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ (กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามันและกลุ่มจังหวัดชายแดนใต้) เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวและนำไปสู่การพัฒนาภูมิภาคภาคใต้และประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน ที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยยุทธศาสตร์การวิจัยของภาคใต้จะมีความเชื่อมโยงกับทั้งนโยบายเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยประกอบด้วย (ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และพัทลุง) เป็นจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาและมีบทบาทในการเป็นเมืองศูนย์กลางของภาคใต้ตอนบน ซึ่งมีข้อได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางน้ำ ซึ่งในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นบึงธรรมชาติ คือบึงขุนทะเลเป็นแหล่งน้ำจืดที่คล้ายทะเลสาบขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ประมาณ 1,270 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบลของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี คือ ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล และตำบลวัดประดู่ ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศใต้ประมาณ 7 กิโลเมตร(เทศบาลตำบลขุนทะเล.2554)[ออนไลน์] บึงขุนทะเลจัดเป็นระบบนิเวศแบบระบบเปิด(open system) รับน้ำจากคลองสาขาที่อยู่ทางด้านทิศใต้ ได้แก่ คลองชะไก่ คลองท่าแร่ คลองท่ากรวดและคลองบ้านใหม่ ส่วนทางระบายน้ำออกจากบึงมีคลอง 2 คลอง คือ คลองมะขามเตี้ยและคลองท่ากูปไหลลงสู่แม่น้ำตาปีทางด้านทิศเหนือของบึง ระบบน้ำบึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขุนทะเลได้รับอิทธิพลของน้ำทะเลที่ขึ้นลงและรุกล้ำเข้ามาถึงในเขตบึงโดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งเป็นครั้งคราว บึงขุนทะเลมีความสำคัญทั้งในเชิงนิเวศวิทยาและสภาวะเศรษฐกิจสังคมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นที่อยู่อาศัยของนกน้ำชนิดที่สำคัญ เช่น นกเป็ดน้ำ นกขันและนกชนิดอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมากเป็นแหล่งที่มีปลาน้ำจืดชุกชุม มีทัศนียภาพที่สวยงาม ประชาชนที่อยู่อาศัยอยู่โดยรอบใช้น้ำจากบึงและคลองสาขาเพื่อการเพาะปลูก อุปโภค และเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนประกอบอาชีพด้วยการจับหาสัตว์น้ำเป็นรายได้ความเชื่อมโยงของระบบนิเวศบึงขุนทะเลกับระบบอื่นทำให้มีโอกาสสูงที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบต่างๆ ของบึง ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของน้ำในบึงอันเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญที่สุดของระบบนิเวศนี้จนอาจก่อความเสียหายย้อนกลับ (adverse effect) ต่อการดำรงชีพของประชาชนที่เกี่ยวข้องในที่สุด

ปัจจุบันพื้นที่บึงขุนทะเลยังไม่ได้รับการพัฒนาพื้นที่เพื่อที่จะรองรับกิจกรรมต่างๆ ของประชากรในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี โดยปัจจุบันพื้นที่ของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีความแออัดทั้งสภาพการจราจร สิ่งแวดล้อมและอื่นๆ ซึ่งเทศบาลตำบลขุนทะเลเป็นเทศบาลที่มีพื้นที่อาณาเขตติดต่อกับเป็นลักษณะเมืองปริมณฑล จำเป็นที่จะต้องรองรับความเจริญเติบโตของเมืองที่จะขยายตัวออกมาถึงพื้นที่ข้างเคียงในอนาคต โดยปัจจุบันมีการไหลบ่าของประชากรเข้าสู่เทศบาลตำบลขุนทะเลเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เทศบาลมีการขยายตัวในหลาย ๆ ด้าน ประกอบกับทางจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานีขึ้น โดยเน้นให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นเมืองที่มีประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจดี มีการกระจายรายได้และพึ่งพาตนเอง สภาพแวดล้อมปราศจากมลพิษ แบ่งวิสัยทัศน์ออกเป็น 5 ด้าน โดยกำหนดการพัฒนาด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวและการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการขยายตัวของประชากรและกิจกรรมที่หลากหลายในเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จึงทำให้เกิดมลภาวะค่อนข้างสูง เช่น ชาติที่ว่างโล่งและสถานที่ที่สาธารณะสำหรับจัดงานเทศกาลและกิจกรรมของชุมชน ตลอดจนที่โล่งเพื่อการนันทนาการและพักผ่อนหย่อนใจสำหรับชุมชน ซึ่งนอกจากจะสนองความต้องการของชุมชนแล้วยังเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ขาดการพัฒนากิจกรรมและภูมิทัศน์ชุมชนที่สร้างภาพลักษณ์แก่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเสนอแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว และได้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2553 – 2556) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) โดยทำการศึกษาสภาพทางกายภาพของบึงขุนทะเลและศึกษาความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้มาเยี่ยมเยือน โดยพิจารณาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว โดยนำมากำหนดเป็นแนวทางของการพัฒนาภูมิทัศน์บึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวที่เหมาะสมควบคู่ไปกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เป็นการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดการพัฒนาและใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

## 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงขุนทะเล เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
- 1.2.2 เพื่อทำการศึกษาคำความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมเยือนบึงขุนทะเล
- 1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

## 1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพ สมพล ดำรงเสถียร (2548:17) ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ ดังนี้

1.3.1.1 ศึกษาสถานที่ตั้ง

1.3.1.2 ศึกษาสภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่ในปัจจุบัน

จากกรอบแนวคิดข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงขุนทะเล โดยทำการศึกษาสถานที่ตั้ง สภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่ในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมกายภาพที่สามารถมองเห็นการเกิดกิจกรรมและการใช้พื้นที่รวมทั้งสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอยู่อาศัยและการท่องเที่ยว รวมไปถึงข้อกำหนดและมาตรฐานของชุมชนในด้านสภาวะวิถีชีวิต ประชากร เศรษฐกิจและสังคม เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาให้มีสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาและความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกับพื้นที่

1.3.2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาคำความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมเยือน บึงขุนทะเล เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ สุรพล พยอมแย้ม(2545: 21)

1.3.2.1 ศึกษาวิถีชีวิตและกิจกรรมที่เข้ามาใช้พื้นที่

1.3.2.2 ศึกษาการประกอบอาชีพและรายได้

1.3.2.3 ศึกษาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2531 : 31-35) ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาคำความต้องการของชุมชนและนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. สิ่งที่น่าท่องเที่ยวคาดหวัง ได้แก่ สิ่งที่น่าท่องเที่ยวคาดหวังที่จะเห็น ได้แก่ ภูมิทัศน์ในพื้นที่ต่างๆของประเทศไทยในลักษณะแปลกจากที่เคยเห็น

2. สิ่งที่ประชากรของเมืองคาดหวัง การคาดหวังของประชากรผู้อยู่อาศัยในเมืองนั้นอาจมีความคาดหวังทัศนและค่านิยมที่แตกต่างไปจากนักท่องเที่ยวเล็กน้อยหรือตรงกันข้าม ประชากรพื้นที่นั้นอาจมีแนวโน้มที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ไม่จำเจเหมือนเดิม ต้องการการพัฒนาที่ทันสมัยแบบชาวตะวันตก ซึ่งสวนทางกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมแบบตะวันออก แต่ทั้งนี้ก็มีปัญหาใหญ่เพราะค่านิยมเป็นสิ่งที่สามารถอธิบายและชี้แจงให้เข้าใจง่าย

จากกรอบแนวคิดในการศึกษาคำความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมเยือนของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคำความต้องการใช้สาธารณูปโภค-สาธารณูปการเพื่อความสะดวกและส่งเสริมความเป็นอยู่รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น

เหล่านี้เป็นแนวทางที่สามารถกำหนดรูปแบบ ลักษณะความต้องการของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวมีเข้ามาใช้พื้นที่นั้นๆได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องให้เกิดประสิทธิภาพ

### 1.3.3 กรอบแนวคิดในการเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่ ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2555-2559) กองวิชาการและแผนงาน ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1.3.3.1 แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

1.3.3.2 แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อม

1.3.3.3 แนวทางการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวก

1.3.3.4 แนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมการท่องเที่ยว

1.3.3.5 แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์

กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2554 : 15) กำหนดรูปแบบการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว มีเกณฑ์ในการกำหนด ดังนี้

1. ตำแหน่งที่ตั้งและการเข้าถึง หมายถึง ระยะทางและความใกล้ไกลจากชุมชน ถนนสายหลักที่เข้าถึง ความสะดวกสบายในการเข้าถึง เกณฑ์ในเรื่องตำแหน่งที่ตั้งนี้จะช่วยกำหนดประเภทของการพัฒนาต่อไปว่าจะเป็นการพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวประเภทเข้าไปเย็นกลับ (Day - Trip) หรือการพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวประเภทค้างคืน (Overnight - Trip) หรือเป็นไปได้ทั้งสองรูปแบบ

2. คุณสมบัติของแหล่งน้ำ ทั้งในด้านความสวยงาม ความเป็นเอกลักษณ์ ผลกระทบกับสภาพธรรมชาติ พืชพรรณและสัตว์น้ำที่อาศัยอยู่เดิม นอกจากนี้ยังมีคุณสมบัติที่เอื้อให้เกิดความหลากหลายของกิจกรรมและช่วงเวลาของการเกิดกิจกรรม อาจเกิดได้ตลอดทั้งปีหรือบางช่วงตามแต่สภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศในบริเวณนั้นจะอำนวย

3. การใช้งานเดิม ควรพิจารณาว่าจะเกิดความขัดแย้งกับการพัฒนาหรือไม่ หรือจะต้องการระยะถอยร่นจากกิจกรรมเดิมมากน้อยเพียงใด ตัวอย่างการใช้งานเดิม เช่น การชลประทาน การเพาะสัตว์น้ำ เป็นต้น ซึ่งอาจขัดแย้งกับกิจกรรมการท่องเที่ยว

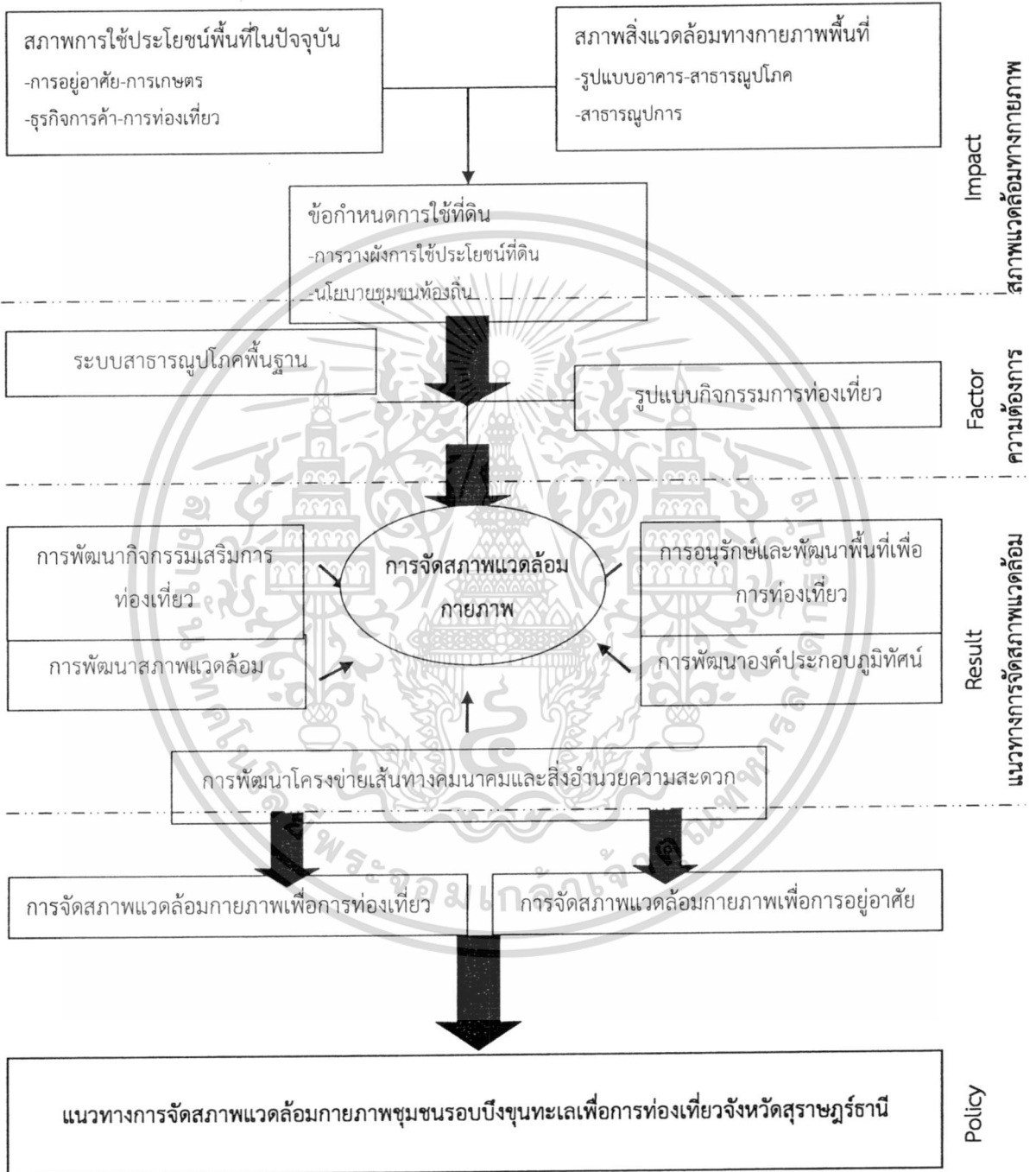
4. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) พิจารณาจากปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน ได้แก่ ขนาดของแหล่งน้ำ ขนาดของพื้นที่บริเวณชายน้ำทั้งหมดที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปใช้ได้ ความละเอียดอ่อนของพื้นที่ในแง่ของการอนุรักษ์พื้นดิน น้ำ ป่าไม้ หรือสัตว์ที่อยู่ตามธรรมชาติ ว่าสมควรหรือไม่ที่จะให้นักท่องเที่ยวเข้าไปใช้สถานทีนั้น

5. แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆที่อยู่ข้างเคียง ซึ่งจะทำให้แหล่งน้ำนั้นมีกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นอยู่ในเครือข่ายของการท่องเที่ยว หรือเป็นจุดศูนย์กลางของการท่องเที่ยว และหากแหล่งน้ำนั้นอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยวอื่น จะทำให้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ยาก นอกจากนี้แหล่งน้ำนั้นจะมีคุณสมบัติที่เด่นชัดจริงๆ

จากกรอบแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยได้นำหลักการที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว แนวคิดการส่งเสริมกิจกรรมที่มีอยู่แล้วและปรับปรุงการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดกิจกรรมการอยู่อาศัยและส่งเสริมการท่องเที่ยว เน้นการแบ่งโซน กิจกรรมในพื้นที่ โดยศึกษาแนวทางในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยและท่องเที่ยว
2. แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อม
3. แนวทางการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวก
4. แนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมการท่องเที่ยว
5. แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิดการวิจัยการจัดการสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 1.4 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตและศึกษาพฤติกรรมของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมเยือนบึงขุนทะเล เพื่อเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้สอดคล้อง กันอย่างเป็นระบบและ เป็นส่วนช่วยในการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นและกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เข้าด้วยกันซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาและใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีตัวแปรในการศึกษาตามรายละเอียดดังนี้

### 1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนครัวเรือนที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ประชากรที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่บึงขุนทะเล จำนวนประชากร 30,522 คน และผู้เยี่ยมเยือนพื้นที่บึงขุนทะเลจำนวน 67,950 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่บึงขุนทะเล จำนวน N คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน 10 % โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ใช้สมการ  $n = \frac{N}{1 + N(0.10)^2}$  โดย n หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง ส่วน N หมายถึงประชากรตามคำจำกัดความในการวิจัย จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน และนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยือนในพื้นที่บริเวณบึงขุนทะเลจำนวน 100 คน

### 1.4.2 ขอบเขตการศึกษา

#### 1.4.2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

##### 1.4.2.1.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณพื้นที่บึงขุนทะเล

##### 1.4.2.1.2 ลักษณะสภาพทาง เศรษฐกิจ และสังคม

##### 1.4.2.1.3 ความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

#### 1.4.2.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษารอบคลุมเพื่อพัฒนาพื้นที่บึงขุนทะเล เนื้อที่ประมาณ 1,270 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบลของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี คือ ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล และตำบลวัดประดู่

#### 1.4.2.3 ตัวแปรที่ศึกษา

การกำหนดตัวแปร (Variable) ในการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรการวิจัยเป็น 2 ชนิด คือ

1.4.2.3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ในการวิจัยครั้งนี้ คือปัญหาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบึงขุนทะเล

1.4.2.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทั้งนี้การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จ.สุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นตัวแปรในการวิจัยในครั้งนี้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก

เพื่อการท่องเที่ยวที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ในเขตพื้นที่บึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

### 1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. บึงขุนทะเล หมายถึง แหล่งน้ำจืดที่คล้ายทะเลสาบขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ประมาณ 1,270 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบลของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี คือ ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล และตำบลวัดประดู่

2. การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางไปด้วยความสมัครใจไม่มีการบังคับขู่เข็ญ และเดินทางไปด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ

3. นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งหรือเดินทางจากประเทศหนึ่งไปอีกประเทศหนึ่งที่มีได้อาศัยอยู่เป็นประจำด้วยเหตุผลใดๆก็ตามที่ไม่ใช่ไปประกอบอาชีพหารายได้

4. ภูมิทัศน์ หมายถึง ความสวยงามทางกายภาพ การมองเห็นของพื้นที่ มุมมองออกไป มีความโล่งสบายตา มีต้นไม้ ธรรมชาติที่สวยงาม มีสีสันทัน และอากาศที่ให้ความรู้สึกสบาย ทางเดินริมถนนมีต้นไม้ให้ความร่มรื่น สภาพแวดล้อมไม่แออัด ไม่มีมลภาวะ ให้ความสะดวกสบายแก่ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ มีสวนสาธารณะ มีอาคารที่สวยงามทางสถาปัตยกรรมและมีความน่าอยู่ของชุมชน

5. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่บริเวณบึงขุนทะเล หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สามารถมองเห็นการเกิดกิจกรรมและปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของชุมชนบริเวณบึงขุนทะเลรวมถึงทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงเอกลักษณ์ความโดดเด่นของพื้นที่

6. ความต้องการ หมายถึง ความต้องการใช้สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ เพื่อความสะดวกและส่งเสริมความเป็นอยู่รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว

7. แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ หมายถึง แนวคิดการส่งเสริมกิจกรรมที่มีอยู่แล้ว และปรับปรุงการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดกิจกรรมด้านการอยู่อาศัยและส่งเสริมการท่องเที่ยว

## บทที่ 2

# เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทั่วไปจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านลักษณะทางกายภาพ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 นโยบายและแผนต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 สภาพทั่วไปของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
- 2.3 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อม
- 2.4 พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม
- 2.5 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว
- 2.6 ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน
- 2.7 ทฤษฎีและหลักการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 2.1 นโยบายและแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีต้องอาศัยนโยบายและแผนพัฒนาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ ดังนี้

#### 2.1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)

ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ความเป็น “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา.2553:1) การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นโครงการที่ดำเนินการตามนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มั่นคงและสมดุลสร้างความยั่งยืนให้แก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

#### 2.1.2 นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติโดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยขึ้น ดังนี้

##### 2.1.2.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว การสร้างโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและระบบเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวทั่วประเทศ เพื่อบ้านและในภูมิภาค (สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมษายน 2554:22) เพื่อเตรียมความพร้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งให้อื้ออำนวยความสะดวก  
สะดวกแก่คนทุกกลุ่ม (Tourism for All)

#### 2.1.2.2 การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

โดยมุ่งเน้นการพัฒนาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเสมือนโถมให้มีความสมบูรณ์ดั้งเดิม การพัฒนาแหล่ง  
ท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนการพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะของกลุ่มการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยง  
ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรอง และยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของแหล่ง  
ท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานในระดับสากล และสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ส่งเสริมการ  
มีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท่องเที่ยวเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยว  
ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ มาตรฐาน และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว  
ได้

#### 2.1.2.3 การพัฒนาสินค้า บริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว

โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรม นวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มด้านการ  
ท่องเที่ยว การป้องกันและรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว การเสริมสร้างความเข้มแข็งและ  
พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อเสริมสร้างโอกาส  
และแรงจูงใจเพื่อพัฒนาการค้า การลงทุนด้านการท่องเที่ยว ให้สามารถตอบสนองความต้องการของ  
นักท่องเที่ยวได้

#### 2.1.2.4 การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว

โดยมุ่งเน้นเผยแพร่ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว สร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนาระบบ  
สนับสนุนการตลาดท่องเที่ยว เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวรับรู้และเข้าใจในภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ สร้าง  
ความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ สร้างกระแสการรับรู้ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าการ  
ท่องเที่ยว การดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประมุขสิทธิ์ ดึงงาน และจัดงานแสดงต่างๆ(Event) เผยแพร่  
ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามา  
ท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้นมีการใช้จ่ายมากขึ้น และสร้างกระแส การท่องเที่ยวภายในประเทศ  
มากขึ้น โดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

#### 2.1.2.5 การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ

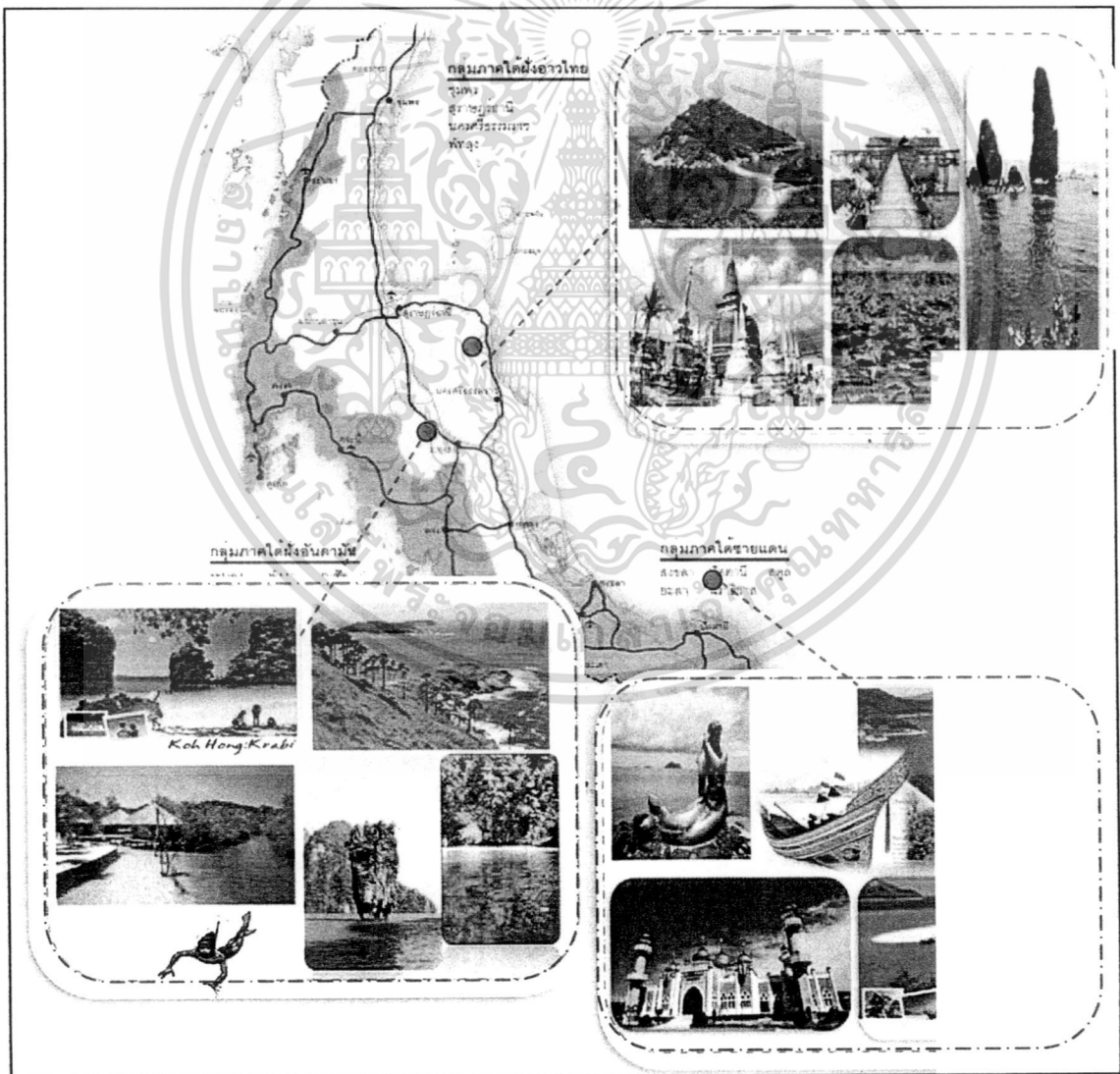
การมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครอง ในการบริหารจัดการ  
ทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการสร้างและพัฒนากลไกในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว  
เพื่อให้การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวมีเอกภาพ มีการบูรณาการร่วมกัน ลดความซ้ำซ้อนของ  
ภารกิจ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารจัดการในทุกระดับ

### 2.1.3 การศึกษาข้อมูลด้านนโยบายระดับภาค

ในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจที่มีผลกระทบทั่วโลก รัฐบาลได้กำหนดแผนการบริหารราชการ  
แผ่นดิน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นการใช้คุณธรรมนำความรู้ และกำหนด  
นโยบายเร่งด่วนที่เร่งดำเนินการ ซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องการกระตุ้นเศรษฐกิจแก่ภาคประชาชนและเอกชน  
ในการลงทุน การรักษาและเพิ่มรายได้ และการลดภาระค่าครองชีพของประชาชน (สำนักงาน  
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.2554:44) ดังนั้นประเด็นเหล่านี้จึงถูกวางนโยบายให้เป็นส่วนหนึ่งของ  
แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด3 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ (กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน และ  
กลุ่มจังหวัดชายแดนใต้) ดังแสดงในภาพที่ 2.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาศักยภาพและโอกาสของภาคใต้โดยเปรียบเทียบกับภาพรวมของประเทศแล้ว จะพบว่า ศักยภาพที่โดดเด่นของภาคใต้ คือ ท่าเลที่ตั้ง ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรการท่องเที่ยว และเมื่อพิจารณาเฉพาะจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะพบว่า จังหวัดมีท่าเลที่ตั้งและภูมิอากาศเหมาะสมกับการปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน และทำการประมง ซึ่งศักยภาพที่โดดเด่นเหล่านี้ นำไปสู่โอกาสในการพัฒนาเป็นฐานการผลิตยางพารา ปาล์มน้ำมัน พลังงานทดแทน (ซึ่งเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลปัจจุบัน) และการประมงอย่างครบวงจร นอกจากนี้แล้ว จังหวัดสุราษฎร์ธานียังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีชื่อเสียงระดับโลก (เกาะสมุยและเกาะปริ่มณฑล) และทรัพยากรการท่องเที่ยวทางบกที่กำลังเป็นที่นิยมมากขึ้นจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ (อุทยานแห่งชาติเขาสกและปริ่มณฑล สวนโมกข์และไชยา)(สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2554:49) ดังนั้นเพื่อรองรับกระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ศาสนสถาน และการท่องเที่ยวเชิงจิตวิญญาณ (Spiritual Tourism) ศักยภาพและฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวเหล่านั้นสามารถพัฒนาให้สอดคล้องกับโอกาสที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างรายได้ให้กับทั้งประเทศและท้องถิ่นในระยะยาว



ภาพที่ 2.1 แสดงกลุ่มจังหวัดภาคใต้

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2555  
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

#### 2.1.4 การศึกษาด้านนโยบายระดับจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้กำหนดวิสัยทัศน์(กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี.2553:2)ในการพัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ หลัก คือ

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ ศูนย์กลางเกษตรครบวงจร
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องจากการเกษตร
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ การเป็นผู้นำการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพที่ยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 คือ การเป็นจุดเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมบริเวณภาคใต้ตอนบน
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 คือ การเป็นแหล่งศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 คือ การเป็นเมืองน่าอยู่
- ยุทธศาสตร์ที่ 7 คือ การเรียนรู้และพัฒนาระบบราชการเพื่อทำงานขับเคลื่อน

ซึ่งการจัดทำแผนผังปฏิบัติการอนุรักษ์จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี และสมควรได้รับการสนับสนุนจากประชาชนชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

## 2.2 สภาพทั่วไปของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

สุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์อย่างต่อเนื่องยาวนานจากสมัยก่อนประวัติศาสตร์ถึงปัจจุบันจากสภาพภูมิศาสตร์ที่อุดมสมบูรณ์และอยู่ในชัยภูมิที่เหมาะสมได้ส่งผลให้ดินแดนสุราษฎร์ธานีมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดแห่งหนึ่งของภูมิภาคบนเส้นทางการพัฒนาสู่ความเจริญรุ่งเรืองมั่งคั่งแก่สุราษฎร์ธานีล้วนเกี่ยวข้องกับพระบรมมหาราชวังซึ่งได้มีบทบาทยิ่งต่อความมั่นคงและมั่งคั่งของสุราษฎร์ธานีแม้แต่ชื่อจังหวัด “สุราษฎร์ธานี” ก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระราชทานนาม

### 2.2.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เป็นศูนย์กลางการปกครอง เศรษฐกิจ และการคมนาคมของจังหวัดตามหลักฐานของทางประวัติศาสตร์ เมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ 1 มีหลักฐานยืนยันว่าเมืองนี้รวมอยู่กับอาณาจักรศรีวิชัย ครั้นอาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมลง ดินแดนแห่งนี้ได้แยกออกเป็น 3 เมือง คือ เมืองไชยา เมืองท่าทอง และเมืองคีรีรัฐนิคม

ที่ตั้งอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีปัจจุบัน คนทั่วไปมักเรียกว่า “บ้านดอน” มีประชากรอยู่หนาแน่นจนกลายเป็นศูนย์กลางการค้า ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดฯ ให้ย้ายเมืองท่าทองมารวมกับบ้านดอน แล้วยกฐานะเป็นเมืองจัตวา ขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร และทรงพระราชทานนามใหม่ว่า “เมืองกาญจนดิษฐ์”

พ.ศ. 2458 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสสมณชลปักษ์ได้ทรงเห็นราษฎรของเมืองบ้านดอนมีกิริยาเรียบร้อย เป็นคนดีมีคุณธรรมเคารพยึดมั่นในพระพุทธศาสนา จึงโปรดเกล้าพระราชทานนามว่า “เมืองสุราษฎร์ธานี” นั่นก็คือจังหวัดสุราษฎร์ธานีในปัจจุบัน (สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี.2555) [ออนไลน์]

### 2.2.2 ที่ตั้งและขนาด

อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ตอนกลางของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ทั้งหมด 337.55 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	จดอ่าวบ้านดอน
ทิศใต้	จดอำเภอบ้านนาสารและอำเภอบ้านนาเดิม
ทิศตะวันออก	จดอำเภอกาญจนดิษฐ์
ทิศตะวันตก	จดอำเภอพุนพิน

### 2.2.3 ลักษณะภูมิประเทศ

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ริมบริเวณที่ราบแม่น้ำตาปี และเป็นที่ยับยั้งของลำน้ำหลายสายมีแม่น้ำตาปีซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านจากทิศใต้ ไปลงทะเลทางทิศเหนือที่อ่าวบ้านดอน แบ่งพื้นที่ตามลักษณะภูมิประเทศได้เป็นสองส่วน คือ

ทางฝั่งซ้าย เป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองน้อยใหญ่มากมายหลายสาย เป็นที่ตั้งของตำบลต่าง ๆ รวม 6 ตำบล ได้แก่ตำบลบางโพธิ์ ตำบลคลองน้อย และตำบลคลองฉนาก ตำบลบางชนะ ตำบลบางใบไม้ และ ตำบลบางไทร

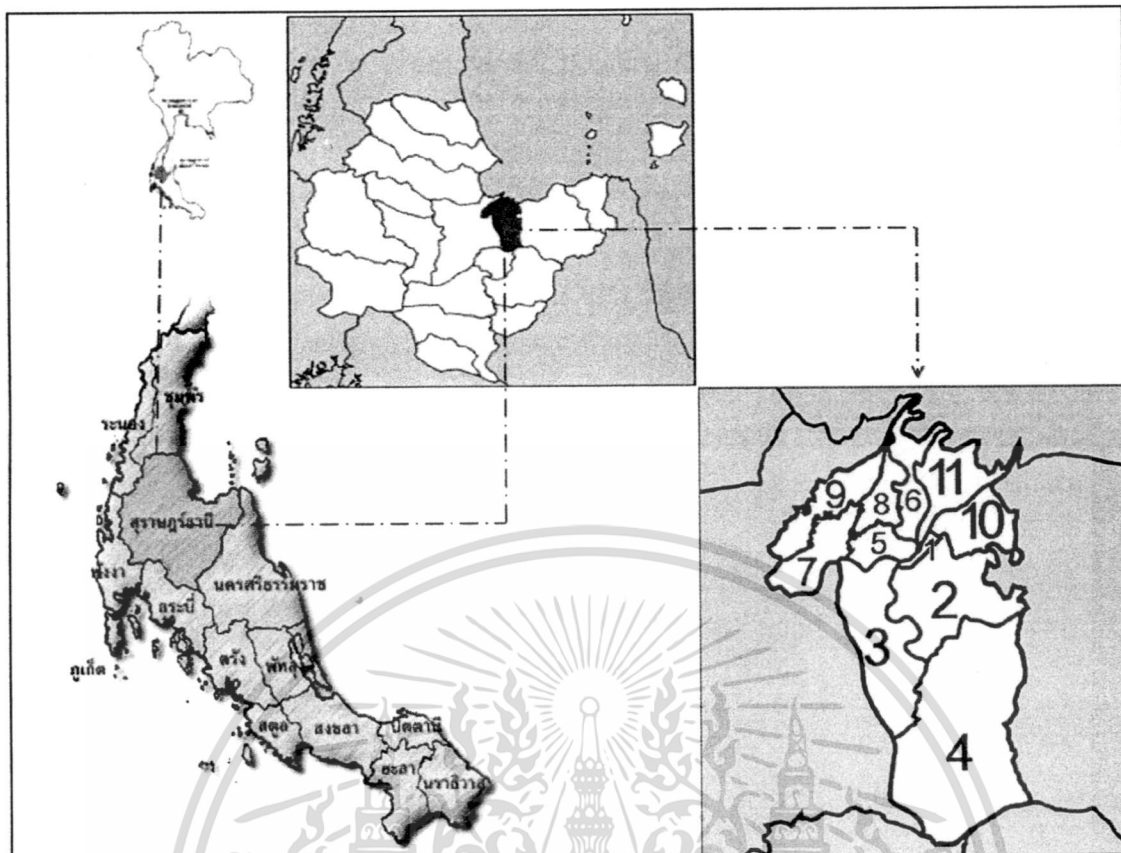
ทางฝั่งขวา ลักษณะพื้นที่เป็นที่ดอนและค่อย ๆ สูงไปทางใต้ เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ศาลากลางจังหวัด ส่วนราชการต่าง ๆ และเป็นชุมนุมการค้าที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัด เป็นที่ตั้งของตำบลตลาด ตำบลบางกุ้ง ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลวัดประตู่ และตำบลขุนทะเล

### 2.2.4 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือปกติกจะมีแหล่งกำเนิดบริเวณทะเลจีนใต้และอ่าวไทย ทำให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทยและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย จึงมีช่วงฤดูฝนยาวนานระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมกราคม และลักษณะภูมิอากาศจะเป็นแบบร้อนชื้น

### 2.2.5 การแบ่งเขตการปกครอง

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีแบ่งการปกครองเป็น 11 ตำบล 59 หมู่บ้าน คือ 1.ตำบลตลาด 2.ตำบลมะขามเตี้ย 3.ตำบลวัดประตู่ 4.ตำบลขุนทะเล 5.ตำบลบางใบไม้ 6.ตำบลบางชนะ 7.ตำบลคลองน้อย 8.ตำบลบางไทร 9.ตำบลบางโพธิ์ 10.ตำบลบางกุ้ง 11.ตำบลคลองฉนาก  
 ดังแสดงในภาพที่ 2.2



ภาพที่ 2.2 แสดงการแบ่งเขตการปกครองในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี

ที่มา : [www.suratthani.go.th](http://www.suratthani.go.th)

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี, เทศบาลตำบลวัดประดู่, เทศบาลตำบลขุนทะเล, องค์การบริหารส่วนตำบลบางโป้ง, องค์การบริหารส่วนตำบลบางชนะ, องค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้อย, องค์การบริหารส่วนตำบลบางไทร, องค์การบริหารส่วนตำบลบางโพธิ์, องค์การบริหารส่วนตำบลคลองฉนาก, องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย

### 2.2.6 ประชากร

จำนวนประชากรในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี พ.ศ. 2544 แยกเป็นเขตพื้นที่ ซึ่งเป็นชาย 80,744 คน หญิง 89,208 รวมทั้งหมด 169,952 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนประชากรปี พ.ศ.2554

จำนวนประชากร	ชาย	หญิง	รวม
เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	59,089	65,674	124,763
เทศบาลตำบลวัดประดู่	6,952	7,411	14,363
เทศบาลตำบลขุนทะเล	6,110	6,505	12,615
ตำบลมะขามเตี้ย	1,424	2,120	3,544
ตำบลคลองฉนาก	1,543	1,561	3,104

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 2.1(ต่อ)

จำนวนประชากร	ชาย	หญิง	รวม
ตำบลบางไผ่	1,190	1,253	2,443
ตำบลบางชนะ	910	911	1,779
ตำบลบางไทร	895	954	1,864
ตำบลบางโพธิ์	1,763	954	1,849
ตำบลคลองน้อย	80,744	1,865	3,628
รวม		89,208	169,952

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูล ณ วันที่ 31 มกราคม 2555

## 2.2.7 รูปแบบเศรษฐกิจ

รูปแบบทางเศรษฐกิจในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีพิจารณาจากมูลค่าเพิ่มจากภาคเกษตรและอุตสาหกรรม

การเกษตรประชากรในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีรายได้ต่อหัวเฉลี่ย 123,633 บาท ต่อปี โดยส่วนมากจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก อาชีพรองคือ ค้าขายและทำประมง โดยใช้ที่ดินเพื่อทำการเพาะปลูกประมาณ 45% ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว เงาะ ทุเรียน และกาแฟ

นอกจากนั้น ยังมีการเลี้ยงปศุสัตว์และการทำประมง โดยปศุสัตว์ที่นิยมเลี้ยงกันมาก เช่น โค กระบือ สุกร ไก่ แพะ โดยปศุสัตว์ที่มีมูลค่าผลผลิตมากที่สุด คือ โค สุกร ไก่ กระบือ และเป็ด ตามลำดับ ส่วนด้านการประมงนั้น มีทั้งการประมงน้ำเค็ม น้ำกร่อย การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และการประมงน้ำจืด

อุตสาหกรรมทางด้านอุตสาหกรรมนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากผลผลิตทางเกษตรกรรม เช่น อุตสาหกรรมปลาแปรรูป อาหารทะเลแช่แข็ง อาหารทะเลกระป๋อง น้ำมันปาล์มดิบ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับยางพารา ซึ่งในจังหวัดมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ 730 โรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีมากที่สุด

## 2.2.8 ประเพณีและวัฒนธรรม

ประเพณีชักพระทอดผ้าป่าและแข่งขันเรือยาวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่นี้มีอีกชื่อหนึ่งก็คืองานเดือนสิบเอ็ด ซึ่งก็เป็นเวลาเดียวกับเทศกาลออกพรรษา กิจกรรมที่สำคัญได้แก่การประกวดเรือพระ ซึ่งจะมีทั้งรถพนมพระ และเรือพนมพระ ซึ่งรถและเรือพนมพระ อาจจะถูกแต่งประดับประดาด้วยการแกะสลัก หรือฉลุไม้ ตกแต่งจำลอง เสมือนฉากที่พระพุทธรูปเจ้ากลับมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึง ในงานพิธีจะใช้คนลาก เชื่อว่าผู้ที่ได้ร่วมลากจูงรถหรือเรือพนมพระจะได้อานิสงค์หลายประการ

การจัดฟุ่มผ้าป่าเป็นการจำลองพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าแสดงออกเป็นตอนๆ ด้วยการนำต้นไม้อ้อหรือกิ่งไม้ ประดับกับหลอดไฟสีต่างๆ บ้างก็จะจัดอุปกรณ์อื่นร่วมประกอบฉาก ทั้งการเขียนภาพปั้นรูปดินเหนียว อุปกรณ์ประกอบฉากจะไม่นิยมนำสิ่งมีชีวิตเช่นปลาสวยงาม เต่า หรือสัตว์เลี้ยงชนิดหนึ่งชนิดใดมาจัดประกอบฉาก เพราะเชื่อว่าเป็นการทรมานสัตว์ และจะไม่ได้รับอานิสงค์ และตกแต่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำมาใช้เพื่อประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วยเครื่อง อัฐบริหาร เพื่อในเช้าวันรุ่งของวันออกพรรษาจะได้นิมนต์พระมาทำพิธีทอดผ้าป่า การจัดพุ่มผ้าป่ามีทั้งหน่วยงานในจังหวัด ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้าร่วมกิจกรรม และมีการประกวดกันด้วยงานประเพณีนี้จัดขึ้นบริเวณเขื่อนลำนาดำปีตั้งแต่บริเวณศาลหลักเมืองจนกระทั่งถึงโรงแรมวังใต้ ขึ้นอยู่กับจังหวัดสุราษฎร์ธานีว่าในแต่ละปีจะเลือกเอาบริเวณใด ประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งขันเรือยาว ซึ่งจัดได้ว่าเป็นงานใหญ่งานหนึ่งของภาคใต้

## 2.2.9 แหล่งน้ำ

น้ำเพื่อการเกษตร น้ำอุปโภค/บริโภค แหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำชลประทาน (โครงการขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก) และพื้นที่ชลประทานได้รับประโยชน์ (ไร่)

### 2.2.10 สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ

#### 2.2.10.1 การคมนาคมทางบก

การคมนาคมทางบก ใช้ทางรถไฟและรถยนต์ ทางรถไฟจากสถานีสุราษฎร์ธานี(พุนพิน) ระยะทางประมาณ 650 กิโลเมตร รถไฟวิ่งระหว่างกรุงเทพฯ - สุราษฎร์ธานี วันละ 20 เที่ยว (ไป 10 เที่ยว กลับ 10 เที่ยว) ใช้เวลาเดินทางประมาณ 11 ชั่วโมง มีทั้งรถเร็วและรถด่วน ส่วนทางรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายพุทธมณฑล - นครปฐม - เพชรบุรี หรือ เส้นทางสายธนบุรี-ปากท่อ ทางหลวงหมายเลข 4 จนถึงจังหวัดชุมพร ถึงสี่แยกปฐมพร เข้าทางหลวง หมายเลข 41 จนถึงหมายเลข 401 สามแยกหนองขรี เข้าสู่ตัวเมืองสุราษฎร์ธานี

#### 2.2.10.2 การคมนาคมทางน้ำ

การคมนาคมทางน้ำ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ทางแม่น้ำ มีเรือโดยสารรับส่ง ในแม่น้ำตาปี และทางทะเล มีการรับส่ง ไปยังเกาะสมุย และเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีท่าเรือประมง 6 ท่า ท่าเรือโดยสาร และขนส่ง 3 ท่า ท่าเรือขนส่งน้ำมัน 5 ท่า และของเอกชน 2 ท่า

#### 2.2.10.3 การคมนาคมทางอากาศ

การคมนาคมทางอากาศ มีสนามบินพาณิชย์ 2 แห่ง ตั้งอยู่ในอำเภอเกาะสมุย และท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานีท่าอากาศยานทั้งสอง ขณะนี้เป็นท่าอากาศยานศุลกากร สามารถให้บริการกับสายการบินต่างประเทศได้

#### 2.2.10.4 การไฟฟ้า

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแหล่งผลิตไฟฟ้าที่สำคัญ 2 แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนรัชชประภา ตั้งอยู่ที่อำเภอบ้านตาขุน สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ 2,950,151.3ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง และโรงไฟฟ้าความร้อนสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ที่ตำบลเขาหัวควาย อำเภอพุนพินเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ใน จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดใกล้เคียง ได้พลังงานไฟฟ้าปีละประมาณ 170 กิโลวัตต์/ชั่วโมง

#### 2.2.10.5 การประปา

การประปาปี พ.ศ. 2440 มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด 25,690 ครั้วเรือน ปริมาณการจำหน่าย 614,662 ลูกบาศก์เมตร มีอัตราการกำลังการผลิต 1,360 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง วันละ 32,640 ลูกบาศก์เมตรเนื่องจากมีผู้ใช้เพิ่มขึ้นจำนวนมาก การประปากำลังมีโครงการปรับปรุงขยายการผลิตเพิ่มเป็นวันละ 44,400 ลูกบาศก์เมตร/วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนครัวเรือนที่ใช้โทรศัพท์ จำนวน 90 %และครัวเรือนที่ใช้อินเทอร์เน็ต มีการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต

#### 2.2.10.7 สาธารณะสุข

สถานพยาบาล แยกเป็น โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป ศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชน สถานีอนามัย โรงพยาบาลเอกชน คลินิก ร้านขายยา จำนวนแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยแยกเป็นรายตำบล/หมู่บ้าน

#### 2.2.10.8 สถานศึกษา

จำนวนสถานศึกษา โดยแยกเป็นระดับการศึกษา จำนวนนักเรียนชาย/หญิง จำนวนครู/ชายหญิง อัตราส่วนครู :นักเรียนและมีสถาบันอุดมศึกษาจำนวน3แห่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี,มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี,มหาวิทยาลัยตาปี

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนสถานศึกษา

สถานศึกษาสังกัด	จำนวนโรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
สปช.	30	365	439	9,397
สศ.	8	340	664	13,267
สข.	19	517	819	19,710
เทศบาล	4	138	189	5,280

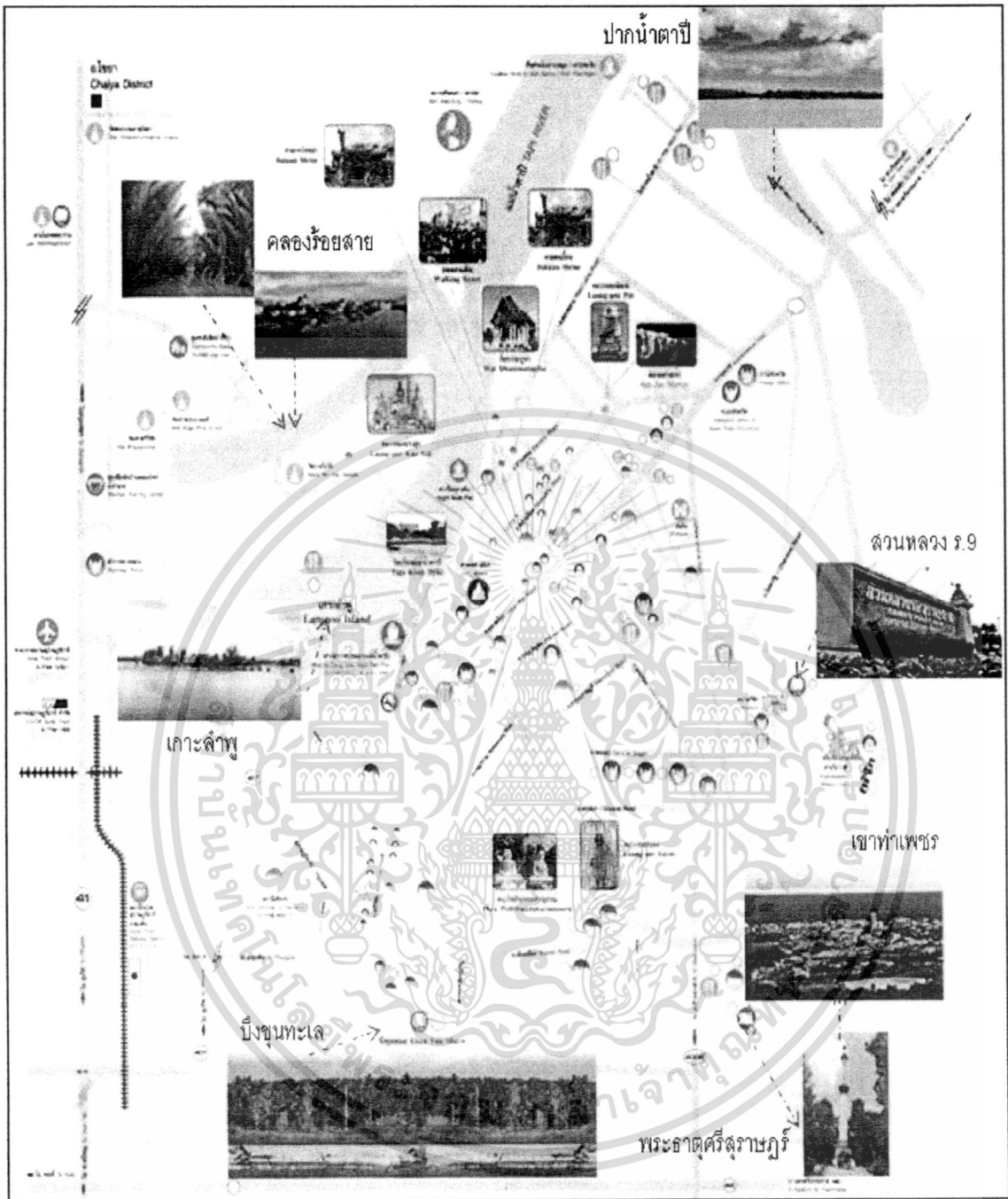
ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี

#### 2.2.10.9 แหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้นชื่อของโลก เพราะสภาพความสมบูรณ์ทางชีวภาพ ความสวยงามของภูมิทัศน์ ประกอบกับคมนาคมที่สะดวกในการเดินทาง การบริการรองรับนักท่องเที่ยวที่เพียงพอทำให้การท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่รวมถึงรายได้ของจังหวัดด้วย

เทศบาลนครสุราษฎร์ธานีมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง อาทิเช่น บึงขุนทะเล เป็นทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี,ตลาดน้ำวัดสมหวัง, ศูนย์ศึกษาธรรมชาติเขาท่าเพชร,พระธาตุศรีสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่บนยอดเขาท่าเพชร,เกาะลำพูน เป็นเกาะกลางแม่น้ำตาปี บรรยากาศดี เป็นสถานที่พักผ่อนสุขภาพ,แม่น้ำตาปี เป็นสถานที่เล่นกีฬาและแข่งขันกีฬาทางน้ำ และร้านอาหาร,สวนหลวง ร. 9 เป็นสวนสุขภาพและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ,ศาลหลักเมืองสุราษฎร์ธานี,ล่องเรือชมวิวในบาง,ต้นประดู่โบราณ ณ วัดสุนทรนิवास,ป่าชายเลน ตำบลบางชนะ,วัดบางใบไม้ ที่ประดิษฐานรูปปั้นหลวงพ่อ้าวสุก ดังแสดงในภาพที่ 2.3

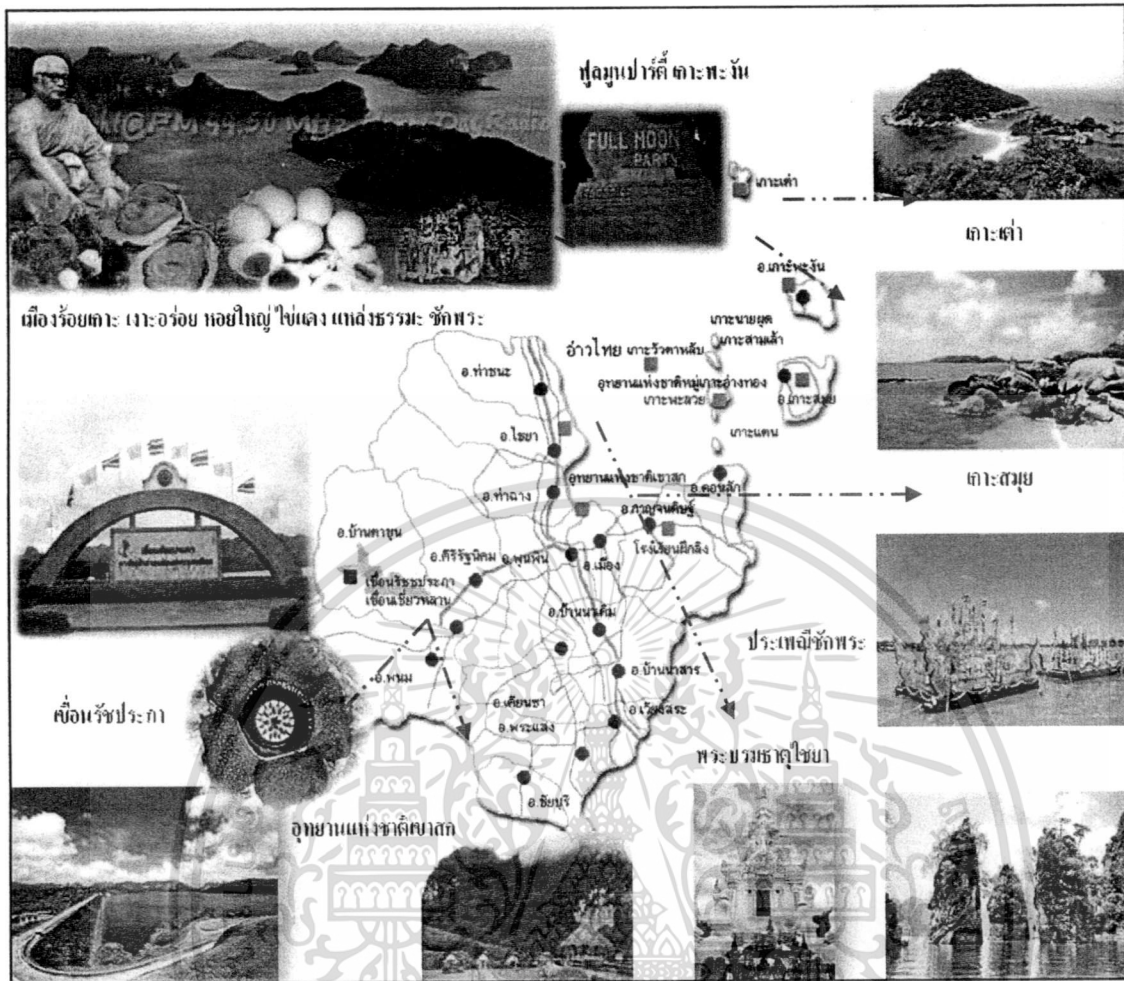
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.3 แสดงแผนที่ท่องเที่ยวตัวเมืองสุราษฎร์ธานี

ที่มา : [www.suratthani.go.th](http://www.suratthani.go.th)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและข้อมูลข้างต้นถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.4 แสดงแผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา : [www.suratthani.go.th](http://www.suratthani.go.th)

### 2.3 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อม

จากกระแสโลกาภิวัตน์ ที่หลังไหลไปสู่ภูมิภาคต่างๆอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สภาพแวดล้อมในเขตเมืองที่มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก (ชวirthย์สุจฉายา.2542:125) กล่าวไว้ว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงโดยยอมรับเอาวัฒนธรรมใหม่ในการดำรงชีวิต การกินอยู่ การแต่งกาย การศึกษา รวมทั้งวัฒนธรรมทางวัตถุที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ตกแต่งประดับประดาและงานสถาปัตยกรรม ทำให้สิ่งก่อสร้างการตกแต่งงานทางการออกแบบชุมชนเมืองตามรูปแบบของตะวันตกปรากฏขึ้น การเปลี่ยนแปลงในระบบของการผลิตและวิธีการกระจายผลผลิตความต้องการอาคารสถานที่และพื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้น ดังนั้นการขยายตัวและปรากฏตัวของงานสถาปัตยกรรมและชุมชนเมืองในรูปแบบตะวันตกจึงเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง พร้อมกันนี้ก็ปรากฏการสร้างถนน สะพาน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ การเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจและสังคม เป็นเหตุให้ผู้คนอพยพเข้าสู่เมือง ซึ่งเป็นแหล่งงานเพิ่มมากขึ้น เพราะนั่นที่อยู่อาศัยจึงปรากฏขึ้นตามมาด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในชุมชน

โสภาคย์ ผาสุกนิรันดร์ (2537 :72-118)กล่าวไว้ว่า การออกแบบสถาปัตยกรรมเกี่ยวเนื่องกับการวางผังเมืองและการออกแบบชุมชน ในด้านประโยชน์ใช้สอยและทัศนียภาพภูมิสถาปัตยกรรมใน ความหมายด้านสิ่งแวดล้อม อาจหมายถึง การจัดวางและการปลูกต้นไม้ ไม้พุ่ม หญ้า เป็นต้น รวมทั้ง การทำให้เกิดความเชื่อมโยงของบริเวณพื้นที่โล่งจากขนาดเล็กไปจนถึงพื้นที่ขนาดสวนสาธารณะใหญ่ และสภาพภูมิประเทศเปิดโล่งนอกเมือง การออกแบบรวมถึงการจัดวางแหล่งอุตสาหกรรมและการ พื้นฟูพื้นที่ที่มีการละทิ้ง พื้นที่เสื่อมโทรมและพื้นที่เหมืองเก่า

#### 2.3.1.1 การออกแบบเพื่อความสวยงามของบริเวณที่อยู่อาศัย

หลักโดยทั่วไปของการออกแบบที่ดีซึ่งเป็นปกติของงานพัฒนาการทั้งหลาย สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ได้ แต่ควรรวมพิจารณาตั้งข้อต่อไปนี้นำได้ด้วย

2.3.1.1.1 การจัดที่ตั้งของบ้านที่พักอาศัย ควรจำกัดให้เป็นกลุ่มทั้งทางด้านการวางผังและ ภูมิสถาปัตยกรรมสำหรับองค์ประกอบความงดงามและด้านสังคมกับเพื่อนบ้าน รวมทั้งด้านความ สดวกสบายของการใช้สอย

2.3.1.1.2 การใช้ถนนคดโค้ง การวางผังอย่างเป็นธรรมชาติ ประกอบกับสิ่งแวดล้อมตาม ธรรมชาติและสภาพอื่นๆของพื้นที่

2.3.1.1.3 การมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่ดูมั่นคงแข็งแรง เป็นสิ่งจำเป็น เช่นมาตราส่วน สี ลักษณะผิว รายละเอียดของภายในกลุ่มและโดยทั่วไปในที่ดินแปลงนั้น

2.3.1.1.4 การใช้ที่ว่างด้านหน้าร่วมกันมักได้รับความนิยม แต่พื้นที่หลังบ้านถูกแบ่งอย่างเป็น สัดส่วน

2.3.1.1.5 การรวมกลุ่มของอาคาร พื้นที่ว่าง ถนนและบววิถี เป็นสิ่งจำเป็นควรหลีกเลี่ยง ทรวดทรงที่รุ่มร่ามและการปล่อยพื้นที่ให้เหลือว่าง ตลอดจนบ้านพักอาศัยที่ขาดความสัมพันธ์กับ เส้นทางการสัญจร

2.3.1.1.6 ภูมิสถาปัตยกรรมที่เป็นอิสระและเป็นธรรมชาติ แต่มีการควบคุมและการปลูกพืชอย่าง เหมาะสม เพื่อให้มองดูแล้วเกิดความผ่อนคลายและความหลากหลายที่เป็นประโยชน์ต่อตัวอาคาร

2.3.1.1.7 การติดตั้งป้ายชื่อถนน ไฟฟ้า แสงสว่าง ตู้ไปรษณีย์ ถังขยะ ม้านั่ง ต้องพิจารณา ดูองค์ประกอบให้เหมาะสม เช่นเดียวกับการใช้สอย ควรมีการเลือกแบบตัวหนังสือ ทรวดทรง และสี สัน ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

2.3.1.1.8 บ้านบนพื้นที่ลาดชันควรให้คูขนานไปกับแนวโค้งเมื่ออยู่บนเนินเขาที่ขึ้นไปจากตัว เมืองไม่ควรให้มีบ้านอยู่หนาแน่นบนยอดเขา ควรปล่อยส่วนยอดเขาไว้เป็นฉากอยู่เบื้องหลัง

#### 2.3.1.2 พื้นที่ว่างและท้องถนน (SPACE AND STREETS)

การวางผังและออกแบบชุมชน เกี่ยวข้องกับเรื่องของพื้นที่ว่างของตัวอาคารและสิ่งปลูกสร้าง อื่นๆพื้นที่ว่างมิใช่เป็นเพียงเนื้อที่ที่เหลือใช้ พื้นที่ว่างจะต้องมีการออกแบบให้เป็นส่วนหนึ่งของ องค์ประกอบในสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องมีความสมบูรณ์ ความเรียบง่าย และมีความสัมพันธ์กันอย่างดี

2.3.1.2.1 พื้นที่เปิดโล่งพื้นที่เปิดโล่ง หมายถึง ภูมิสถาปัตยกรรมตามธรรมชาติ เช่น ท้องทุ่ง พื้นที่ รกร้าง และหุบเขา พื้นน้ำที่เปิดโล่งนี้เป็นภูมิประเทศฉากหลังของสิ่งปลูกสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้น และ เชื่อมต่อกับถนน รางรถไฟและบริการอื่นๆ ฉากหลังนี้มักถูกนับรวมเข้ากับการได้รับผลกระทบจาก การพัฒนาต่างๆทั้งโดยการใช้สอยทางกายภาพและการชม รวมทั้งทัศนียภาพจากทางอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น จึงมีขอบเขตของพื้นที่โล่งตามธรรมชาติ พื้นที่นั้นประกอบด้วย หลุม ต้นไม้ พุ่มไม้ ดอกไม้ ซึ่งอยู่ในบริเวณที่สร้างขึ้น เช่น อุทยาน แหล่งพักผ่อน สวนสาธารณะและสวนของเอกชน พื้นที่ว่างเหล่านี้ ประกอบกับจัตุรัสกลางเมืองใหญ่ๆ ซึ่งอาจถือว่าเป็นพื้นที่ว่างในชุมชนควรได้รับการออกแบบอย่างระมัดระวัง โดยคำนึงถึงสิ่งต่างๆดังต่อไปนี้

คุณประโยชน์การใช้สอย หมายถึง องค์ประกอบของพื้นที่ว่าง คือ ส่วนกว้างยาวของพื้นที่และความสูงของอาคารที่ล้อมรอบ

- ความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์กัน
- สัดส่วนของมนุษย์และบรรยากาศทั่วไป
- ส่วนปลีกย่อยเบ็ดเตล็ดและต้นไม้

- ดังนั้นพื้นที่ว่าง อาคารและสิ่งปลูกสร้าง จึงเป็นส่วนประสานกันเข้าไปในการออกแบบที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2.3.1.2.2 พื้นที่ว่างปิดล้อมพื้นที่ว่างปิดล้อม หมายถึง บริเวณพื้นที่ในชุมชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ผิวหรือปูลาดไว้ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด และมีขนาดไม่กว้างใหญ่จนเกินไปกว่าที่จะทำให้เกิดความรู้สึกถึงขอบเขตล้อมรอบได้ พื้นที่ว่างปิดล้อมนี้มีความใกล้ชิดกับอาคารที่อยู่โดยรอบ ตัวอย่างเช่น หน้ามุข หอกลางของอาคารบริเวณภายในอาคารที่อยู่อาศัย ข้อพิจารณาที่จะกล่าวต่อไปนี้จะเกี่ยวกับการใช้พื้นที่เปิดในชุมชนควบคู่ไปกับการพิจารณาเรื่อง แสง อากาศ ภูมิอากาศเฉพาะที่และเสียงสะท้อน โดยทั่วไปมีการเน้นบ้างในด้านการปกป้องและการกำบังลมหรือแสงแดด

แม้ว่าเมืองและอาคารต่างๆจะได้รับการออกแบบไว้ได้ดีแล้ว แต่ความยุ่งเหยิงของทัศนียภาพ หรือน้อยความรู้สึกที่ขัดต่อสายตา อาจเกิดขึ้นได้จากการจัดวางอุปกรณ์สาธารณะผิดที่ หรือการเลือกใช้อุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นในการพัฒนาพื้นที่ใหม่ การวางหรือการกำหนดตำแหน่งควรพิจารณาจากภายนอกและการออกแบบอุปกรณ์ส่วนประกอบแต่ละชิ้นรวมอุปกรณ์เหล่านั้นไว้ใกล้ๆกัน สิ่งเหล่านี้สามารถที่จะประสานเข้ากันได้และพิจารณาให้เป็นทัศนียภาพรวมกันกับหน้าที่ประโยชน์ใช้สอยอันมีประสิทธิภาพไปพร้อมๆกันทั้งสองเรื่อง การให้แสงสว่างในที่สาธารณะนอกจากจะต้องเน้นเรื่องความสว่างที่เพียงพอเป็นประการแรกแล้วยังสามารถที่จะพิจารณาเรื่องสถานที่ให้เชื่อมโยงกับอาคาร และถนนเป็นการเสริมความหมายของลักษณะถนนจัตุรัสหรืออาคารรูปเหลี่ยมโค้งได้อย่างดี

2.3.1.3 พื้นที่โล่งและพื้นที่นันทนาการ (OpenSpace And Recreation) (สำนักผังเมือง. 2541:69-74)

ความหมายและความสำคัญของของนันทนาการ (Recreation) ที่โล่ง (Open Space) และสวนสาธารณะ(Park)

การพักผ่อนหย่อนใจ (Recreation) หรือนันทนาการ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ ซึ่งมีผู้นิยมไว้ต่างๆกันมากมาย สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.3.1.3.1 Passive recreation เป็นการพักผ่อนหย่อนใจที่ไม่ใช่การออกกำลังกาย แต่เป็นไปในลักษณะความสงบ การผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อย เช่น

- การชื่นชมกับธรรมชาติ ภูมิทัศน์ของเมือง
- การได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ได้ยินเสียงธรรมชาติ
- การฟังเสียงดนตรีในที่สาธารณะ

เอกสารนี้เป็น การนั่งเล่นในสวนสาธารณะ ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การชมสัตว์ในสวนสัตว์

2.3.1.3.2 Active recreation เป็นการพักผ่อนหย่อนใจที่ต้องออกกำลังกาย เช่น

- การเดิน

- การขี่รถจักรยาน

- การเล่นเรือ

- การเล่นกีฬา

- การวิ่งออกกำลังกาย

การพักผ่อนหย่อนใจต่างๆ แบบนี้ กระทำในช่วงเวลาว่างและมีความสัมพันธ์กับที่โล่งในเมือง (Open Space) ซึ่งสามารถพัฒนาพื้นที่บางส่วนให้เป็นสาธารณะในระดับต่างๆ ได้

2.3.1.4 สวนสาธารณะ (Park)

เป็นการใช้ที่ดินประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับชีวิตความเป็นอยู่แบบเมือง (Urban life) สวนสาธารณะ คือ “พื้นที่โล่งที่มีการจัดภูมิทัศน์ให้เกิดความสวยงามเท่าที่จะทำได้เช่น ที่สงบ ร่มรื่น พักผ่อน คลายความเมื่อยล้า เป็นที่พบปะพูดคุยสนทนาอย่างสบายๆ ใช้เดินเที่ยวเล่น เป็นที่เพิ่มความสดชื่นสร้างสรรค์ความคิด”

โดยทั่วไปนักผังเมืองจัดแบ่งสวนสาธารณะตามแนวความคิดของ Neighborhood และ Community ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสวนสาธารณะในเมืองควรมี 2 ประเภท คือ

2.3.1.4.1 สวนระดับท้องถิ่น ได้แก่ สวนละแวกบ้าน (Neighborhood Park) สวนระดับชุมชน (Community Park) จัดทำให้กับเด็กเล็ก คนสูงอายุ แม่บ้าน ผู้ใช้แรงงานที่อยู่ในละแวกนั้น และผู้ที่ไม่มียานต์ แต่สามารถเดินทางไปพักผ่อนยังสวนสาธารณะโดยการเดินเท้าสำหรับใช้พักผ่อนในประจำวัน

2.3.1.4.2 สวนสาธารณะแบบย่านและแบบเมือง (District Park and Urban) เพื่อให้ประชาชนหลายกลุ่ม เช่นกลุ่มครอบครัว วัยรุ่น นักกีฬา ผู้ใหญ่วัยแรงงาน ประชาชนทั่วไปได้ใช้เป็นที่พักผ่อนในวันหยุดสุดสัปดาห์และในวันเทศกาลต่างๆ

2.3.1.5 หลักการออกแบบโดยทั่วไปในเชิงภูมิทัศน์

หลักการออกแบบโดยทั่วไปในเชิงภูมิสถาปัตยกรรมเป็นหลักการเดียวกันกับที่ใช้ในการวางผังบริเวณและสถาปัตยกรรม การจัดวางแปลนต้องเป็นที่น่าสนใจทั้งในด้านการใช้สอยตามหน้าที่และความงาม ซึ่งต้องมีการมีวิเคราะห์และประเมินผลทั้งในระยะเริ่มแรกและระยะปรับปรุงระหว่างกระบวนการออกแบบ การลงมือปฏิบัติจะตามมาหลังจากเลือกองค์ประกอบทั้งทางด้านชีววิทยา สิ่งแวดล้อม และด้านการก่อสร้าง แบบร่างจะก่อรูปขึ้นมาในลักษณะผสมผสานของการประกอบด้วย ตึกอาคารที่มีอยู่ และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ และสภาพลักษณะของธรรมชาติแวดล้อมรูปแบบพิถีพิถันเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น ยกเว้นเรื่องการจัดแต่งผิวพื้นปูลาด กำแพง และสิ่งอื่นๆที่คล้ายกัน กฎเกณฑ์การจัดที่ว่างของรูปแบบและการจัดรูปร่างทรวดทรงที่มีขนาดหรือรูปแบบผิดแผกไปจากวิวัฒนาการของธรรมชาติจะทำให้คุณค่าของความหลากหลายลดน้อยลง

ในกรณีนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในด้านภูมิสถาปัตยกรรมของถนนหนทาง หรือเพื่อรักษาสมดุลระหว่างบริเวณสีเขียวกับสภาพอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับอาคารสำคัญ หรือจัดรั้วชุมชน เพื่อเป็นการเน้นความรู้สึกภาคภูมิใจและความเด่นเป็นพิเศษหรือใช้เน้นความสนใจในทิศทางต่างๆ สู่ทางเข้าหรืออนุสาวรีย์ แม้กระนั้น ความไม่มีระเบียบมิได้หมายถึงความเป็นป่ารก การจัดภูมิสถาปัตยกรรมนั้นมีการควบคุมโดยธรรมชาติซึ่งต้องอนุรักษ์ไว้เสมอ ในบริเวณพื้นที่ชุมชน และในอาณาบริเวณของอาคาร

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือในบริเวณที่ต่อเนื่องกับทุ่งโล่งชนบท จำเป็นต้องมีการตัดหญ้า กำจัดวัชพืช ตัดแต่งกิ่งไม้และการลงพีชใหม่

โดยสรุป การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมจะต้องมีประสิทธิภาพในแง่ของหน้าที่ประโยชน์ใช้สอยซึ่งเป็นส่วนของการวางแผนทั้งหมด เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดความรื่นรมย์ของสภาพบรรยากาศภายนอกอาคารสถานที่เพื่อการพักผ่อนร่างกายและการนันทนาการผ่อนคลายอารมณ์ และเพื่อเป็นการสร้างความหลากหลายของทัศนียภาพ ซึ่งเต็มไปด้วยอาคาร ถนนหนทาง และอาจเป็นการเสริมสร้างความน่าดูของทัศนียภาพเพื่อความบันเทิงใจในความงามของธรรมชาติ

#### 2.3.1.6 แนวทางการส่งเสริมการลงทุนและการท่องเที่ยวบึงขุนทะเล

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนและการท่องเที่ยว (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 2555-2559เทศบาลตำบลขุนทะเล จ.สุราษฎร์ธานี)

แนวทางที่ 1 พัฒนานองค์ความรู้ในการจัดการสินค้าชุมชน

แนวทางที่ 2 พัฒนาสินค้าชุมชน (OTOP)

แนวทางที่ 3 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบึงขุนทะเลและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

แนวทางที่ 4 พัฒนาโครงสร้างคมนาคมสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว

แนวทางที่ 5 สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวระหว่างหมู่บ้าน, องค์กรท้องถิ่น, ภาคเอกชน

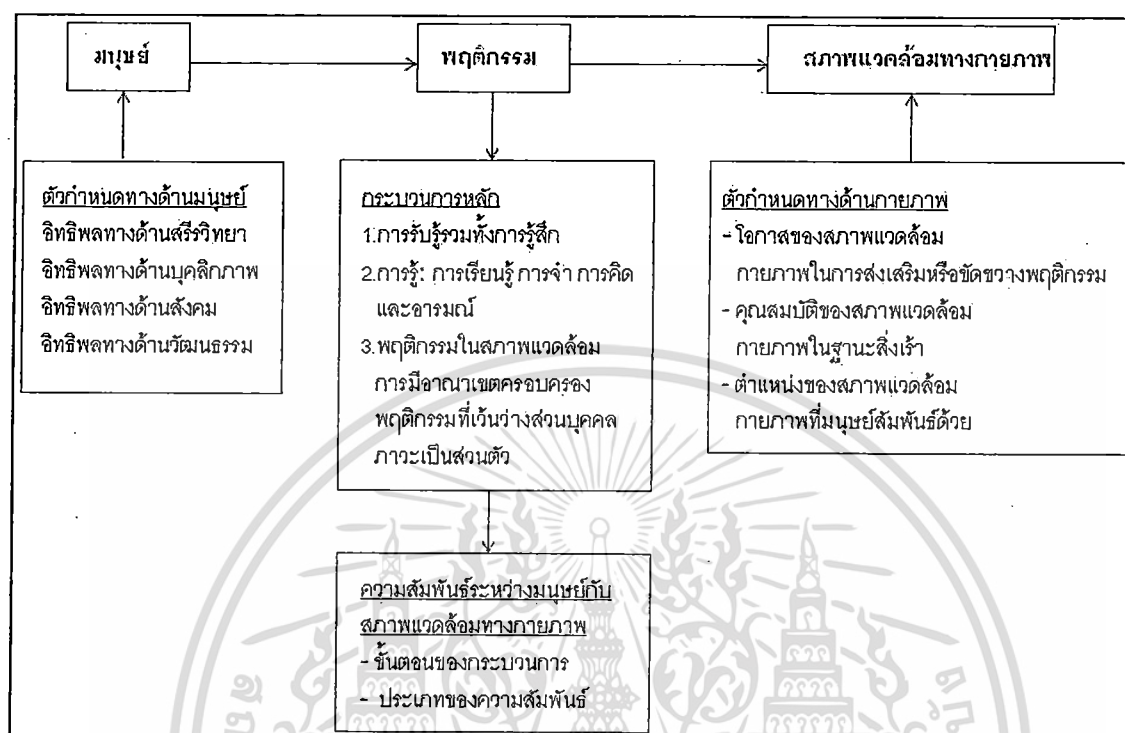
ควรมีการเพิ่มกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ๆและปรับปรุงกิจกรรมท่องเที่ยวแบบเดิมๆเช่นการนำเที่ยวแบบวันเดียว (One day trip) และปรับปรุงเพิ่มเติมแหล่งกินแหล่งเที่ยวแหล่งจับจ่าย (Shopping) ในบริเวณตัวเมืองควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเร่งด่วนในพื้นที่บึงขุนทะเล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและได้เห็นถึงวิถีชาวบ้านในบริเวณนั้นๆด้วยการพัฒนาท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือทางวัฒนธรรมต้องตระหนักถึงสภาพแวดล้อมและเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นการพัฒนาแบบเดินไปข้างหน้าโดยไม่ทิ้งปัญหาไว้ข้างหลังที่สำคัญต้องคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยววันนั้นๆและคงอัตลักษณ์ของคนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้นทั้งเรื่องของความเป็นอยู่วิถีชีวิตและวัฒนธรรมอันดีงาม

## 2.4 พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม

มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพซึ่งเป็นสิ่งที่เบ็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งที่มีมนุษย์ทำขึ้น เช่น อาคาร ถนน ชุมชนหรือเมือง เป็นต้น และสิ่งต่างๆที่ปรากฏตามธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ พืชพรรณต่างๆ แม่น้ำ ภูมิประเทศ ฯลฯ การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มสังคมของมนุษย์ทำให้เกิดความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกลุ่มตามลักษณะของบทบาทหน้าที่และโครงสร้างทางสังคม ในชีวิตประจำวัน กิจกรรมต่างๆตามเวลา กิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงไปตาม เดือน ปี หรือฤดูกาล สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบของสภาพการณ์ที่เกิดความสัมพันธ์ขึ้นระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม องค์ประกอบเหล่านี้มีส่วนร่วมในการกำหนดสภาพทางพฤติกรรมซึ่งอาจสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการเกิดพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพในเชิงพฤติกรรมนั้นย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆโดยเป็นไปตามความจำเป็นหรือเป้าหมายของบุคคลในขณะนั้น หรือตามการคาดการณ์ในอนาคตและเป็นไปตามประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคลซึ่งย่อมไม่เหมือนกันอีกทั้งยัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขึ้นอยู่กับสถานะของสภาพแวดล้อมกายภาพในปัจจุบันหรือการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีขึ้นในอนาคต ดังภาพที่ 2.5



ภาพที่ 2.5 แสดงโครงสร้างและองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม  
ที่มา : พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม ( วิมลสิทธิ์ หรยางกูร )

#### 2.4.1 พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม

โดยหลักจิตวิทยาและธรรมชาติในร่างกายของมนุษย์การที่จะเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อมภายนอกของมนุษย์แต่ละตัวบุคคลจะต้องมีกระบวนการต่างๆ 3 กระบวนการ (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2541 :7 ) ดังนี้

##### 2.4.1.1 กระบวนการรับรู้

เป็นขั้นตอนของการที่มนุษย์แต่ละบุคคลจะรับรู้ซึ่งจะต้องมีสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นความสนใจเสียก่อน ซึ่งต่อไปจะเกิดการรู้สึกโดยผ่านระบบพีรีเซปเตอร์ของการทำงานของสมองมนุษย์ และก็จะเกิดสิ่งที่มนุษย์สามารถรับเข้าในความนึกคิด

##### 2.4.1.2 กระบวนการรู้

เป็นขั้นตอนของการตีความและทำความเข้าใจในสิ่งที่มนุษย์เราได้รับเข้าในความนึกคิดตามกระบวนการรับรู้ การตีความนี้จะอาศัยประสบการณ์ในอดีตของบุคคลและอิทธิพลทางวัฒนธรรมของสังคม โดยผ่านทางสมองของมนุษย์ที่สามารถเก็บเป็นความจำเอาไว้ได้ หลังจากตีความและทำความเข้าใจแล้วก็จะเกิดสิ่งที่มนุษย์รู้และมีการตอบสนองทางอารมณ์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในตัวมนุษย์ตามมา

##### 2.4.1.3 กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นขั้นตอนของการตอบสนองที่มีการเคลื่อนไหวของร่างกายในส่วนต่างๆภายหลังจากของมนุษย์ได้เข้าใจและรับรู้ พร้อมทั้งมีการตอบสนองทางอารมณ์แล้ว ซึ่งกระบวนการนี้เป็นพฤติกรรมภายนอกของมนุษย์ที่มีในสภาพแวดล้อม โดยอาการหรือพฤติกรรมตอบสนองภายนอกนี้เกิดขึ้นโดยสิ่งที่มีมนุษย์รู้ผ่านระบบออปโตคเตอร์ของการทำงานสมองของมนุษย์ ซึ่งขั้นตอนต่อมาจะสะสมเป็นส่วนหนึ่งของระบบโน้ตส์น พร้อมกับการตอบสนองทางด้านอารมณ์ในกระบวนการรู้ด้วย และจะรวบรวมเป็นประสบการณ์เก็บเอาไว้ในส่วนของสมองมนุษย์ ซึ่งจะสามารถใช้ประโยชน์ในการตีความและความเข้าใจเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นใหม่ หรือทบทวนเรื่องเก่าอีกได้

#### 2.4.2 พฤติกรรมมนุษย์กับสถาปัตยกรรม

พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นจากการที่มนุษย์แสดงออกการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ทั้งความต้องการทางกายและทางใจ การแสดงออกและการกระทำของมนุษย์ เป็นเหตุให้มนุษย์ได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับการกระทำนั้นๆ ในขณะที่สภาพแวดล้อมในลักษณะหนึ่งก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ พฤติกรรมมนุษย์กับ สถาปัตยกรรม ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่อยู่ใกล้มนุษย์มากที่สุด จึงเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นเหตุและผล ซึ่งกันและกันอยู่เสมอ การศึกษาพฤติกรรมเพื่อใช้เป็นหลักฐานข้อมูลสำหรับการออกแบบสถาปัตยกรรม นักจิตวิทยา เออร์วินอัลท์แมน (Irwin Altman) ได้กำหนด “ปรากฏการณ์พฤติกรรมมนุษย์ที่มีผลต่อการออกแบบ” Behavioral Phenomena in Architectural Design) ไว้ดังนี้

สัดส่วนมนุษย์ (Anthropometrics) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดร่างกาย ซึ่งมีผลอย่างยิ่งต่อการกำหนดระยะ ความกว้าง ยาว สูงของพื้นที่ ที่มนุษย์ใช้ในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ไปจนถึงขนาดเครื่องใช้ไม่สอย มนุษย์และสังคมกับระยะห่างระหว่างบุคคลการอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์มีการทำกิจกรรมร่วมกันต่างๆ ทั้งกิจกรรมพื้นฐานไปจนถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่นการทำงาน การพบปะกัน ระยะห่างระหว่างบุคคลในการทำกิจกรรม เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบ เพื่อให้ผู้ออกแบบรู้ว่าพื้นที่ที่เหมาะสมที่มนุษย์จะใช้ประกอบกิจกรรม นอกจากระยะห่างระหว่างบุคคลจะถูกกำหนดขึ้นจากกิจกรรมแล้ว ปัจจัยของสังคมและวัฒนธรรมยังเป็นตัวแปรที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ดังที่นักจิตวิทยา โรเบิร์ต ซอมเมอร์ส (Robert S Ommers) ได้ระบุไว้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อระยะห่างบุคคลมีดังนี้

2.4.2.1 ปัจจัยทางชีวภาพ (Biological Factors) คือ ความต้องการพื้นฐานทางร่างกายตามกลไกธรรมชาติที่ทำให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ได้ ได้แก่ การกิน การนอน การยืน การเดิน เป็นต้น

2.4.2.2 ปัจจัยทางบุคลิกภาพส่วนตัว(Personality Factors) คือ การที่มนุษย์แต่ละคนได้เรียนรู้พฤติกรรม การกระทำจากบุคคลใกล้ชิดมาตั้งแต่ในวัยเยาว์ แล้วพฤติกรรมเหล่านั้นจะค่อยๆ สร้างสมบ่มเพาะ จนเกิดเป็นความเคยชิน กระทั่งกลายเป็นบุคลิกภาพส่วนบุคคล

2.4.2.3 ปัจจัยทางสังคม(Social Factors) นอกจากมนุษย์จะเรียนรู้พฤติกรรมจากหน่วยย่อยที่สุดของสังคม คือครอบครัว ที่จะสร้างบุคลิกภาพของแต่ละคนให้เกิดขึ้นแล้ว สังคมใหญ่ อันประกอบขึ้นจากการรวมหน่วยย่อยเข้าด้วยกัน จะมีการกำหนดข้อตกลงร่วมกันเพื่อให้ผู้คนอยู่ร่วมกันได้ โดยข้อตกลงที่คนในสังคมเห็นว่า สิ่งใดควรปฏิบัติอย่างไร จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กิจกรรมอย่างเดียวกัน ในแต่ละสังคมจะแสดงออกต่างกัน นำมาสู่การกำหนดระยะ ขนาดพื้นที่รองรับกิจกรรมที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2.4 ปัจจัยทางวัฒนธรรม(Cultural Factors) คือระเบียบปฏิบัติที่ดีที่มนุษย์ในแต่ละสังคมเลือกสรร กลั่นกรอง จนเกิดเป็นต้นแบบที่ถ่ายทอดและพัฒนาไปสู่รุ่นหลาน อันได้แก่ ภาษา อากัปกริยา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ฯลฯ ตัวอย่างปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ที่แสดงถึงลักษณะประจำถิ่นของกลุ่มคนอย่างเด่นชัด คือ วัฒนธรรมการกิน และปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมการกินของแต่ละกลุ่ม ๆ มีความแตกต่างกัน

### 2.4.3 ความต้องการของมนุษย์กับสถาปัตยกรรม

ความต้องการของมนุษย์เป็นข้อมูลที่ผู้ออกแบบต้องนำมาพิจารณาประกอบการออกแบบ ความต้องการพื้นฐานคือ ความต้องการทางกาย ที่สถาปัตยกรรมเข้าไปมีบทบาทให้มนุษย์ดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันไปจนถึงความต้องการขั้นสูงในระดับลึกซึ้งยิ่งขึ้น นั่นคือความต้องการทางจิตใจ โดยสถาปัตยกรรมเอื้อให้มนุษย์เข้าใจความหมายของการดำรงชีวิต อันได้แก่ ความปลอดภัยในการอยู่อาศัย ความรักตนเองและเพื่อนมนุษย์ และความรู้สึกเป็นเจ้าของถิ่นฐานที่ตนอยู่อาศัย ความมีสถานภาพ อันเป็นการแสดงตัวตนให้ปรากฏไปจนถึงความหมายจากความสำเร็จในการใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ และความต้องการทางใจเหล่านี้เองเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้มนุษย์ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้ (พิศตรภรณ์ ทิพย์โสธร.2550:22) ความต้องการของมนุษย์ตามลำดับจากความต้องการพื้นฐาน ไปสู่ความต้องการขั้นสูง มีรายละเอียดดังนี้

#### 2.4.3.1 ความต้องการทางกาย(Pyssillogical Needs)

ความต้องการทางกายเป็นความต้องการพื้นฐานประกอบปัจจัย 4 อันได้แก่

2.4.3.1.1 อาหาร เพื่อบำรุงร่างกายให้มีสุขภาพแข็งแรง และเป็นแหล่งพลังงานในการทำกิจกรรม

2.4.3.1.2 เครื่องนุ่งห่ม เพื่อควบคุมสภาวะอุณหภูมิของร่างกาย ในสภาวะแวดล้อมต่างๆ

2.4.3.1.3 ยารักษาโรค เพื่อบรรเทารักษาและป้องกันอาการเจ็บป่วย

2.4.3.1.4 ที่อยู่อาศัยเพื่อใช้เป็นที่พักพิงอย่างปลอดภัยทั้งการป้องกันแดดลมฝนสัตว์ร้าย

จากความต้องการทางกาย จะเห็นได้ว่ามนุษย์ได้สร้าง “บ้าน” เพื่อการอยู่อาศัย อันถือได้ว่าเป็นสถาปัตยกรรมที่ใกล้ชิดกับชีวิตมนุษย์มากที่สุด นอกจากนี้มนุษย์ยังได้ออกแบบเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น ถ้วยชาม เสื้อผ้า โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ ตลอดจนออกแบบสถาปัตยกรรมในรูปแบบต่างๆ ขึ้นมารองรับความต้องการทางกาย ได้แก่ ร้านค้า ร้านอาหาร โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น

#### 2.4.3.2 ความต้องการความปลอดภัย (Selfty Needs)

ความปลอดภัย สถาปัตยกรรมได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ โดยเบื้องต้นมนุษย์จะรู้สึกปลอดภัยเมื่อเขาได้ครอบครองบ้านเรือนของตนเอง ตลอดจนได้อาศัยและทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดี มีโครงสร้างมั่นคงและแข็งแรงถูกสุขลักษณะ ในการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมให้มีความปลอดภัย มนุษย์ในแต่ละกลุ่มสังคมได้เรียนรู้ที่จะปรับปรุงวิถีและการอยู่อาศัย ได้คิดสรรวิสดูในท้องถิ่นและวิธีการสร้างอย่างเหมาะสมจนกระทั่งสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น มีความสอดคล้องกับการอาศัยของมนุษย์และสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น

#### 2.4.3.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belonging and Love Needs)

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ดำรง ชีวิตด้วยกันเป็นกลุ่ม มนุษย์จึงมีความต้องการความรักจากสมาชิกในสังคม ทั้งความรักจากพ่อแม่ บุคคลในครอบครัว ความรักเพื่อนพ้อง ความรักจากคนรัก ไป

จนถึงความรักในชาติหรือกลุ่มเชื้อชาติของตน ทั้งนี้ความรัก เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้มนุษย์ดำเนินกิจกรรมได้อย่างเต็มความสามารถ

#### 2.4.3.4 ความต้องการมีสถานภาพ (Esteen Needs)

การดำรงชีวิตมนุษย์ มนุษย์ต้องการที่จะได้รับการยอมรับในบทบาทหน้าที่ของตน ทั้งหน้าที่ในครอบครัวหน้าที่การงานไปจนถึงหน้าที่ในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมการแสดงสถานภาพ มนุษย์ต้องการสถานภาพที่เอื้อให้เขาได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นสถาปนาครอบครัวและภูมิสถาปนาครอบครัว เช่น ศาลาประชาคม ร้านกาแฟ ลานหน้าบ้าน ตลอดจนตลาดล้วนเป็นสถานที่ที่เปิดโอกาสให้ผู้คนได้พบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อันเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงสถานภาพของมนุษย์ให้ปรากฏ นอกจากนี้มนุษย์ยังสร้างสถาปนาครอบครัว เพื่อแสดงถึงสถานภาพของตนหรือองค์กรต่าง ๆ เช่น อาคารสำนักงานงานธนาคาร ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลบริหารสินทรัพย์ การเงิน ต้องการสถาปนาครอบครัวที่แสดงถึงความมั่นคงแข็งแรง

#### 2.4.3.5 ความต้องการความสำเร็จในการใช้ศักยภาพของตนเอง (Self-Actualization Needs)

เมื่อมนุษย์ผู้หนึ่งได้รับความต้องการทางใจ ได้แก่ ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักต้องการเป็นเจ้าของและความต้องการมีสถานภาพอย่างพร้อมมูลแล้ว มนุษย์ผู้นั้นยังคงแสวงหาความต้องการทางใจขั้นสูง นั่นคือความสำเร็จในชีวิตการทำงานที่เป็นพื้นฐาน ทั้งนี้ความสำเร็จในการใช้ศักยภาพของตนเองจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมนุษย์ผู้นั้นต้องได้รับการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น โดยประกอบไปด้วยความยุติธรรม ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย รวมทั้งการกระทำดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่น อันนำมาสู่การสร้างสรรคสังคมมนุษย์ที่มีคุณภาพ

#### 2.4.4 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

กิจกรรมหรือพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสร้างและการผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่ม การทำกิจกรรม การวางแผนงาน และการร่วมกันสร้างความ เป็นหนึ่งเดียวกันในชุมชนโดยการลดปัญหา และความต้องการร่วมกันของคนในชุมชนให้เป็นไปตามความปรารถนาในทางเดียวกันและก่อให้เกิดผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่มากที่สุด

การมีส่วนร่วม (participation) คือเป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการ และ ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่ม โครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันใดควรจะต้องมีการตระหนักว่า ปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์การ (organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้(ชินรัตน์ สมสืบ. 2539 : 20)

การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการ กำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากบริการรวมทั้งมีส่วนร่วม ในการควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น(สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งชาติ, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและทบวงมหาวิทยาลัย.2546: 114)

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการเข้าร่วมอย่างแข็งขัน และอย่างเต็มที่ของกลุ่ม บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมี ส่วน ร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบการมีส่วนร่วมเข้าร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ ผู้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีส่วนได้เสียต้องการที่สุดนั้นจักได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้น จะตรงกับความต้องการที่แท้จริงและมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วม ทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอกัน (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิ.2531 : 10)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท หมายถึงการที่ประชาชนทั้งในเมืองและชนบทได้เข้ามีส่วนร่วมหรือเข้ามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาชนบทขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนแล้วแต่เหตุการณ์จะเอื้ออำนวย (ชิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร. 2532 : 350)

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้นำทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้าร่วม ต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเองโดยแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหาร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหาพร้อมในการดำเนินงานตามแผนและการร่วมในการประเมินผลวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมจัดทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นและเป็นการปฏิบัติตามแผนหรือโครงการต่างๆ(นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2527:183)

การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง กระบวนการที่ชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินการการร่วมรับผลประโยชน์และการประเมินผล (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2527:184)

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าองค์ประกอบอื่นๆ เนื่องจากผู้คนในชุมชนจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อการพัฒนาและปรับปรุงโดยตรงความหมายของชุมชนสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงถนนเพื่อการท่องเที่ยวนี้ ประกอบด้วย ผู้ที่อยู่อาศัยโดยรอบเส้นทางและสถานที่ท่องเที่ยว ผู้ดำเนินการสถานที่ท่องเที่ยว เจ้าของสถานที่ท่องเที่ยว หน่วยงานราชการและเอกชนที่อยู่โดยรอบเส้นทางและสถานที่ท่องเที่ยวหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบเส้นทางนั้นๆ รวมถึงนักท่องเที่ยวที่เข้าเยี่ยมชมสถานที่เหล่านั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนจะทำให้ผู้วางแผนทราบความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนอย่างรอบด้านซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาและปรับปรุงเส้นทาง อีกทั้งเป็นการประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจที่ตรงกันที่มีต่อโครงการด้วย (สมัย โชติกุล สุรเมศวร์ พิริยะวัฒน์.2553: 65)

## 2.5 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว

ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว การบริการพื้นฐานต่างๆที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวซึ่งมีอยู่ในพื้นที่นั้นๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการ เช่น ระบบไฟฟ้า ประปา สถานพยาบาล สถานีตำรวจ ศูนย์บริการผู้มาเที่ยว ที่นั่งพักผ่อนรอพบกลุ่มผู้มาเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ ถึงขยะ ป้ายบอกทาง ร้านอาหาร เป็นต้น สถาบันวิถีใหม่ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองจากนวัตกรรมท้องถิ่นไทย. 2550: เล่มที่ 12) ได้กล่าวไว้ว่า “น้ำไหล ไฟสว่าง ทางดี”เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและบ่งบอกถึงความสำคัญของระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ หรือที่เรียกว่า “โครงสร้างพื้นฐาน” ของชุมชน

### 2.5.1 ระบบโครงสร้างพื้นฐาน

ระบบโครงสร้างพื้นฐานหมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานต่างๆ ได้แก่ถนน สะพาน ทางเดินเท้า ชลประทาน ระบบไฟฟ้า โทรคมนาคม ที่เทศบาล ตำบลให้บริการแก่ประชาชนโดยการคำนวณว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจที่ต้องหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และรองรับการเจริญเติบโตของชุมชนในอนาคตการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นมีดังนี้

2.5.1.1 การมีถนนโครงข่ายเชื่อมระหว่างชุมชนในเขตเทศบาลและตำบลข้างเคียงเพื่อใช้ในการขนส่งและสัญจรติดต่อกันในด้านอื่นๆ

2.5.1.2 การมีสะพานสำหรับข้ามแม่น้ำ ลำคลองอย่างเพียงพอ

2.5.1.3 การมีทางเท้าให้ประชาชนเพื่อความปลอดภัยในการสัญจรทางเท้า

2.5.1.4 การมีระบบชลประทานอย่างเพียงพอต่อการทำเกษตรกรรม

2.5.1.5 การมีระบบไฟฟ้าที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะที่เพียงพอเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.5.1.6 การมีระบบประปาที่สะอาด ปลอดภัยและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค

2.5.1.7 การมีระบบโทรคมนาคมที่ทั่วถึงและเพียงพอสำหรับประชาชนในพื้นที่เพื่อให้ทันต่อข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันและอนาคต

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเอื้ออำนวยความเป็นอยู่ที่ดีและประโยชน์สุขของสังคม ตามนโยบายและแผนพัฒนาที่ปรับเปลี่ยนโดยมูลเหตุจากปัจจัยภายใน และนอกประเทศ อาทิวิกฤติเศรษฐกิจ ภัยพิบัติ และตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมขณะเดียวกัน ยังจำเป็นต้องบำรุงรักษา หรือขยายขีดความสามารถโครงสร้างพื้นฐานเดิมให้ใช้งานได้ และเกิดประโยชน์สูงสุด โครงสร้างพื้นฐานในอนาคตต้องมุ่งใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และยั่งยืน

สาธารณูปโภค (Public Utilities) คือการประกอบการเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป เช่น ไฟฟ้า น้ำประปาโทรคมนาคม ถนน รถไฟสาธารณูปการ (Public Facilities) โดยประเภทของงานสาธารณูปโภคแบ่งได้ดังนี้

1. ด้านระบบไฟฟ้าเป็นงานบริการด้านวิศวกรรมสร้างโครงข่ายวางระบบไฟฟ้า

ให้ประชาชนได้ใช้ถึงบ้าน

2. ด้านระบบน้ำประปาเป็นงานบริการด้านน้ำเพื่อได้ใช้อย่างทั่วทุกพื้นที่

3. ด้านโทรคมนาคมเป็นการสร้างโครงข่ายด้านสื่อสารเพื่อความสะดวกติดต่อสื่อสาร

ต่อกัน

4. ด้านถนนเป็นงานด้านคมนาคมเพื่อความสะดวกในการไปมาหาสู่กันและการขนส่ง

สินค้า

5. ด้านรถไฟเป็นงานบริการด้านคมนาคมขนส่งอีกด้านหนึ่ง

สาธารณูปการ หมายถึงบริการเพื่อสาธารณะซึ่งดำเนินการโดยองค์กรของรัฐหรือเอกชนโดยการควบคุมของรัฐบาลซึ่งได้แก่บริการในเรื่องเคหะการ การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม การอนามัย ความปลอดภัยสันติภาพ และบริการอื่น ๆ ตามความต้องการของประชาชนและเป็นกิจการที่ไม่หวังผลกำไรโดยประเภทของสาธารณูปการมีหลายประเภทและชนิด ซึ่งพอจะสรุปผลได้ดังนี้

1. การบริการ ได้แก่ ศาล ศาลากลางเทศบาล สถานที่ราชการอื่น ๆ เช่น ที่ทำการ

ไปรษณีย์ สำนักงานแรงงาน

2. วัฒนธรรมได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงละคร ท้องฟ้า

จำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การบริการ ได้แก่ ศาล ศาลากลางเทศบาล สถานที่ราชการอื่น ๆ เช่น ที่ทำการไปรษณีย์ สำนักงานแรงงาน
2. วัฒนธรรม ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงละคร ท้องฟ้าจำลอง
3. การศึกษา ได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย
4. การอนามัย ได้แก่ โรงพยาบาลสถานีอนามัย ศูนย์สาธารณสุข
5. เศรษฐกิจ ได้แก่ โครงการเคหะการ
6. สันทนาการ ได้แก่ สวนสาธารณะสนามกีฬา

### 2.5.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว

สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Facility) หมายถึงบริเวณพื้นที่และโครงสร้างหรือสิ่งปลูกสร้างต่างๆที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับกิจกรรมของผู้มาเยือนและกิจกรรมในการบริหารจัดการพื้นที่ การกำหนดให้มีแนวทางการดำเนินงานการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

2.5.2.1 มีป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งถนนหลัก ถนนสายรองเป็นระยะรวมทั้งทำป้ายบอกชื่อสถานที่ ชื่อพื้นที่ไม้ และจัดให้มีที่พักริมทาง

2.5.2.2 จัดที่พักให้มีความสะอาดเป็นส่วน มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก สามารถที่ใช้งานได้อย่างเหมาะสม

2.5.2.3 มีสถานที่ประกอบอาหารเป็นส่วน สะอาดถูกสุขลักษณะจัดให้มีการแยกขยะมีบ่อน้ำทิ้ง มีการควบคุมแมลงรบกวนและแมลงนำโรคที่ถูกต้อง

2.5.2.4 วางแผนจัดการท่องเที่ยวในชุมชนและจัดทำทะเบียนสมาชิกที่มีความพร้อมในการให้บริการ โดยมีการอบรม ศึกษาดูงานเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชุมชน

2.5.2.5 จัดให้มีศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อบริการนักท่องเที่ยวด้านการแนะนำสถานที่ทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวและข้อปฏิบัติในการท่องเที่ยวชุมชน

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว หมายถึง เป็นสรรพสิ่งที่รองรับการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกสบายและปลอดภัยแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ

1. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับการเดินทางที่เข้ามาเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะประกอบด้วย 2 ประเภท คือ การอำนวยความสะดวกด้านการเข้าออกประเทศ ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนถ่ายกระเป๋าเดินทาง การตรวจตราหนังสือเดินทาง การตรวจค้นสิ่งของติดตัว การต่อวีซ่า และการให้บริการท่องเที่ยว เป็นการอำนวยความสะดวกในระหว่างการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะ ได้แก่ บริการขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว บริการที่พักแรม บริการอาหารและบันเทิง บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

2. สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในประเทศแล้ว แม้จะไม่มีนักท่องเที่ยว รัฐบาลก็ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้แก่ประชาชนของตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน ส่วนการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวถือผลพลอยได้ ประกอบด้วย 3 ด้านคือ เอกสารที่เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็นต่อการยังชีพของประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในความเป็นอยู่ และส่งผลเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวด้วย ได้แก่ การสื่อสาร การไฟฟ้า การประปา การคมนาคม การสุขภาพ การศึกษา และการสาธารณสุข เป็นต้น

2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกที่รัฐบาลให้ ความปลอดภัยทั้งร่างกาย ทรัพย์สินและการเดินทางแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวด้วยการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมและความเดือดร้อนต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น เช่น การโจรกรรม ปล้นจี้ ชิงทรัพย์ การก่อความไม่สงบ และความปลอดภัยจากบริการการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่นๆ ที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุน เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว เช่น การบริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การบริการเสริมความงาม และการบริการรักษาพยาบาล เป็นต้น

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุง ระบบโลจิสติกส์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ.2554:22) เพื่อเตรียมความพร้อมประเทศให้มีศักยภาพในการ รองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่คนทุกกลุ่ม

## 2.6 ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่ดินเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญสำหรับชุมชนเมือง สามารถแบ่ง ออกได้หลายประการ ตามลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม ศักยภาพในการพัฒนาของ พื้นที่ และนโยบายในการพัฒนาต่างๆทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น(กรมโยธาธิการและผังเมือง. 2555:28) โดยทั่วไปการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่มีการควบคุมหรือวางผังเมือง จะมีลักษณะเคล้าคละปะปนกันไม่เป็นระเบียบ ความแออัดจะกระจุกตัวอยู่ที่ศูนย์กลางและกระจายออกไปรอบนอกชุมชน อย่างไรก็ดีทิศทาง และแบบแผน เมื่อชุมชนขยายตัวไปสู่ความเป็นเมือง ปัญหาต่างๆ ก็จะตามมา การวางผังเมืองเป็นการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดิน ระบบคมนาคมขนส่ง และเตรียมรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคตโดยการพิจารณาแผนประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นการพิจารณาจาก การใช้อาคาร และที่ดินที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพของประชาชน 3 ส่วน คือ ส่วนที่อยู่อาศัย,ส่วน พาณิชยกรรม,ส่วนสงวนและการควบคุมการพัฒนา

### 2.6.1 ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย(Residential Land Uses)

แนวความคิดหลักที่ใช้ในการวางผังที่อยู่อาศัย ได้แก่ Neighbourhood Concept เป็นการกระจายความเจริญจากชุมชนหลักออกไปสู่ส่วนต่างๆ ของเมือง (ดาวเรือง มณีทอง.2552)[ออนไลน์] ให้ประชาชนได้รับการบริการทางด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการโดยทั่วถึง และเท่าเทียมกัน มีการอยู่อาศัยที่ดี และน่าพึงปรารถนา กรมการผังเมืองได้จำแนกที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยออกเป็น4 ประเภท ดังนี้

#### 2.6.1.1 ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก

ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก อยู่บริเวณศูนย์กลางเมือง (City Core) ประกอบด้วยอาคารสำนักงานร้านค้าและพักอาศัยอาคารสูงเพื่อการพักอาศัยเช่นอาคารชุดพักอาศัยอพาร์ทเมนท์ พื้นที่

เว้นว่างหรือพื้นที่สีเขียวมีน้อยมากราคาที่ดินมีราคาแพงพื้นที่ว่างมักเป็นบริเวณพื้นที่ทางเท้าบริเวณหัว

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมจุดตัดถนนพื้นที่เว้นว่างด้านหน้าอาคารระยะถอยร่นจากแนวสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ และพื้นที่สาธารณะประโยชน์ต่างๆ

#### 2.6.1.2 ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง

ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางการใช้ที่ดินมักเป็นบริเวณที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเรือนได้แก่ บ้านเดี่ยวบ้านแฝดบ้านแถวหอพักอาคารชุดความสูงไม่ควรเกิน 5 ชั้นอยู่ในบริเวณที่สภาพแวดล้อม และทิศทางลมที่ดี

#### 2.6.1.3 ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย

ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อยมีการใช้ที่ดินเป็นอยู่อาศัยเบาบางมักเป็นบ้านเดี่ยวบ้านแฝดเป็นส่วน ใหญ่ความสูงประมาณ 1-2 ชั้นควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภทและควรอยู่ ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรมอย่างน้อย 1.5 - 3.0 กิโลเมตรการใช้ที่ดินประเภทนี้ทำให้เกิดพื้นที่เว้น ว่างอยู่แล้วในบริเวณบ้านพักอาศัย

#### 2.6.1.4 ประเภทที่ดินอนุรักษ์เพื่อการอยู่อาศัย

ที่ดินอนุรักษ์เพื่อการอยู่อาศัยวัตถุประสงค์เพื่อมิให้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินไปเป็นอย่าง อื่นหรือเป็นการเคารพต่อสถานที่สำคัญเช่นศาสนา-สถานอันศักดิ์สิทธิ์มักถูกกำหนดให้มีการใช้ที่ดิน เพื่อสร้างบ้านพักอาศัยเท่านั้นโดยมากกำหนดความสูงของอาคารประมาณ 1-2 ชั้นมักเป็นพื้นที่ บริเวณเมืองเก่าหรือโดยรอบด้านใดด้านหนึ่งของสถานที่สำคัญ

การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย มีหลักการสำคัญว่าพื้นที่ดังกล่าวควรจะเป็น บริเวณที่มีการระบายน้ำดี ลักษณะดินไม่เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง มีศักยภาพในการจัดบริการ ทางด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการได้เพียงพอ มีความสะดวกในการเข้าถึง มีความปลอดภัยจาก สิ่งรบกวนต่างๆ มีสภาพแวดล้อมที่ดีใกล้สถานที่ทำงานและย่านการค้า เป็นต้น

### 2.6.2 ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม(Commercial Land Uses)

การใช้ที่ดินเพื่อการพาณิชยกรรมเป็นลักษณะเด่นของการใช้ที่ดินในเมือง เป็นบริเวณที่มีการ รวมตัวของการใช้ที่ดินที่เข้มข้น เป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนและสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 2-5 ของพื้นที่เมืองเป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชยกรรมการใช้ที่ดิน เพื่อการพาณิชยกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลักคือ

#### 2.6.2.1 ร้านค้าเบ็ดเตล็ดและตลาดสด

ร้านค้าเบ็ดเตล็ดตลาดสด เป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ดในชีวิตประจำวันรวมถึงตลาด สดเป็นศูนย์รวมธุรกิจการค้าขายเบ็ดเตล็ดของชุมชนมีขนาดพื้นที่เล็กและกระจายตัวอยู่ทั่วไป

#### 2.6.2.2 ศูนย์พาณิชยกรรมกลางเมือง

ศูนย์พาณิชยกรรมกลางเมืองเป็นบริเวณที่กว้างใหญ่ที่สุดและหนาแน่นที่สุดของธุรกิจการ ค้าขายและการให้บริการเป็นที่รวมของกิจการค้าปลีกสำนักงานให้บริการสถาบันการเงินสถานเริงรมย์ โรงแรมและอื่นๆแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.6.2.2.1 ศูนย์พาณิชยกรรมกลางเมืองในเมืองใช้พื้นที่น้อยอยู่ในทำเลที่ตั้งของการแข่งขัน ราคาที่ดินแพงอาคารสูงเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในพื้นที่ที่จำกัด

2.6.2.2.2 ศูนย์พาณิชยกรรมกลางเมืองชานเมืองเป็นผลมาจากปัจจุบันกิจกรรมที่เป็นธุรกิจ กลางของเมืองใหญ่ๆที่อยู่ใจกลางเมืองต้องประสบปัญหาต่างๆอาทิการจราจรติดขัดราคาที่ดินสูงความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แออัดและเสื่อมโทรมประกอบกับความเจริญก้าวหน้าด้านการสื่อสารและการคมนาคมที่สะดวกจึงได้มีการขยายตัวออกไปอยู่ชานเมือง

### 2.6.3 ที่ดินประเภทที่สงวนและการควบคุมการพัฒนา

ที่ดินประเภทที่สงวน และควบคุมการพัฒนา เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับเมือง วัตถุประสงค์ของการกำหนดการใช้ที่ดินประเภทนี้ เพื่อควบคุมการเจริญเติบโตของเมืองให้อยู่ในบริเวณที่กำหนด รักษาสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของเมือง และสร้างภาพลักษณ์ของเมืองให้สอดคล้องกับธรรมชาติ โดยแบ่งที่ดินประเภทที่สงวน และควบคุมการพัฒนาออกเป็น 5 ประเภท คือ

#### 2.6.3.1 ประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินประเภทนี้มีแนวคิดในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของชุมชนเมืองโดยตรงเพื่อให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดีมีอากาศบริสุทธิ์ที่มีพุ่มไม้ที่ปกคลุมหย่อนใจออกกาลังกายและคุณภาพชีวิตที่ดีที่ดินประเภทนี้ประกอบไปด้วยที่โล่งสีเขียวสวนสาธารณะสวนสาธารณะสนามกีฬาสนามป่าแนวที่โล่งสีเขียวริมน้ำคลองริ้วแนวทางเดินสีเขียวริมถนนเป็นต้น เป็นการดึงความเป็นธรรมชาติและอากาศดีเข้าสู่ใจกลางเมืองและเขตที่อยู่อาศัยของเมืองตามหลักการวางผังเมืองมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดแนวที่โล่งริมน้ำให้มีแนวถอยร่นอาคารตลอดแนวไม่น้อยกว่า 6.00 เมตรการก่อสร้างอาคารทุกประเภทริมถนนฝั่งตรงข้ามแนวถอยร่นริมแม่น้ำสูงไม่เกิน 6.00 เมตรจากระดับถนนการมีแนวที่โล่งเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมให้เป็นระเบียบสวยงามเสริมสร้างบรรยากาศร่มรื่นให้ชุมชนเมืองเป็นแนวที่โล่งที่สะดวกแก่การพัฒนาการชดเชยของเครื่องจักรเป็นแนวป้องกันการรุกรานที่สาธารณะและห้ามปลูกสร้างอาคารเป็นแนวทางเดินเชื่อมโยงติดต่อซึ่งกันและกันในชุมชน

#### 2.6.3.2 ประเภทชนบทและเกษตรกรรม

การใช้ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรมตามผังเมืองรวมมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้พื้นที่เกษตรกรรมเป็นพื้นที่สีเขียว (Buffer Zone) ของชุมชนเมืองตามแนวความคิดป่าล้อมเมืองหรือเมืองในชนบทเพื่อป้องกันการขยายตัวของเมืองการป้องกันชุมชนเมืองจากมลพิษภายนอกเขตผังเมืองรวมช่วยฟอกอากาศให้บริสุทธิ์เพื่อเป็นพื้นที่ชนบทของเมืองที่ประกอบด้วยสวนไร่นาป่าไม้เป็นต้น

#### 2.6.3.3 ประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

ประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมการสงวนอาชีพความเป็นอยู่วิถีชีวิตในบริเวณพื้นที่นั้นเพื่อให้มีสภาพที่ดีมั่นคงต่อไปโดยมากมักเป็นพื้นที่บริเวณที่มีสมรรถนะดินดีเหมาะแก่การเกษตรกรรมพื้นที่ในโครงการตามแนวพระราชดำริพื้นที่ที่ถูกกำหนดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลและหน่วยงานท้องถิ่น

#### 2.6.3.4 ประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

การใช้ที่ดินประเภทนี้ถือเป็นหลักสากลในการที่จะต้องอนุรักษ์แหล่งกำเนิดทางโบราณคดี ศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาในเชิงอนุรักษ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นพื้นที่ที่กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัติโบราณสถานโบราณวัตถุศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพ.ศ.2504 เช่นบริเวณโดยรอบกำแพงเมืองคูเมืองพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์โบราณคดีศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมรวมทั้งบริเวณที่รัฐบาลและท้องถิ่นมีนโยบายในการอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามซึ่งอาจเป็นพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนก็ได้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.6.3.5 ประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและประมง

การใช้ที่ดินประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ที่เป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรและการประมงตลอดจนเป็นพื้นที่พักผ่อนของชุมชนเมืองการป้องกันการบุกรุกพื้นที่โดยรอบแหล่งน้ำรวมทั้งพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลและส่งเสริมให้มีการใช้เป็นที่นันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนเมืองและสามารถใช้ในการประมงได้ด้วย

## 2.6.4 กฎหมายผังเมือง

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 การผังเมือง ตามคำจำกัดความในมาตรา 4 หมายความว่า การวางจัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่ หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหายเพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งลักษณะความสะอาดสวยงาม ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชนและสวัสดิภาพสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์ หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือดำรงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 ได้จำแนกแผนผังออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

### 2.6.4.1 ผังเมืองรวม

ผังเมืองรวม หมายถึง แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมขนส่ง การสาธารณสุข โภค บริการสาธารณะและสภาพแวดล้อม เพื่อวัตถุประสงค์ของการผังเมือง (มาตรา 4) ผังเมืองรวมจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ในการวางแผน และจัดทำผังเมืองรวม แผนที่แสดงขอบเขตเมือง แผนที่แสดงขอบเขตผังเมืองรวม แผนผังพร้อมด้วยข้อกำหนดในสาระสำคัญของการใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่โล่ง โครงการคมนาคมขนส่ง และโครงการกิจการสาธารณสุข โภค รายการประกอบแผนผัง นโยบายมาตรการ และวิธีการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ การใช้บังคับผังเมืองรวมจะกระทำโดยกฎกระทรวงซึ่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

### 2.6.4.2 ผังเมืองเฉพาะ

ผังเมืองเฉพาะ หมายถึง แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

## 2.6.5 กฎหมายควบคุมอาคาร

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร .ศ.2522 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องในด้านการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรมและการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร และได้ปรับปรุงบทบัญญัติเพิ่มขึ้นอีก ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542อาคาร หมายถึง ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานและสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ ซึ่งรวมถึงทางหรือท่อระบายน้ำ ทำน้ำ ทำจอดเรือ เป็นต้น (มาตรา4) ส่วนที่เกี่ยวข้องในแหล่งชุมชนบึงขุนทะเล ที่

สำคัญๆ คือเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.6.5.1 กฎกระทรวงฉบับที่ 39

กฎกระทรวงฉบับที่ 39 ว่าด้วยการกำหนดแบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบการป้องกันอัคคีภัย

2.6.5.2 กฎกระทรวงฉบับที่ 44 และฉบับที่ 51 กฎกระทรวงฉบับที่ 44 และฉบับที่ 51 ว่าด้วยการกำหนดการระบายน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และกำหนดประเภทและลักษณะอาคารที่ต้องจัดให้มีระบบระบายน้ำ ระบบน้ำเสีย รวมทั้งมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง

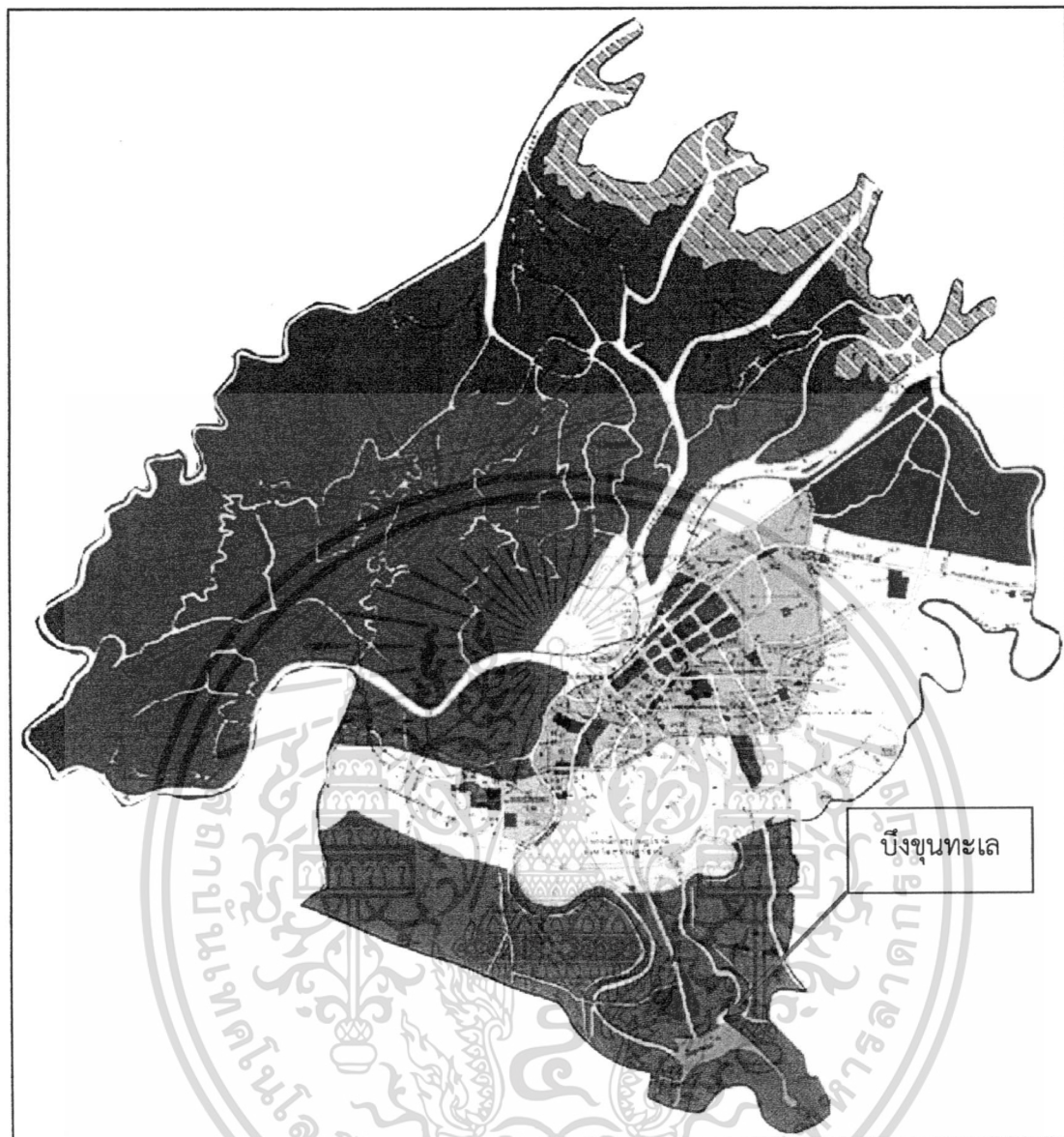
2.6.5.3 กฎกระทรวงฉบับที่ 47 กฎกระทรวงฉบับที่ 47 ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารปรับปรุงหรือแก้ไขระบบความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยของอาคาร

### 2.6.6 การใช้ที่ดินในเขตพื้นที่บึงขุนทะเล

กฎกระทรวง ฉบับที่ 251 (พ.ศ. 2538) ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2518 การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกตามกฎกระทรวง ให้เป็นดังต่อไปนี้

1. สีเหลือง ให้เป็นที่ดินประเภทอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
  2. สีส้ม ให้เป็นที่ดินประเภทอยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
  3. สีแดง ให้เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
  4. สีม่วง ให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
  5. สีม่วงอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ
  6. สีเขียว ให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
  7. สีเขียวอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งและนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
  8. สีเขียวมะกอก ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
  9. สีฟ้า ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมการท่องเที่ยวและการประมง
  10. สีเทาอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
  11. สีน้ำเงิน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันราชการการสาธารณูปโภค และการสาธารณูปการ
- การใช้ที่ดินในเขตพื้นที่บึงขุนทะเลแสดงรายละเอียดในภาพประกอบที่ 2.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

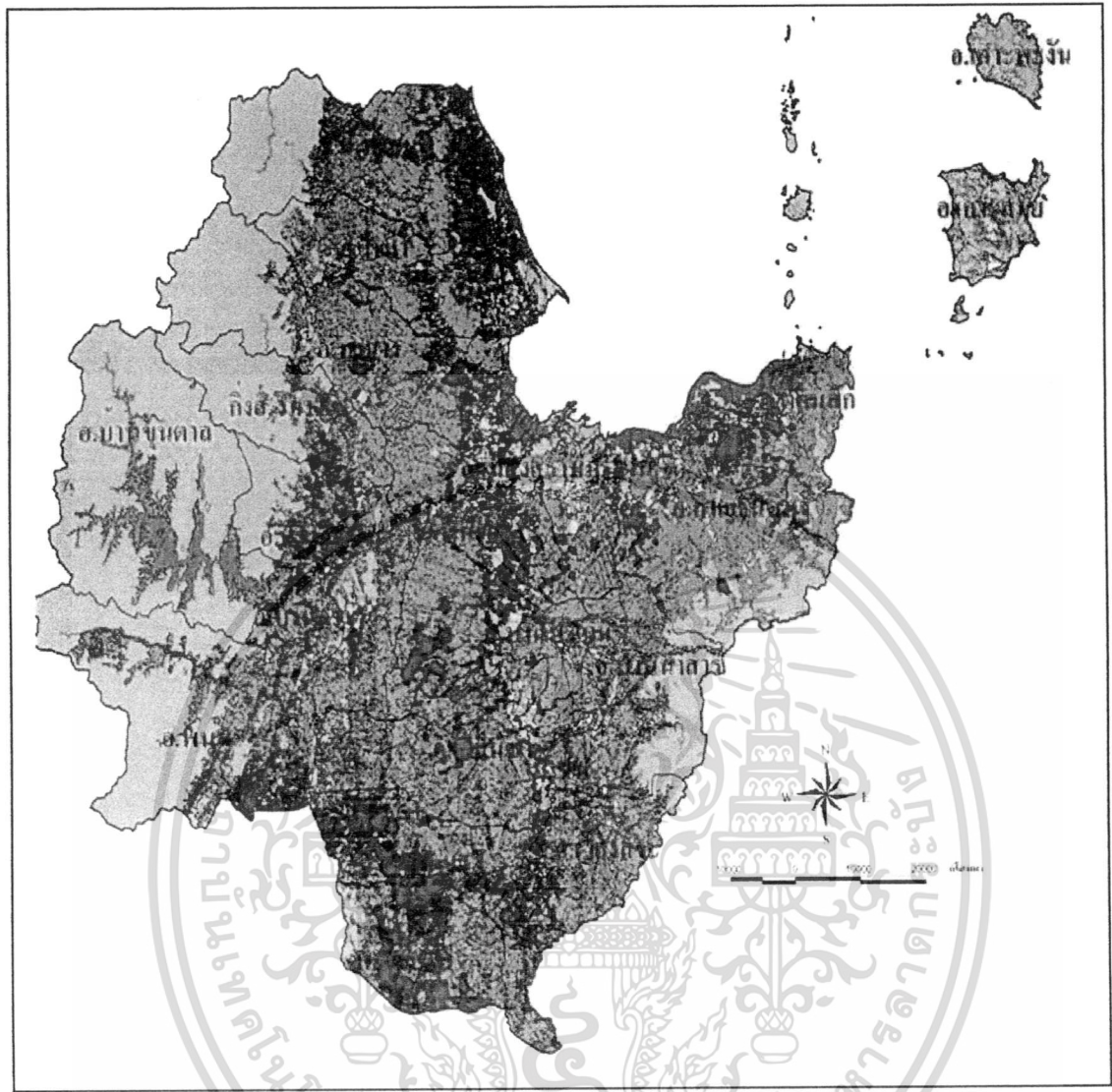


ภาพที่ 2.6 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี  
ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง 2555

ดังตัวอย่างจากภาพที่ 2.6 การใช้ที่ดินในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เมื่อลงในแผนผังจะทำให้ทราบว่าบริเวณใดการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตผังเมืองที่จัดวางมีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทใด ซึ่งจะดูได้จากสีที่กำหนดไว้ และโดยทั่วไปแล้วกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมืองนั้นจะมีอายุ 5 ปีเสมอและจะเห็นได้ว่ากฎกระทรวงที่ได้ออกมาแล้วทั้งหมดตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 นั้น จะบังคับใช้เฉพาะการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตผังเมืองรวมเท่านั้นมิได้ควบคุมบังคับถึงอาคารหรือรูปแบบอาคารแต่อย่างใด(กรมโยธาธิการและผังเมือง.2551:28) ดังนั้นการดัดแปลงอาคารหากมิได้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นกิจการอื่น ซึ่งเข้าข้อห้ามตามกฎกระทรวงดังกล่าวย่อมไม่ขัดต่อกฎกระทรวงแต่อย่างใด

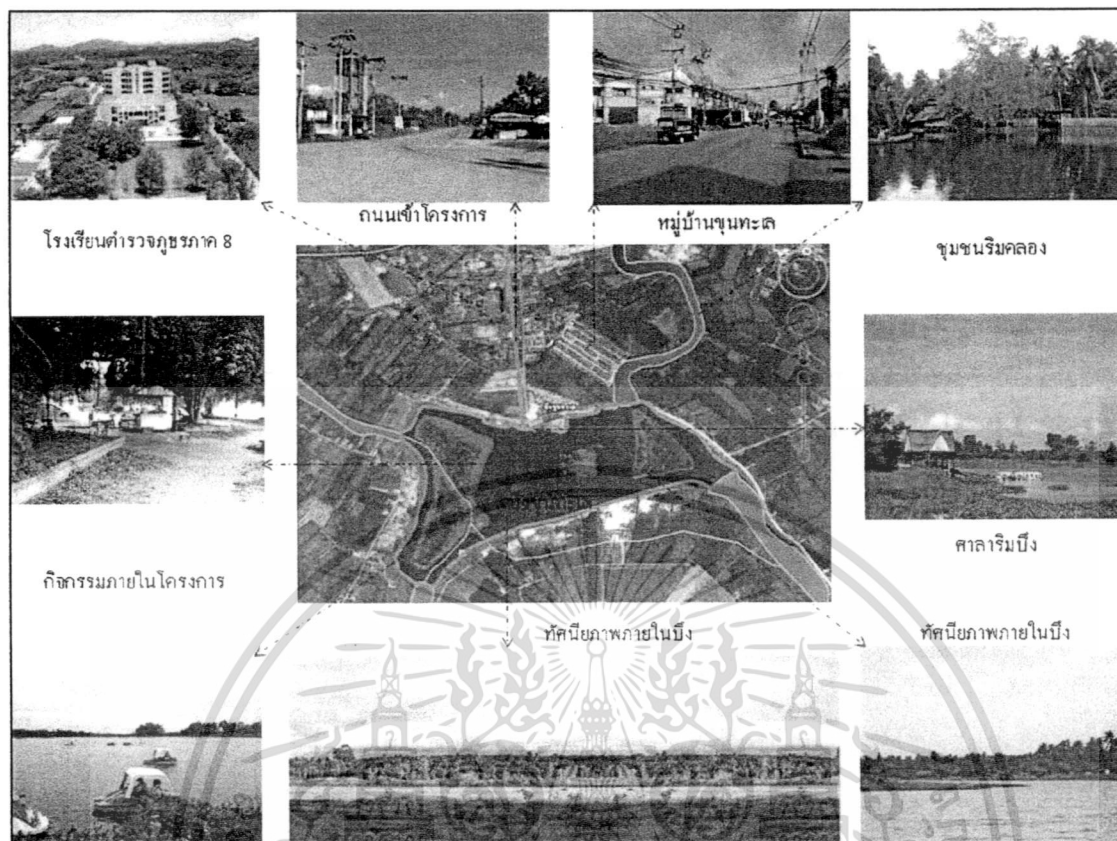
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังตัวอย่างภาพที่ 2.7 เมื่อได้มีการจัดวางผังเมืองรวมในเขตเมืองแล้วซึ่งก็หมายถึง การใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้แยกประเภทไว้แล้วนั้น ประโยชน์ที่ได้จากการวางผังเมืองก็คือประการแรก ทำให้เมืองหรือชุมชนมีความสวยงามเจริญเติบโตอย่างมีระเบียบแบบแผนและถูกสุขลักษณะโดยการวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตออกเป็นย่าน ๆ อย่างเหมาะสมและสัมพันธ์กัน(กรมโยธาธิการและผังเมือง.2551:28)ประการที่สอง เพื่อวางแนวการพัฒนาเมืองหรือเทศบาลให้มีระเบียบโดยการวางผังโครงการคมนาคมและขนส่งให้สัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตประการที่สามทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในการอยู่อาศัย โดยห้ามการใช้ประโยชน์ที่ดินบางประเภทในย่านพักอาศัยหรือย่านพาณิชยกรรม เช่นคลังน้ำมันเชื้อเพลิงคลังวัตถุระเบิด อุตสาหกรรมที่มีมลพิษ ประการที่สี่ส่งเสริมเศรษฐกิจของเมืองหรือชุมชนเมือง โดยกำหนดให้ย่านพาณิชยกรรม และย่านอุตสาหกรรมซึ่งเป็นแหล่งธุรกิจและจ้างงานไว้ในที่ที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ใช้บริการและคนงานได้รับความสะดวกในการเดินทาง การขนส่งสินค้าและวัตถุดิบประการที่ห้า ส่งเสริมสภาพสังคมของคนในเมืองโดยพิจารณาถึงที่ตั้งสถาบันการศึกษา โรงพยาบาลศูนย์สาธารณสุขให้อยู่ในที่ที่เหมาะสมสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่หก ส่งเสริมสภาพแวดล้อมของเมืองให้มีที่โล่งเว้นว่าง มีสวนสาธารณะ มีที่พักผ่อนหย่อนใจประการที่เจ็ด ดำรงรักษาสถานที่ที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดีโดยกำหนดเป็นบริเวณอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมไทย และประการสุดท้ายคือ บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและภูมิประเทศที่งดงาม



ภาพที่ 2.7 แสดงสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานีพ.ศ. 2552  
ที่มา : สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.8 แสดงสภาพบริเวณภายในโครงการบึงขุนทะเล จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา : จากการสำรวจเดือนมกราคม 2555

## 2.7 ทฤษฎีและหลักการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว

โสภาคย์ผาสุกนรินทร์ ( 2537:1) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมชุมชน หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยในสังคม เช่น อาคารบ้านเรือน ถนน สะพาน และอื่นๆ รวมไปถึงเครื่องหมายสัญลักษณ์และอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมต่างๆ หรืออีกนัยหนึ่งหมายถึงถาวรวัตถุรอบๆตัว ที่มนุษย์สร้างขึ้นให้ได้พบเห็นอยู่เป็นประจำในสังคม

### 2.7.1 แนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบทางกายภาพชุมชนและเมือง

องค์ประกอบของชุมชน ชุมชนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

#### 2.7.1.1 มนุษย์

มนุษย์ เป็นองค์ประกอบอันดับแรก มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีความสัมพันธ์ทางครอบครัวและบุคคลภายนอก มีกลุ่มหรือสถาบัน เช่น กลุ่มพ่อค้า กลุ่มนักการเมือง

#### 2.7.1.2 สิ่งที่มีมนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น

เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกและบำบัดความต้องการในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ เช่น เครื่องทุนแรง ที่อยู่อาศัย รถไถ อาหาร เป็นต้น

#### 2.7.1.3 สิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้น

ได้แก่ ดิน น้ำ ลม ไฟ ต้นไม้ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 2.7.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการสำรวจเมือง

Visual Survey วิธีการนี้จะทำให้เราทราบว่า เมืองควรมีการปรับปรุงเมื่อไหร่ และควรมีการเสริมสร้างสิ่งใดขึ้นในจุดไหนบ้างภายในเมืองนั้น ซึ่งการ Visual Survey สามารถทำได้กับทุกเมืองทุกขนาด ไม่ว่าจะเป็นบริเวณศูนย์กลางเมืองหรือชานเมืองก็ตาม

กระบวนการในการ Visual Survey ไม่มีความวุ่นวายซับซ้อน และก่อนการทำ Visual Survey เราต้องทราบถึงองค์ประกอบ (Element) ของเมือง และควรเข้าใจถึงความเกี่ยวข้องขององค์ประกอบต่างๆ เหล่านั้นด้วย องค์ประกอบที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ องค์ประกอบทางกายภาพของเมืองที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น และองค์ประกอบด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกดังนี้ คือ

### 2.7.2.1 รูปทรงของที่ดินและธรรมชาติ

ซึ่งมีหลักในการทำ Visual Survey อยู่ 3 ลักษณะ ดังนี้

2.7.2.1.2 การพยายามเอาลักษณะสถาปัตยกรรมซึ่งเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับรูปร่างของเมือง ทั้งหน้าที่ใช้สอยและทางสุนทรียภาพ

2.7.2.1.3 การประเมินงานทางสถาปัตยกรรมของเมืองที่เพิ่มเข้าไปในธรรมชาติ

2.7.2.1.4 การตัดสินใจว่าบริเวณของธรรมชาติในส่วนใหญ่ที่ไม่ควรแตะต้องเนื่องจากเป็นส่วนประกอบของรูปร่างเมือง

ทั้งนี้เนื่องจากงานสถาปัตยกรรมทุกงานมีอิทธิพลต่อภูมิทัศน์โดยรอบอาจจะทั้งทางบวกและทางลบ โดยธรรมชาตินั้นจะเป็นที่ตั้งของงานก่อสร้าง ทั้งยังเป็กรอบของการมองเห็นงานก่อสร้างนั้นทุกชั้นที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงควรคำนึงถึงเสมอ

### 2.7.2.2 สภาพของอากาศในท้องถิ่น

ในขณะที่เราสนใจถึงสภาพภูมิประเทศนั้น เราควรสนใจถึงสภาพภูมิอากาศนั้นด้วย โดยจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

2.7.2.2.1 อุณหภูมิและความชื้นของอากาศในแต่ละฤดูจะเป็นตัวที่ทำให้ทราบถึงความสบายภายในเมือง

2.7.2.2.2 แสง จำนวนวันที่แจ่มใส มีเมฆหมอก มีฝน ซึ่งเป็นสภาพการณ์ที่แสงจะมีผลต่อหน้าตาของเมืองนั้น

2.7.2.2.3 ปริมาณฝนตก จำนวนของน้ำฝนที่ตกในแต่ละเดือน แต่ละปี

2.7.2.2.4 แสงอาทิตย์ มุมของดวงอาทิตย์ในฤดูต่างๆกัน

2.7.2.2.5 ลม ลมประจำฤดู ทิศทางลม

นอกจากนี้ยังมีการพิจารณาถึงสภาพภูมิอากาศที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบของเมืองอีก เช่น เมืองบางเมืองวางอยู่ในตำแหน่งที่ดี หรือบางเมืองก็ได้รูปแบบการวางผังจากสภาพภูมิอากาศ โดยสิ่งต่างๆ เหล่านี้มิได้เฉพาะเพียงการพิจารณาเพื่อความสวยงาม แต่เป็นการพิจารณาเพื่อประโยชน์ใช้สอยในส่วนต่างๆ ของเมืองได้เป็นอย่างดี

### 2.7.2.3 รูปร่างของเมือง

วงกลมและรัศมี ซึ่งลักษณะการวางผังของเมืองส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะนี้ เป็นลักษณะที่เป็นวงกลมใหญ่มีเส้นรัศมี ซึ่งพุ่งจากแกนกลางและเป็นแกนเชื่อม

ตารางเป็นการเปลี่ยนแปลงจากวงกลมและรัศมี มีถนนใหญ่ตั้งฉากที่กลางเมืองและถนนอื่นๆ ก็ตั้งฉากกันเรื่อยไปซึ่งลักษณะเมืองเช่นนี้จะพบเฉพาะในเมืองเล็กๆ เท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดวงดาว เมืองรูปดาว เป็นแบบวงกลมและแบบรัศมี จะมีที่ว่างและเส้นรัศมีพุ่งจากศูนย์กลางของเมือง

วงแหวน เป็นเมืองที่สร้างขึ้นล้อมรอบที่ว่างโล่งตรงกลางซึ่งมีขนาดใหญ่ โดยอาจจะเป็นอ่าวภูเขา หรือพื้นที่ซึ่งเป็นอุปสรรคตามธรรมชาติ ลักษณะรูปร่างจะเป็นทั้งแบบวงแหวนและแบบดวงดาว จะพบอยู่ได้ในลักษณะที่ถนนวงแหวนถูกสร้างขึ้นรอบนอก บริเวณชานเมืองที่กำลังขยายตัว รูปร่างตามแกนยาว เป็นผลเนื่องจากสภาพพื้นดินตามธรรมชาติซึ่งเกิดจากการเจริญเติบโตของเมืองหรือผลสืบเนื่องมาจากเส้นทางคมนาคมสายสำคัญ

สาขา เป็นรูปร่างที่แผ่กิ่งก้านสาขา คือ แบบ Linear ที่เชื่อมด้วยกิ่งก้านออกไป

ผืนแผ่นดิน เป็นเมืองกว้างที่แยกออกเป็นเล็กๆ น้อยๆ โดยไม่มีจุดเชื่อม และทำให้มีความชัดเจนของรูปทรงมากน้อยหรือไม่เลย

พื้นแผ่นดินต่อเนื่อง รูปแบบนี้เกิดจากการที่จุดเชื่อมจุดศูนย์กลางมีมากกว่าหนึ่งจุด หรือมีจุดเชื่อมย่อย

กลุ่มดาว กลุ่มของกิจกรรมต่างๆในเมืองที่มีขนาดใกล้เคียงกันมาอยู่ติดกัน

เมืองบริวาร เป็นกลุ่มของเมืองอยู่รอบๆ ศูนย์กลาง

ซึ่งรูปแบบของเมืองเป็นไปตามประโยชน์ใช้สอยของเมือง มีทั้งข้อดีและข้อเสีย และเกี่ยวข้องกับ การติดต่อเชื่อมโยงระหว่าง Node นอกจากนี้การแบ่งเมืองยังสามารถที่จะนำมาใช้กับส่วนต่างๆ ของเมืองได้เช่นกัน หรือจะแยกพิจารณาตามลำพัง เช่น ส่วนระบบสัญจร ติดต่อหรือที่โล่ง ซึ่งที่โล่งของเมืองจะเป็นแบบ Linear หรือ Branch หรือ Radio centric Patten ขอบข่ายของการสัญจรจะเป็นตัวอธิบายของรูปร่างของเมืองได้เป็นอย่างดี

#### 2.7.2.4 พื้นที่ว่างในเมืองและพื้นที่โล่ง

รูปร่างของเมือง รูปแบบ ความละเอียด ขนาด ความหนาแน่น และผิวสัมผัสจะเป็นสิ่งที่เราสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนในเบื้องต้น กลุ่มอาคารในเมืองก็คงจะรู้สึกดีขึ้น หากกล่าวว่าอาคารไม่ใช่ Solid หรือของแข็งที่มีชีวิตแต่กลับเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นจากเกิดสร้างของแข็ง Solid เช่นเดียวกับการพิจารณาเมือง ที่ว่างของเมืองจะเริ่มต้นจากที่ว่างโล่งของถนนถึงที่ว่างโล่งของสวนสาธารณะ และที่โล่งอันกว้างใหญ่ที่เมืองตั้งอยู่ ซึ่งเราสามารถแบ่งการคิดที่โล่งเป็น 2ทาง

2.7.2.4.1 พื้นที่ว่างในเมือง ซึ่งเกิดจากด้านหน้าของอาคารและส่วนถิ่นของเมือง ซึ่งให้เห็นเด่นชัดโดยคุณภาพของสิ่งที่ปิดและคุณภาพของการตกแต่งรายละเอียด รวมถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ว่างในเมือง และชนิดของพื้นที่ที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย

กลุ่มของอาคารที่แวดล้อมที่ว่างรอบๆลานโล่ง หรือส่วนที่ถนนตัดกัน พื้นที่ว่างถูกใช้เพื่อการสัญจร สิ่งนี้เป็นพื้นที่ว่างภายในเมือง ซึ่งมีทั้งภูมิสัญลักษณ์ (Landmark) และศูนย์รวมกิจกรรมทางด้านการสัญจร ซึ่งที่ว่างภายในเมืองจะเป็นที่เชื่อมต่อตามแนวยาวซึ่งมีต้นไม้สองข้างทางหรืออาคารเป็น Enclose Corridor Spaces เป็น Spaces สำหรับการเคลื่อนไหวหรือช่องทางในแนวยาวก็ได้ซึ่งในบางครั้งอาจจะมีการเชื่อมต่อกัน

2.7.2.4.2 พื้นที่เปิดโล่ง ในกรณีของพื้นที่เปิดโล่งซึ่งเป็นธรรมชาติที่ถูกนำเอาธรรมชาติเข้ามาในเมืองและคงสภาพธรรมชาติไว้เช่นนั้น องค์ประกอบของพื้นที่เปิดโล่งเหล่านี้ จะแวดล้อมไปด้วยต้นไม้หญ้า ก้อนหิน เป็นต้น สิ่งที่น่าประหลาดแก่สายตา คือธรรมชาติและพืชพรรณไม่ใช่อาคารรอบๆ อย่างไรก็ตาม อาจจะมีสะพานหรือทางสัญจรเป็นส่วนประกอบซึ่งอาจจะช่วยให้รูปทรงของธรรมชาตินั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้นหรืออาจจะใช้เป็นส่วนที่สงวนไว้เพื่อประโยชน์ภายนอกหน้าก็เป็นได้

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการทำสำรวจเพื่อการออกแบบชุมชนเมือง ควรจะพิจารณาถึงที่ว่างของเมืองทั้งหมดซึ่งจะช่วยในการพิจารณาถึงพื้นที่ว่างภายในเมืองและพื้นที่เปิดโล่งด้วยกัน ตัวอย่างเช่น เราเริ่มทำผังส่วนพักผ่อนของเมือง ควรจะมีการวางผังส่วนกลางเมืองและพื้นที่ว่างเพื่อเป็นช่องทางการเชื่อมต่อที่จะนำไปยังสวนนั้น การสำรวจที่ว่างควรจะมีการเรียงลำดับจากพื้นที่ว่าง สำหรับพักผ่อนรวมถึงสังสรรค์ ชุมชนกันและกิจกรรมที่วุ่นวายอื่นๆ ส่วนสาธารณะของเมือง เช่น ถนน โรงเรียน สวน ศาลา ประชาคม ห้องสมุด ควรจะนับเป็นระบบของพื้นที่โล่งซึ่งเกิดขึ้น โดยอาคารสาธารณะ ในการสำรวจ เราควรดูถึงตำแหน่งที่ตั้ง คุณภาพและบริเวณของพื้นที่เปิดโล่งที่เกี่ยวข้องกับบริเวณก่อสร้างอาคารของเมืองด้วย

#### 2.7.2.5 เส้นทาง

เราสามารถมองเห็นภูมิทัศน์สถาปัตยกรรมและเมืองเป็นลำดับต่อเนื่องกันหากเราเดินทางตามเส้นทางสัญจร เส้นทางของการสัญจรจะมีผลต่อสภาพภูมิทัศน์ของพื้นที่ที่ตัดผ่านตลอดจนสถาปัตยกรรมและเมืองที่มีเส้นทางอำนวยความสะดวกให้เส้นทางการสัญจร จึงนับเป็นตัวกำหนดรูปทรงของเมืองที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งในการพิจารณาเส้นทางของเมือง เราควรที่จะเริ่มต้นจากพื้นที่อยู่นอกขอบเขตของเมืองก่อนและเราจะเห็นว่าทางหลวงหลายๆสายมีความสัมพันธ์ทางกายภาพที่แย่มากกับพื้นที่ซึ่งให้บริการอยู่ ซึ่งนอกจากยังไม่เป็นการช่วยกำหนดความชัดเจนของพื้นที่แล้วยังเป็นการแบ่งพื้นที่ออกเป็นเสี่ยงๆอีกด้วย

#### 2.7.2.6 ย่านภายในเมือง

เมืองทุกเมืองถูกแบ่งย่อยออกเป็นส่วนๆซึ่งเราเรียกว่า ย่าน (Districts) หรือส่วน(Sectors) หรือบริเวณ(Quarters) ซึ่งแต่ละส่วนจะมีลักษณะเฉพาะส่วนของตนเอง บางส่วนแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน รูปแบบของย่านเกี่ยวข้องกับรูปแบบเส้นทางการสัญจร ขนาดของย่านจะประมาณได้โดยถนนภายในย่าน ตัวอย่างเช่น บริเวณค้าขายจะมีเส้นผ่านศูนย์กลางซึ่งสามารถติดต่อด้วยการเดินเท้าหรือการเดินทางระยะสั้นโดยการเช่ารถ ส่วนใช้สอยร่วมกัน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของบริเวณย่านพักอาศัยมักจะติดต่อกับบริเวณชุมชนพักอาศัย โดยอยู่ในรัศมีของการเดินเท้า

โดยหลักการแล้ว เราสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างย่านภายในเมืองได้โดยการพิจารณาลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ ซึ่งใช้พิจารณาความแตกต่างระหว่างย่านในเมืองได้โดยการปรากฏและกิจกรรมที่เห็นได้ เช่น รูปแบบของอาคารบริเวณย่านการค้า กลุ่มผู้คนที่กำลังเร่งรีบ แท็กซี่และรถเมล์ หรือในย่านพักอาศัยจะเห็นบ้าน ที่โล่งต้นไม้ สนามเด็กเล่น ร้านค้าย่อย เป็นต้น สิ่งที่ปรากฏแก่สายตา และความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนทำให้เกิดลักษณะของย่านนั้นขึ้น

#### 2.7.2.7 ส่วนประกอบของย่าน

ในการสำรวจย่านเราจะสำรวจถึงส่วนต่างๆของย่านในเรื่องของลักษณะความหนาแน่นของอาคาร ระยะห่างระหว่างอาคาร พื้นที่สีเขียวของเมือง รายละเอียดต่างๆ เช่น บาทวิถี การวางเสาไฟ สัญญาณต่างๆ จุตุรมหรือพื้นที่โล่งว่างในย่านมีลักษณะอย่างไร รวมทั้งการพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

2.7.2.7.1 กิจกรรม ผู้คนบริเวณนั้นทำกิจกรรมอะไร สถาปัตยกรรมบริเวณนั้นสนองประโยชน์ใช้สอยดีหรือไม่มีกิจกรรมอะไรบ้างที่เกิดขึ้นเอง รูปแบบของกิจกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามวันเวลาฤดูกาลหรือไม่ สภาพภูมิอากาศมีอิทธิพลต่อการเป็นอยู่หรือไม่

2.7.2.7.2 ลักษณะพิเศษอะไรเป็นส่วนดีของย่าน ศูนย์รวม จุดสังเกตเป็นอย่างไร อะไรเป็นตัวดึงดูดตัวกำเนิดกิจกรรมต่างๆท่ามกลางบริเวณที่วุ่นวายของเมืองอะไรเป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจในย่านที่พักอาศัยมีที่ซึ่งเป็นแหล่งชุมนุมหรือไม่

2.7.2.7.3 เส้นทาง ทางสำคัญของการสัญจรในย่านคือทางสายไหน คนใช้สะดวกหรือไม่ ทางนั้นๆ เชื่อมกับข่ายทางอื่นอย่างไร ขนาดของทางกว้างพอหรือมากเกินไป

2.7.2.7.4 ศูนย์กลาง แกนกลาง อะไรเป็นแกนของย่านที่ใช้เป็นสัญลักษณ์และบรรยากาศ บริเวณนั้นมีชีวิตชีวาหรือไม่

2.7.2.7.5 การแก้ไขเพิ่มเติม อะไรเป็นส่วนเสื่อมโทรมของย่านซึ่งจะทำให้หาทางแก้ไขได้เมื่อแยกถึงส่วนที่มีชีวิตชีวา รวมถึงสิ่งที่เสื่อมโทรมสภาพการจราจรเป็นเช่นไร

- การเปลี่ยนแปลง ย่านจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรทั้งการเปลี่ยนแปลงภายในขอบเขตของย่าน แนวทางการเจริญเติบโตของเมืองศูนย์กลางของกิจกรรม

- การปรับปรุงสุดท้ายเราจะต้องได้ข้อมูลว่าย่านใหม่ควรมีอะไรบ้าง องค์ประกอบใหม่ของเมืองควรมีอะไร ย่านส่วนไหนควรมีการปรับปรุงก่อน ย่านใดควรเป็นย่านที่สำคัญที่สุดในเมือง อะไรเป็นข้อแตกต่างระหว่างย่านต่างๆเหล่านั้น

#### 2.7.2.8 รายละเอียด

รายละเอียดเล็กๆน้อยๆ เช่นมิเตอร์ที่จอดรถต้นไม้ ประตูเมือง เป็นสัญลักษณ์ของเมืองสิ่งเหล่านี้จะบอกอายุของเมืองบริเวณนั้น จุดประสงค์ของการใช้บริเวณนั้น ป้ายเป็นรายละเอียดที่สำคัญ การทำการสำรวจ ( Visual Survey ) ควรจะสำรวจชนิดของป้ายบริเวณนั้น เช่น ใช้เพื่อการโฆษณา บอกทิศทาง บอกตำแหน่งอาคาร ร้านค้า โรงหนังหรือโรงแรม

ป้ายต่างๆเป็นสิ่งสำคัญเพราะป้ายสำหรับคนเดินเท้าอาจเป็นป้ายขนาดเล็ก แต่ป้ายบนทางหลวงออกแบบสำหรับผู้ขับเร็ว ป้ายจึงเป็นรายละเอียดที่สำคัญสำหรับผู้ใช้ในเมือง

การทำการสำรวจ ( Visual Survey ) สำหรับศึกษารายละเอียดเมือง ควรจะดูถึงคุณภาพสภาพของม้านั่งในสวนสาธารณะ ถึงขยะ ริมถนน บาทวิถี ต้นไม้ เป็นต้น อย่างละเอียด

บริเวณทางเท้า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจราจรส่วนใหญ่เพราะเราละเลยทางเดินเท้า การเดินควรจะเป็นแบบของการจราจรที่นิยมกันมากที่สุด การสัญจรในศูนย์การค้าและในบริเวณโรงเรียนจะใช้ระบบเดินเท้าทั้งหมดในปัจจุบันเราควรจะต้องระมัดระวังปัญหาที่เกิดจากการปะปนของการสัญจรโดยรถและทางเท้า วิธีที่ดีที่สุดคือจะต้องทำการตรวจสอบคุณภาพของการใช้ทางเท้าในย่านธุรกิจสถานที่วุ่นวาย คือ สำรองว่าทางเดินเพียงพอหรือไม่ ความกว้างของทางเดิน สภาพ การกันแดดกันฝน และการวางม้านั่งมาน้อยเพียงใด

#### 2.7.2.9 มุมมองและเส้นขอบฟ้า

เมืองทุกเมืองจะต้องมีมุมมอง ไม่ว่าจะนำสายตามาจากทิศทางไหนก็ตาม เป็นต้นว่ามองจากด้านบนของอาคารสูงลงมา มองจากประตูทางเข้าเมือง ทิวทัศน์ที่ได้จากการเข้าและออกของเมืองเป็นส่วนสำคัญที่สุดของการออกแบบเมืองซึ่งจะทำให้เกิดความประทับใจแก่ผู้ที่เดินทางสัญจรไปมา

ผู้ทำการสำรวจจะต้องบันทึกและเก็บรายละเอียดของเมือง จุดต่างๆ โดยเฉพาะจุดนำสายตา และนำมาประเมินผลว่าเมื่อทำการปรับปรุงแล้วจะได้ผลเช่นไร

เส้นขอบฟ้าของเมือง อันเป็นส่วนที่น่าสนใจที่สุดของเมือง ในกรณีจะทำการปรับปรุงเส้นขอบฟ้าให้มีความน่าสนใจทำได้โดยใช้อาคารประเภท หอนาฬิกา หอคอย ลงตามจุดที่เห็นควร เส้น

ขอบฟ้าบางแห่งอาจเป็นอาคารโดดๆ บางแห่งอาจเป็นกลุ่มของอาคารอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 2.7.2.10 บริเวณซึ่งมีปัญหา

เป็นลำดับสุดท้ายในการทำสำรวจ ( Visual Survey ) เราควรจะกำหนดลงในแผนที่ได้ว่า บริเวณใดเป็นบริเวณซึ่งมีปัญหา จุดที่มีปัญหาการจราจรทางเท้ากับรถที่ตัดกัน บริเวณที่วุ่นวายซึ่งไม่มีป้ายชื่อบอก ทิศทาง ซึ่งทำให้สับสนแก่การสัญจร เป็นต้น

## 2.7.3 การท่องเที่ยว

### 2.7.3.1 จุดประสงค์การท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวนั้น เป็นความต้องการอย่างหนึ่งของคนที่เกิดขึ้นเมื่อมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่างๆกันดังนี้ (เดชา บุญค้ำและคณะ.2531:1-7)

2.7.3.1.1 ความอยากรู้อยากเห็นในด้านต่างๆเป็นการท่องเที่ยวเพื่อให้พบสิ่งแปลกใหม่ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกันไป ปราศุการณ์ธรรมชาติ การได้รับรู้เรื่องราวที่ต่างไปจากที่ตนเคยรู้

2.7.3.1.2 การพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน ได้แก่ การเล่นกีฬาประเภทต่างๆ การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งบริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ

2.7.3.1.3 ความสนใจทางด้านศาสนาและไสยศาสตร์ ได้แก่ การจารีแสวงบุญ การนมัสการศาสนา หรือเกจอาจารย์

2.7.3.1.4 อาชีพและธุรกิจ ได้แก่ การเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า การประชุมสัมมนา การดูงานการศึกษาเปรียบเทียบการทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้

2.7.3.1.5 อื่นๆได้แก่ การเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ซึ่งการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์นี้ มักจะเกิดขึ้นในช่วงวันหยุด วันเทศกาลต่างๆ และเป็นการพบปะเพื่อรวมกลุ่มกันหรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

### 2.7.3.2 พฤติกรรมท่องเที่ยว

สามารถแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวออกได้เป็น

นักท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีได้ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวประเภทนี้ไม่คาดหวังในเรื่องความสะดวกสบายของการเดินทางและการเข้าชมมากนัก แต่คาดหวังในเรื่องความสะอาดและความสะดวกสบาย ในการกำหนดทิศทางมีความต้องการรู้ทิศทางและตำแหน่งที่ตัวเองอยู่ค่อนข้างสูง

นักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยวต้องการรวมกลุ่มและได้รับการบอกเล่า ต้องการความสะดวกสบาย

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบันพอจะจำแนกได้เป็น

2.7.3.2.1 การชมเมืองโดยรวม ได้แก่ การนั่งรถชมเมือง หรือเดินชมเมือง หรือใช้ยานพาหนะอื่นๆ เช่น รถม้า รถสามล้อ เป็นการสัญจรไปตามเส้นทางสายสำคัญของเมืองผ่านบริเวณสำคัญของเมือง

2.7.3.2.2 การเข้าชมสถานที่สำคัญ และสถานที่ที่น่าสนใจ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวสนใจมักเป็นสถาปัตยกรรมในเชิงวัฒนธรรม บ้านบุคคลสำคัญในอดีต พิพิธภัณฑ์

2.7.3.2.3 การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง อาจเป็นหอคอย เจดีย์สูง เช่น ภูเขาทอง พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม หรือภูเขาที่อยู่ในเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.3.2.4 การชมการละเล่นพื้นเมือง หรือขบวนในงานเทศกาล การจัดสถานที่น่าจะขึ้นกับรูปแบบและขนาดที่ต้องการของการละเล่นโดยการละเล่นนั้น อาจเป็นการจัดแบบถาวร หรือจัดขึ้นเป็นครั้งคราวก็ได้ เช่น ในเทศกาลลอยกระทง เทศกาลแข่งเรือ หรือ เทศกาลที่จัดให้มีขึ้นเฉพาะที่ เช่น เทศกาลแห่สิ่งโต จังหวัดนครสวรรค์

2.7.3.2.5 การจับจ่ายซื้อของ ส่วนใหญ่เป็นการซื้อของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองต่างๆ

2.7.3.2.6 การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การท่องเที่ยวลักษณะนี้มักเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย กิจกรรมที่กระทำได้แก่ การซื้อธูปเทียนบูชา การไหว้พระปิดทอง

## 2.7.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับองค์ประกอบของเมืองท่องเที่ยว

### 2.7.4.1 องค์ประกอบหลักของเมือง

เป็นส่วนสำคัญในการจัดทำเมืองให้ดูสวยงามมีความน่าประทับใจทั้งต่อนักท่องเที่ยวและผู้อยู่อาศัย ดังนี้

2.7.4.1.1 ธรรมชาติ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่ยังคงมีอยู่ในเมือง เช่น แม่น้ำ คลอง บึง ภูเขา พรุ ป่าเมาะ

2.7.4.1.2 อาคารและส่วนประกอบของอาคาร ได้แก่ บ้าน อาคาร ตึกแถว อนุสาวรีย์ รวมถึงส่วนประกอบของอาคาร เช่น บ้าย กันสาด

2.7.4.1.3 ที่เว้นว่างต่างๆ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น

2.7.4.1.4 ถนน การเดินทางสัญจรต่างๆ ได้แก่ ถนน ทางเท้า ทางจักรยาน ทางรถไฟ รวมถึงแม่น้ำ ลำคลองที่ใช้ในการสัญจร

2.7.4.1.5 มนุษย์และการประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ ชาวเมืองที่อยู่อาศัยในเมือง ประกอบกับการเคลื่อนไหวทำกิจกรรมในส่วนต่างๆ ของเมือง เป็นส่วนประกอบที่ทำให้เมืองมีชีวิตมีการเคลื่อนไหว โดยส่วนรวมเมืองจะดูสวยและมีความน่าประทับใจต่อผู้เยี่ยมชมและต่อชาวเมืองได้ หากองค์ประกอบต่างๆ ของเมืองได้รวมตัวกันภายใต้หลักการ ดังต่อไปนี้

- ความเป็นระเบียบ องค์ประกอบแรกที่ทำให้เมืองทุกเมืองสวย คือ ความเป็นระเบียบ คำว่า ระเบียบในที่นี้หมายถึง ในด้านความสะดวกในการทำกิจกรรมและทั้งในด้านการเห็นภาพที่ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะดวกในการทำกิจกรรมทุกอย่างเป็นไปได้โดยสะดวก

- ความสบาย ความสบาย ในที่นี้หมายถึง ความสบายตามสมควรแก่สภาพได้แก่ ความไม่ร้อนจนเกินไป ไม่หนาวจนเกินไป ไม่มีฝุ่นมากจนเกินไป พื้นที่ไม่แคบอัดอัดจนเกินไป ทั้งนี้สภาพแวดล้อมบางอย่างเราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น สภาพอากาศ แต่เราสามารถจัดเตรียมบริเวณให้สภาพอากาศนั้นๆบรรเทาลงได้ เช่น จัดเตรียมร่มเงา การพยายามไม่ให้มีลานรับแดดที่กว้างใหญ่

- การมีสารรูปที่ชัดเจน สารรูปเป็นศัพท์บัญญัติจากคำภาษาอังกฤษว่า image หมายถึง ภาพรวมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในใจหลังจากที่บุคคลหนึ่งๆได้เห็นสิ่งนั้นแล้ว ดังนั้นสารรูปของเมืองก็คือ ภาพรวมนั้นๆที่บุคคลจะจำได้หลังจากที่ได้ไปเยี่ยมชมเมืองนั้นแล้ว

- การมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน เมืองทุกเมืองย่อมต้องมีลักษณะเฉพาะของตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น เมืองที่มีลักษณะเฉพาะทางประวัติศาสตร์ หรือมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของชาติ เช่น สุโขทัย อยุธยา เมืองที่มีลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมที่ชัดเจน เช่น เชียงใหม่ ลำปาง เมืองที่มีภูมิประเทศพิเศษ เช่น พัทยา ภูเก็ต เอกลักษณ์ดังกล่าวนี้หากผู้ไปเยี่ยมชมได้รับรู้ที่ก่อให้เกิดความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าใจและรู้จักเมืองนั้นๆ มากขึ้น และมีผลต่อเนื่องทำให้เกิดความพึงพอใจในลักษณะเฉพาะนั้น การได้รับรู้ลักษณะเฉพาะของเมืองจะก่อให้เกิดความรู้สึกสัมพันธ์กับเมืองนั้นๆ ได้ทางหนึ่งและลักษณะเฉพาะบางอย่างก็สามารถเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสด้วย

- การมีลักษณะเฉพาะเชิงสุนทรียภาพที่ดี ลักษณะเชิงสุนทรียภาพที่ดี หมายถึงลักษณะสวยงามชวนให้ผู้พบเห็นเกิดความสบายใจ และรื่นรมย์ใจ มีสุนทรียภาพที่ดีที่เกิดขึ้นในเมือง ได้แก่ ได้เห็นส่วนประกอบต่างๆ ของเมืองที่ปรากฏในลักษณะที่กลมกลืน สันนิบาสนุนซึ่งกันและกันมีสีสันที่กลมกลืนหรือตัดกันลักษณะที่เหมาะสม

## 2.7.5 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

จำแนกแหล่งท่องเที่ยวแบ่งเป็น 2 ประเภท

### 2.7.5.1 แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม

มนุษย์มิได้จัดทำขึ้นหรือจัดสร้างขึ้น มักจะได้แก่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งการปรับปรุงเมืองหรือย่านเหล่านี้จะต้องทั้งพัฒนาและอนุรักษ์ควบคู่กันไปในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าตลอดไป

### 2.7.5.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์จัดสร้างขึ้น

อาจจะมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาหรือการพักผ่อนหย่อนใจ แต่ก็ได้กลายเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทศูนย์การค้า สถานเริงรมย์ เป็นต้น หรือมนุษย์จัดสร้างขึ้น โดยอาจมีจุดประสงค์เพื่อรองรับและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง เป็นการรวบรวมเอากิจกรรมการแสดงหรือสิ่งที่น่าสนใจเข้ามาไว้ในที่แห่งเดียวกันเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

## 2.7.6 ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว

จากการรวบรวมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผู้นำท่องเที่ยวในเมืองต่างๆ พบว่า การท่องเที่ยวในเมืองปัจจุบันนักท่องเที่ยวมักประสบปัญหาต่างๆ ดังนี้

### 2.7.6.1 ขาดการบอกทิศทาง

ในบริเวณที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและส่วนบริการต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการบอกทิศทางที่ชัดเจน การบอกทิศทางนี้อาจเป็นในรูปของป้ายบอกทางด้วยตัวอักษร แผนที่ รูปภาพ หรือการออกแบบสถานที่ ให้สามารถสื่อการเข้าถึงจุดต่างๆ ได้โดยง่าย การบอกทิศทางนี้เป็นส่วนสำคัญต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เนื่องจากนักท่องเที่ยวเหล่านี้มีปัญหาในการใช้ภาษาสอบถาม การบอกทิศทางจะเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว

### 2.7.6.2 ขาดความสะดวกสบายในบริเวณ

ในกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต้องการใช้บริการอื่นๆ ด้วย เช่น บริเวณพักรถคอยกลุ่ม สำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม การบริการด้านห้องน้ำห้องส้วม ซึ่งมักมีปริมาณไม่เพียงพอ และมีคุณภาพไม่ดีพอ

### 2.7.6.3 การที่เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวนั้นถูกทำลาย

ในบริเวณสถานที่ที่มีความสำคัญสำหรับการเข้าชม การปล่อยให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ตามใจชอบหรือผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวนั้นประพฤติดตามใจชอบ อาจเป็นการทำลายบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว นั้นๆ ได้ เช่น วัด โบราณสถานควรมีความสงบ บริเวณธรรมชาติควรเห็น

ธรรมชาติที่สวยงาม สวรรค์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

#### 2.7.6.4 ความไม่สะดวกในการเข้าถึงจุดต่างๆ

ส่วนใหญ่เป็นเพราะสภาพถนนคับแคบเกินไปเกรงจะเกิดอันตราย

#### 2.7.6.5 มีความแออัดหรือขาดการระบายอากาศที่ดี

ความแออัดมักเกิดจากการที่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปใช้สถานที่เกินกว่าสถานที่นั้นๆจะรับได้ ซึ่งนำไปสู่ความหงุดหงิดความไม่สบายกายและไม่สบายใจ

#### 2.7.6.6 ขาดความต่อเนื่องของเส้นทาง

สำหรับบางบริเวณการเดินทางตามถนนสายสำคัญมีความน่าสนใจแต่ไม่อาจกระทำได้เนื่องจากไม่มีทางเดินต่อเนื่องหรือบาทวิถีแคบเกินไป อาจเกิดอันตรายจากยวดยาน

#### 2.7.6.7 สภาพอากาศร้อนและมีฝุ่นมาก

อากาศร้อนมีฝุ่นมากเสียงดังหนวกหูจากยวดยานพาหนะ ทำให้บรรยากาศในแหล่งท่องเที่ยวไม่สงบร่มรื่น

#### 2.7.6.8 ขาดกิจกรรมในเวลาว่าง

ในบางเมืองนักท่องเที่ยวจำเป็นต้องอยู่ในที่พักซึ่งที่ต้องการออกไปสัมผัสชีวิตชาวเมือง กิจกรรมในเวลาว่าง ไม่จำเป็นต้องเป็นบาร์หรือไนต์คลับ แต่อาจหมายถึงตลาดร้านค้าที่เปิดในเวลาว่าง หรือการแสดงวัฒนธรรมต่างๆ

### 2.7.7 ทฤษฎีและหลักการ การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

การพัฒนาใดๆก็ตามจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และจะต้องสอดคล้องกับแนวปรัชญาและแนวความคิดที่มีเหตุผลและเกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย ในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวก็เช่นเดียวกัน จะต้องคำนึงถึงผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชากรของเมือง ผู้รับผิดชอบและดำเนินการพัฒนา

เดชา บุญค้ำ (2531:10-1) ได้ให้ความหมายของ “ภูมิทัศน์เมือง” หมายถึงองค์ประกอบของเมืองที่มองเห็นได้ด้วยตาและมีผลกระทบต่อความรู้ทางด้านสุนทรีย์ ได้แก่ ต้นไม้ อาคารป้ายโฆษณา สาธารณูปโภค เป็นต้น

#### 2.7.7.1 ย่านและที่รวมกิจกรรม

เดชา บุญค้ำ (2531:4-1) ได้ให้ความหมายของ “ย่าน”

ย่าน (District) หมายถึง บริเวณที่คล้ายคลึงกันในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สถาปัตยกรรม หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นอาจเป็นย่านที่เคยมีความสำคัญมาในอดีต เคยมีเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์เกิดขึ้น โดยที่จะมีอาณาบริเวณขนาดพื้นที่เล็กหรือใหญ่ก็ได้ไม่จำกัด เมืองบางเมืองอาจจะมีเพียงย่านเดียวในขณะที่บางเมืองมีขนาดใหญ่ อาจจะมีถึงสิบย่านโดยที่แต่ละย่าน จะมีอาณาเขตที่แสดงขอบเขตได้ชัดเจน

ที่รวมกิจกรรม หมายถึง บริเวณที่มีผู้คนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก เพื่อประกอบกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ ซึ่งอาจจะเป็นเฉพาะช่วงเช้าของทุกวัน เช่น ตลาดนัดคลองเตย ตลาดบางกะปิ หรือช่วงหยุดวันเสาร์ อย่างบริเวณตลาดนัดจตุจักร ซึ่งกล่าวโดยรวมที่รวมกิจกรรมก็คือ ย่านชนิดหนึ่งที่มีความหนาแน่นค่อนข้างสูงและเกิดจากการรวมตัวกันเพื่อกิจกรรม มากกว่าลักษณะทางกายภาพอื่นๆ

เดชา บุญค้ำ (2531:4-1) ได้แบ่งประเภทของย่านและที่รวมกิจกรรมได้ออกเป็น 6 ประเภท

2.7.7.1.1 ย่านประวัติศาสตร์ ส่วนมากจะเป็นย่านที่มีโบราณสถาน พระราชวัง วัดที่สำคัญในอดีต เป็นย่านที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์

2.7.7.1.2 ย่านพาณิชย์ เป็นย่านที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของเมือง เป็นย่านค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า

2.7.7.1.3 ย่านเริงรมย์ เป็นย่านที่มีสถานบริการให้ความบันเทิงเริงรมย์อยู่รวมๆกัน จนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเมืองไป

2.7.7.1.4 ย่านอุตสาหกรรม เป็นย่านที่มีการประกอบอุตสาหกรรม โดยมากจะเป็นอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันจนกลายเป็นย่านอุตสาหกรรมที่รองรับการท่องเที่ยวได้

2.7.7.1.5 ย่านที่พักอาศัย ที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับกับการท่องเที่ยวจะเป็นย่านที่พักอาศัยของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีศิลปวัฒนธรรม

2.7.7.1.6 ย่านสถานที่ราชการ เป็นย่านที่มีอาคารสถานที่ราชการ เช่น ศาลากลางจังหวัด สถานีตำรวจ ศาล เหล่านี้มาอยู่ในบริเวณเดียวกัน

2.7.7.2 ที่ว่างโล่ง

เดชา บุญค้ำ (2531:5-1) ได้ให้ความหมายของ “ที่ว่างโล่ง”

2.7.7.2.1 ที่ว่างโล่งประเภทสวนหย่อม

สวนขนาดเล็กซึ่งไม่มีการเข้าไปใช้งานมาก หรือมีแต่เพียงเล็กน้อยแต่จะมีประโยชน์ในแง่ของการตกแต่ง เพื่อความร่มรื่นสวยงามของเมืองมากกว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากขนาดของพื้นที่ที่มีความกว้างขวางไม่มากพอ ที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดกิจกรรมต่างๆ สวนหย่อมจัดว่าเป็นพื้นที่ว่างโล่งของเมือง และเป็นส่วนที่ตกแต่งเมืองให้เกิดความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นส่วนที่เพิ่มพื้นที่สีเขียวเพิ่มความร่มรื่นให้กับถนนและทางเท้า

ประเภทสวนหย่อมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ

(1) สวนหย่อมตกแต่งเพื่อความสวยงาม

บริเวณที่มีขนาดเล็กหรือการเข้าถึงลำบาก ทำให้พื้นที่ไม่เหมาะแก่การเข้าไปใช้สอย เช่น เกาะกลางถนน วงเวียน อนุสาวรีย์ หัวมุมสี่แยก เป็นต้น พื้นที่เหล่านี้ไม่เหมาะให้คนเข้าไปใช้พื้นที่ การออกแบบจึงเน้นในเรื่องของการใช้ในการมองเห็นเป็นส่วนประกอบสีเขียวของภูมิทัศน์เมืองบริเวณนั้น

(2) สวนหย่อมที่สามารถใช้งานได้

ในกรณีพื้นที่เล็กๆเหล่านี้มีสภาพอำนวยให้ใช้งานได้บ้าง เช่น เกาะกลางถนนที่มีขนาดกว้างใหญ่และถนนโดยรอบมีการสัญจรเบาบาง พื้นที่ระหว่างอาคารต่างๆ อาจใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน หรืออาจใช้เป็นสนามเด็กเล่นขนาดเล็กได้

2.7.7.2.2 ลานกิจกรรม

บริเวณเปิดโล่งกลางแจ้งซึ่งเป็นแดดแข็งถูกล้อมรอบหรือล้อมอยู่เพียงบางส่วนด้วยอาคาร ลานนี้อาจคาดคิดด้วยวัสดุต่างๆกัน เช่น พื้นคอนกรีต พื้นปูอิฐ พื้นปูหิน พื้นปูกระเบื้องลานนี้เป็นบริเวณซึ่งแยกขาดจากการสัญจรด้วยขบวนยาน จากการจอดรถ จะเป็นบริเวณสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจของผู้คน นักท่องเที่ยว หรือบริเวณที่เกิดกิจกรรมต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### ประเภทของลาน

#### (1) ใช้เพื่อการสัญจรหรือเป็นทางเข้า

ได้แก่ ลานด้านหน้าของอาคารหรือกลุ่มอาคารขนาดใหญ่ ที่มีความสำคัญใช้เป็น ที่รวมกลุ่มผู้คนก่อนและหลังการเข้าไปในอาคาร ซึ่งควรคำนึงถึงทิศทางของคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะ ทิศทางของคนเดินเท้าเข้าสู่ตัวอาคาร เช่น ลานหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์ ลานวัด นอกจากนี้ลาน ด้านหน้าทางเข้าอาคารนี้ยังจะช่วยให้ตัวอาคารมีความเด่นชัดขึ้น

#### (2) ใช้เพื่อการพบปะสังสรรค์

เพื่อการรวมกลุ่มกันทางสังคม ส่วนใหญ่ตำแหน่งของลานประเภทนี้จะอยู่ในจุดที่ มีผู้คนผ่านเป็นจำนวนมาก หรือเป็นจุดรวมของทางเท้าสายสำคัญ เช่น ลานในบริเวณร้านค้า ร้านขาย ของที่ระลึก

#### (3) ใช้เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

ทั้งในรูปแบบของการพักผ่อนแบบสงบ ซึ่งได้แก่การนั่งเล่น เดินเล่น นั่งคุยกัน หรือในรูปแบบของการพักผ่อนแบบออกกำลังกาย

#### (4) ใช้เพื่อประโยชน์ทางการมองเห็น

ลานประเภทนี้ไม่ได้มีจุดประสงค์หลักเพื่อการใช้งานทางกายภาพ แต่จัดทำขึ้น เพื่อการมองเห็นช่วยเสริมหรือเน้นอาคาร ลานประเภทนี้อาจมีส่วนที่เป็นพื้นสนามหญ้าหรือสระน้ำ

#### (5) ใช้เพื่อประโยชน์หลายอย่าง

ส่วนมากแล้ว ลาน มักจะมีการใช้งานหลายอย่าง ประเภท มากกว่าที่จะมีการ ใช้สอยอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่น ลานในกลุ่มอาคารศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นทั้ง จุดนัดพบและเป็นจุดที่จะกระจายนักท่องเที่ยวเข้าสู่ตัวอาคารแล้ว ยังมีกิจกรรมเกิดขึ้นอีกอย่าง คือ การแสดงศิลปะกลางแจ้ง เป็นต้น

#### 2.7.7.2.3 บ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลอง

บ่อน้ำ สระน้ำ คูน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ จัดเป็นพื้นที่ว่างโล่งประเภทหนึ่งซึ่งมีประโยชน์ใช้ สอยในการใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้น และกลายเป็นสิ่งดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวอีกประการหนึ่ง นอกจากการใช้สอยเพื่อเล่นกีฬาทางน้ำ การเป็นทิวทัศน์ที่สวยงาม เป็น ความน่าสนใจของบริเวณแล้ว ยังอาจมีประโยชน์ใช้สอยอื่นแฝงอยู่ด้วย เช่นเป็นบริเวณบ่อรับน้ำเพื่อ ช่วยป้องกันน้ำท่วม หรือเป็นแหล่งเก็บน้ำไว้ใช้หน้าแล้ง

#### 2.7.7.3 เส้นทางสัญจร

##### 2.7.7.3.1 การเข้าถึง

การเข้าถึง ได้แก่ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ได้เดินทางเข้าสู่บริเวณที่เป็น จุดหมายปลายทาง บริเวณดังกล่าวนี้ควรมีลักษณะเชื่อเชิญมีความประทับใจ

##### ประเภทของการเข้าถึง

การเข้าถึงสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

#### (1) การเข้าถึงตัวเมือง

ในกรณีที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่ตัวเมืองโดยรถโดยสาร รถไฟ เรือ หรือ เครื่องบิน สถานีจะเป็นจุดแรกที่นักท่องเที่ยวจะได้พบเห็น จึงเป็นจุดที่มีความสำคัญทั้งในแง่ของการ บริการและให้ความประทับใจแรกเริ่มต่อนักท่องเที่ยวศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูดให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## (2) การเข้าถึงจุดสนใจ

บริเวณที่ถือว่าเป็นบริเวณเข้าถึงจุดสนใจได้แก่ ประตูทางเข้า ลานใกล้ที่จอดรถ ลานหน้าทางเดินเข้าสู่สถานี ซึ่งเป็นจุดเริ่มแรกที่นักท่องเที่ยวเตรียมตัวก่อนจะเข้าชมสถานีต่อไป

## 2.7.7.3.2 เส้นทางนักท่องเที่ยว

เส้นทางนักท่องเที่ยวที่จะกล่าวถึงนี้ ได้แก่ แนวทางการสัญจรที่กำหนดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถพบเห็นหรือเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากการใช้เส้นทางที่จัดทำขึ้น สำหรับนักท่องเที่ยว

ประเภทของเส้นทางนักสัญจร

## (1) ทางเดินเท้า

ซึ่งเป็นวิธีท่องเที่ยวที่จะใช้ได้สำหรับเกือบจะทุกเมือง เป็นวิธีค่อนข้างอิสระ สะดวกดีสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ทั้งนี้เพราะการเดินทางนี้ไม่ต้องมีตารางหรือกำหนดเวลาที่แน่นอนนักท่องเที่ยวสามารถหยุดแวะตามจุดที่สนใจได้ตามใจชอบและนานเท่าไรก็ได้

## (2) ทางรถยนต์หรือรถโดยสาร

เส้นทางนี้อาจจัดขึ้นโดยเป็น “เส้นทางชมวิว” หรือเป็นเส้นทางที่มีจุดแวะพักตามทางไปเป็นระยะๆ โดยจัดให้มีที่จอดรถ จัดศาลาที่พักและอื่นๆตามจุดพักเหล่านั้น

## (3) ทางจักรยาน

เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวในบริเวณซึ่งค่อนข้างจะเป็นธรรมชาติ ผจญภัย เป็นเสมือนการออกกำลังกายในตัว แต่จะมีข้อจำกัดสำหรับเด็กเล็กและผู้สูงอายุทางจักรยานนี้จะต้องให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ขับขี่โดยแยกออกจากการสัญจรทางรถยนต์ หรือทางเท้าด้วยวิธีการตีเส้นแบ่งช่อง เป็นทางจักรยาน

## (4) ทางเรือหรือแพ

เหมาะสำหรับพื้นที่ที่เป็นแม่น้ำหรือลำคลอง สามารถใช้เป็นเส้นทางสัญจรได้ และมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่ตามริมฝั่ง ริมทะเลด้วย เช่น จังหวัดกาญจนบุรีมีจุดที่น่าสนใจคือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นต้น

## (5) รถไฟหรือรถราง

เช่นรถรางสำหรับขึ้นยอดเขาเพื่อชมวิวทิวทัศน์ ทำให้นักท่องเที่ยวตื่นต้นกับบรรยากาศแปลกใหม่ รถราง รถไฟที่จัดขึ้นเฉพาะย่าน เช่น ย่านเมืองโบราณ ย่านชุมชนชาวจีน

## (6) พาหนะอื่นๆ

เช่น รถม้า เป็นพาหนะที่ได้บรรยากาศที่พิเศษแปลกไปกว่าการสัญจรปกติ แต่จะต้องระมัดระวังการขัดแย้งกับระบบสัญจรอื่นๆ ของเมืองด้วย การใช้รถม้าที่จังหวัดลำปางเป็นจุดดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยวได้ดี จนกลายเป็นเอกลักษณ์พิเศษของเมืองไปแล้ว

## 2.7.7.3.3 ถนน

ถนนเป็นองค์ประกอบสำคัญของเมืองทำหน้าที่เชื่อมโยงส่วนต่างๆของเมืองเข้าด้วยกัน และยังเป็นส่วนเชื่อมโยงเมืองเข้ากับระบบสัญจรไปยังที่อื่นๆของประเทศอีกด้วย

ประเภทต่างๆของถนนในเมืองถนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับด้วยกัน คือ

## (1) ถนนสายประธาน

ได้แก่ถนนเชื่อมระหว่างเมือง เป็นถนนสายใหญ่ รถสามารถแล่นด้วยความเร็วสูง มีความกว้างมากกว่าถนนประเภทอื่น

ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## (2) ถนนสายหลัก

ได้แก่ ถนนที่เป็นหลักของเมือง ตัดผ่านพื้นที่ส่วนใหญ่ของตัวเมือง มีรถสัญจรไปมามากกว่าสายอื่น

## (3) ถนนสายรอง

ได้แก่ ถนนที่แยกย่อยออกจากถนนสายหลักของเมือง การสัญจรหนาแน่นรองลงมาจากถนนสายหลัก

## (4) ถนนสายย่อย

ถนนที่แยกออกจากถนนสายรอง มีการสัญจรหนาแน่นปานกลางถึงเบาบาง

## (5) ถนนทางเข้า

แยกเข้าสู่สถานที่ต่าง ๆ มีการสัญจรเบาบางกว่าถนนประเภทอื่น ๆ

## 2.7.7.3.4 ทางเดินเท้า

ทางเดินเท้ามีหน้าที่หลักเช่นเดียวกับถนน คือ รองรับการสัญจร และมีความสำคัญมากทัดเทียมกับถนน ทางเท้าอาจเป็นทางเดินที่ขนานไปกับแนวถนนก็ได้ หรืออาจแยกต่างหากจากแนวถนนก็ได้

ประเภทต่างๆของทางเดินเท้า

## (1) ทางเท้าขนานไปกับหัวถนน

ได้แก่ทางเท้าที่อยู่ขนานสองข้างทางของแนวถนนของเมือง เป็นทางเท้าที่มีการสัญจรหนาแน่น หากเป็นทางเท้าในถนนสายหลักและมีถนนสายรอง

## (2) ทางเท้าชนิดที่เป็นทางลัด

ได้แก่ทางเท้าที่มักเป็นที่รู้จักกันเฉพาะกลุ่ม ลัดไปตามซอยหรือด้านหลังอาคารหรือริมแม่น้ำ อันที่จริงแล้วทางลัดเหล่านี้อาจได้รับการส่งเสริมให้อยู่ในระบบทางเท้าของเมือง

## (3) ทางเท้าระหว่างอาคารพาณิชย์

คือ บริเวณที่คนสามารถเดินติดต่อกันได้ทั้งบริเวณ โดยไม่มีการสัญจรทางรถเข้าไปยุ่งเกี่ยว และยังอาจใช้เป็นทางลัด จากการเดินตามแนวถนนในเมืองได้

## (4) ทางเท้าชั่วคราว

ได้แก่ การปิดถนนบางสายในวันพิเศษเพื่อใช้เป็นทางเดินเท้า หรือเพื่อกิจกรรมนั้นหนาแน่น

## 2.7.7.3.5 ทางจักรยานและที่จอดรถจักรยาน

ทางจักรยานสำหรับนักท่องเที่ยว มีข้อดี คือ การจัดบริการทำได้ง่าย ลงทุนไม่มากนัก ใช้พื้นที่ในการสัญจรไม่มาก เป็นการเดินทางที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะใดๆ ทั้งในเรื่องของเสียง ฝุ่น ควันและอากาศเป็นพิษ รวมทั้งเป็นการประหยัดพลังงาน ได้ออกกำลังกาย

ประเภทต่างๆของทางจักรยาน

## (1) ทางจักรยานที่แยกออกจากทางเดินเท้าโดยสมบูรณ์

ใช้กับบริเวณที่มีการสัญจรด้วยจักรยานค่อนข้างถี่และเป็นจำนวนมาก และควรพยายามหลีกเลี่ยงการมีจุดตัดและข้ามกันของทางเดินกับถนนด้วย

## (2) ทางจักรยานที่แยกออกจากทางคนเดินหรือทางรถยนต์ในระดับปานกลาง

การใช้งานน้อยกว่าชนิดแรกและมีจุดตัดหรือจุดข้ามกับทางสัญจรอื่นๆสามารถมีได้

## (3) ทางจักรยาน ที่ใช้เส้นทางร่วมกับทางเดินรถหรือทางเดินเท้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่โดยกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการรณรงค์ส่งเสริมการขี่จักรยานเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยไม่ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยอาจจะใช้สีหรือเครื่องหมายบอกให้ทราบถึงบริเวณที่จัดเป็นทางจักรยาน

#### 2.7.7.3.6 ที่จอดรถ

การจัดที่จอดรถให้มีความสะดวก ไม่สับสนวุ่นวายเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการจัดภูมิทัศน์เมือง เพราะการจอดรถไม่มีระเบียบ ความไม่สะดวกในการจอดรถความสับสนวุ่นวายของยวดยานที่จะจอดและที่จะผ่านไป ถือเป็นสิ่งที่ทำให้เมืองหมดความน่าประทับใจอย่างหนึ่ง

ประเภทต่างๆของที่จอดรถ

ที่จอดรถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

##### (1) ที่จอดรถชั่วคราว

ได้แก่ ที่จอดรถส่งคน ส่งของ ที่จอดรถประจำทาง รถรับจ้าง ในแนวถนนที่มีความกว้างมากพอที่จะมีช่องจอดได้

##### (2) ที่จอดรถริมถนน

คือการจอดรถในช่องจอดที่อยู่ในแนวถนน ส่วนใหญ่มักเป็นการจอดแบบจอดขนานไปกับแนวถนน เนื่องจากสามารถเข้าและออกได้สะดวกรวดเร็วกว่าวิธีจอดแบบอื่นๆ

##### (3) ที่จอดรถนอกแนวถนน

คือที่จอดรถที่เตรียมบริเวณไว้เพื่อการจอดรถโดยเฉพาะโดยมีทางเข้าออกเชื่อมต่อกับแนวถนน

##### (4) อาคารจอดรถ

ได้แก่ การจัดสร้างอาคารมีชั้นสำหรับจอดรถซ้อนกันได้เป็นชั้นๆ มักใช้กับเมืองที่มีพื้นที่น้อย ต้องการใช้พื้นที่ที่มีอยู่เพื่อการใช้สอยอื่นๆ

#### 2.7.7.3.7 ทางเรือ

ในเมืองที่มีแม่น้ำหรือลำคลองขนาดใหญ่ การสัญจรทางน้ำอาจเป็นสิ่งสำคัญในระดับเมือง การสัญจรนี้อาจใช้ได้เป็น 2 กรณี คือ การใช้ทางน้ำในการสัญจรไปมา และการใช้เส้นทางน้ำในการทัศนจร เช่น การชมเมือง

#### 2.7.7.3.8 อื่นๆ เช่น สามล้อ รถมอเตอร์ไซด์ กระจับปี่

ในจังหวัดต่างๆมักมีพาหนะรับจ้าง ในลักษณะเฉพาะถิ่น เช่น รถสามล้อ รถม้า รถจักรยานยนต์รับจ้าง บางประเภทเป็นลักษณะพิเศษที่นักท่องเที่ยวสนใจและเป็นเฉพาะถิ่นที่ดี เช่น รถสามล้อและรถม้า

## 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้เสนอไว้เกี่ยวกับเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมและการท่องเที่ยวมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2531:15,11) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยสรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ย่าน ขาดความชัดเจนในการใช้ที่ดิน คือส่วนราชการบางหน่วยงานมีที่ตั้งอยู่ในอาคารพาณิชย์ที่อยู่แถวเดียวกันกับร้านค้าประเภทต่างๆทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อกิจการราชการ

แนวทางแก้ไข กำหนดการใช้ที่ดินและขอบเขตให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นย่านพาณิชย์กรรม ย่านสถาบัน สถานที่ราชการ ส่วนย่านพาณิชย์อาจเสริมสร้างบรรยากาศโดยเปลี่ยนจากถนนมาเป็นทางเดินเท้า ในย่านการค้าเพิ่มลานเพื่อสร้างความน่าสนใจเป็นระยะๆไปตามทางเพื่อความร่มเย็นและบรรยากาศของการพักผ่อนหย่อนใจด้วยการจัดวางตำแหน่งของน้ำพุขนาดเล็กตามบริเวณที่นั่งเล่นพักผ่อน รวมทั้งการจัดวางเก้าอี้ ที่นั่งหรือที่นั่งติ่มกาแฟ ทานอาหารว่างภายนอกอาคาร

2. ที่ว่างโล่ง ตัวอาคารสโมสรเรือใบบดบังทัศนียภาพที่ดีของทะเล รวมทั้งมีที่จอดรถและจุดจอดรถอร์ไม่เป็นที่เรียบร้อยตามบริเวณชายหาด

แนวทางแก้ไข ไม่ควรมีอาคารใดๆสร้างอยู่ชิดริมทะเล โดยเฉพาะอาคารขนาดใหญ่ถาวรแต่ควรเปิดพื้นที่โล่งเพื่อมุมมองที่ดีไปสู่ชายทะเลให้มากที่สุด

3. เส้นทางสัญจร ถนนริมหาดมีการรुक้าทางเท้าสาธารณะ การวางหาบเร่งแผงลอยทำให้นักท่องเที่ยวต้องมาเดินบนถนน นอกจากนี้มีการติดป้ายโฆษณา นอกจากนี้มีการติดป้ายโฆษณาซึ่งทำลายทิวทัศน์ธรรมชาติและภูมิทัศน์ของเมือง

แนวทางแก้ไข กำหนดให้มีการถอยร่นอาคาร และขยายทางเท้าโดยห้ามไม่ให้มีการตั้งหาบเร่งแผงลอย

4. ทิวทัศน์และที่หมายตา ขาดความชัดเจนหรือบรรยากาศที่ชี้้นำให้ผู้ขับขี่รถยนต์รับรู้ได้ว่าเป็นทางเข้าหลักเมืองพัทยา มุมมองตลอดสองข้างทางของถนนขาดความน่าสนใจ

แนวทางแก้ไข เน้นทางแยกด้วยเมืองด้วยกลุ่มต้นไม้ ทำให้เกิดความเด่นชัดของทางเข้ามาขึ้นอาจจะด้วยการใช้ต้นไม้เมืองร้อนชายทะเลประกอบกับการใช้รูปปั้นหรือที่หมายตาที่สร้างขึ้นเพื่อให้สามารถมองเห็นได้จากระยะไกล เช่น กลุ่มต้นมะพร้าว กลุ่มสนทะเล เป็นต้น

5. สิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรม บาร์เบียร์ในบริเวณสามแยกพัทยาไปจนถึงพัทยาได้มีการก่อสร้างอาคารที่หนาแน่นมาก รวมทั้งอาคารนั้นมีความหลากหลายในรูปทรงสีสรรรวมทั้งป้ายโฆษณาวางเกาะเกาะตามทางเดินเท้า

แนวทางแก้ไข ควรมีการกำหนดรูปแบบการใช้สีสรรของอาคารรวมทั้งกำหนดความหนาแน่นและความสูงด้วย

6. ป้ายโฆษณา มีการใช้สิ่งประกอบภูมิทัศน์ที่หลากหลาย ขาดความเป็นสัญลักษณ์ของเมืองท่องเที่ยวชายทะเล

แนวทางแก้ไข ควรมีการออกแบบใช้ป้ายต่างๆ ชุมโฆษณาประชาสัมพันธ์ ม้านั่ง เสาไฟฟ้ารั้ว มีความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

สรุปนี้ รัตนถาวร (2545:10) ทำการวิจัยแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เพื่อเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชาชน และเจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันทางเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประกอบไปด้วย พื้นที่ส่วนที่เป็นพื้นดินและพื้นน้ำมีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืช สัตว์และวิถีชีวิตชาวบ้านริมน้ำที่น่าสนใจ แนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ดังนี้

1. บริเวณควนขี้เสี้ยนและควนเค็งในเขตแรมซาร์ จัดเป็นเขตหวงห้าม
2. บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม-ป่าบ้านกุ่มแป ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขี้ยว จัดเป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติ
3. บริเวณที่สำรวจพบว่าเป็นที่ล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่าบ่อย และพื้นที่ถูกราษฎรบุกรุก จัดเป็นเขตพื้นที่ฟูสภาพธรรมชาติ

4. บริเวณที่มีสภาพป่า พืชและสัตว์มีความสวยงามน่าสนใจจัดเป็นเขตศึกษาหาความรู้ในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยอนุญาตให้เข้าไปทำกิจกรรมได้ตามขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ตามศักยภาพที่พื้นที่จะรองรับได้

5. บริเวณที่กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง หน่วยพิทักษ์ป่า สถานีควบคุมไฟป่าควนเค็งและศูนย์ศิลปวิชาชีพห้วยป่าเขี้ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เป็นเขตบริการ

6. บริเวณที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง จัดเป็นเขตกิจกรรมพิเศษ การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง มีดังนี้

1. เขตหวงห้าม กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
2. เขตสงวนสภาพธรรมชาติ กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
3. เขตพื้นที่ฟูสภาพธรรมชาติ กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
4. เขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ กำหนดเป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติทางเรือ จักรยาน สถานที่พักผ่อนกางเต็นท์ บริเวณที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ และมีที่นั่งพักผ่อน
5. เขตบริการ กำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกดังนี้

- สิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาเยือน ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์สื่อความหมายทางธรรมชาติ ห้องน้ำสาธารณะ ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ศาลาพักผ่อนริมน้ำ อาคารห้องประชุม ค่ายเยาวชนและบ้านพักรับรองแขกพิเศษ

- สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ อาคารที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อาคารร้านสวัสดิการ ลานพักเจ้าหน้าที่ ป้อมยาม ด่านตำรวจ ระบบกำจัดขยะ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบน้ำใช้และถังเก็บน้ำ ระบบไฟส่องสว่างและระบบแสงสว่าง อาคารซ่อมบำรุงเรือ

- สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ธรรมชาติ ได้แก่ ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ หอดูนก เส้นทางเดินเท้าและเส้นทางปั่นจักรยาน

6. เขตกิจกรรมพิเศษ ไม่มีการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง

สมชาติ วินิจจณกิจ (2547:11) ทำการวิจัยแนวความคิดในการออกแบบชุมชนริมฝั่งลำคลองเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครราชสีมา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ริมฝั่งลำคลอง โดยคำนึงถึงศักยภาพที่ควรได้รับการส่งเสริม เช่น อ่างเก็บน้ำอักษุวงศ์ เพลงโคราช ผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตเทศบาลนครราชสีมาเพื่อสนองแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว และออกแบบสิ่ง

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นแหล่งน้ำสายสำคัญของจังหวัดนครราชสีมาประกอบด้วยชุมชนที่อาศัยอยู่ 2 ฝั่งแม่น้ำและวิถีชาวบ้านริมน้ำที่น่าสนใจ โดยมีแนวทางดังนี้

1. อ่างเก็บน้ำอัญญาต์ เป็นอ่างเก็บน้ำเพื่อผลิตน้ำประปาบางส่วนและเป็นสวนสาธารณะรอบอ่างโดยมีพิพิธภัณฑสถานเป็นจุดดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ภายในพื้นที่ประวัติศาสตร์ของผู้ก่อตั้งอ่างเก็บน้ำและพิพิธภัณฑสถานทางด้านสภาพแวดล้อมของลำตะคอง ต้นกำเนิดลำตะคองและมีจุดชมวิวที่ดี มีการพายเรือภายในอ่างเก็บน้ำสำหรับนักท่องเที่ยว

2. บริเวณเกาะลอย ชุมชนเพลงโคราชจะอยู่บริเวณชุมชนหลังวัดสามัคคีเป็นชุมชนเก่าแก่มีการรวมตัวกันของเพลงโคราชเพื่อถ่ายทอดการติดต่อไปแสดงในงานต่างๆ โดยบริเวณรอบเกาะจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสวนสาธารณะชุมชน

3. บริเวณศาลาลอย-มหาชัย เป็นชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิม คือ วัดศาลาลอยและบริเวณนี้จัดให้เป็นสวนสาธารณะของชุมชนและผลิตภัณฑชุมชนโดยย้ายบ้านที่บุกรุกเข้ามาไว้ บริเวณดังกล่าวและส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้ให้กับชุมชน ได้อยู่อย่างยั่งยืน

4. บริเวณริมฝั่งลำตะคองชุมชนเกษตรสามัคคี 2 และชุมชนศาลาลอยล่องเรือชมธรรมชาติและวัฒนธรรมชุมชน บริเวณดังกล่าวมีธรรมชาติที่สมบูรณ์เหมาะแก่การศึกษาธรรมชาติสองฝั่งคลอง

5. บริเวณสวนไม้ดอกและสวนผัก บริเวณชุมชนสำโรงจันทร์และบุกมะค่า เป็นบริเวณที่ชาวบ้านภายในชุมชนประกอบอาชีพทำสวนทำไร่เป็นส่วนใหญ่ โดยจะส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมให้ปลูกผักปลอดสารพิษโดยใช้ระบบไฮโดรโปนิคส์และผักกางมุ้ง

## บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ศึกษาความต้องการด้านกายภาพของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมชมบึงขุนทะเลและเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่บึงขุนทะเล โดยศึกษาข้อมูลจากการทบทวนเอกสาร วรรณกรรมต่างๆ ภาพถ่าย การสังเกต และสำรวจสอบถามความคิดเห็น โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

1. พื้นที่ศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

### 3.1 พื้นที่ศึกษา

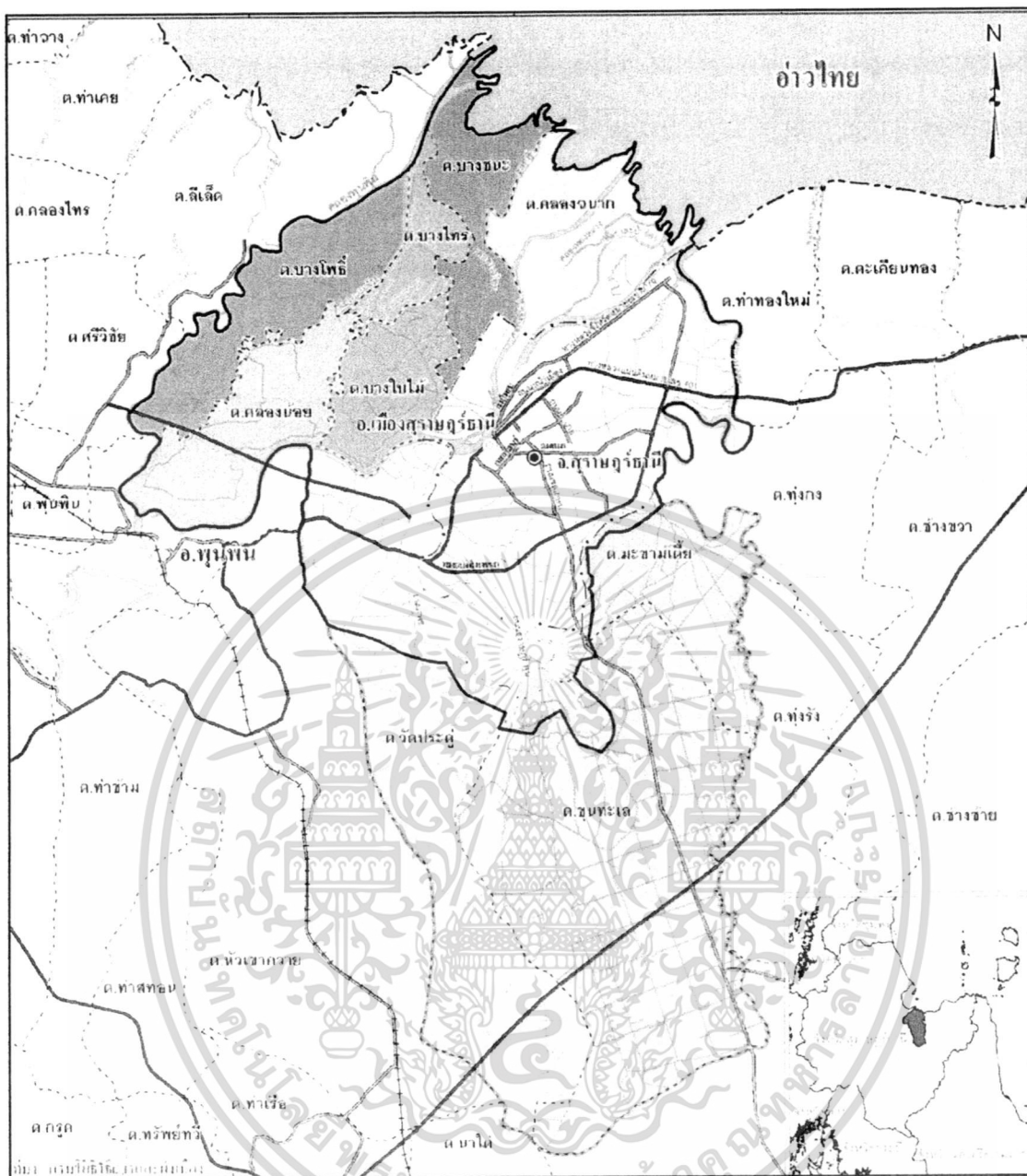
พื้นที่ศึกษาในการวิจัย การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือพื้นที่บริเวณรอบบึงขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบลของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีคือ ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล และตำบลวัดประดู่ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลที่อยู่อาศัยสำหรับประชากรรอบบึงขุนทะเล

ลำดับ	ตำบล	เนื้อที่/ตารางกิโลเมตร	ครัวเรือน
1.	ตำบลมะขามเตี้ย	20.144	945
2.	ตำบลขุนทะเล	81	7,712
3.	ตำบลวัดประดู่	58	6,089

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของที่อยู่อาศัยสำหรับประชากรบริเวณรอบบึงขุนทะเล จำนวน 3 ตำบล ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดตัวแปรการวิจัยต่อไป



ภาพที่ 3.1 แสดงพื้นที่บริเวณบึงขุนทะเลและพื้นที่ใกล้เคียง

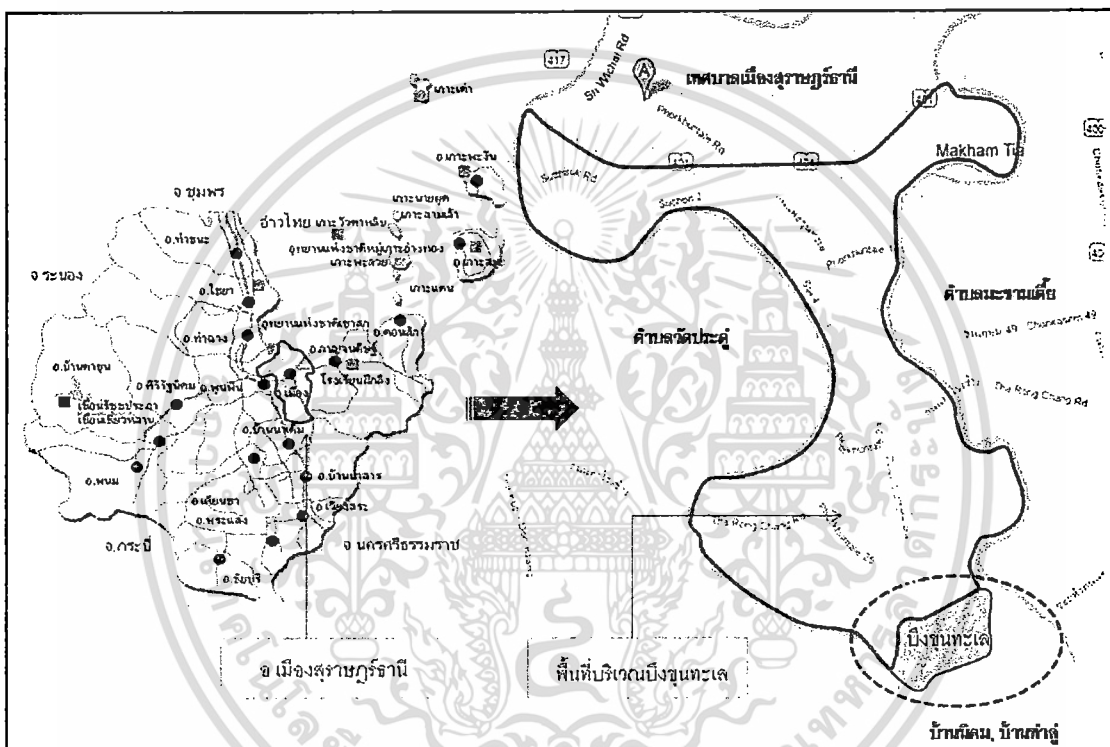
ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

จากภาพแผนที่แสดงพื้นที่ศึกษาที่อยู่รอบบึงขุนทะเล พบว่ามีที่อยู่อาศัยสำหรับประชากรบริเวณรอบบึงขุนทะเล ที่ตั้งอยู่ในรัศมีเพื่อรองรับการท่องเที่ยว จำนวน 3 ตำบล ซึ่งตั้งอยู่ในตำแหน่งมีกระจายโดยรอบบึงขุนทะเล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3.1.1 ลักษณะกายภาพของเขต

บึงขุนทะเลเป็นแหล่งน้ำจืดที่คล้ายทะเลสาบขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่ประมาณ 1,270 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบลของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีคือ ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล และตำบลวัดประดู่(เทศบาลตำบลบึงขุนทะเล.2555) [ออนไลน์]ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศใต้ประมาณ 7 กิโลเมตรบึงขุนทะเลมีความสำคัญทั้งในเชิงนิเวศวิทยาและสภาวะเศรษฐกิจสังคมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นที่อยู่อาศัยของนกน้ำหลายชนิดชนิดเป็นแหล่งที่มีปลาน้ำจืดชุกชุมและมีทัศนียภาพที่สวยงามประชาชนที่อยู่อาศัยอยู่โดยรอบใช้น้ำจากบึงและคลองสาขาเพื่อการ



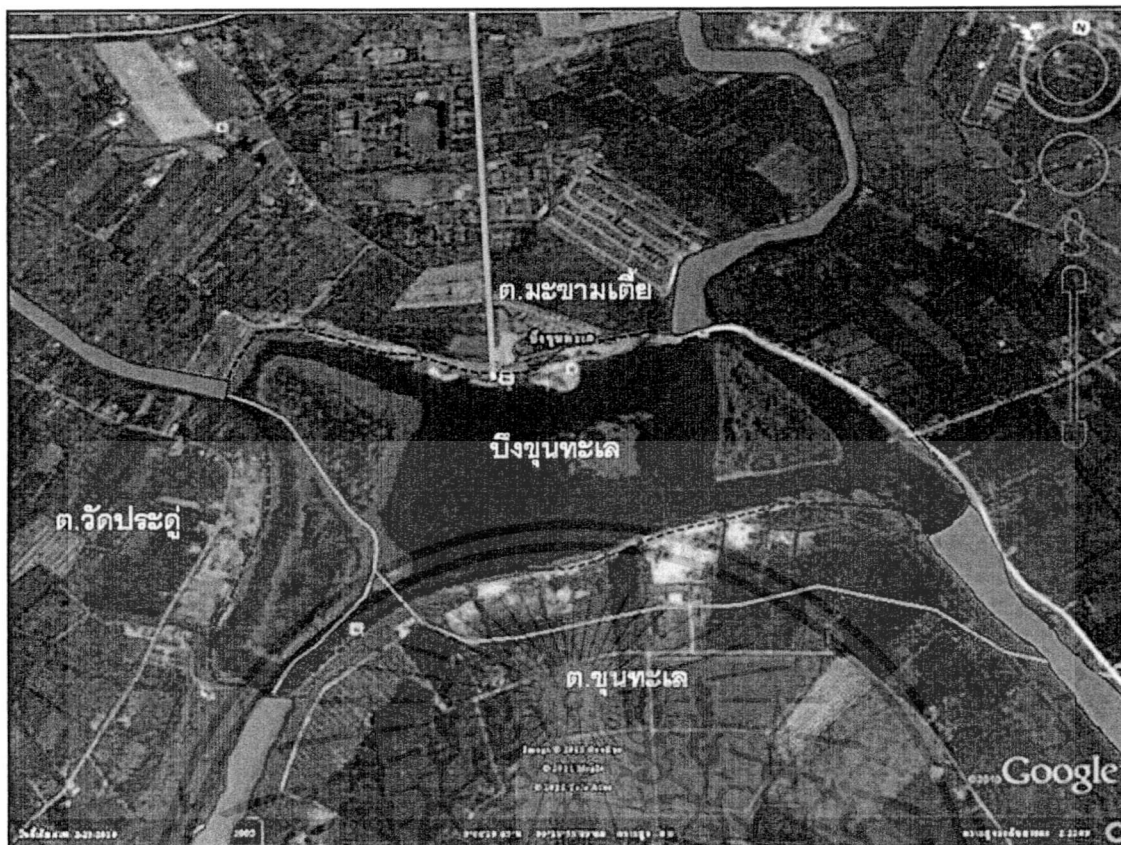
เพาะปลูกอุปโภคตลอดจนประกอบอาชีพด้วยการจับหาสัตว์น้ำเป็นรายได้

ภาพที่ 3.2 แสดงพื้นที่ศึกษารอบบึงขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี  
ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

บึงขุนทะเล ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี ไปทางทิศใต้ประมาณ 7 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ ดังแสดงในภาพที่ 3.2

- ทิศเหนือ      จุดเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี
- ทิศใต้        จุดบ้านนิคม บ้านท่าอู่
- ทิศตะวันออก   จุดตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง
- ทิศตะวันตก   จุดตำบลวัดประดู่ อำเภอเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 3.3 แสดงภาพถ่ายทางอากาศพื้นที่ศึกษารอบบึงขุนทะเล

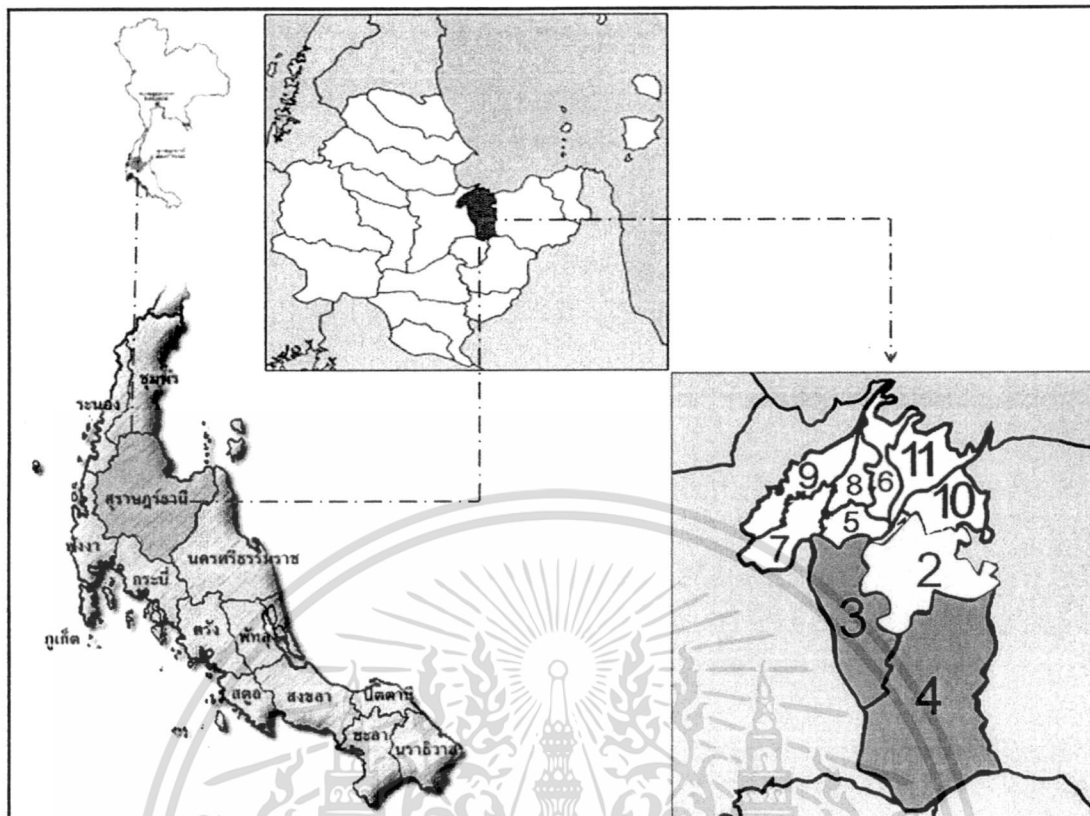
ที่มา :www.google earth.com

จากภาพแสดงที่อยู่อาศัยของประชากรรอบบึงขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วยตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล และตำบลวัดประดู่เป็นชุมชนที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบึงขุนทะเลและเป็นผู้เข้ามาทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมแก่การศึกษาวิจัย

### 3.1.2 การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีแบ่งการปกครองเป็น 11 ตำบล 59 หมู่บ้าน ประกอบด้วย 1. ตำบลตลาด 2. ตำบลมะขามเตี้ย 3. ตำบลวัดประดู่ 4. ตำบลขุนทะเล 5. ตำบลบางไผ่ 6. ตำบลบางชนะ 7. ตำบลคลองน้อย 8. ตำบลบางไทร 9. ตำบลบางโพธิ์ 10. ตำบลบางกุ้ง 11. ตำบลคลองฉนาก เขตการปกครองที่อยู่ในเขตพื้นที่ศึกษารอบคลุม 3 ตำบล คือตำบลมะขามเตี้ยตำบลวัดประดู่ และตำบลขุนทะเลมีพื้นที่รวมประมาณ 159 ตารางกิโลเมตร ดังแสดงในภาพที่ 3.4

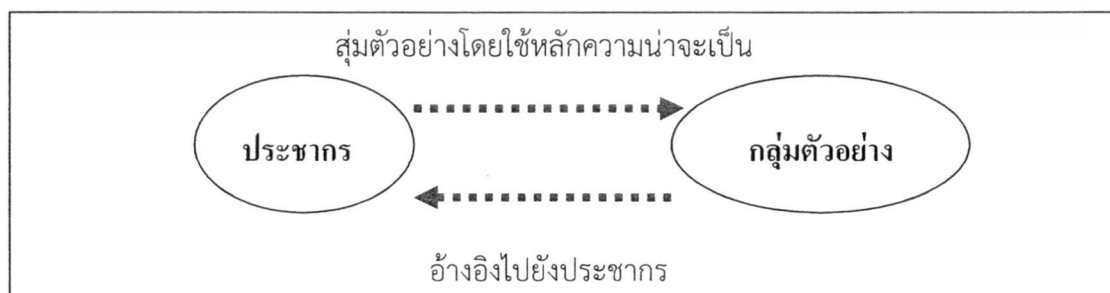
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 3.4 แสดงการแบ่งเขตการปกครองในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี  
ที่มา : [www.suratthani.go.th](http://www.suratthani.go.th)

### 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การสุ่มตัวอย่างในการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) และนำค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่าง มาประมาณต่อพารามิเตอร์ของประชากร (Population) แล้วจึงนำผลการวิจัยอ้างอิงไปยังประชากร ดังแสดงในภาพที่ 3.5



ภาพที่ 3.5 แสดงการวางแผนประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3.2.1 ประชากร

เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บึงขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งเพศชาย และเพศหญิงที่ได้จากการจัดทำข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (จปฐ.2) ประกอบด้วยตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล ตำบลวัดประดู่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวนทั้งสิ้น 30,522 คน โดยแยกตามสัดส่วนเขตการปกครองดังแสดงในตารางที่ 3.2 และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในพื้นที่บริเวณบึงขุนทะเล และพื้นที่ใกล้เคียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากรรอบบึงขุนทะเล พ.ศ. 2554

ลำดับ	จำนวนประชากร	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนครัวเรือน
1.	ตำบลมะขามเตี้ย	1,424	2,120	3,544	945
2.	ตำบลขุนทะเล	6,110	6,505	12,615	7,712
3.	ตำบลวัดประดู่	6,952	7,411	14,363	6,089
	รวม	14,486	16,036	30,522	14,746

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากตารางแสดงจำนวนประชากรที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่บึงขุนทะเล ประกอบด้วย 3ตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่ามีจำนวนประชากรโดยแยกเป็นเพศชายจำนวน 14,486 คน และเพศหญิงจำนวน 16,036คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 30,522คน จำนวนครัวเรือน14,746 ครัวเรือน ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาต่อไป

#### 3.2.1.1 จำนวนประชากรวัยต่างๆ

ประชากรทั้งหมดตามสถิติทะเบียนราษฎร ณ เดือนมีนาคม 2553 จำนวน 119,535 คน แบ่งเป็นชาย 56,359 คน หญิง 63,176 คนและจำนวนครัวเรือน 57,612 หลังคาเรือนดังแสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนประชากรในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีแยกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร	
	ชาย	หญิง
เด็ก (ทารก -6 ปี)	5,019	4,745
เด็กโต (7-12 ปี)	6,094	6,035
วัยรุ่น (13-17 ปี)	5,830	5,893
ผู้ใหญ่ (18-60 ปี)	35,013	40,887
คนชรา(61 ปีขึ้นไป)	4,403	5,616

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดเทศบาลข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีแยกตามช่วงอายุ พบว่ามีจำนวนประชากรโดยแยกตามสัดส่วนในแต่ละช่วงอายุต่างๆ 5 ช่วง คือ ช่วงเด็ก จำนวน 9,764 คน เด็กโต 12,129 คน วัยรุ่น 11,723 คน ผู้ใหญ่ 75,900 คน คนชรา 10,019 คน

ตารางที่ 3.4 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีปี 2554

รายการข้อมูล	ไทย	ต่างประเทศ
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน	997,556	27,861
นักท่องเที่ยว	880,409	19,144
จำนวนนักท่องเที่ยวแยกตามประเภทที่พัก	880,409	19,144
โรงแรม	742,672	13,993
เกสต์เฮาส์	-	-
บังกะโล/รีสอร์ท	-	-
บ้านญาติ/เพื่อน	126,979	4,237
ที่พักในอุทยานฯ	8,901	376
บ้านรับรองฯ	961	-
อื่น ๆ (อพาร์ทเมนท์ วัด เป็นต้น)	896	538

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี

### 3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณบึงขุนทะเลทั้งเพศชายและเพศหญิงที่ได้จากการจัดทำข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (จปฐ.2) ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล ตำบลวัดประดู่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวนทั้งสิ้น 30,522 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 10 % โดยใช้สมการของ YAMANE จะได้  $n = N / (1 + N(0.10)^2)$  ส่วนประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในพื้นที่บึงขุนทะเลและพื้นที่ใกล้เคียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ช่วงวันจันทร์ถึงวันศุกร์(วันทำการราชการ) และช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ (วันหยุดราชการ) ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวนทั้งสิ้น n คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 10 % โดยใช้สมการของ YAMANE จะได้  $n = N / (1 + N(0.10)^2)$  โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในพื้นที่บึงขุนทะเล ที่เป็นประชาชน ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป เนื่องจากเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะที่สามารถให้คำตอบได้ตามความต้องการที่แท้จริงของตน ดังแสดงในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

กลุ่มประชากร ที่ทำการศึกษา	ประชากร	ประชากรรวม	กลุ่มตัวอย่าง
ต.มะขามเตี้ย	3,544		
ต.ขุนทะเล	12,615	30,522	100
ต.วัดประดู่	14,363		
นักท่องเที่ยว	67,950	67,950	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยในเขตพื้นที่บึงขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี นั้นพบว่ามีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องทำการศึกษาวิจัยโดยแยกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตพื้นที่บึงขุนทะเล จำนวน 30,522 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตพื้นที่บึงขุนทะเล จำนวน 67,950 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นข้อมูลสำหรับใช้กำหนดจำนวนแบบสอบถามความคิดเห็นที่ใช้ในการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อทำการศึกษาวิจัยต่อไป

### 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การรวบรวมข้อมูลการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้เครื่องมือการวิจัย 2 แบบ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### 3.3.1 แบบสอบถามความคิดเห็น

ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นจะรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว จะเป็นข้อมูลด้านความคิดเห็นส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยครอบคลุมข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ การประกอบอาชีพ จำนวนปีที่อยู่อาศัยในพื้นที่

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงขุนทะเล จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมชมบึงขุนทะเล

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นถึงแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

#### 3.3.2 การสำรวจและสังเกตกรณีศึกษา

ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกตผู้วิจัยจะทำการออกแบบและวางแผนการดำเนินงานตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.3.2.1 รวบรวมข้อมูลด้านเอกสารสิ่งพิมพ์ แผนที่ ภาพถ่ายและข้อมูลจากWebsite

3.3.2.2 ร่างแบบสังเกตกรณีศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลในลักษณะสภาพแวดล้อมทางด้านสถาปัตยกรรมบริเวณรอบบึงขุนทะเลโดยทำการสำรวจลักษณะของพื้นที่,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภค,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปการ,สำรวจรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

3.3.2.3 นำแบบสำรวจและแบบสอบถามความคิดเห็นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญโดยมีรายนามของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

(1) รศ. อุดมศักดิ์ สาริบุตร รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(2) ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงสี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) รศ.ว่าที่ร้อยโท พิชัย สดภิบาล รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(4) ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.3.3.4 ทำการสำรวจและสังเกตกรณีศึกษาบริเวณรอบๆบึงขุนทะเล ครอบคลุมตำบลมะขามเตี้ย ตำบลวัดประดู่ ตำบลขุนทะเล ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 สัปดาห์

3.3.3.5 สรุปผลการสำรวจและสังเกตจากบริเวณพื้นที่รอบๆบึงขุนทะเล

### 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แบบสำรวจและสังเกตและแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและโดยแบ่งตามขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยติดต่อส่วนงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี และเทศบาลตำบลขุนทะเล องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย เพื่อขอข้อมูลที่จำเป็นต่อการวิจัยและข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวรวมถึงขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

3.4.2 ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสำรวจการสังเกตและแบบสอบถามความคิดเห็นที่แก้ไขสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วเพื่อที่จะไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตพื้นที่ศึกษาตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้

3.4.3 ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ภาคสนามโดยใช้แบบสำรวจและการสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพการณปัจจุบันของพื้นที่เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.4.4 ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตพื้นที่ศึกษา เพื่อทำการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

3.4.5 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามความคิดเห็นและจากการสำรวจการสังเกตในเขตพื้นที่ศึกษา

3.4.6 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจการสังเกต และจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ถูกต้องทำการคัดแยกข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประมวลผลได้ กับส่วนที่ต้องทำการเก็บข้อมูลซ่อมแซม

3.4.7 ลงพื้นที่ภาคสนามเก็บข้อมูลส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์อีกครั้ง

3.4.8 สรุปผลการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสำรวจการสังเกตไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยนั้น ผู้วิจัยวางแผนในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

3.5.1 ข้อมูลจากแบบสำรวจและสังเกตในพื้นที่ที่ศึกษาซึ่งจะนำข้อมูลที่ได้อาทิ แผนที่ผังพื้นที่ ข้อมูลการจัดสภาพแวดล้อมและข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.5.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตพื้นที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตพื้นที่ศึกษาผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง ประกอบการบรรยายดังนี้

3.5.2.1 นำเสนอข้อมูลส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

3.5.2.2 นำเสนอข้อมูลด้านทางกายภาพของพื้นที่ โดยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมทางกายภาพในเขตพื้นที่ศึกษา และระดับของความเหมาะสมด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม

3.5.2.3 นำเสนอข้อมูลด้านการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมดังกล่าว จะนำไปสู่กระบวนการสรุปผลการวิจัย เรื่องจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีต่อไป

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำเนินด้วยการวิจัยพื้นที่กรณีศึกษา ประชากร และกลุ่มตัวอย่างการวิจัย พื้นที่บริเวณรอบบึงขุนทะเลด้วยเครื่องมือวิจัยประเภทแบบสอบถามและแบบสำรวจและสังเกตจากนั้นนำผลสำรวจมาวิเคราะห์ข้อมูลตามกระบวนการวิจัยซึ่งแบ่งตามหัวข้อต่อไปนี้

#### 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต

4.1.1 ข้อมูลจากการสำรวจลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงขุนทะเล

4.1.2 ข้อมูลจากการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

4.1.3 ข้อมูลจากการสำรวจรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว

#### 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

4.2.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้

เยี่ยมเยือนบึงขุนทะเล

4.2.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

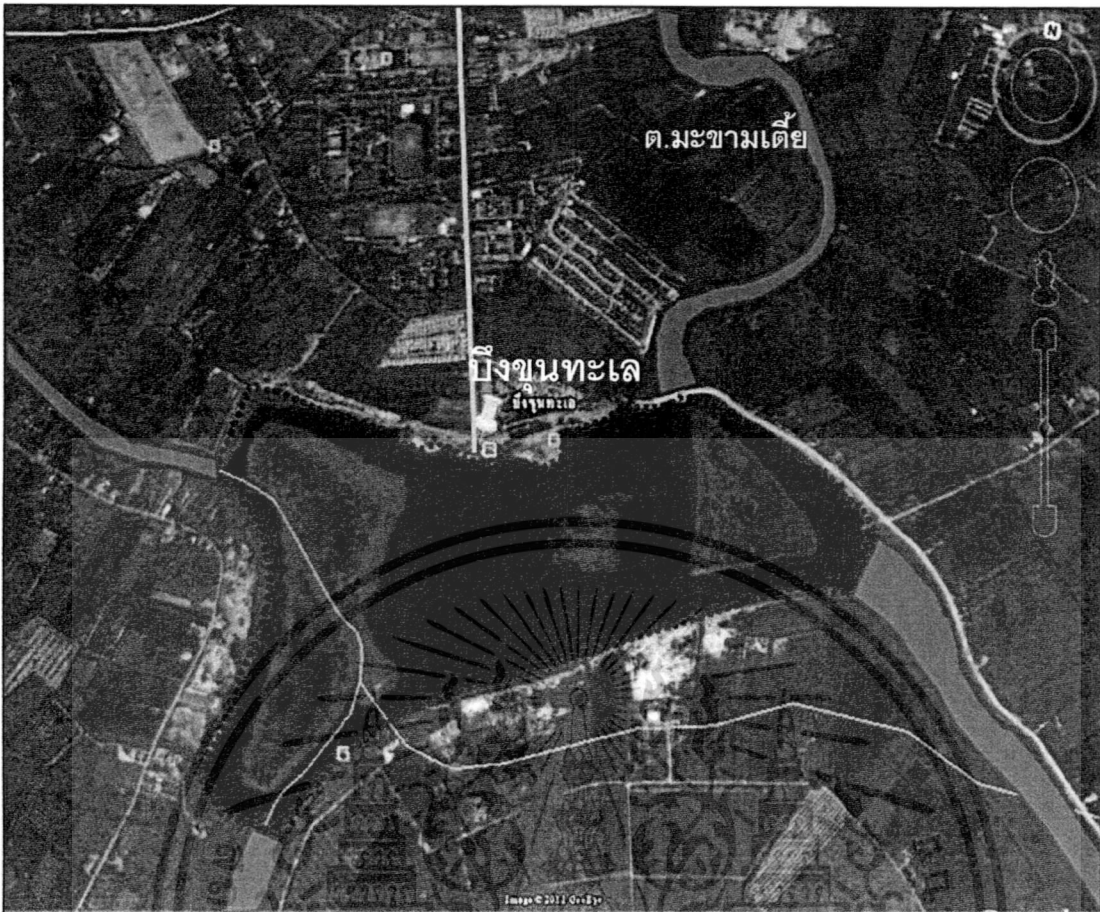
#### 4.3 บทสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต

#### 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกตจะรวบรวมข้อมูลในลักษณะสภาพแวดล้อมทางด้านสถาปัตยกรรมบริเวณรอบบึงขุนทะเล ในระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 เดือน คือระหว่างวันที่ 1 กันยายน- 30 พฤศจิกายน 2555 โดยทำการสำรวจรายละเอียดดังต่อไปนี้

##### 4.1.1 ข้อมูลจากการสำรวจลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงขุนทะเล

ลักษณะทางด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพของพื้นที่บึงขุนทะเล จังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้นเป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของพื้นที่ในสภาพการณ์ปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลด้านกายภาพดังต่อไปนี้



ภาพที่ 4.1 แสดงลักษณะพื้นที่บริเวณบึงขุนทะเล

ที่มา :www.google earth.com

ลักษณะพื้นที่บึงขุนทะเลเป็นแหล่งน้ำจืดที่คล้ายทะเลสาบขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่ประมาณ 1,270 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบลของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีคือ ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล และตำบลวัดประดู่ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศใต้ประมาณ 7 กิโลเมตร ลักษณะพื้นที่พบว่ามีภูมิทัศน์ที่งดงามของริมฝั่งคลอง ธรรมชาติและวิถีชีวิต และมีความสำคัญทั้งในเชิงนิเวศวิทยาและสถานะเศรษฐกิจสังคมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีแต่พื้นที่ส่วนใหญ่ยังเป็นพื้นที่รกร้างอีกทั้งยังขาดการปรับปรุงภูมิทัศน์ขาดที่ว่างโล่งและสถานที่ที่สาธารณะสำหรับจัดงานเทศกาลและกิจกรรมของชุมชน ตลอดจนที่โล่งเพื่อการนั่งนอนพักผ่อนและพักผ่อนหย่อนใจสำหรับชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



สภาพปัจจุบันภายในบริเวณบึงขุนทะเล

#### ภาพที่ 4.2 แสดงสภาพปัจจุบันบริเวณบึงขุนทะเล

ที่มา :จากการสำรวจเดือนกันยายน 2555

จากภาพที่ 4.2 พบว่าสภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำมีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืช สัตว์และวิถีชีวิตชาวบ้านริมน้ำที่น่าสนใจมีทัศนียภาพที่สวยงามแต่ศักยภาพของพื้นที่ส่วนใหญ่ยังขาดจุดขายและไม่สามารถสร้างความดึงดูดให้กับนักท่องเที่ยวและชุมชนได้มากพอเนื่องจากพื้นที่มีสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนและสภาพของพื้นที่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ขาดการพัฒนาเพื่อที่จะรองรับกิจกรรมต่างๆของชุมชนได้



1. เส้นทางสัญจรหลักถนนพ้อขุนทะเล

2. ลักษณะถนนรอบบึงขุนทะเล

3. รถโดยสารขนาดเล็ก

#### ภาพที่ 4.3 แสดงรูปแบบการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางรถ

ที่มา :จากการสำรวจเดือนกันยายน 2555

รูปแบบการเข้าถึงบึงขุนทะเล สามารถเข้าถึงได้ทั้งทางรถและทางเรือซึ่งบึงขุนทะเลมีถนนวิ่งได้โดยรอบการเข้าถึงทางรถสามารถใช้ได้ 2 เส้นทางคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 สุราษฎร์ธานี- นครศรีธรรมราช ซึ่งเลี้ยวเข้าถนนพ้อขุนทะเลตรงสี่แยกตาปานเลี้ยวเข้ามาประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นเส้นทางหลักในการเดินทางเข้าถึงบึงขุนทะเล สภาพเป็นถนนลาดยาง มีความสะดวกในการสัญจรซึ่งมีรถโดยสารขนาดเล็กวิ่งผ่าน อีกเส้นทางคือ ถนนชนเกษม ทางหลวงหมายเลข 4009 เลี้ยวเข้าซอยขุนทะเลประมาณ 10 กิโลเมตร สภาพถนนเป็นถนนคอนกรีตสลับกับถนนลูกรัง เป็นเส้นทางสัญจรระหว่างหมู่บ้าน ลักษณะการใช้เส้นทางสัญจรเส้นนี้ไม่สะดวกเท่าที่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 4.4 แสดงรูปแบบการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางเรือ

ที่มา :จากการสำรวจเดือนกันยายน 2555

รูปแบบการเข้าถึงบึงขุนทะเลโดยทางเรือ ลักษณะเป็นการสัญจรของชาวบ้านริมน้ำที่ใช้เรือในการสัญจรไปมาระหว่างหมู่บ้าน ส่วนนักท่องเที่ยวจะใช้เส้นทางเรือในการสัญจรเฉพาะในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ ที่เดินทางมาเที่ยว โดยสามารถขึ้นเรือได้ที่วัดสมหวัง ซึ่งเป็นตลาดน้ำซึ่งเป็นโปรแกรมนำเที่ยวทางเรือ



ภาพที่ 4.5 แสดงลักษณะประเพณีและวัฒนธรรม

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2555

รูปแบบประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิตและแหล่งท่องเที่ยวที่ค่อนข้างสมบูรณ์ มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติและลักษณะประเพณีวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะเทศกาลลอยกระทงในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี มีประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวเข้ามาทำกิจกรรมเป็นจำนวนมาก ซึ่งบึงขุนทะเลได้จัดกิจกรรมงานลอยกระทงต่อเนื่องกัน 3 วัน 2 คืน มีการละเล่นพื้นบ้านของคนในชุมชน เช่น การแข่งเรือยาว มวยทะเล เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



1. ย่านเศรษฐกิจการค้า-อยู่อาศัย

2. วิถีชีวิตชุมชนแบบชนบท

3. ชุมชนแบบเกษตรกรรม

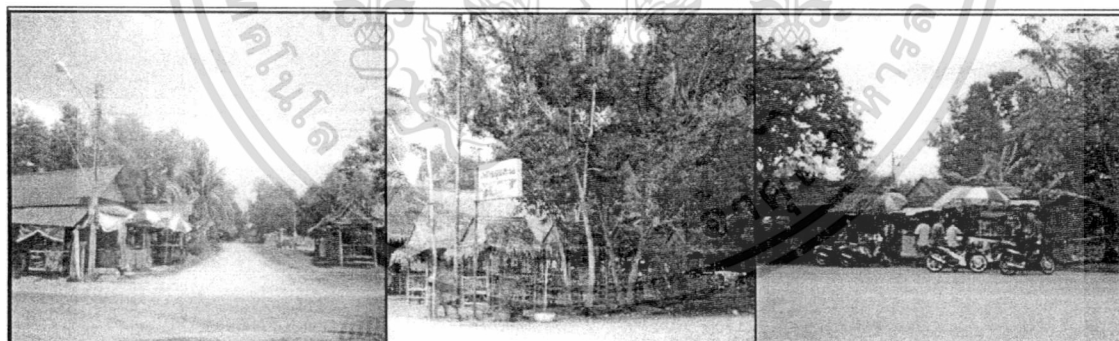
#### ภาพที่ 4.6 แสดงรูปแบบเอกลักษณ์วิถีชีวิตชุมชน

ที่มา :จากการสำรวจเดือนกันยายน 2555

ลักษณะรูปแบบวิถีชีวิตมีความแตกต่างกัน โดยแยกเป็นชุมชนย่านเศรษฐกิจการค้าและการอยู่อาศัยซึ่งเป็นลักษณะของสังคมเมืองซึ่งอยู่ในพื้นที่บริเวณตำบลมะขามเตี้ย ซึ่งมีบึงขุนทะเลกั้นกลาง ส่วนตำบลขุนทะเลและตำบลวัดประดู่จะเป็นรูปแบบเกษตรกรรมชาวบ้านดำรงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม การประมงและทำสวนผลไม้

#### 4.1.2 ข้อมูลจากการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งประกอบบริเวณของบึงขุนทะเลเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการความสะดวกสบายที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของพื้นที่และเอื้ออำนวยต่อผู้มาใช้บริการให้ได้มากที่สุด ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและสังเกต ซึ่งเป็นข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้



ลักษณะร้านค้า-ร้านอาหารในพื้นที่มีลักษณะทรุดโทรมยังไม่ได้รับการปรับปรุง

#### ภาพที่ 4.7 แสดงรูปแบบร้านอาหาร

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2555

จากการสำรวจพบว่าร้านขายของและร้านอาหารขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยลักษณะการใช้วัสดุเป็นแบบชั่วคราวและจำนวนร้านอาหารมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาเยือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

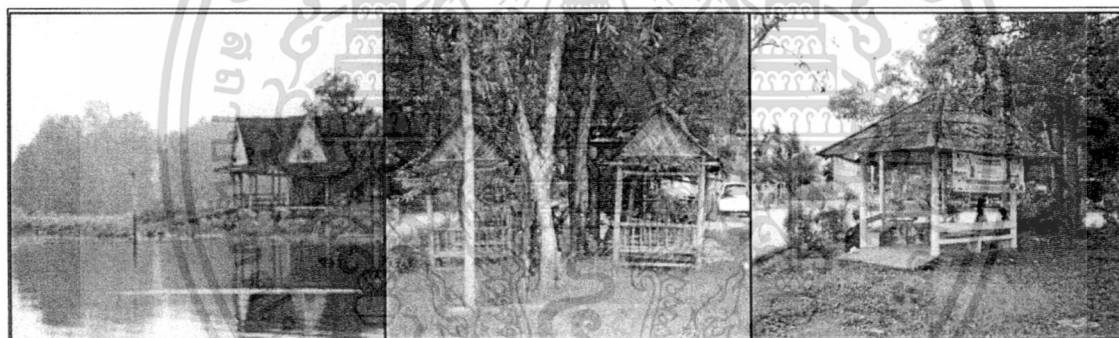


1.รูปแบบห้องน้ำที่ขาดเอกลักษณ์ 2.สภาพห้องน้ำที่มีสภาพทรุดโทรม 3.สภาพห้องน้ำถูกทิ้งร้างขาดการดูแล

#### ภาพที่ 4.8 แสดงรูปแบบห้องน้ำ

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2555

จากการสำรวจห้องน้ำสาธารณะที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีจำนวน 2 หลัง ซึ่งสามารถให้บริการได้เพียงหลังเดียวซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว สภาพห้องน้ำไม่สะอาด เนื่องจากไม่มีคนคอยดูแลทำความสะอาดส่วนอีกหลังหนึ่งไม่สามารถใช้งานได้เนื่องจากมีสภาพชำรุดทรุดโทรม ยังไม่ได้รับการปรับปรุง



1.ศาลาพักผ่อนริมน้ำที่ทรุดโทรม 2.ศาลาไม้ไผ่ชั่วคราว 3.รูปแบบศาลาภายในพื้นที่

#### ภาพที่ 4.9 แสดงรูปแบบศาลาพักผ่อน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2555

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปการในพื้นที่บึงขุนทะเลยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชนและนักท่องเที่ยวที่มาเยือนและบางพื้นที่ยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งประกอบบริเวณอยู่มาก เช่น ศาลาพักผ่อนที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวซึ่งมีประมาณ 6 หลัง ลักษณะเป็นแบบชั่วคราวแต่ส่วนใหญ่มีลักษณะชำรุดทรุดโทรมซึ่งขาดเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมที่ชัดเจนซึ่งศาลาบางหลังถูกใช้งานผิดประเภท โดยถูกผู้ประกอบการใช้สำหรับวางขายของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 4.10 แสดงรูปแบบท่าเทียบเรือ

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2555

จากการสำรวจท่าเทียบเรือพบว่าลักษณะเป็นแบบชั่วคราวคือใช้โครงสร้างเหล็กหลังคามุงด้วยสังกะสี โดยพื้นล่างทำเป็นโป๊ะลอยน้ำ ไม่มีราวจับ สามารถรับน้ำหนักได้ 10 -15 คน ซึ่งขาดความปลอดภัยในการใช้บริการ ซึ่งผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นเด็กๆที่ใช้บริการปั่นเรือถีบในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์

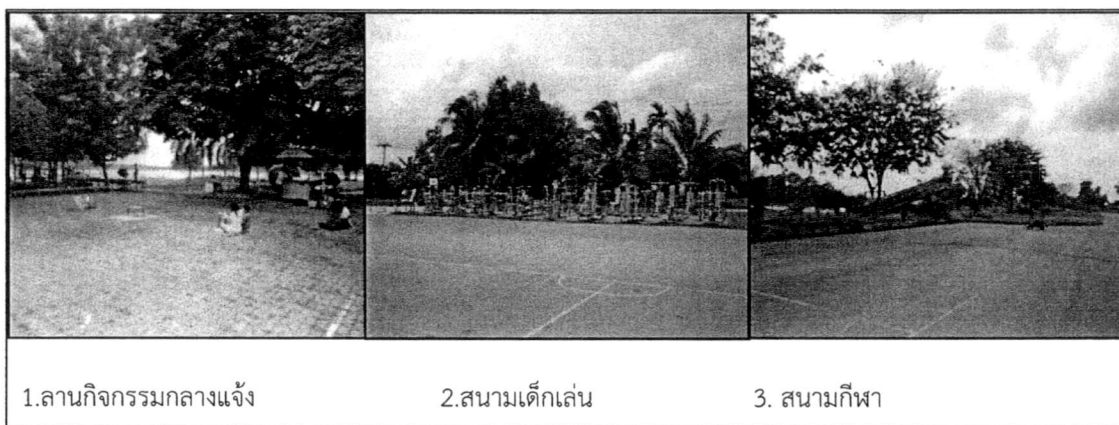


ภาพที่ 4.11 แสดงรูปแบบถังขยะ

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2555

จากการสำรวจพบว่าการจัดวางถังขยะแต่ละจุดจะห่างกันประมาณ 300 เมตรแต่ละจุดจะวางถังขยะประมาณ1-2 ถัง ลักษณะเป็นการใช้ถังพลาสติก ไม่มีฝาปิดป้องกันลมพัดและสัตว์คุ้ยเขี่ยทำให้ขยะล้นออกมาจนถึง ทำให้ทัศนียภาพไม่ดีและรูปแบบขัดแย้งกับสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 4.12 แสดงลานกิจกรรม

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2555

จากการสำรวจพบว่าลานกิจกรรมในบริเวณบึงขุนทะเลจัดให้มีลานกีฬา ประกอบไปด้วย สนามบาสเกตบอล ลานเดินแอโรบิคสำหรับออกกำลังกาย สนามเด็กเล่น ลานกิจกรรมกลางแจ้ง ไว้คอยให้บริการแก่คนในชุมชนและนักท่องเที่ยว



ภาพที่ 4.13 แสดงรูปแบบทางเท้า

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2555

จากการสำรวจพบว่าลักษณะทางเท้ามีลักษณะการใช้บล็อกปูพื้นตัวหนอนวางเป็นแนวยาวเรียงกันตลอดทางเดินแต่ในพื้นที่บางส่วนมีการชำรุดหลุดร่อนออกมา เนื่องจากอายุการใช้งานและปัจจุบันยังไม่ได้มีการปรับปรุงและพื้นที่ส่วนนี้ยังเป็นที่นั่งพักผ่อนสำหรับผู้ที่มาเยี่ยมชมอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ลักษณะพื้นที่จอดรถไม่เพียงพอต่อการให้บริการและขาดความเป็นระเบียบ

#### ภาพที่ 4.14 แสดงรูปแบบลานจอดรถ

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2555

จากการสำรวจพบว่าลานจอดรถมีสภาพพื้นที่เป็นลานคอนกรีตซึ่งจะร้อนมากในช่วงเวลากลางวันเนื่องจากไม่มีหลังคาคลุม และสามารถรองรับปริมาณของรถได้ประมาณ 20 คัน ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการส่วนใหญ่ต้องจอดในแนวนอนทำให้การสัญจรไปมาลำบาก ลักษณะการจอดขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีการจัดเส้นทางสัญจรภายในที่จอดรถและป้ายจราจร

#### 4.1.3 ข้อมูลจากการสำรวจรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว

ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมในพื้นที่เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเพื่อทำกิจกรรม ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการพักผ่อน การมาทำกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้มีศักยภาพทางการพัฒนาและส่งเสริมเพื่อให้เป็นพื้นที่แห่งการท่องเที่ยวและที่ก่อให้เกิดการดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและสังเกตซึ่งเป็นข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้



1. ผู้ลงลิ้งหางยาวภายในบึงขุนทะเล

2. ตลาดน้ำวัดสมหวัง

3. การพักผ่อนแบบพายเรือแคนู

#### ภาพที่ 4.15 แสดงรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2555

การท่องเที่ยวในบึงขุนทะเลส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ one-day trip ช่วงเวลาในการท่องเที่ยวจะเป็นช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ ส่วนใหญ่จะมาเที่ยวแบบกลุ่มเพื่อนและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครอบครัวจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ ประมาณ 200-300 คน ส่วนวันจันทร์-ศุกร์ ประมาณ 100-150 คน

จากการสำรวจพบว่าบึงขุนทะเลเป็นบึงน้ำจืดที่มีธรรมชาติสวยงาม น่าสนใจ มีความหลากหลายของพืชพรรณและสัตว์ เป็นแหล่งน้ำที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงมีคุณสมบัติโดยรวม คือ อยู่ใกล้ชุมชน ใกล้เส้นทางคมนาคมหลัก ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ตลอดทั้งปีและสามารถใช้งานได้เป็นประจำทุกวัน เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมได้หลากหลาย สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวนมาก ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นอยู่ในบริเวณใกล้เคียง มีรูปแบบวิถีชีวิตชาวบ้านริมคลองที่น่าสนใจ

จากการสำรวจสภาพทางกายภาพบึงขุนทะเล สามารถสรุปปัญหาและข้อจำกัดได้ดังนี้

1. ขาดความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเนื่องจากความไม่มาตรฐานของถนนและเส้นทางสัญจรทางเรือยังไม่เป็นที่นิยมเนื่องจากการใช้รถสะดวกและเร็วกว่า
2. ขาดการประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะทราบจากคำบอกเล่ารวมทั้งนักท่องเที่ยวขาดข้อมูลแนะนำแหล่งท่องเที่ยว
3. ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ เช่น น้ำเสีย ขยะมูลฝอย มักจะได้รับผลกระทบของน้ำเสียและขยะมูลฝอยของกิจกรรมในชุมชนและจากการทิ้งของนักท่องเที่ยว
4. ขาดความปลอดภัยในการให้บริการทำเทียบเรือในเรื่องลักษณะของโครงสร้างที่ไม่คงทนถาวร
5. ขาดศูนย์ให้บริการด้านข้อมูลการท่องเที่ยว
6. ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว
7. ภูมิทัศน์ภายในบริเวณบึงขุนทะเลมีสภาพเสื่อมโทรม ไม่เป็นระเบียบขาดการดูแลรักษา

## 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบึงขุนทะเล ความต้องการด้านกายภาพของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมชม เพื่อเสนอเป็นแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบ่งแบบสอบถามประกอบการวิจัยชุดนี้ ออกเป็น 4 ตอนดังต่อไปนี้

### 4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวบึงขุนทะเลในช่วงวันจันทร์-วันอาทิตย์

ตารางที่ 4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	100	100
ชาย	42	42.0
หญิง	58	58.0
2. อายุ	100	100
18-35 ปี	82	82.0
36-60 ปี	18	18.0
60 ปีขึ้นไป	0	0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ผู้อื่นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
<b>3. พื้นที่อาศัย</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
สุราษฎร์ธานี	80	80.0
กระบี่	5	5.0
ชุมพร	4	4.0
ตรัง	1	1.0
นครศรีธรรมราช	5	5.0
ระนอง	1	1.0
สงขลา	4	4.0
<b>4. ระดับการศึกษา</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
ประถมศึกษา	1	1.0
มัธยมศึกษา	5	5.0
อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	6	6.0
ปริญญาตรี	77	77.0
ปริญญาตรีขึ้นไป	11	11.0
<b>5. อาชีพ</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
ข้าราชการ	27	27.0
รัฐวิสาหกิจ	3	3.0
นักเรียน / นักศึกษา	43	43.0
ทำสวน / ทำนา	3	3.0
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	13	13.0
ค้าขาย	1	1.0
รับจ้าง	6	6.0
อื่นๆ	4	4.0
<b>6. วัตถุประสงค์ของการมาเที่ยว</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
พักผ่อนหย่อนใจ	61	61.0
เส้นทางผ่าน	13	13.0
เยี่ยมญาติ/เพื่อน	7	7.0
ติดต่อธุระ	10	10.0
การมาท่องเที่ยวในช่วงงานประเพณี	7	7.0
อื่นๆ	2	2.0
<b>7. รู้จักบึงขุนทะเลได้อย่างไร</b>		
เพื่อน/ญาติแนะนำ	93	93.0
วารสาร/เอกสารเผยแพร่/คู่มือท่องเที่ยว	11	11.0
รายการสารคดีการท่องเที่ยว	4	4.0
อินเทอร์เน็ต	3	3.0
หนังสือพิมพ์	3	3.0

เอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
<b>8. ผู้ร่วมทางเดินทางมาเที่ยว</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
คนเดียว	18	18.0
ครอบครัว	15	15.0
ที่ทำงาน	4	4.0
กลุ่มเพื่อน	63	63.0
<b>9. พาหนะในการมาเที่ยว</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
รถโดยสารประจำทาง	3	3.0
รถยนต์ส่วนตัว	43	43.0
รถจักรยานยนต์ส่วนตัว	48	48.0
จักรยาน	3	3.0
เรือ	1	1.0
อื่นๆ	2	2.0
<b>10. เดินทางมาเที่ยวบึงขุนทะเลแบบใด</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
ไปเข้าเย็นกลับ	95	95.0
พักค้างคืน	5	5.0
<b>11. เหตุผลสำคัญที่เลือกมาเที่ยวบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ความคุ้มค่าของราคาในการท่องเที่ยวโดยรวม	15	15.0
การเดินทางสะดวก	57	57.0
ความปลอดภัยสูง	10	10.0
ที่พักสะดวกสบาย	16	16.0
เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงาม	52	52.0
มีกิจกรรมอุปโภคหลากหลาย	24	24.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58 ส่วนใหญ่มีอายุ 18-35 ปี ร้อยละ 82 รองลงมาอายุ 36-60 ปี ร้อยละ 18 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ร้อยละ 80 รองลงมาเป็นจังหวัดใกล้เคียงในพื้นที่ภาคใต้ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77 รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 11 ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ร้อยละ 43 รองลงมาเป็นข้าราชการ ร้อยละ 27 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเที่ยวส่วนใหญ่จะมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 61 รองลงมาเป็นเส้นทางผ่าน ร้อยละ 13 ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวรู้จักบึงขุนทะเลได้โดยเพื่อนหรือญาติแนะนำ ร้อยละ 93 ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเพื่อน ร้อยละ 63 รองลงมาคือเดินทางมาคนเดียว ร้อยละ 17 ลักษณะการเดินทางส่วนใหญ่ ร้อยละ 48 จะใช้รถจักรยานยนต์ส่วนตัว รองลงมาเป็นการใช้รถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 43 รูปแบบการเดินทางส่วนใหญ่จะไปเข้าเย็นกลับ ร้อยละ 95 และพักค้างคืน ร้อยละ 5 เหตุผลสำคัญที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวบึงขุนทะเลส่วนใหญ่เป็นเพราะการเดินทางสะดวก ร้อยละ 57 รองลงมาคือเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงาม ร้อยละ 52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

#### 4.2.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ศึกษาจากกิจกรรมและการใช้พื้นที่รวมทั้งสิ่งแวดลอมเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอยู่อาศัยและการท่องเที่ยวโดยนำมากำหนดเป็นแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเล

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
<b>1. สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นในบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
บริเวณบึงขุนทะเล	94	94.0
ศาลพ่อขุนทะเล	13	13.0
คลองท่าอู่	4	4.0
วัดสมหวังนาราม	27	27.0
<b>2. บึงขุนทะเลเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นด้านใด</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
การพักผ่อนหย่อนใจ	79	79.0
การท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล	20	20.0
การศึกษาธรรมชาติ	45	45.0
ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี	5	5.0
พื้นที่ทำกิจกรรมของชุมชน	24	24.0
<b>3. ประกอบกิจกรรมใดบ้างในบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ส่องกล้องดูนก	7	7.0
ตกปลา	7	7.0
นั่งเรือเล่น	32	32.0
ถ่ายภาพ	44	44.0
เดินเล่นพักผ่อน	80	80.0
กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก	5	5.0
อื่นๆ	9	9.0
<b>4. พบเห็นปัญหาเรื่องใดบ้างของพื้นที่ท่องเที่ยวบึงขุนทะเล</b>	<b>จำนวน</b>	<b>ร้อยละ</b>
ขาดการจัดภูมิทัศน์	49.0	49.0
ไม่สะอาด รกร้าง เสื่อมโทรม	55.0	55.0
การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่	37.0	37.0
ห้องน้ำสาธารณะไม่เพียงพอ	62.0	62.0
การจัดที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอ	44.0	44.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
<b>5. ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรในบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ถนนค่อนข้างคับแคบ	49	49.0
การจราจรติดขัด	11	11.0
ที่จอดรถไม่เพียงพอ	23	23.0
ขาดทางเท้าและเส้นทางจักรยาน	31	31.0
แสงสว่างจากไฟฟ้าตามท้องถนน	43	43.0
ถนนชำรุด	56	56.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่ ดังนี้สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นในบึงขุนทะเล คือ บริเวณบึงขุนทะเล ร้อยละ 94 รองลงมาคือวัดสมหวังวนาราม ร้อยละ 27 บึงขุนทะเลเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นด้านการพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด ร้อยละ 79 รองลงมาเป็นการศึกษาธรรมชาติ ร้อยละ 45 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะประกอบกิจกรรมในลักษณะเดินเล่นพักผ่อน ร้อยละ 80 รองลงมาถ่ายภาพ ร้อยละ 44 ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบส่วนใหญ่คือ ห้องน้ำสาธารณะไม่เพียงพอร้อยละ 62 รองลงพื้นที่ไม่สะอาด รกร้างเสื่อมโทรมร้อยละ 55 และปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรในบึงขุนทะเลคือ ถนนชำรุดร้อยละ 56 รองลงมา ถนนที่ใช้ในการสัญจรค่อนข้างคับแคบ ร้อยละ 49

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นร่วมกันว่าบึงขุนทะเลมีลักษณะโดดเด่นด้านการพักผ่อนหย่อนใจและการศึกษาธรรมชาติ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาพักผ่อน ถ่ายภาพทิวทัศน์และนั่งเรือเล่น แต่ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบส่วนใหญ่คือพื้นที่ยังขาดการปรับปรุงภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ห้องน้ำสาธารณะที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ มีสภาพทรุดโทรม ไม่สามารถใช้งานได้และปัญหาในการใช้เส้นทางสัญจร ถนนมีสภาพชำรุด และค่อนข้างคับแคบ ทำให้การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่

## 4.2.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

ความต้องการด้านกายภาพบริเวณรอบๆบึงขุนทะเลศึกษาจากความต้องการการใช้สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ เพื่อความสะดวกและส่งเสริมความเป็นอยู่

## ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
<b>1. ระบบสาธารณูปโภคใดที่มีให้บริการไม่เพียงพอ</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ไฟฟ้า	40	40.0
โทรศัพท์	25	25.0
ประปา	21	21.0
อินเทอร์เน็ต	55	55.0
ระบบขนส่ง	25	25.0
ถนน	33	33.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
การกำจัดขยะ	47	47.0
การระบายน้ำ	13	13.0
<b>2. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรเพิ่มเพื่อรองรับการท่องเที่ยว</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	51	51.0
Home stay	37	37.0
พักแรมด้วยเต็นท์	35	35.0
ร้านอาหาร	58	58.0
ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก	36	36.0
ศูนย์รักษาความปลอดภัย	48	48.0
<b>3. บึงขุนทะเลควรมีสิ่งประกอบอะไรบ้าง</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ป้ายบอกข้อมูล	61	61.0
ถังขยะ	63	63.0
ศาลาที่พัก	64	64.0
ไฟฟ้าและแสงสว่าง	58	58.0
โทรศัพท์สาธารณะ	31	31.0
ห้องน้ำสาธารณะ	69	69.0
ม้านั่งพักผ่อน	68	68.0
ป้ายบอกทาง	36	36.0
ซุ้มโฆษณา	16	16.0
ที่ติมน้ำบริการ	43	43.0
ที่ติมน้ำบริการ	43	43.0
<b>4. ควรจะจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรม เช่น จัดงานเทศกาล จัดมหรสพ หรือไม่</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ควรเพราะ เผยแพร่ให้คนทั่วไปรู้จัก	63	63.0
ควรเพราะ เกิดการพัฒนาทางสัญจร	30	30.0
ควรเพราะ ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน	56	56.0
ควรเพราะ ส่งเสริมการรักษาท้องถิ่น	47	47.0
ไม่ควรเพราะรบกวนระบบนิเวศน์	16	16.0
ไม่ควรเพราะเกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม	12	12.0
ไม่ควรเพราะ กระทบต่อสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น	2	2.0
<b>5. ความคิดเห็น หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวรอบบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
เห็นด้วย เพราะ ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	57	57.0
เห็นด้วย เพราะ เกิดความสามัคคี ร่วมมือกันในชุมชนมากขึ้น	54	54.0
เห็นด้วย เพราะ มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมของชุมชน	56	56.0
เห็นด้วย เพราะ ลดพื้นที่แหล่งเสื่อมโทรม	4	4.0

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วยเพราะ มีขยะในชุมชนเพิ่มขึ้น	18	18.0
ไม่เห็นด้วยเพราะ สร้างความไม่สะดวกให้กับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง	0	0
<b>6. แนวโน้มที่แนะนำผู้อื่นมาท่องเที่ยวบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
แนะนำ เพราะ เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงาม	40	40.0
แนะนำ เพราะ การเดินทางสะดวก	67	67.0
แนะนำ เพราะ ต้องการให้บึงขุนทะเลเป็นที่รู้จัก	10	10.0
แนะนำ เพราะ ความคุ้มค่าของราคาในการท่องเที่ยวโดยรวม	4	4.0
ไม่แนะนำ เพราะ ไม่มีเวลา	25	25.0
ไม่แนะนำ เพราะ ไม่มีความรู้	29	29.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพดังนี้ ระบบสาธารณูปโภคใดที่มีให้บริการไม่เพียงพอคือ อินเทอร์เน็ตร้อยละ 55 รองลงมาการกำจัดขยะ ร้อยละ 47 นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าคุณมีร้านอาหารเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ร้อยละ 58 รองลงมาเป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้อยละ 51 บึงขุนทะเลควรมีสิ่งประกอบบริเวณ คือห้องน้ำ ร้อยละ 69 รองลงมาเป็นม้านั่งพักผ่อน ร้อยละ 68 ควรจะจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรม เช่น จัดงานเทศกาล จัดมหรสพ ร้อยละ 83 และไม่ควรร้อยละ 17 นักท่องเที่ยวเห็นด้วย หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวรอบบึงขุนทะเล ร้อยละ 78 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 22 นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่แนะนำผู้อื่นมาท่องเที่ยวบึงขุนทะเล ร้อยละ 69 ไม่แนะนำร้อยละ 31

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นด้วยหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบึงขุนทะเลและมีแนวโน้มที่จะประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวบึงขุนทะเลให้บุคคลภายนอกได้รู้จัก เพราะบึงขุนทะเลเป็นแหล่งธรรมชาติที่สวยงามและเห็นด้วยหากมีการจัดกิจกรรมอย่างเช่น การจัดงานเทศกาลต่างๆ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชนแต่ปัจจุบันพื้นที่บึงขุนทะเลยังขาดศักยภาพในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ขาดความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากความไม่มีมาตรฐานของถนน

#### 4.2.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลศึกษาจากแนวคิดการส่งเสริมกิจกรรมที่มีอยู่แล้วและปรับปรุงการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดกิจกรรมการอยู่อาศัยและส่งเสริมการท่องเที่ยว เน้นการแบ่งโซน กิจกรรมในพื้นที่

#### ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
<b>1. แนวทางการอนุรักษ์พื้นที่บึงขุนทะเล</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	44	44.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	44	44.0
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	39	39.0
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	2	2.0
การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้	5	5.0
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	10	10
<b>2. ภาพลักษณ์ชุมชนรอบบึงขุนทะเล</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
โดดเด่นในเรื่องการอยู่อาศัยแบบชุมชนดั้งเดิม	17	17.0
โดดเด่นในเรื่องเศรษฐกิจการค้า	2	2.0
โดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	78	78.0
โดดเด่นในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	3	3.0
<b>3. ความต้องการพัฒนาทางสัญจรเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
ทางบก	41	41.0
ทางน้ำ	23	23.0
ผสมทั้งทางบกทางน้ำ	36	36.0
<b>4. ความต้องการให้ส่งเสริมกิจกรรมในบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
กิจกรรมถ้ำรูปธรรมชาติ	25	25.0
กิจกรรมส่องสัตว์/ดูนก	22	22.0
กิจกรรมศึกษา ท้องฟ้าและดาราศาสตร์	9	9.0
กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ	27	27.0
กิจกรรมพายเรือแคนู	14	14.0
กิจกรรมปลูกต้นไม้/บัวแดง	24	24.0
กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ	13	13.0
กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์	10	13.0
<b>5. ความต้องการพัฒนาภูมิทัศน์บึงขุนทะเล</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
พัฒนาไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติ	89	89.0
พัฒนาไปสู่ภูมิทัศน์แบบย่านเศรษฐกิจการค้า	8	8.0
พัฒนาให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม	2	2.0
พัฒนาไปสู่ศูนย์กลางส่วนราชการ	1	1.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ ดังนี้ พื้นที่บึงขุนทะเลควรเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร้อยละ 44 รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ร้อยละ 39ชุมชนรอบบึงขุนทะเลควรมีภาพลักษณ์โดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ร้อยละ 78 รองลงมาโดดเด่นในเรื่องการอยู่อาศัยแบบชุมชนดั้งเดิม ร้อยละ 17 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการที่จะพัฒนาทางสัญจรทางบกเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว ร้อยละ 41 รองลงมา เป็นการผสมผสานทั้งทางบกและทางน้ำ ร้อยละ 36ต้องการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้ส่งเสริมกิจกรรมการล่องเรือศึกษาธรรมชาติร้อยละ 27 รองลงมาเป็นกิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ ร้อยละ 25 และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาภูมิทัศน์บึงขุนทะเลไปสู่รูปแบบการอนุรักษ์ธรรมชาติ ร้อยละ 89 รองลงมาพัฒนาไปสู่แบบย่านเศรษฐกิจการค้า ร้อยละ 8

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นร่วมกันว่าบึงขุนทะเลควรจะพัฒนาให้ไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติควบคู่ไปกับพัฒนาภาพลักษณ์ของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเช่น การล่องเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมปลูกต้นไม้ บั้วแดงที่กำลังจะสูญพันธุ์ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเส้นทางสัญจรที่จะในชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำให้เกิดความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับการสัญจรทางเท้าและถนนเช่นการเสริมทัศนียภาพริมน้ำการคำนึงถึงความสะอาดและความปลอดภัย ความสวยงามในแนวถนน

#### 4.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 4.5 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่ประชาชนในพื้นที่

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
<b>1. เพศ</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
ชาย	52	52.0
หญิง	48	48.0
<b>2. อายุ</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
18-35 ปี	54	54.0
36-60 ปี	37	37.0
60 ปีขึ้นไป	9	9.0
<b>3. พื้นที่อาศัย</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
ตำบลขุนทะเล	42	42.0
ตำบลมะขามเตี้ย	35	35.0
ตำบลขุนทะเล	42	42.0
ตำบลมะขามเตี้ย	35	35.0
ตำบลวัดประดู่	23	23.0
<b>4. ระดับการศึกษา</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
ประถมศึกษา	23	23.0
มัธยมศึกษา	17	17.0
อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	6	6.0
ปริญญาตรี	47	47.0
ปริญญาตรีขึ้นไป	7	7.0
<b>5. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
ต่ำกว่า 1 ปี	11	11.0
1 – 5 ปี	31	31.0
6 – 10 ปี	11	11.0

เอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	11	11.0
1 – 5 ปี	31	31.0
6 – 10 ปี	11	11.0
11 – 15 ปี	11	11.0
16 – 20 ปี	9	9.0
ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป	27	27.0
<b>6. อาชีพ</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
ข้าราชการ	10	10.0
รัฐวิสาหกิจ	4	4.0
นักเรียน / นักศึกษา	23	23.0
ทำสวน / ทำนา	20	20.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่าประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 52 ส่วนใหญ่มีอายุ 18-35 ปี ร้อยละ 54 รองลงมาอายุ 36-60 ปี ร้อยละ 37 ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลขุนทะเล ร้อยละ 42 รองลงมาเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลมะขามเตี้ย ร้อยละ 35 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 47 รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษา ร้อยละ 23 ระยะเวลาในการอยู่อาศัย 1-5 ปี ร้อยละ 31 รองลงมาอาศัยเป็นระยะเวลา 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 27 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 23 รองลงมาประกอบอาชีพทำสวนทำนาร้อยละ 20

#### 4.2.6 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ศึกษาจากกิจกรรมและการใช้พื้นที่รวมทั้งสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอยู่อาศัยและการท่องเที่ยวโดยนำมากำหนดเป็นแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเล

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในพื้นที่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
<b>1. สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นในบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
บริเวณบึงขุนทะเล	95	95.0
ศาลพ่อขุนทะเล	33	33.0
คลองท่าอู่	8	8.0
วัดสมหวังนาราม	52	52.0
<b>2. ลักษณะโดดเด่นบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
การพักผ่อนหย่อนใจ	95	95.0
การท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล	33	33.0
การศึกษาธรรมชาติ	44	44.0
ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมนิยมประเพณี	17	17.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่ทำกิจกรรมของชุมชน	47	47.0
<b>3. ประกอบกิจกรรมใดในบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
อาชีพ		
ประมง	13	13.0
ทำเกษตรกรรม	16	16.0
ค้าขาย	32	32.0
อยู่อาศัย		
อยู่ประจำ	70	70.0
อยู่ชั่วคราว	24	24.0
นันทนาการ		
ท่องเที่ยว	62	62.0
พักผ่อน	75	75.0
ทำกิจกรรมของชุมชน	36	36.0
<b>4. สถานที่ที่นิยมทำกิจกรรมกลุ่ม (เช่น จัดงานเลี้ยง,จัดมหรสพ) ในชุมชนมากที่สุด</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
บริเวณรอบบึงขุนทะเล	74	74.0
สถานที่ราชการ	10	10.0
วัด	44	44.0
โรงเรียน	28	28.0
<b>5. ปัญหาของพื้นที่ท่องเที่ยวบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ขาดการจัดภูมิทัศน์	81	81.0
ไม่สะอาด รกร้าง เสื่อมโทรม	68	68.0
การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่	49	49.0
ห้องน้ำสาธารณะไม่เพียงพอ	93	93.0
การจัดที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอ	60	60.0
ร้านค้าไม่เป็นระเบียบ	59	59.0
มีสถานที่ทำกิจกรรมของชาวบ้านน้อย	28	28.0
<b>6. ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรในบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ถนนค่อนข้างคับแคบ	51	51.0
การจราจรติดขัด	14	14.0
ที่จอดรถไม่เพียงพอ	33	33
ถนนค่อนข้างคับแคบ	51	51.0
การจราจรติดขัด	14	14.0
ที่จอดรถไม่เพียงพอ	33	33.0
ขาดทางเท้าและเส้นทางจักรยาน	54	54.0
แสงสว่างจากไฟฟ้าตามท้องถนน	70	70.0

รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่าการณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
ถนนชำรุด	69	69.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่าประชากรในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่ ดังนี้ สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นในบึงขุนทะเล คือ บริเวณบึงขุนทะเล ร้อยละ 74 รองลงมาคือวัดสมหวังวนาราม ร้อยละ 52 บึงขุนทะเลเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นด้านการพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด ร้อยละ 95 รองลงมาเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมของชุมชนร้อยละ 47 ลักษณะการประกอบกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นการพักผ่อน ร้อยละ 75 รองลงมาเป็นการอยู่อาศัยประจำ ร้อยละ 70 สถานที่ที่นิยมทำกิจกรรมกลุ่มในชุมชนคือบริเวณบึงขุนทะเล ร้อยละ 74 รองลงมาเป็นการจัดกิจกรรมที่วัด ร้อยละ 44 ปัญหาที่พบในบริเวณบึงขุนทะเลส่วนใหญ่เป็นปัญหาห้องน้ำสาธารณะมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ร้อยละ 93 รองลงมาคือการขาดการจัดภูมิทัศน์ ร้อยละ 81 ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรในบึงขุนทะเล คือ ขาดแสงสว่างจากไฟฟ้าตามท้องถนนร้อยละ 70 รองลงมาถนนชำรุด ร้อยละ 69

ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าบึงขุนทะเลมีลักษณะโดดเด่นด้านการพักผ่อนหย่อนใจและเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมในชุมชนแต่ปัจจุบันบึงขุนทะเลมีสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมยังขาดการพัฒนาเพื่อที่จะรองรับการท่องเที่ยว ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรถนนมีสภาพชำรุด และค่อนข้างคับแคบ ทำให้การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่

## 4.2.7 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ความต้องการด้านกายภาพบริเวณรอบๆบึงขุนทะเลศึกษาจากความต้องการการใช้สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ เพื่อความสะดวกและส่งเสริมความเป็นอยู่

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
<b>1. ระบบสาธารณูปโภคที่มีให้บริการไม่เพียงพอ</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ไฟฟ้า	64	64.0
โทรศัพท์	48	48.0
ประปา	45	45.0
อินเทอร์เน็ต	55	55.0
ระบบขนส่ง	31	31.0
ถนน	52	52.0
การกำจัดขยะ	58	58.0
การระบายน้ำ	35	35.0
<b>2. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	77	77.0
Home stay	30	30.0
พักแรมด้วยเต็นท์	38	38.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
พักแรมด้วยเต็นท์	38	38.0
ร้านอาหาร	67	67.0
ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก	43	43.0
ศูนย์รักษาความปลอดภัย	62	62.0
<b>3. หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมจะประกอบกิจกรรมใดเพิ่มเติม</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
อาชีพ		
บริการร้านอาหาร	40	40.0
บริการเกี่ยวกับยานพาหนะ	31	31.0
บริการนำเที่ยว	35	35.0
สปา	9	9.0
จำหน่ายสินค้าประมง	16	16.0
จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร	11	11.0
ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก	29	29.0
จำหน่าย/ให้เช่าอุปกรณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	20	20.0
ที่พักอาศัย		
บริการที่พักแบบรีสอร์ต	20	20.0
บริการที่พักแบบ Home stay	24	24.0
กิจกรรมนันทนาการ		
ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ	82	82.0
ปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ	65	65.0
กางเต็นท์พักแรม	39	39.0
<b>4. บึงขุนทะเลควรมีสิ่งประกอบอะไรบ้าง</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ป้ายบอกข้อมูล	74	74.0
ถังขยะ	88	88.0
ศาลาที่พัก	82	82.0
ไฟฟ้าและแสงสว่าง	77	77.0
โทรศัพท์สาธารณะ	58	58.0
ห้องน้ำสาธารณะ	96	96.0
ม้านั่งพักผ่อน	76	76.0
ป้ายบอกทาง	39	39.0
ชุ่มชื้น	15	15.0
ที่ดื่มน้ำบริการ	66	66.0
<b>5. มีแนวโน้มที่แนะนำผู้อื่นมาท่องเที่ยวบึงขุนทะเลหรือไม่</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
แนะนำ เพราะ ต้องการส่งเสริมรายได้ในชุมชน	59	59
แนะนำ เพราะ ต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน	84	84

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
แนะนำ เพราะ ต้องการให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก	79	79
ไม่แนะนำ เพราะไม่มีเวลา	1	1.0
ไม่แนะนำ เพราะไม่มีความรู้	1	1.0
<b>6. ควรจะจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวรอบบึงขุนทะเล เช่น จัดงานเทศกาล งานมหรสพ หรือไม่</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
ควรเพราะ เพิ่มอาชีพให้คนในชุมชน	66	66.0
ควรเพราะ เกิดการพัฒนาทางสัญจร	50	50.0
ควรเพราะ ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน	72	72.0
ควรเพราะ ชุมชนเป็นที่รู้จักดีขึ้น	63	63.0
ไม่ควร เพราะ เกิดการรบกวนต่อสัตว์ที่อยู่ในพื้นที่	4	4.0
ไม่ควร เพราะ เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม	3	3.0
<b>7. เห็นด้วยหรือไม่ หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวรอบบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
เห็นด้วย เพราะชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	67	67.0
เห็นด้วย เพราะ เกิดความสามัคคี ร่วมมือกันในชุมชนมากขึ้น	75	75.0
เห็นด้วย เพราะ มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมของชุมชน	74	74.0
เห็นด้วย เพราะ ลดพื้นที่แหล่งเสื่อมโทรม	68	68.0
ไม่เห็นด้วย เพราะมีขยะในชุมชนเพิ่มขึ้น	0	0
ไม่เห็นด้วยเพราะสร้างความไม่สะดวกให้กับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง	0	0

จากตารางที่ 4.7 พบว่าประชากรในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของพื้นที่บึงขุนทะเล ดังนี้ ระบบสาธารณูปโภคใดที่มีให้บริการไม่เพียงพอ คือ ระบบไฟฟ้า ร้อยละ 64 รองลงมาเป็นการกำจัดขยะ ร้อยละ 58 ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ร้อยละ 77 รองลงมาเป็นร้านอาหาร ร้อยละ 67 ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบึงขุนทะเลแล้วจะประกอบกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยว ร้อยละ 82 รองลงมาเป็นการปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ ร้อยละ 65 บึงขุนทะเลควรมีสิ่งประกอบบริเวณเพิ่ม คือ ห้องน้ำสาธารณะ ร้อยละ 96 รองลงมาเป็น ถังขยะ ร้อยละ 88 ประชากรส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่แนะนำให้ผู้อื่นมาท่องเที่ยวบึงขุนทะเล ร้อยละ 98 เพราะต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน ร้อยละ 84 รองลงมาเพราะต้องการให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก ร้อยละ 79 ควรจะจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวรอบบึงขุนทะเล เช่น จัดงานเทศกาล งานมหรสพ ร้อยละ 96 เพราะต้องการส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน ร้อยละ 72 รองลงมาคือ การเพิ่มอาชีพให้คนในชุมชน ร้อยละ 66 ประชากรส่วนใหญ่เห็นด้วยหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวรอบบึงขุนทะเล ร้อยละ 100 เพราะต้องการเห็นการเกิดความสามัคคี ร่วมมือกันในชุมชนมากขึ้น ร้อยละ 75 รองลงมาเพราะมีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมของชุมชน ร้อยละ 74

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรในพื้นที่เห็นด้วยหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวและควร จะจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรม เช่น การจัดงานเทศกาลในช่วงต่างๆและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เพื่อเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจและเพิ่มอาชีพให้คนในชุมชน แต่ทั้งนี้พื้นที่บึงขุนทะเลยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนอยู่มาก เช่น ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ห้องน้ำสาธารณะที่มีสภาพทรุดโทรมไม่สามารถใช้งานได้ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการข้อมูลการท่องเที่ยวบึงขุนทะเล เป็นต้น หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบึง ขุนทะเลแล้วประชากรส่วนใหญ่สนใจจะประกอบอาชีพด้านการบริการร้านอาหารและบริการนำเที่ยว ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมเศรษฐกิจให้คนในชุมชนมีรายได้

#### 4.2.8 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชน รอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลศึกษาจากแนวทางการ ส่งเสริมกิจกรรมที่มีอยู่แล้วและปรับปรุงการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดกิจกรรมการอยู่อาศัยและส่งเสริมการ ท่องเที่ยว เน้นการแบ่งโซน กิจกรรมในพื้นที่

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่ เป็นประชาชนในพื้นที่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
<b>1.แนวทางการอนุรักษ์พื้นที่บึงขุนทะเลควรเป็นไปในทิศทางใด</b>	100	100
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	55	55.0
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	20	20.0
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1	1.0
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้	9	9.0
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	15	15.0
<b>2. ชุมชนรอบบึงขุนทะเลควรมีภาพลักษณ์อย่างไร</b>	100	100
โดดเด่นในเรื่องการอยู่อาศัยแบบชุมชนดั้งเดิม	12	12.0
โดดเด่นในเรื่องเศรษฐกิจการค้า	10	10.0
โดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	71	71.0
โดดเด่นในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	7	7.0
<b>3. ต้องการพัฒนาทางสัญจรใดเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว</b>	100	100
ทางบก	41	41.0
ทางน้ำ	23	23.0
ผสมทั้งทางบกทางน้ำ	36	36.0
<b>4. ต้องการให้ส่งเสริมกิจกรรมใดบ้างในบึงขุนทะเล</b>	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
กิจกรรมถ้ำรูปธรรมชาติ	60	60.0
กิจกรรมส่องสัตว์/ดูนก	61	61.0
กิจกรรมศึกษา ท้องฟ้าและดาราศาสตร์	25	25.0
กิจกรรมท่องเที่ยวศึกษาธรรมชาติ	74	74.0

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

#### ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
<b>4. ต้องการให้ส่งเสริมกิจกรรมใดบ้างในบึงขุนทะเล</b>	<b>ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ</b>	
กิจกรรมพายเรือแคนู	50	50.0
กิจกรรมปลูกต้นไม้/บัวแดง	50	50.0
กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ	81	81.0
กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์	45	45.0
กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก	28	28.0
กิจกรรม ล่องแพยาง/ไม้ไผ่	34	34.0
<b>5. ต้องการพัฒนาภูมิทัศน์บึงขุนทะเลไปสู่รูปแบบใด</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
พัฒนาไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติ	83	83.0
พัฒนาไปสู่ภูมิทัศน์แบบย่านเศรษฐกิจการค้า	7	7.0
พัฒนาให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม	10	10.0
พัฒนาไปสู่ศูนย์กลางส่วนราชการ	0	0

จากตารางที่ 4.17 พบว่าประชากรในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ ดังนี้ พื้นที่บึงขุนทะเลควรเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร้อยละ 55 รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศร้อยละ 20 ชุมชนรอบบึงขุนทะเลควรมีภาพลักษณ์โดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ร้อยละ 71 รองลงมาโดดเด่นในเรื่องการอยู่อาศัยแบบชุมชนดั้งเดิม ร้อยละ 12 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการที่จะพัฒนาทางสัญจรทางบกเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว ร้อยละ 39 รองลงมา เป็นการสัญจรทางน้ำ ร้อยละ 31 ต้องการให้ส่งเสริมกิจกรรมการขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติร้อยละ 81 รองลงมาเป็นกิจกรรมล่องเรือธรรมชาติ ร้อยละ 74 และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาภูมิทัศน์บึงขุนทะเลไปสู่รูปแบบการอนุรักษ์ธรรมชาติ ร้อยละ 83 รองลงมาพัฒนาให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมร้อยละ 10

ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบึงขุนทะเลควรจะให้ไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติควบคู่ไปกับพัฒนาภาพลักษณ์ของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่เกษตรกรรมโดยพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเช่น การล่องเรือศึกษาธรรมชาติ ปั่นจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเส้นทางสัญจรที่จะใช้ในการชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำให้เกิดความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับการสัญจรทางเท้าและถนนเช่นการเสริมทัศนียภาพริมน้ำการคำนึงถึงความสะอาดและความปลอดภัยความสวยงามในแนวถนน

#### 4.3 บทสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของพื้นที่บึงขุนทะเลที่ผ่านการเปลี่ยนแปลงตามวิถีชีวิตชุมชนและกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งสามารถสรุปปัญหาและข้อจำกัดได้ดังนี้

1. ลักษณะประชากรท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อการวางผังเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในด้านการพัฒนาพื้นที่บึงขุนทะเลให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาภาพลักษณ์ของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

## 2. สภาพแวดล้อมรอบบึงขุนทะเลในปัจจุบันต้องการการวางผังเมือง

สภาพแวดล้อมในปัจจุบันพบว่าพื้นที่บึงขุนทะเลมีสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมสังเกตได้จากสภาพดินเลนจากตะกอนดินที่น้ำพัดพาเข้ามาสู่บึง การตายทับถมของพืชสัตว์ในบึง การถ่ายเทของเสียลงสู่บึงซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำในบึงอันเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญที่สุดของระบบนิเวศนี้ จนอาจก่อความเสียหายย้อนกลับ (Adverse effect) ต่อการดำรงชีพของประชาชนที่เกี่ยวข้องในที่สุด ปัจจุบันบึงขุนทะเลมีแนวโน้มที่จะดินเลน แปรสภาพไป สืบเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของวัชพืชน้ำ เช่น ผักตบชวา ต้นกก สาหร่าย เป็นต้น พืชเหล่านี้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและปกคลุมพื้นที่ผิวน้ำส่วนใหญ่ของบึง รวมทั้งขึ้นอยู่อย่างหนาแน่นตามขอบบึง ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการขยายตัวของชุมชนประกอบกับสภาพของพื้นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อที่จะรองรับการท่องเที่ยวและกิจกรรมของชุมชนได้เนื่องจากการขยายตัวของประชากร ซึ่งเป็นปัญหาที่สัมผัสได้อย่างชัดเจนและส่งผลกระทบต่อความต้องการในการรองรับการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาควบคู่ไปกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ซึ่งต้องการการจัดการทางด้านสิ่งแวดล้อมความต้องการพื้นที่โล่งหรือพื้นที่สีเขียว จากสาเหตุนี้การวางผังเมืองจึงถูกนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาการขยายตัวของประชากรและการใช้ที่ดิน จึงจำเป็นต้องมีการวางผังเมืองเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและป้องกันการเติบโตของเมืองแบบไร้ทิศทาง

## 3. สาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ประชาชนและนักท่องเที่ยวบริเวณรอบบึงขุนทะเลต้องการ

การศึกษารูปแบบความต้องการของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนในเขตพื้นที่บึงขุนทะเลจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการศึกษาโดยใช้แบบสำรวจและสังเกต และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่บึงขุนทะเลจะพบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวและประชาชนส่วนใหญ่ต้องการระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้าแสงสว่าง การกำจัดขยะ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งประกอบบริเวณนั้นยังขาดที่จอดรถในบางพื้นที่ ร้านค้าจำหน่ายอาหารมีจะเป็นรูปแบบเพิงไม้ไผ่ซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้างแบบชั่วคราวห้องน้ำสาธารณะ ที่มีสภาพทรุดโทรมไม่สามารถใช้งานได้ ที่นั่งพักผ่อน ศูนย์บริการแหล่งท่องเที่ยว ศูนย์บริการด้านความปลอดภัยและศาลาที่พักในพื้นที่ท่องเที่ยวซึ่งมีความชำรุดและส่วนใหญ่เป็นแบบชั่วคราวโดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นครอบครัว และกลุ่มเพื่อน ต้องการทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งต้องการความสะดวกสบาย ความปลอดภัย และความประทับใจจากแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งบึงขุนทะเลยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะรองรับกิจกรรมต่างๆได้ ซึ่งปัญหานี้ยังไม่ได้มีการจัดออกแบบพื้นที่เป็นสัดส่วนตามกิจกรรมที่นำเสนอได้จากการสอบถามนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่เห็นด้วยหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบึงขุนทะเลและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว บึงขุนทะเลให้บุคคลภายนอกได้รู้จักและมีความคิดเห็นสอดคล้องกันหากมีการจัดกิจกรรมภายในบึงขุนทะเลเพราะเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนนักท่องเที่ยวเห็นด้วยเพราะมีสถานที่สำหรับทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นและได้เผยแพร่ให้คนทั่วไปได้รู้จักบึงขุนทะเล

จากข้อมูลเหล่านี้จะนำมาวิเคราะห์และนำไปสู่การนำเสนอสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมที่ควรจะมีในระยะเริ่มต้นเพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว จากผลสำรวจข้อมูลดังกล่าวข้างต้นซึ่งมีความสอดคล้องกับศูนย์วิจัยป่าไม้ ได้ศึกษาการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งท่องเที่ยวได้กล่าวไว้ว่าสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเป็นการสนองความต้องการของผู้มาเยือนในการประกอบกิจกรรมนันทนาการในแง่ของประโยชน์ใช้สอยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวซึ่งผลการวิจัยเชื่อมโยงกับการศึกษาความต้องการของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวบึงขุนทะเลในด้านกรอำนวยความสะดวกชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

#### 4. แนวโน้มมีการวางผังเมืองบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวและประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าบึงขุนทะเลควรจะพัฒนาไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาภาพลักษณ์ของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่เกษตรกรรมโดยพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเช่น การล่องเรือศึกษาธรรมชาติ ปั่นจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ จากการตอบแบบสอบถามจากข้อที่เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพต้องการต้องการควบคู่ไปกับการพัฒนาเส้นทางสัญจรที่จะในชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำให้เกิดความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับการสัญจรทางเท้าและถนนเช่นการเสริมทัศนียภาพริมน้ำการคำนึงถึงความสะอาดและความปลอดภัยความสวยงามในแนวถนน



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บทที่ 5

# สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

### 5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานีผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนการศึกษาโดยสรุป ดังต่อไปนี้

#### 5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงขุนทะเล
2. เพื่อทำการศึกษาความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมชมบึงขุนทะเล
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

#### 5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรในพื้นที่บึงขุนทะเลจำนวน 30,522คน และผู้เยี่ยมชมบึงขุนทะเลจำนวน 1,025,417คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรในพื้นที่บึงขุนทะเลจำนวน100 คน และผู้เยี่ยมชมบึงขุนทะเลจำนวน 100 คน

#### 5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การรวบรวมข้อมูลการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้เครื่องมือการวิจัย 2 แบบ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1.3.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นจะรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว จะเป็นข้อมูลด้านความคิดเห็นส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยครอบคลุมข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ การประกอบอาชีพ จำนวนปีที่อยู่อาศัยในพื้นที่

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงขุนทะเล

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมชมบึงขุนทะเล

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นถึงแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

5.1.3.2 ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกตผู้วิจัยจะทำการออกแบบและวางแผนการดำเนินงานตามขั้นตอนต่อไปนี้

5.1.3.2.1 รวบรวมข้อมูลด้านเอกสารสิ่งพิมพ์ แผนที่ ภาพถ่ายและข้อมูลจาก Website ที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3.2.2 ร่างแบบสังเกตการณ์ศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลในลักษณะสภาพแวดล้อมทางด้านสถาปัตยกรรมบริเวณรอบบึงขุนทะเลโดยทำการสำรวจลักษณะของพื้นที่,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภค,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปการ,สำรวจรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

5.1.3.2.3 นำแบบสำรวจและแบบสอบถามความคิดเห็นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

5.1.3.2.4 ทำการสำรวจและสังเกตการณ์ศึกษาบริเวณรอบๆบึงขุนทะเล ครอบคลุมตำบลมะขามเตี้ย ตำบลวัดประดู่ ตำบลขุนทะเล ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 สัปดาห์

5.1.3.2.5 สรุปผลการสำรวจและสังเกตจากบริเวณพื้นที่รอบๆบึงขุนทะเล

#### 5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แบบสำรวจและสังเกตและแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและโดยแบ่งตามขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

5.1.4.1 ผู้วิจัยติดต่อส่วนงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี และเทศบาลตำบลขุนทะเล องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย เพื่อขอข้อมูลที่จำเป็นต่อการวิจัยและข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวรวมถึงความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

5.1.4.2 ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสำรวจการสังเกตและแบบสอบถามความคิดเห็นที่แก้ไขสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วเพื่อที่จะไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตพื้นที่ศึกษาตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้

5.1.4.2.1 ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ภาคสนามระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 สัปดาห์ คือ ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2555 ถึง 14 กันยายน 2555 โดยใช้แบบสำรวจและการสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพการณปัจจุบันของพื้นที่เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

5.1.4.2.2 ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 สัปดาห์ คือระหว่างวันที่ 15 กันยายน 2555 ถึง 30 กันยายน 2555 ความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตพื้นที่ศึกษา เพื่อทำการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

5.1.4.2.3 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามความคิดเห็นและจากการสำรวจการสังเกตในเขตพื้นที่ศึกษา

5.1.4.2.4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจการสังเกตและจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ถูกต้องทำการคัดแยกข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประมวลผลได้กับส่วนที่ต้องทำการเก็บข้อมูลซ่อมแซม

5.1.4.2.5 ลงพื้นที่ภาคสนามเก็บข้อมูลส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์อีกครั้ง ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 1 สัปดาห์คือระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน 2555 ถึง 27 พฤศจิกายน 2555

5.1.4.2.6 สรุปผลการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสำรวจการสังเกตไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

### 5.1.5 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แสดงผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดสภาพแวดล้อม ภายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเล โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

#### 5.1.5.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงขุนทะเล

จากลักษณะพื้นที่พบว่าบึงขุนทะเลมีภูมิทัศน์ที่งดงามของริมฝั่งคลอง ธรรมชาติและวิถีชีวิต และมีความสำคัญทั้งในเชิงนิเวศวิทยาและสภาวะเศรษฐกิจสังคมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีแต่ลักษณะทางทัศนียภาพของพื้นที่ยังขาดจุดดึงดูดความสนใจและไม่สามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวและชุมชนได้มากพอเนื่องจากพื้นที่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ซึ่งสนองตอบการท่องเที่ยวบึงขุนทะเลมีสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนโดยเฉพาะในพื้นที่ส่วนที่เป็นย่านการค้าและที่อยู่อาศัยฝั่งตำบลมะขามเตี้ยประกอบกับสาธารณูปโภคสาธารณูปการของพื้นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อที่จะรองรับกิจกรรมต่างๆของชุมชนได้

#### 5.1.5.2 ความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมเยือนบึงขุนทะเล

จากการสอบถามความคิดเห็นของคนในชุมชนพบว่าส่วนใหญ่ต้องการเห็นการพัฒนาสภาพแวดล้อมของบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและดำเนินวิถีชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี และต้องการเศรษฐกิจที่ดีขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีรายได้จากการมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนยังได้รับประโยชน์ร่วมกับนักท่องเที่ยวอีกด้วย ส่วนนักท่องเที่ยวต้องการความสะดวกสบายความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความรื่นรมย์ของสภาพแวดล้อมและความประทับใจจากการมาเที่ยว

5.1.5.3 เสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมภายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อมูล แบบสัมภาษณ์ การสำรวจและสังเกตบริเวณบึงขุนทะเลพบว่ายังขาดการพัฒนาด้านภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้กล่าวไปแล้วในการศึกษาทางกายภาพและความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เยี่ยมเยือนบึงขุนทะเลเพื่อเสนอเป็นแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมภายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

## 5.2 อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดสภาพแวดล้อมภายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีข้อสรุปผลการวิจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมเยือนและเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมภายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบและเป็นส่วนช่วยในการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นและกิจกรรมนันทนาการต่างๆเข้าด้วยกัน ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาและใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยมีการแยกเป็นส่วนประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

5.2.1 สภาพแวดล้อมปัจจุบันทางกายภาพที่มีผลต่อการท่องเที่ยวบึงขุนทะเล จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่บึงขุนทะเล ซึ่งเป็นแหล่งน้ำจืดที่คล้ายทะเลสาบขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่ประมาณ 1,270 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบลของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีคือ ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลขุนทะเล และตำบลวัดประดู่

จากการศึกษาและสำรวจพบว่าในสภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประกอบด้วยพื้นที่ส่วนที่เป็นพื้นดินและพื้นน้ำมีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืช สัตว์และวิถีชีวิตชาวบ้านริมน้ำที่น่าสนใจแต่ศักยภาพของพื้นที่ส่วนใหญ่ยังขาดการพัฒนาการปรับปรุงภูมิทัศน์และขาดการบริหารจัดการที่ถูกต้องทำให้แหล่งท่องเที่ยวขาดความน่าสนใจสภาพพื้นที่มีความเสื่อมโทรม อีกทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวมีข้อจำกัดทั้งทางด้านจำนวนและคุณภาพ สาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ ศูนย์บริการข้อมูล และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีเพื่อที่จะรองรับกิจกรรมต่างๆของชุมชนได้ ซึ่งนอกจากจะสนองความต้องการของชุมชนแล้วยังเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (2555-2559) ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมีศักยภาพสูงที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในเขตเมืองและจังหวัดใกล้เคียง โดยลักษณะที่ตั้งของพื้นที่มีเส้นทางในการเข้าถึงได้สะดวกต่อการเดินทางโดยห่างจากตัวเมืองประมาณ 7 กิโลเมตร และเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆในบริเวณใกล้เคียง

### 5.2.2 การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อกำหนดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมแล้วสามารถนำมากำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ตามลักษณะการใช้ประโยชน์พื้นที่ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตพื้นที่บึงขุนทะเล ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกิจกรรมต่างๆเพิ่มขึ้นโดยมีความสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่บริเวณนั้นๆโดยมีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ กิจกรรมการล่องเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมส่อง/ดูนก กิจกรรมถ่ายรูป กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ ซึ่งจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์ กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของช่อแพรว ทินพรรณ (2544:22) สรุปว่า เป็นบริเวณที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ประกอบกิจกรรมต่างๆเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากการปรับปรุงทางด้านกายภาพแล้วยังอาจต้องช่วยส่งเสริมด้วยกิจกรรมต่างๆตามช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ที่ท่องเที่ยวนั้นมีจุดดึงดูดความสนใจของคนในเมืองและนักท่องเที่ยวมากขึ้น กิจกรรมเหล่านี้ล้วนมีความจำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกมารองรับ โดยผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

5.2.2.1 เส้นทางศึกษาธรรมชาติทางเรือ เป็นกิจกรรมที่ใช้เส้นทางลำน้ำที่มีอยู่เดิม เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความเป็นธรรมชาติและสวยงาม สอดคล้องกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:72) กล่าวไว้ว่า การตัดเส้นทางการท่องเที่ยวควรมีส่วนช่วยให้นักท่องเที่ยวเข้าไปสัมผัสธรรมชาติ โดยไม่สร้างผลกระทบต่อพื้นที่

5.2.2.2 เส้นทางศึกษาธรรมชาติโดยจักรยาน กำหนดใช้เส้นทางของถนนรอบบึงขุนทะเลเดิมเพื่อลดการทำลายของพื้นที่และเป็นการเพิ่มกิจกรรมในพื้นที่ด้วย และเนื่องจากเส้นทางนี้เป็นเส้นทางที่มีปริมาณรถน้อย จุดเริ่มต้นสามารถวนกลับมายังจุดเดิมได้ มีวิถีชีวิตของชาวบ้านที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพ สภาพบ้านเรือน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ซึ่งล้วนคงความเป็นสภาพธรรมชาติที่สวยงาม เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง และมีศักยภาพในการพัฒนาเส้นทางจักรยานได้ ซึ่งผู้วิจัยจัดให้มีบริเวณไหล่ทางทั้งสองด้านของถนนเป็นทางจักรยาน ไหล่ทางมีความกว้างการดำเนินการ  
ไม่กว้างเกินไป ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่น้อยกว่า 0.70 เมตร มีร่มเงาไม้เป็นระยะๆ มีป้ายบอกทิศทางและมีจุดแวะพักเป็นช่วงๆและมีป้ายสื่อความหมายเพื่อการศึกษาธรรมชาติเป็นระยะ สอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:73) กล่าวไว้ว่า ทางจักรยานควรมีป้ายบอกทิศทางเป็นระยะ เส้นทางจักรยานไกลอาจมีจุดแวะพักเป็นช่วงๆ

5.2.2.3 บริเวณที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ กำหนดให้อยู่ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมทั้งในด้านบรรยากาศ ความสวยงามและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว กำหนดให้ประกอบกิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ พักผ่อน รับประทานอาหาร กำหนดเป็นศาลาหรือซุ้มริมน้ำเป็นอาคารขนาดเล็กจุ 3-5 คน ขนาดใหญ่จุประมาณ 10 คน และม้านั่งเพื่อความผ่อนคลาย โดยทำจากวัสดุธรรมชาติที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น มีความทนทาน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้ใช้ไม้ในบางส่วนเพื่อความสวยงามและใช้คอนกรีตเพื่อความคงทนต่อสภาพแวดล้อมและการใช้งาน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:97)กำหนดให้มีการจัดสร้างเท่าที่จำเป็นเน้นประโยชน์ใช้สอย เน้นความกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติและวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น เพื่อความสะดวกในการซ่อมแซม

5.2.2.4 ส่วนบริการนักท่องเที่ยว เป็นบริเวณที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆแบ่งออกตามประเภทการใช้ ซึ่งได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือน ประกอบด้วย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ห้องน้ำสาธารณะ ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ศาลาพักผ่อน ม้านั่ง ทางเดินเท้า ถึงขยะ ลานจอดรถ ป้ายแสดงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ป้ายจราจร โทรศัพท์สาธารณะซึ่งส่วนบริการเหล่านี้ต้องเข้าถึงได้สะดวก ดังที่ ณรงค์ฤทธิ์ สุขปรการ (2540:67) สรุปว่า ศูนย์กลางของการบริการนักท่องเที่ยวและที่ตั้งของสิ่งก่อสร้างควรอยู่ในบริเวณที่สะดวกต่อการเข้าถึงพื้นที่ ทั้งนี้การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆทั้งอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรมีรูปแบบลักษณะที่เหมาะสม ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่

### 5.2.3 แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อจำกัดและโอกาสในการพัฒนาพร้อมนโยบายของแผนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถวางแผนแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

#### 5.2.3.1 แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

ในด้านหลักในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยศักยภาพของสภาพพื้นที่ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวซึ่งสามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยการพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ สุนทรียภาพของแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจำหน่ายของที่ระลึกจากผลิตภัณฑ์ของชาวบ้าน และจัดกิจกรรมเทศกาลท่องเที่ยวตามประเพณีท้องถิ่นเพื่อดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวเพิ่มขึ้นอีกทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม โดยการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้าสู่สถานที่ท่องเที่ยวซึ่งมีความเปราะบางในระบบนิเวศ เร่งประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อทุกรูปแบบเพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบข้อมูลในภาพลักษณ์ที่ดีของบึงขุนทะเล สนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรชุมชน องค์กรเอกชนด้านการท่องเที่ยวเพื่อรวมตัวกันพัฒนาการท่องเที่ยวของบึงขุนทะเล ซึ่งสอดคล้องกับSchaller(1999) ได้กล่าวถึงหลักการการพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศก่อนเป็นลำดับแรก ส่วนการพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศนั้นจะต้องเหมาะสมกับระบบสาธารณูปโภคที่รองรับเป็นสำคัญ

2. ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการต่างๆที่จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่

3. ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ(Carrying Capacity) ของจำนวนนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่น ทรัพยากรการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม โดยการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้าสู่สถานที่ท่องเที่ยวซึ่งมีความเปราะบางในระบบนิเวศ

4. มุ่งใช้วัสดุและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นเป็นสำคัญ

5. มุ่งเน้นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยมุ่งประโยชน์ในระยะยาวของชุมชน

6. จะต้องให้ความสำคัญกับคุณค่าของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะสิ่งแวดล้อม ทั้งสองเป็นสิ่งที่มีความค่าอยู่ในตัวเองซึ่งจะต้องให้ความสำคัญไม่เฉพาะเพียงแต่เป็นสิ่งที่ใช้ในการรองรับการพัฒนาเท่านั้น

7. หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจะต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานอย่างมีความเสมอภาคและยึดหลักการอย่างเคร่งครัด

8. ควรมีการกำหนดบริเวณที่จะจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้มีความชัดเจน

9. จัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับนักท่องเที่ยว เช่น ข้อมูลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติชุมชน ลักษณะที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลการเดินทางเข้าออกแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

10. ส่งเสริมและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงเพื่อช่วยลดความแออัดให้กับพื้นที่

11. ควบคุมสิ่งก่อสร้างต่างๆในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม

12. ควบคุมระบบการกำจัดของเสียและสิ่งปฏิกูลที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

#### 5.2.3.2 แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อม

จากข้อมูลด้านแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมในพื้นที่ซึ่งเป็นบริเวณที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่อยู่อาศัยแบบชุมชนเมืองและพื้นที่ส่วนท่องเที่ยวซึ่งแต่ละส่วนมีลักษณะเฉพาะตัวในด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งปลูกสร้างดังนั้นในการพัฒนาสภาพแวดล้อมควรมีกระบวนการพัฒนาศักยภาพและแก้ไขจุดอ่อน ตามที่พจนานุกรม (2546: 189-190) ได้กล่าวไว้ดังนี้

5.2.3.2.1 รวบรวมองค์ความรู้ ซึ่งแต่ละชุมชนจะแตกต่างกันออกไปมีเอกลักษณ์เฉพาะชุมชน เช่น บางชุมชนเด่นด้านการพัฒนาชุมชน บางชุมชนเด่นระบบการจัดการนิเวศที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งชุมชนต้องร่วมกันตั้งเอกลักษณ์ ให้เห็นร่วมกันก่อนนำสู่การเผยแพร่ ออกไป

5.2.3.2.2 ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม สอดคล้อง ปลอดภัย ไม่ทำลายระบบนิเวศเดิมมากนัก

5.2.3.2.3 ปรับปรุงบ้านพักและความสะอาดภายในชุมชนให้เป็นมาตรฐานของชุมชนแต่ละแห่งที่ตกลงร่วมกัน โดยมีคณะกรรมการของชุมชน ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

5.2.3.2.4 ฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในชุมชน เช่น นักสื่อความหมาย การสร้างเวทีเรียนรู้กับนักท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งในขั้นตอนนี้จะเห็นความสามารถของชุมชนในการรองรับการท่องเที่ยวทั้งความพร้อมจำนวนบุคลากร และขีดความสามารถในการรองรับทั้งพื้นที่ทางธรรมชาติ

และรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### 5.2.3.3 แนวทางการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวก

5.2.3.3.1 พัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ให้มีความสะดวกสบายเหมาะสมต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ พิจารณาจากการเดินทางว่ามาอย่างไร โดยรถยนต์หรือการเดินทางเท้า และสภาพของเส้นทางเอื้ออำนวยต่อการเดินทางมากเพียงพอหรือไม่ สามารถเข้าถึงได้ทุกฤดูกาลหรือไม่ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดสุราษฎร์ธานีในด้านการเป็นจุดเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมโดยการพัฒนาระบบบริการขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวทางบก

5.2.3.3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ถ้าพบว่าเกิดความไม่สะดวกหรือความไม่เพียงพอขึ้นมาในส่วนใดก็จะพัฒนาส่วนนั้นให้มีความสะดวกและเพียงพอเหมาะสมยิ่งขึ้นซึ่งมีความสอดคล้องกับศูนย์วิจัยป่าไม้.(2541) ได้ศึกษาการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ได้กล่าวไว้ว่าสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเป็นการสนองความต้องการของผู้มาเยือนในการประกอบกิจกรรมนันทนาการในแง่ของประโยชน์ใช้สอยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและเป็นการดึงดูดการท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่ดังกล่าวมากขึ้นด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยว นั้นๆ

### 5.2.3.4 แนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมการท่องเที่ยว

จากการศึกษากิจกรรมโดยสังเกตและสอบถามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ สามารถนำมาวางเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมและโปรแกรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวดังนี้

5.2.3.4.1 จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยว สามารถสรุปศักยภาพพื้นที่ถึงความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับดร.ชนิ เอมพันธุ์ และสุรเชษฐ์เชษฐมาต (2539) กล่าวว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องมีเรื่องของการเรียนรู้และได้รับ ประสบการณ์เกี่ยวกับธรรมชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง

### 5.2.3.5 แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์

การจัดการภูมิทัศน์แบ่งตามลักษณะภูมิทัศน์ 3 ประเภท ได้แก่ ภูมิทัศน์ชุมชน ภูมิทัศน์ถนน และทางสัญจรกับภูมิทัศน์พื้นที่และบริเวณสำคัญ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

แนวทางการออกแบบภูมิทัศน์ชุมชน งานภูมิทัศน์ของพื้นที่ชุมชนนอกจากจะต้องปรับปรุงและส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ดีแล้วยังต้องสนับสนุนให้การสร้างอาคารใหม่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติและรูปแบบชุมชนดั้งเดิมด้วย ทั้งนี้มีเกณฑ์ในการจัดการภูมิทัศน์ของพื้นที่ชุมชน คือ

1. ปรับปรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการภายในชุมชน

2. กำหนดขนาดและมวล (Volume and Mass) ของอาคารไม่ให้ใหญ่จนข่มธรรมชาติและทำลายทัศนียภาพรวม ควบคุมความสูงของอาคารไม่ให้สูงกว่า 2 ใน 3 ของลำดับของต้นมะพร้าว ประมาณไม่เกิน 12 เมตร

3. กำหนดพื้นที่ตามช่วงชั้นโอกาสนันทนาการและกิจกรรมการท่องเที่ยว

4. การใช้วัสดุเรียบง่ายไม่ใช้วัสดุสะท้อนแสงหรือสีฉูดฉาด ใช้สีเป็นกลางหรือกลมกลืนกับธรรมชาติแต่ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุธรรมชาติเพราะในบางกรณีกลับกลายเป็นการทำลายธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การใช้ข้อประกอบของอาคารสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมไทยโบราณหรืออย่างน้อยที่สุด มีความเรียบง่ายตรงไปตรงมา

6. กำหนดรูปแบบอาคารให้เหมาะสมกับเขตร้อนชื้น (Tropical Architecture) เช่น การใช้หลังคาคลุมอาคารและสามารถใช้กันแดดกันฝนได้ดี การเปิดโล่งให้มีการถ่ายเทอากาศได้สะดวก

7. ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชุมชนและส่งเสริมรูปแบบทางสังคมที่ดีของชุมชนให้คงอยู่

8. ใช้ต้นไม้เป็นตัวกลางในการทำชุมชนให้กลมกลืนสอดคล้องกับธรรมชาติ อีกทั้งมีหน้าที่บังทัศนียภาพต่างๆในชุมชนด้วย

9. ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณทางเข้าชุมชนบึงขุนทะเลซึ่งเป็นเสมือนหน้าบ้านของบึงขุนทะเล

แนวทางการออกแบบภูมิทัศน์พื้นที่และบริเวณสำคัญจากความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชนในต้องการพัฒนาบึงขุนทะเลให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีภาพลักษณ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติดังนั้นควรมีการวางผังสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว การจัดแนวทางในการออกแบบภูมิทัศน์พื้นที่ในส่วนของพื้นที่บริเวณบึงทะเลมีแนวทางดังนี้

1. เพิ่มที่จอดรถและปรับปรุงเส้นทางสัญจรให้มีความปลอดภัยและความสวยงามในแนวถนน

2. ปรับปรุงภูมิทัศน์ทางเดินบริเวณท่าเทียบเรือและร้านอาหาร ศาลา ที่นั่งพักผ่อน ลานกิจกรรมกลางแจ้งให้มีสภาพที่ดีขึ้น

3. ปรับปรุงถึงขยะควรมีรูปแบบที่กลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของทางเดิน เป็นสิ่งประดับประดาที่สวยงาม ออกแบบให้เข้ากับสิ่งประกอบภูมิทัศน์อื่นๆ วัสดุทนทานต่อการใช้งาน การจัดวางต้องไม่เกะกะกีดขวางการจราจรและเข้าถึงได้ง่าย

4. ปรับปรุงไฟฟ้าแสงสว่าง การเลือกใช้โคมไฟต้องคำนึงถึงระดับความสูงต่ำของดวงโคม รูปร่างลักษณะต่างๆ ต้องคำนึงถึงการใช้งาน ความกลมกลืนกับสิ่งประกอบภูมิทัศน์ ความทนทานต่อการดูแลรักษา อายุการใช้งานและราคา

5. ปรับปรุงและเพิ่มจำนวนห้องน้ำสาธารณะให้มีความสะอาดและเพียงพอต่อความต้องการ

6. เสนอสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์รักษาความปลอดภัยในพื้นที่

7. รูปแบบของม้านั่งพักผ่อนต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมมีความแข็งแรง จัดวางในตำแหน่งที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอ

8. ป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวควรเน้นความเรียบง่ายมีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในพื้นที่และทนทานต่อสภาพอากาศ บำรุงรักษาได้ง่าย

แนวทางการออกแบบภูมิทัศน์ถนนและทางสัญจรภูมิทัศน์ถนนและทางสัญจรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อทัศนียภาพหรือภาพรวมของพื้นที่บึงขุนทะเล ดังนั้นจึงต้องมีการปรับปรุงและคุ้มครองภูมิทัศน์ของเส้นทางในระดับต่างๆเนื่องจากถนนและเส้นทางเป็นตามกำหนดการใช้พื้นที่ตามแนวถนนหรือทางนั้นพาดผ่าน อันอาจนำมาซึ่งการรบกวนพื้นที่ทั้งสองข้าง จึงจำเป็นต้องมีความระมัดระวังในการกำหนดแนวถนนตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจ ออกแบบ และการก่อสร้างแนวถนนนั้นๆ

การจัดการภูมิทัศน์ถนนมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. กำหนดขนาดของคันทางและผิวการจราจรไม่ให้กว้างใหญ่เกินความจำเป็นเพื่อลดความเร็วของยานพาหนะและเพื่อให้ระบบนิเวศสองฟากไม่ถูกตัดขาดมากนัก

2. จัดระบบทางเดินเท้า/ทางจักรยาน สำหรับการเดินทางเข้าพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ปลุกต้นไม้สองข้างทางเพื่อให้ร่มเงา สร้างบรรยากาศความสวยงามและปิดบังทัศนียภาพในบางพื้นที่ด้วย โดยเลือกใช้ชนิดต้นไม้ที่เหมาะสม กำหนดชนิดตามลักษณะเฉพาะเส้นทาง
4. ควบคุมประเภทของยานพาหนะบนถนนและเส้นทางแต่ละประเภท
5. การออกแบบแนวเส้นทางต้องคำนึงถึงการรับรู้ทิศทาง ตำแหน่งที่ตั้ง และโดยการใช้พืชพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมและการเปิดมุมมอง
6. ปรับปรุงป้ายต่างๆและสัญญาณจราจรที่จำเป็น กำหนดรูปแบบของสิ่งตกแต่งภูมิทัศน์ถนนให้สอดคล้องกับบรรยากาศโดยรวม
7. ควบคุมการปลูกสร้างอาคารสองข้างทางโดยเฉพาะระยะถอยร่น ขนาดความสูง รูปทรงของอาคารและสิ่งก่อสร้างสองฝั่งถนนให้เหมาะสม
8. กรณีที่ถนนตัดผ่านพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวสูงมีผลกระทบต่อระบบนิเวศเช่น พื้นที่ชุ่มน้ำ หรือห้วยลำน้ำธรรมชาติควรเลือกรูปแบบของเส้นทางเพื่อลดผลกระทบเช่น สร้างเป็นสะพานข้ามพื้นที่

### 5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผลเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานีทำให้ได้ข้อสรุปที่ผู้วิจัยสามารถเสนอแนะผ่านกระบวนการออกแบบ ดังต่อไปนี้

#### 5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาข้อมูลด้านกายภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม 3 จุด ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงติดต่อกันตลอดเส้นทางของการท่องเที่ยวบึงขุนทะเล ตามนโยบายของการท่องเที่ยวของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

##### 5.3.1.1 ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

###### 5.3.1.1.1 พื้นที่ส่วนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

จากศักยภาพของพื้นที่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบึงน้ำจืดมีความเป็นธรรมชาติ มีธรรมชาติที่สวยงามและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เป็นเขตที่กำหนดไว้เพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและจัดกิจกรรมที่สอดคล้องสมควรกับสภาพธรรมชาติและระบบนิเวศคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้แก่

(1) กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ จำเป็นต้องมีมัคคุเทศก์ในการให้ความรู้ สิ่งที่ต้องระมัดระวังจากการทำกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ น้ำมันปนเปื้อนในแหล่งน้ำ ขยะ เสียงรบกวนจากเครื่องยนต์ การรบกวนบริเวณวางไข่/ผสมพันธุ์ของสัตว์น้ำ เจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวที่ต้องระมัดระวังและช่วยกันดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการควบคุมการท่องเที่ยวไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(2) กิจกรรมส่อง/ดูนก ควรจะมีมัคคุเทศก์นำทางที่มีความรู้เกี่ยวกับนกและธรรมชาติของนกที่มีในพื้นที่สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่มีความชำนาญในกิจกรรมประเภทนี้มาก่อน อาจมีกล้องส่องนกและคู่มือดูนก เตรียมไว้ให้ยืมและเก็บค่าธรรมเนียมในการยืมเพื่อใช้ในกิจกรรมด้านการอนุรักษ์นก ควรมีการควบคุมเข้มงวดไม่ให้มีการท่องเที่ยวในช่วงฤดูวางไข่ ผสมพันธุ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารทบทวนวิสาห์รับการเข้านเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ซี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ หน่วยงานเจ้าของพื้นที่มีหน้าที่ในการดูแลเส้นทางซี่จักรยานให้อยู่ในสภาพใช้การได้และดูแลรักษาความสะอาด ตลอดจนกวาดขึ้นให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบ เช่น ซี่จักรยานในเส้นทางที่กำหนดให้ รักษาความสะอาดด้วยการไม่ทิ้งขยะตามเส้นทาง ไม่ส่งเสียงอึกทักในระหว่างซี่จักรยาน เป็นต้น รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวตามความจำเป็น

(4) กิจกรรมถ่ายรูปรูปรธรรมชาติ บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ สิ่งที่ต้องจัดเตรียมสำหรับกิจกรรมประเภทนี้ คือ ควรมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งหรือจุดที่บันทึกเสียงได้ดีหรือถ่ายรูปได้สวยงาม ช่วงระยะเวลาที่ควรถ่ายรูปร ตลอดตนรายละเอียดหรือประวัติที่น่าสนใจของสิ่งที่ควรบันทึกภาพ/เสียงได้

(5) กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร ควรจัดให้มีการนั่งพักผ่อนรับประทานอาหารในพื้นที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นบรรยากาศที่สงบและนักท่องเที่ยวได้ชื่นชมกับธรรมชาติ ไม่เป็นแหล่งที่เปราะบางทางนิเวศ มีเส้นทางเดินเท้าที่ไม่ไกลจากที่จอดรถ

(6) กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ นักท่องเที่ยวอาจมีการชมธรรมชาติในลักษณะของการปั่นจักรยานไปตามสถานที่ผ่านธรรมชาติที่สวยงามและมีจุดชมทิวทัศน์ตามความเหมาะสมตามสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงามแปลกตา มีความหลากหลาย ดังนั้น ควรเน้นคุณภาพของการท่องเที่ยว เช่น ไม่ก่อให้เกิดเสียงรบกวน การรักษาความสะอาด

เนื่องจากพื้นที่อยู่ใกล้แหล่งชุมชน มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ร่วมกัน การจัดการที่ได้ผลควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนกลับไปตามสมควร สร้างโอกาสให้คนในชุมชนมีรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนี้

(1) การขับเรือนำเที่ยว ในบริเวณบึงขุนทะเล ควรให้ความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์ เพื่อจะได้ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะกิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ

(2) การผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก สภาพรอบๆพื้นที่บึงขุนทะเลสวนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีการแปรรูปผลิตผลจากการเกษตร สินค้าหัตถกรรม เพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว

(3) บริการนำเที่ยว ในรูปแบบทางน้ำ โดยใช้เรือยนต์เป็นการนำเที่ยว กิจกรรมที่เกิดขึ้นได้แก่ การส่องนก/ดูลิง วิถีชีวิตของชาวบ้านที่ทำการประมง ควรจัดส่วนให้ข้อมูล หรือคำบรรยายก่อนลง หรือระหว่างเดินทางล่องเรือก็ได้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้สาระความรู้ควบคู่กับความสนุกสนาน เป็นต้น

(4) บริการที่พักแบบโฮมสเตย์ นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของชาวบ้านและเป็นแนวทางที่ชุมชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งเป็นกิจกรรมในรูปแบบประชาชนในพื้นที่มีอาชีพเพิ่มขึ้น

#### 5.3.1.1.2 พื้นที่ส่วนที่เป็นเกษตรกรรม

บริเวณพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้านของตำบลขุนทะเลและตำบลวัดประดู่ ซึ่งอยู่รอบบึงขุนทะเล ในสภาพปัจจุบันการใช้ประโยชน์พื้นที่ของชาวบ้านประกอบด้วย พื้นที่อยู่อาศัยแบบสังคมชนบท สวนยางพารา พื้นที่ทำสวนผลไม้ เช่น สวนฝรั่ง ชมพู สวนมะพร้าวและนำมาแปรรูปเป็นน้ำตาลมะพร้าวเพื่อจำหน่าย อีกทั้งยังมีปลูกพืชสมุนไพรเพื่อนำมาทำเป็นยาและผลิตภัณฑ์ต่างๆไว้จำหน่ายซึ่งพื้นที่นี้มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง ทำให้ไม่สามารถกำหนดให้

พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้นอกจากจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีการผสมผสานไร่นาของชาวบ้านหรือการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

#### 5.3.1.1.3 พื้นที่ส่วนที่เป็นชุมชนที่อยู่อาศัย

การใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตนี้ควรเป็นบริเวณพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง เป็นพื้นที่บ้านพักอาศัยแบบชุมชนเมือง ซึ่งอยู่บริเวณตำบลมะขามเตี้ย เป็นโชนทางผ่านที่จะเข้าสู่บึงขุนทะเล ลักษณะพื้นที่ส่วนนี้จะเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ โรงเรียน ตลาดสด บ้านพักอาศัย ดังนั้นในการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวควรคำนึงถึงระบบทางเชื่อมที่เป็นระบบและมีความสำคัญสามารถเชื่อมโยงระบบอื่น ตลอดจนใช้เป็นตัวเชื่อมต่อของทุกกิจกรรมภายในพื้นที่โครงการและกิจกรรมของคนในชุมชน ตลอดจนกิจกรรมรอบนอกพื้นที่โครงการ

5.3.1.2 ข้อเสนอแนะการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ต้องการ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว โดยแบ่งประเภทตามการใช้ประโยชน์ในแต่ละเขตพื้นที่ ดังนี้

#### 5.3.1.2.1 พื้นที่ส่วนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

(1) เป็นบริเวณที่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลรายละเอียดการท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว ควรเป็นอาคารที่มีประโยชน์ใช้สอยตามวัตถุประสงค์ มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเข้ากับสภาพพื้นที่และผังบริเวณ

(2) ห้องน้ำสาธารณะ รูปแบบสถาปัตยกรรมเข้ากับสภาพพื้นที่และผังบริเวณ มีจำนวนและขนาดสนองตอบการใช้สอย

(3) ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ใช้วัสดุที่มีความทนทาน จุคนได้มากขึ้นและจัดให้มีความสวยงาม สอนองการใช้สอย

(4) ศาลาพักผ่อน เสนอรูปแบบให้เข้ากับอาคารอื่นๆและผังบริเวณ

(5) ม้านั่ง เสนอรูปแบบที่ความคงทนแข็งแรงเพียงพอต่อความต้องการ

(6) ทางเดินเท้า ใช้วัสดุที่ทนทานและมีพื้นผิวที่เข้ากับธรรมชาติเพื่อไม่ให้ต้องซ่อมบำรุงบ่อยครั้ง สอนองการใช้สอยได้เต็มที่

(7) ถังขยะ ใช้ระบบถังขยะสองใบโดยแยกขยะเปียก-ขยะแห้งออกจากกันแบบมีฝาปิด

(8) ลานจอดรถ จัดพื้นที่สำหรับการจอดรถให้เพียงพอกับความต้องการ การสัญจรสะดวกและเสนอให้ปลูกไม้ที่ให้ร่มเงาที่มีกิ่งไม้เปราะหักง่าย

(9) ป้ายเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ใช้ของเดิมและเสนอรูปแบบใหม่เพื่อเป็นทางเลือก

(10) ร้านอาหาร เสนอลักษณะอาคารที่ใช้เป็นได้ทั้งที่นั่งพักและขายอาหารจานด่วนและเครื่องดื่ม

(11) ระบบแสงสว่าง ใช้หลอดไฟลูออเรสเซนต์ชนิดประหยัดพลังงาน โคมไฟฟ้าที่ติดตั้งภายนอกใช้หลอดไฟลูออเรสเซนต์ชนิดคอมแพค มีระบบแสงสว่างฉุกเฉิน

(12) ป้ายสื่อความหมาย โดยกำหนดให้มีป้ายต่างๆ ดังนี้ ป้ายบอกทิศทาง ป้ายบอกกฎระเบียบการใช้พื้นที่ ป้ายเตือนภัย ป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาธรรมชาติ

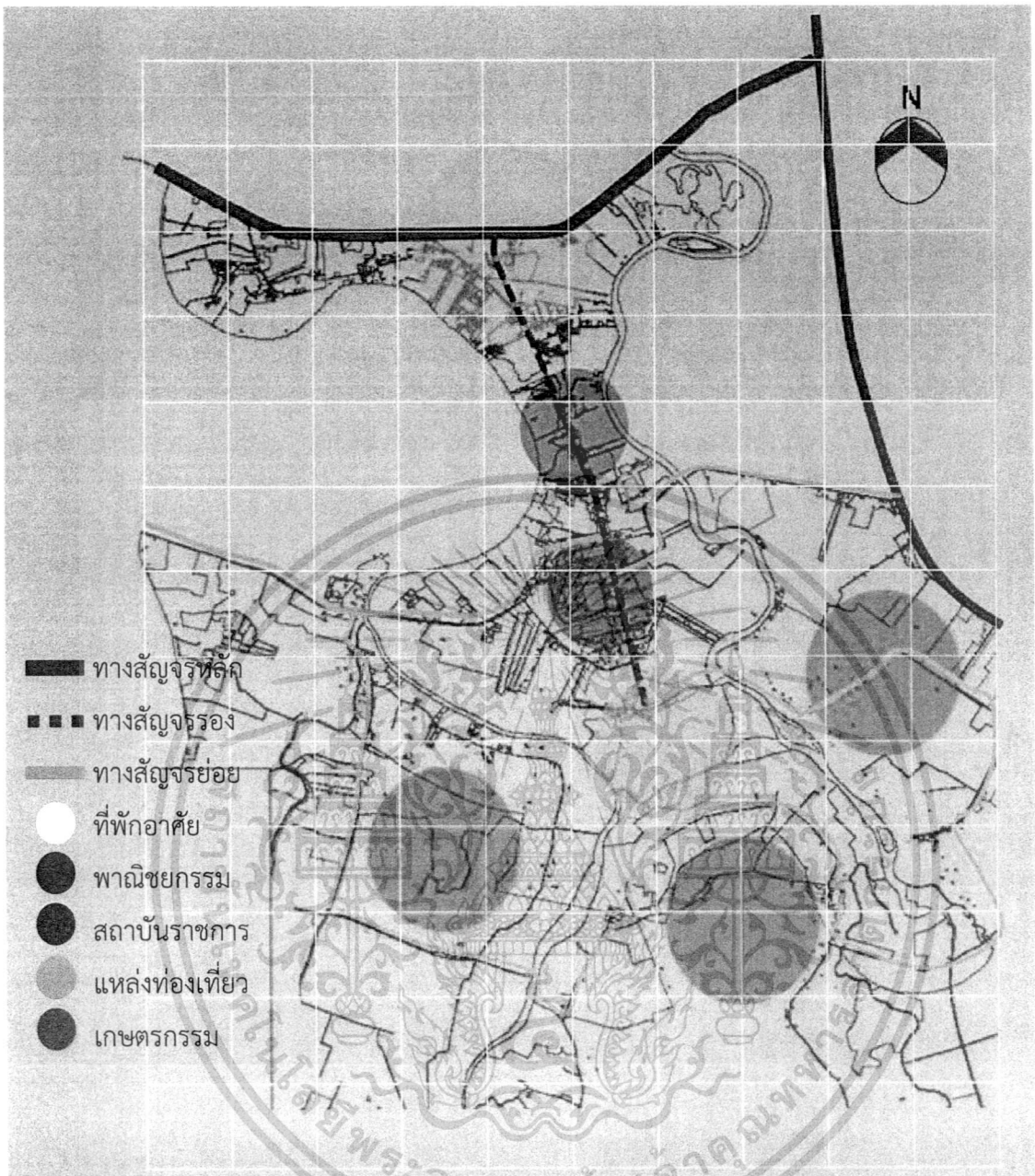
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

#### 5.3.1.2.2 พื้นที่ส่วนที่เป็นเกษตรกรรม

พื้นที่บริเวณนี้ ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีของ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2541:4-38) ได้สรุปไว้ว่า ไม่มีการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆในเขตนี้ เนื่องจากเป็นบริเวณพื้นที่ทำกินและที่อยู่อาศัยของประชาชนในบริเวณนี้ แต่หากประชาชนต้องการให้พื้นที่ของตนเองมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อาจเข้าร่วมในลักษณะการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในลักษณะ การศึกษาวิถีชีวิตชาวบ้าน ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:4-84) ได้สรุปรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ดำเนินการโดยชุมชน ในลักษณะการศึกษาวิถีชีวิตของชาวบ้าน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ชมการผลิต้น้ำตาลมะพร้าว การเก็บผลไม้ การเรียนรู้เรื่องหัตถกรรม จักสาน การเรียนรู้ภูมิปัญญา เช่น การสาธิตการทำผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร นวดแผนไทย การรักษาโรคแบบพื้นบ้าน การเรียนรู้การทำอาหาร การละเล่นของไทยร่วมกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีที่สำคัญของไทย การให้บริการที่พักแบบโฮมสเตย์ ชมวิถีชีวิตชาวบ้านซึ่งเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวบึงขุนทะเล

#### 5.3.1.2.3 พื้นที่ส่วนที่เป็นชุมชนที่อยู่อาศัย

เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของเมืองและมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นอกจากการปรับปรุงทางด้านกายภาพแล้วยังต้องช่วยเสริมด้วยกิจกรรมต่างๆตามช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้พื้นที่มีจุดดึงดูดความสนใจและส่งเสริมสภาพแวดล้อมของเมืองที่ดีขึ้น การปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่ควรมีความกลมกลืนต่อเนื่องกันของสิ่งประกอบภูมิทัศน์ต่างๆ เช่น ซุ้มทางเข้าบึงขุนทะเล ศาลาที่พักคอยรถประจำทาง รวมถึงสิ่งก่อสร้างชนิดอื่นๆ เช่น ม้านั่ง เสาไฟฟ้า ถังขยะ กระบะต้นไม้ และควรรีเสื่อสารถึงสัญลักษณ์หรือความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ได้ด้วย

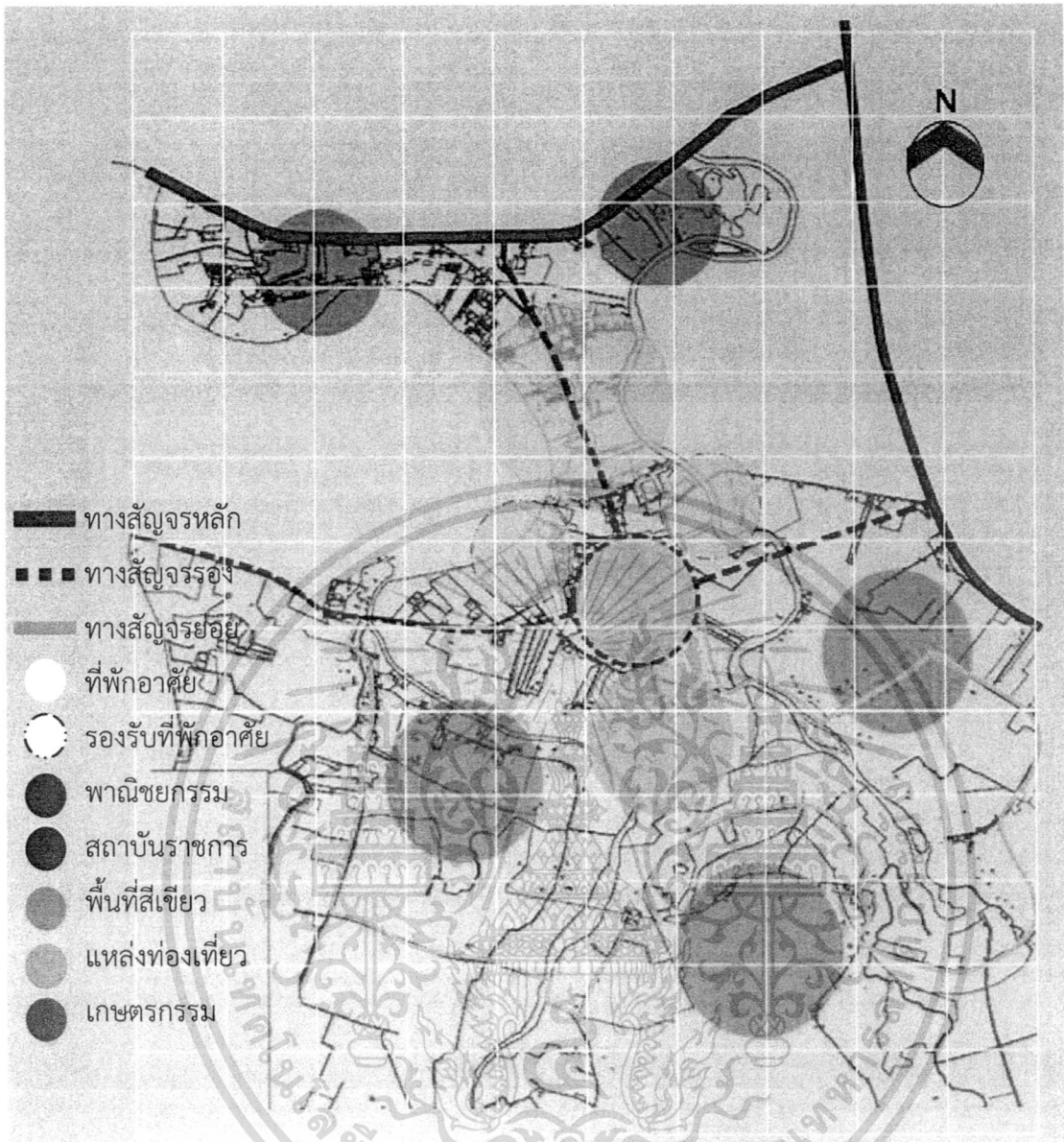


ภาพที่ 5.1 แสดงการวิเคราะห์การวางผังแนวทางเลือกที่ 1

### แนวทางเลือกที่ 1

การวิเคราะห์การวางผังทางเลือกที่ 1 จะเห็นว่าพื้นที่อยู่อาศัยจะอยู่ตรงโซนด้านหน้าสุดซึ่งติดกับถนนสายหลักสามารถเข้าถึงได้สะดวก ข้อเสียคือส่วนที่เป็นพาณิชยกรรมและส่วนราชการอยู่ในส่วนที่เป็นสายรองซึ่งทำให้เกิดการจราจรติดขัดเนื่องจากคนมาติดต่อหน่วยงานราชการและใช้บริการในส่วนที่เป็นพาณิชยกรรม ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบกับแหล่งท่องเที่ยวโดยตรงคือตัวอาคารบดบังธรรมชาติทำให้เสียทัศนียภาพ และกลุ่มกิจกรรมไม่มีการเชื่อมต่อกันอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

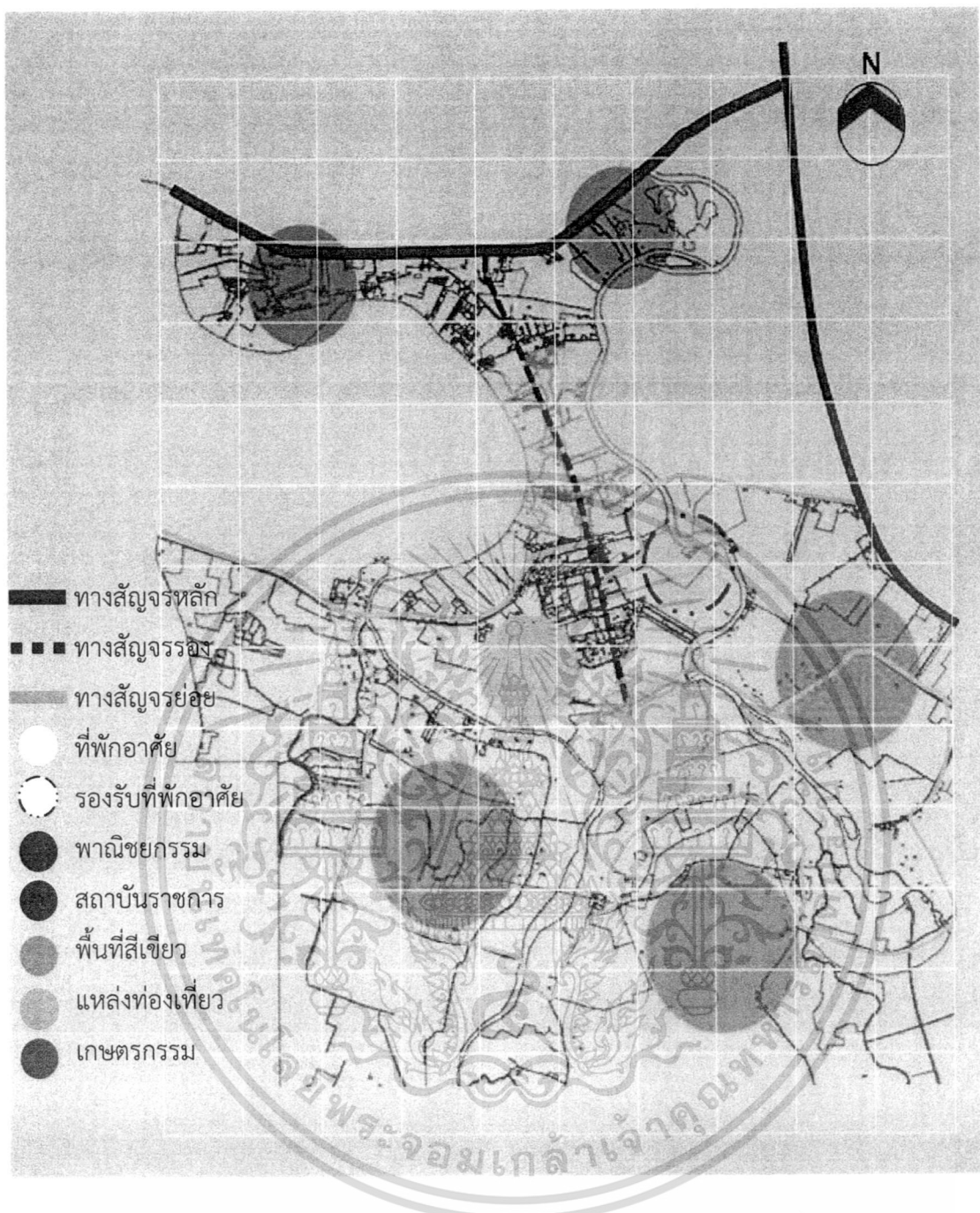


ภาพที่ 5.2 แสดงการวิเคราะห์การวางผังแนวทางเลือกที่ 2

## แนวทางเลือกที่ 2

การวิเคราะห์การวางผังทางเลือกที่ 2 จะเห็นว่าข้อดีคือกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่ที่มีการเชื่อมโยงกันทำให้เกิดการสัญจรได้สะดวก มีการกำหนดโซนพาณิชยกรรมและโซนสถาบันราชการอยู่ด้านหน้าสุดซึ่งติดกับถนนสายหลักทำให้เข้าถึงได้สะดวกในการใช้บริการ ส่วนโซนพื้นที่อาศัยยังคงอยู่ในกลุ่มเดิมและมีการขยายพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของที่พักอาศัยในอนาคตได้และมีการกำหนดให้มีพื้นที่สีเขียวสำหรับทำกิจกรรมของคนในชุมชนซึ่งเป็นพื้นที่เชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวมีการเพิ่มเส้นทางสัญจรทำให้ผู้ที่เดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวบางส่วนไม่ต้องใช้เส้นทางผ่านแหล่งชุมชนมากนักส่วนพื้นที่เกษตรกรรมยังคงอยู่เดิม ส่วนข้อเสียคือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากในเมืองจะต้องผ่านชุมชนที่อยู่อาศัยซึ่งทำให้เกิดการรบกวนบ้างในบางส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5.3 แสดงการวิเคราะห์การวางผังแนวทางเลือกที่ 3

### แนวทางเลือกที่ 3

การวิเคราะห์การวางผังทางเลือกที่ 3 จะเห็นว่าข้อดีคือมีการกำหนดโซนพาณิชยกรรมและโซนสถาบันราชการอยู่ด้านหน้าสุดซึ่งติดกับถนนสายหลักทำให้เข้าถึงได้สะดวกในการใช้บริการ ส่วนโซนที่อยู่อาศัยมีการกำหนดพื้นที่รองรับการขยายตัวของพื้นที่อยู่อาศัยในอนาคตแต่ข้อเสียคือโซนที่อยู่อาศัยอยู่ติดกับแหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดการเหลื่อมล้ำพื้นที่ในอนาคตทำให้เกิดผลกระทบกับแหล่งท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 แสดงเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม

ปัจจัย	แนวทางเลือก		
	1	2	3
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มกิจกรรม	C	A	B
ความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในการพัฒนา	B	B	A
ไม่ก่อให้เกิดปัญหาการจราจร	C	B	C
ความสัมพันธ์กับโครงข่ายคมนาคม	B	A	B
สร้างโอกาสในการพัฒนาพื้นที่	C	A	A
ส่งเสริมและไม่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	B	A	C
รวม	15	22	18

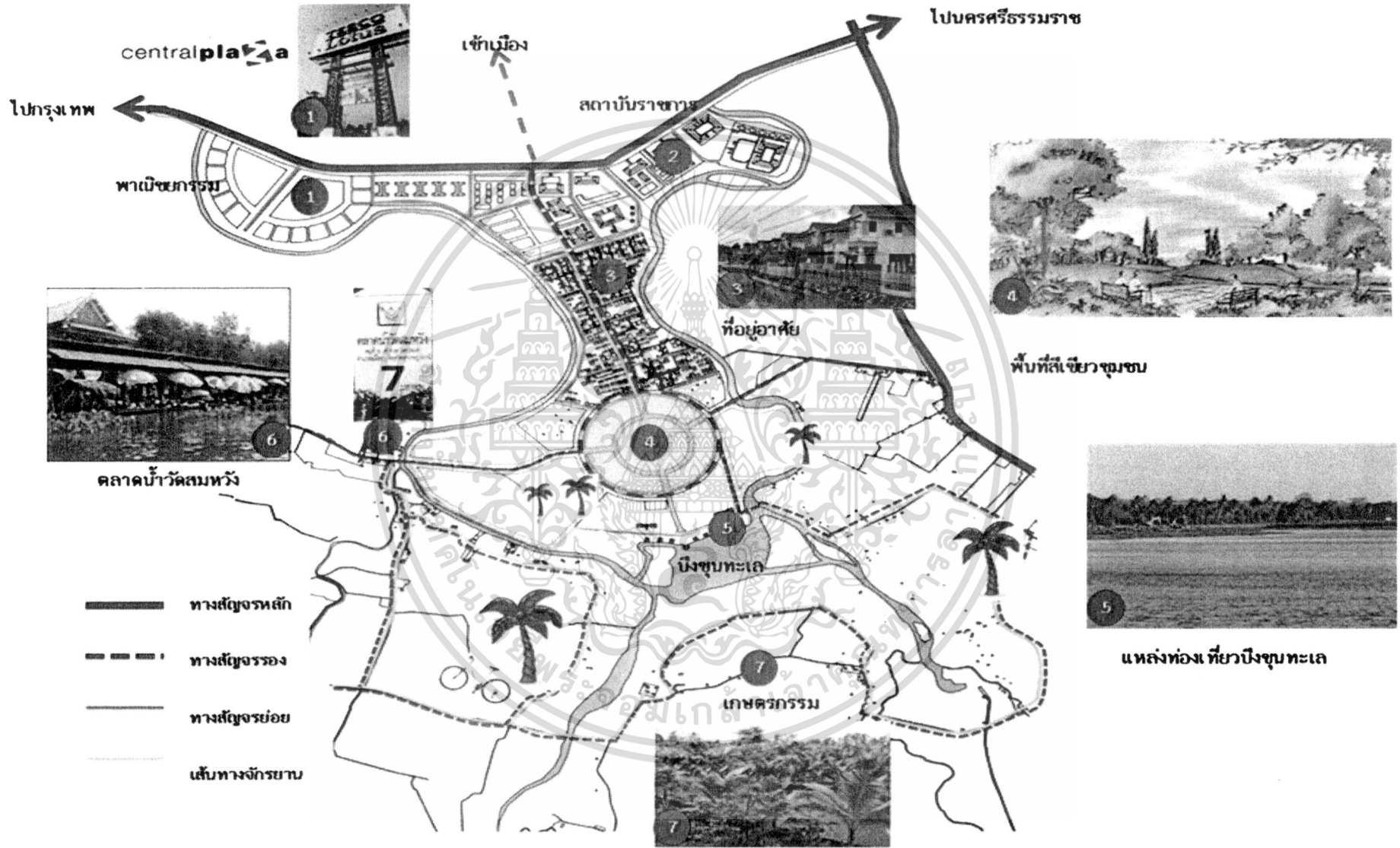
โดยคะแนนที่ให้

A= 4 คะแนน  
 B= 3 คะแนน  
 C= 2 คะแนน  
 D= 1 คะแนน

จากตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบเกณฑ์การคัดเลือกเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมสรุปผลได้ว่าแนวทางเลือกที่2เหมาะสมที่สุดในการนำไปวางผังและออกแบบเพราะกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่ที่มีการเชื่อมโยงกันทำให้เกิดการสัญจรได้สะดวกทำให้ไม่เกิดผลกระทบกับแหล่งท่องเที่ยว

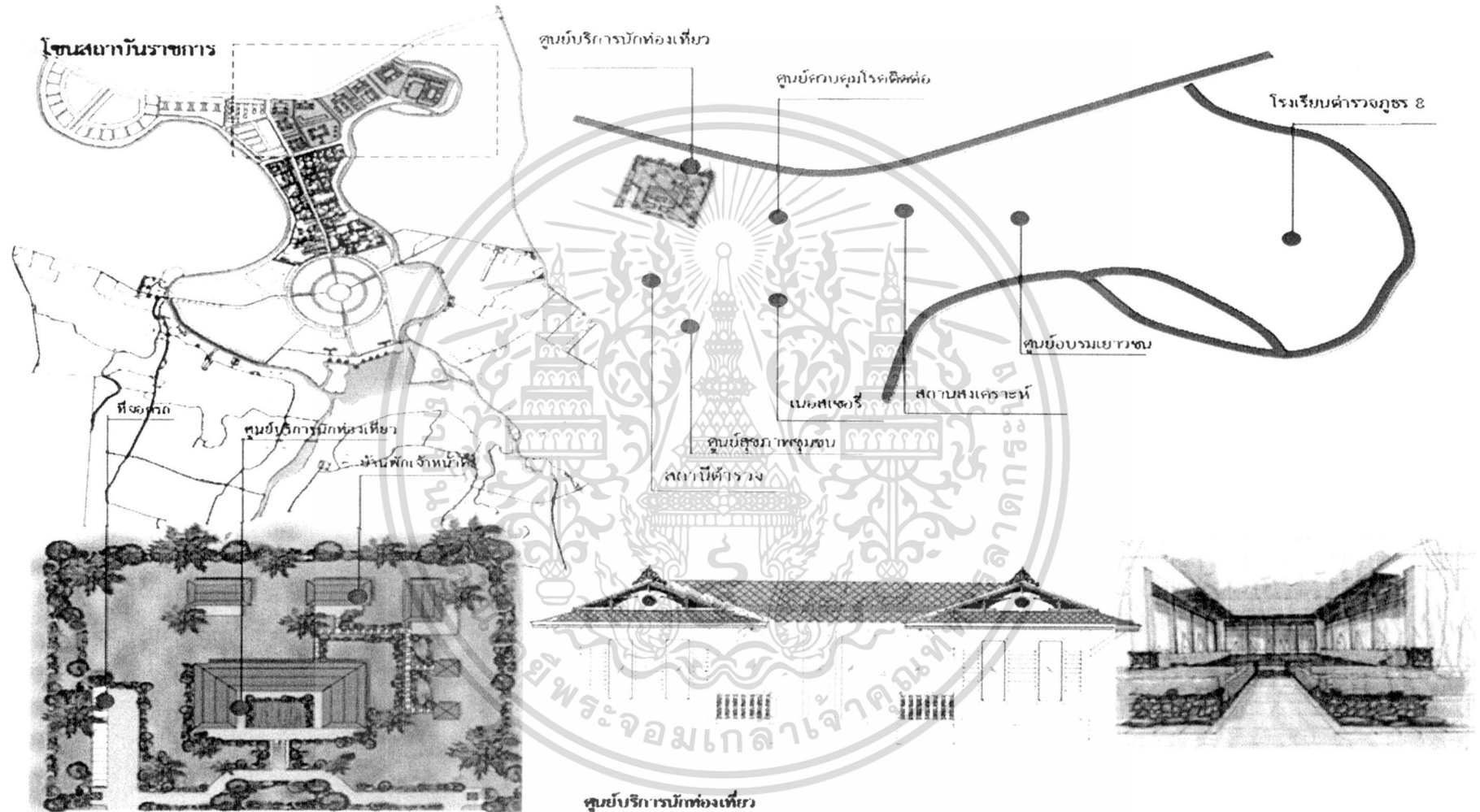






ภาพที่ 5.6 แสดงรูปแบบเส้นทางสัญจร

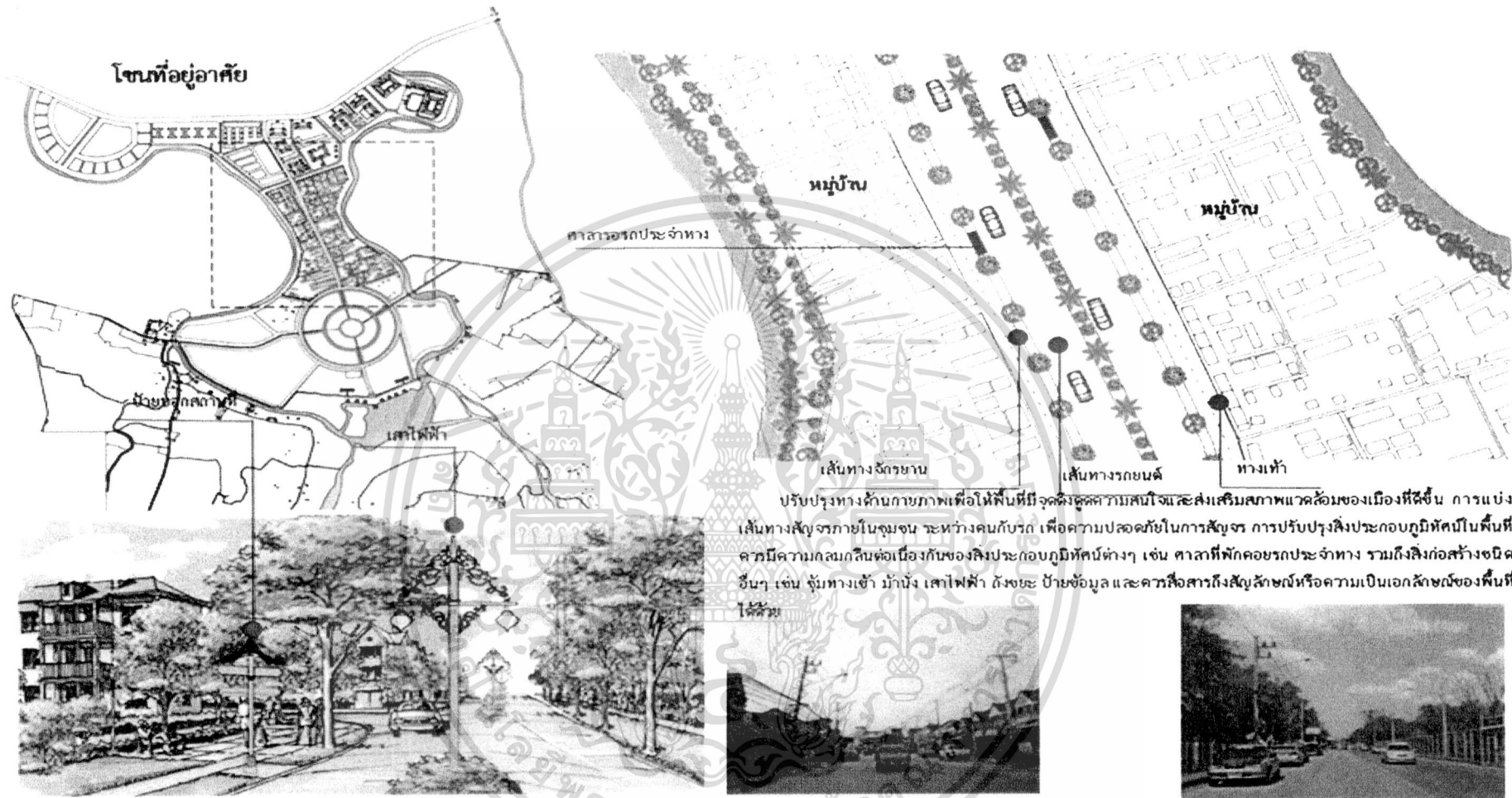




**ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว**

เป็นศูนย์ที่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว แผนที่ เส้นทางการท่องเที่ยว กิจกรรมต่างๆ รวมถึงให้คำแนะนำและข้อมูลต่างๆที่เป็นประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ทั้งระดับจังหวัดและระดับภาค

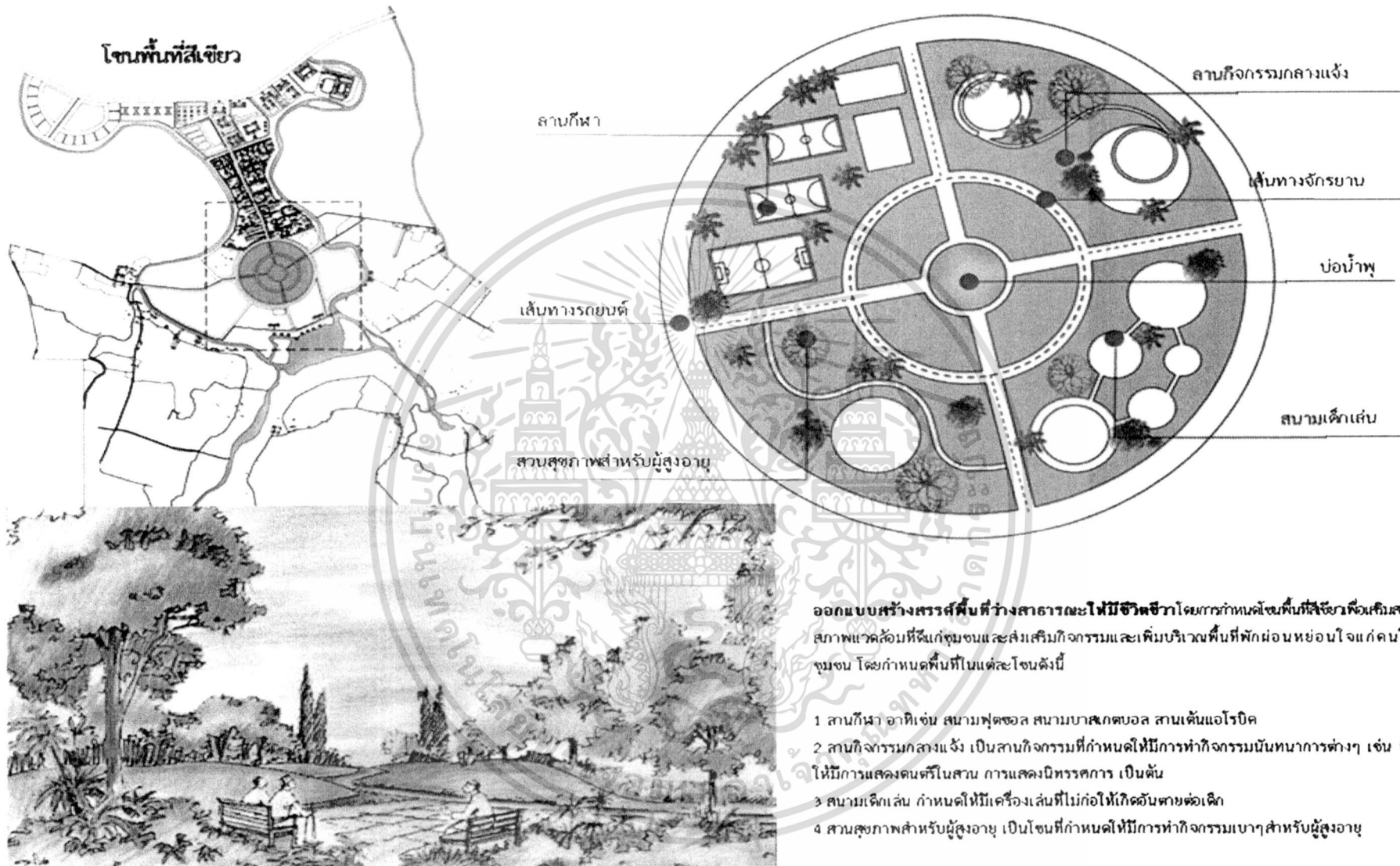
ภาพที่ 5.8 แสดงรูปแบบศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในส่วนราชการ



ปรับปรุงทางด้านกายภาพเพื่อให้พื้นที่มีจุดดึงดูดความสนใจและส่งเสริมสภาพแวดล้อมของเมืองที่ดีขึ้น การแบ่งเส้นทางสัญจรภายในชุมชน ระหว่างคนกับรถ เพื่อความปลอดภัยในการสัญจร การปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่ควรมีความกลมกลืนต่อเนื่องกันของสิ่งประกอบภูมิทัศน์ที่ต่างกัน เช่น ศาลาที่พักคอยรถประจำทาง รวมถึงสิ่งก่อสร้างชนิดอื่นๆ เช่น จักรทางเข้า ม้านั่ง เสาไฟฟ้า ถังขยะ ป้ายข้อมูล และครุฑสื่อสารถึงสัญลักษณ์หรือความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ได้ด้วย



ภาพที่ 5.9 แสดงรูปแบบเส้นทางในพื้นที่อาศัย

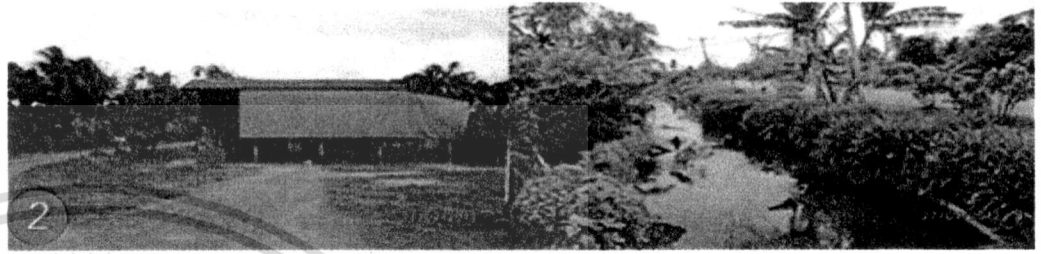


ออกแบบสร้างสรรค์พื้นที่ว่างสาธารณะให้มีชีวิตชีวาโดยการกำหนดโซนพื้นที่ใช้สอยเพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีแก่ชุมชนและส่งเสริมกิจกรรมและเพิ่มบริเวณพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจแก่คนในชุมชน โดยกำหนดพื้นที่ในแต่ละโซนดังนี้

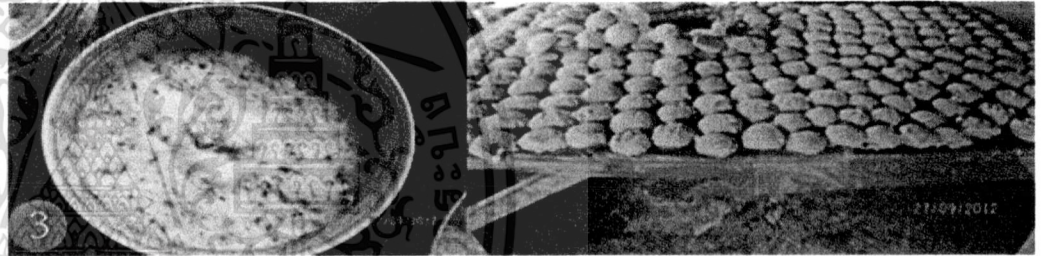
1. ลานกีฬา อาทิเช่น สนามฟุตบอล สนามบาสเกตบอล สนามเทนนิส
2. ลานกิจกรรมกลางแจ้ง เป็นลานกิจกรรมที่กำหนดให้มีการทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น จัดให้มีการแสดงดนตรีในสวน การแสดงนิทรรศการ เป็นต้น
3. สนามเด็กเล่น กำหนดให้มีเครื่องเล่นที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก
4. สวนสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เป็นโซนที่กำหนดให้มีการทำกิจกรรมเบาๆสำหรับผู้สูงอายุ

สวนสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

ภาพที่ 5.10 แสดงพื้นที่สีเขียวมุมชน



ภาพในพื้นที่เกษตรกรรมชาวบ้านมีการจัดที่พักแบบโฮมสเตย์เพื่อรองรับการท่องเที่ยว

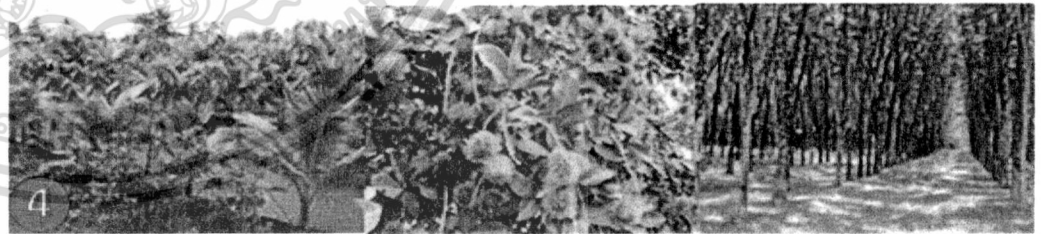


การแปรรูปผลิตผลจากการเกษตร การทำน้ำตาลมะพร้าวเพื่อจำหน่ายและทำขนม



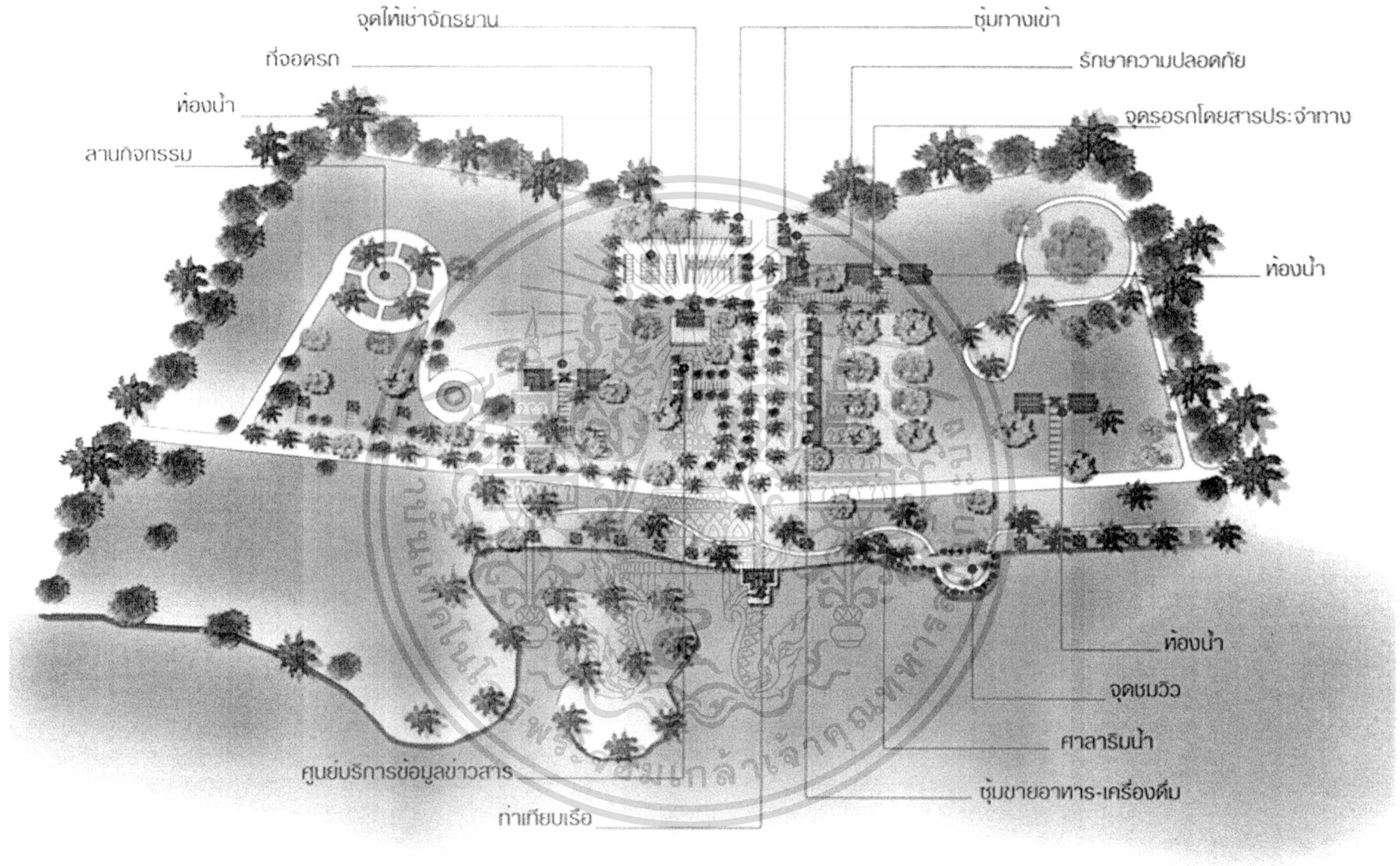
**จุดเรียนรู้พืชสมุนไพรชุมชน**

ดำเนินการโดย คุณลุงจำลอง จำนวนพันธ์ อยู่ในพื้นที่ตำบลวัดประดู่ เป็นศูนย์ที่ให้ ความรู้ส่งเสริมและอนุรักษ์พืชสมุนไพรพื้นบ้านนอกจากนี้ยังมีการสาธิตการทำ ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรต่างๆ

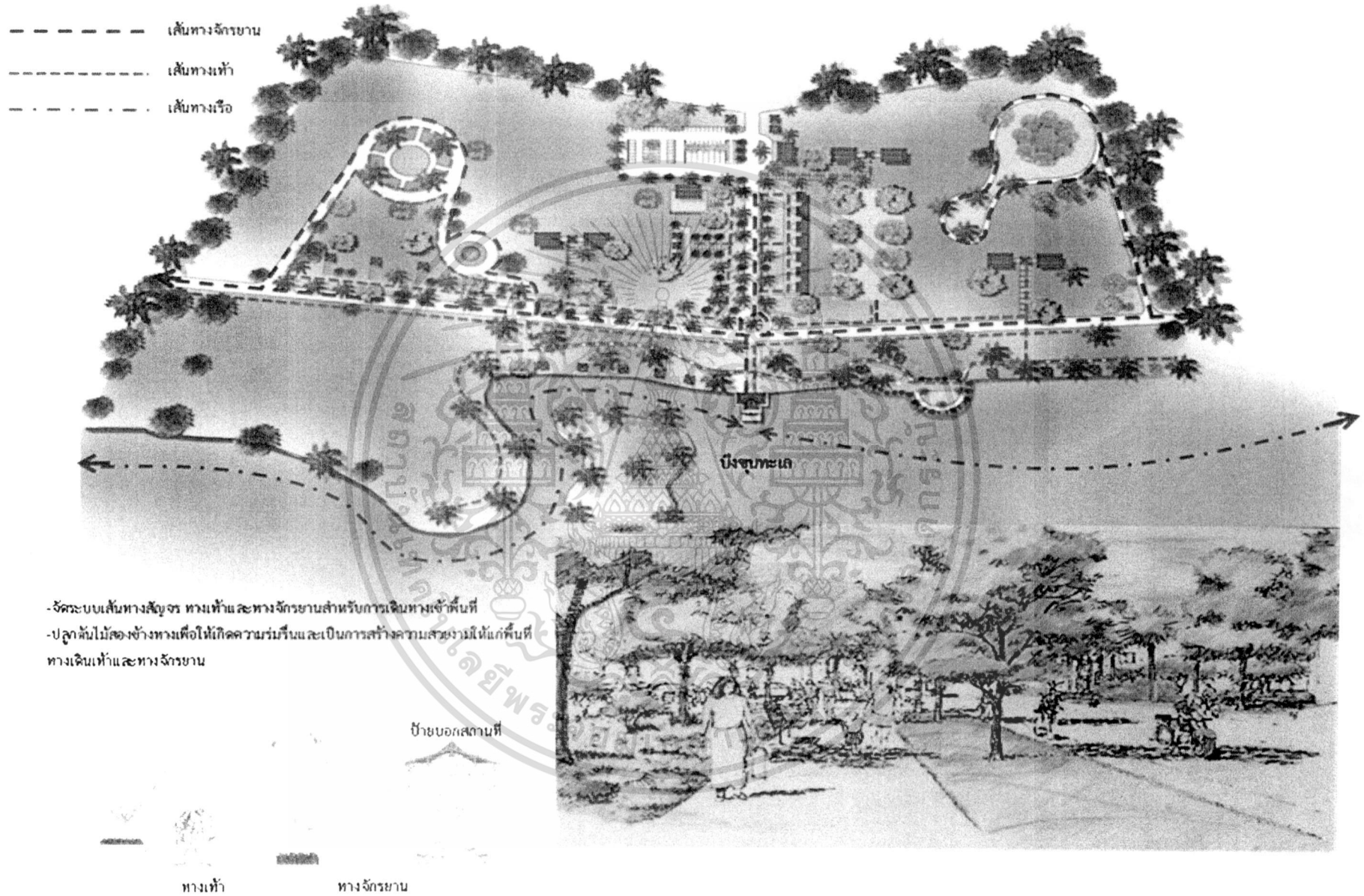


ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม การทำสวนผลไม้ ทำสวนมะพร้าว สวนยางพารา

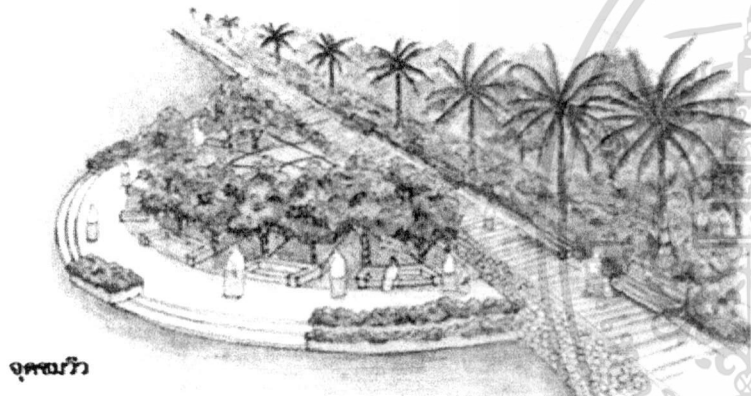
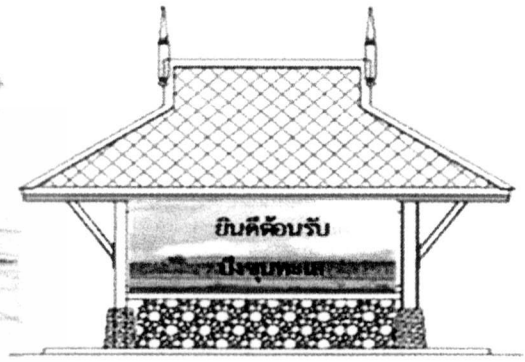
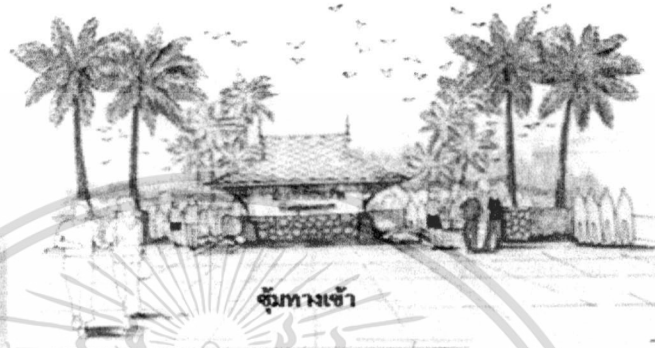
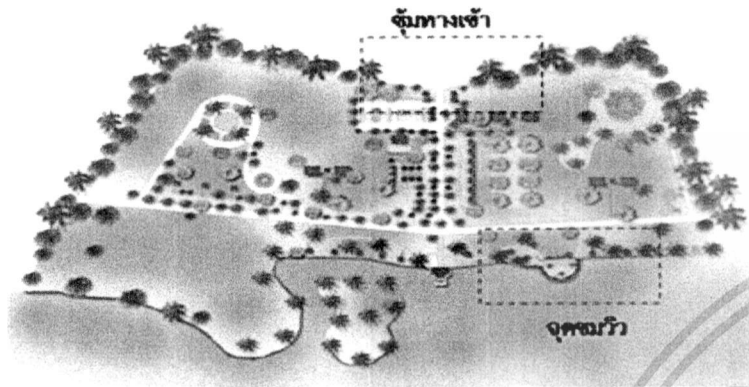
ภาพที่ 5.11 แสดงพื้นที่เกษตรกรรม



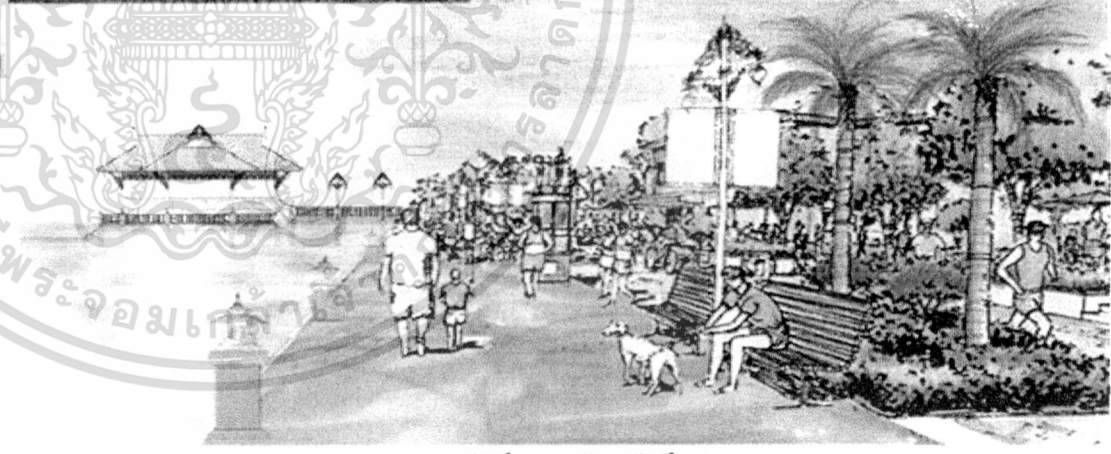
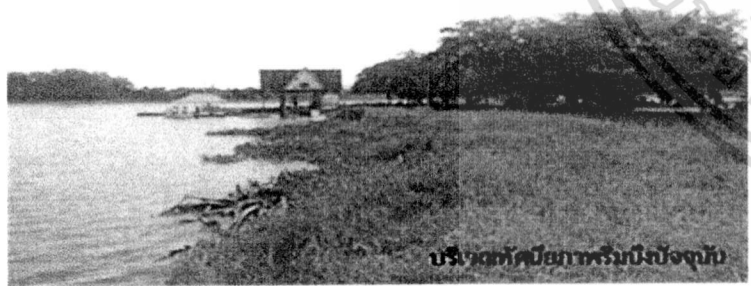
ภาพที่ 5.12 แสดงการวางผังพื้นที่ท่องเที่ยวบึงขุนทะเล



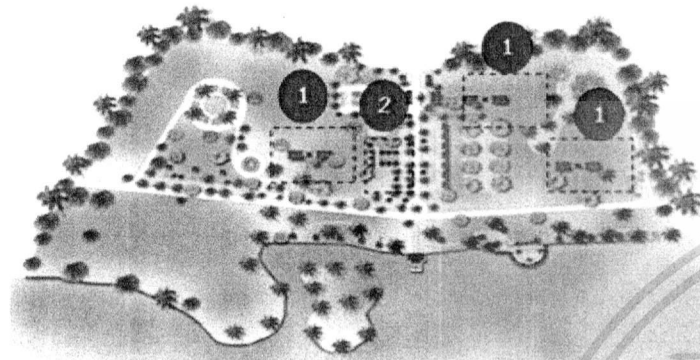
ภาพที่ 5.13 แสดงเส้นทางสัญจรภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว



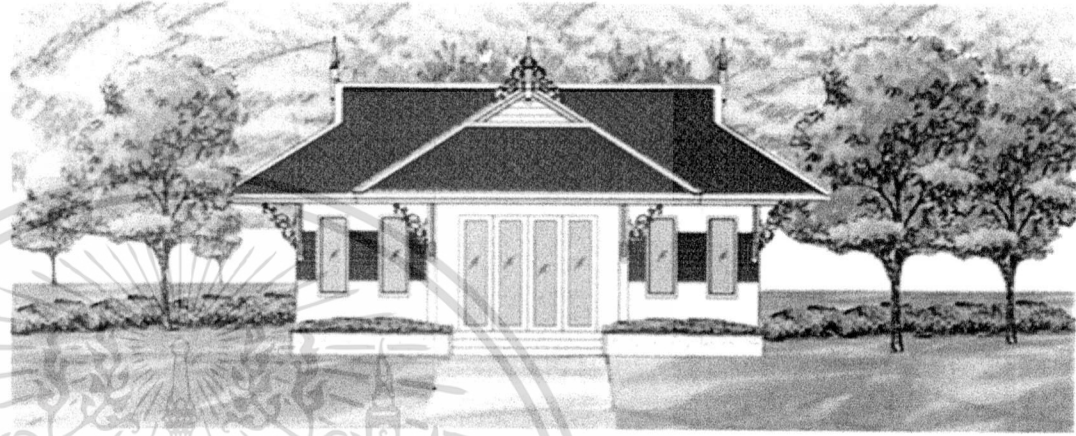
ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณริมบึงและปรับปรุงจุดชมวิวกวให้มีสภาพที่ดูชื่นรมหึ่งออกแบบจุ่มทางเข้าบึงขุนทะเลเพื่อให้เกิดการนำสายตาสู่จุมจนซึ่งปัจจุบันภายในพื้นที่ห้องเที่ยวช่วงขาดป้ายชื่อหรือจุ่มทางเข้า การปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำ เพื่อเสริมสร้างมุมมองและสภาพแวดล้อมที่ดีและทำกิจกรรมต่างๆ โดยการจัดทำเขื่อนกั้นน้ำ จัดปลูกต้นไม้ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับประชาชนที่มาใช้พื้นที่และโอกาสที่จะใช้ในช่วงงานเทศกาล ลอยกระทง การแข่งเรือ และจัดทำทางลมเป็นชั้นบันได หรือทำน้ำเป็นระยะ



ภาพที่ 5.14 แสดงทัศนียภาพบริเวณจุ่มวิวกวและจุ่มทางเข้า

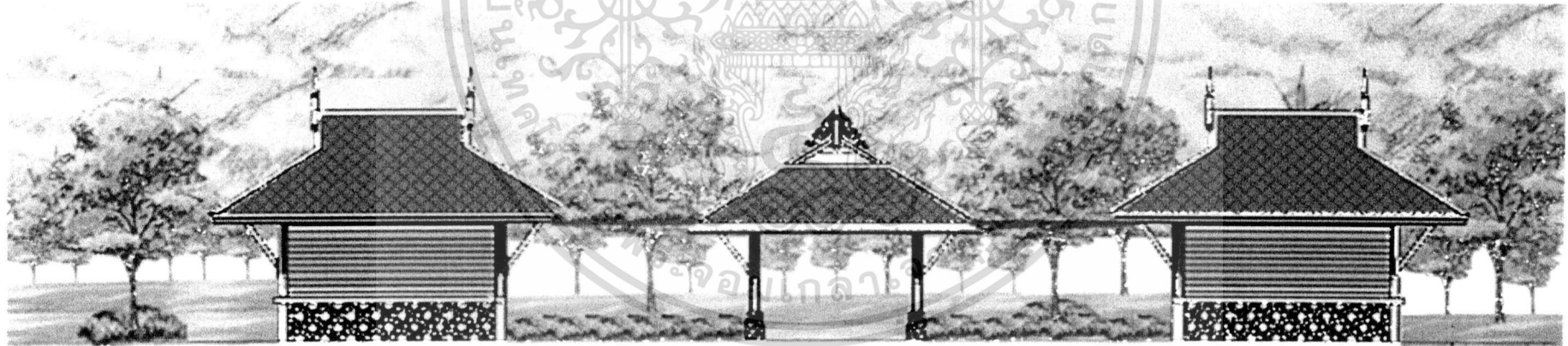


- 1 หอมน้ำสาธารณะ
- 2 ศูนย์บริการนักกอล์ฟเขียว



ศูนย์บริการนักกอล์ฟเขียว

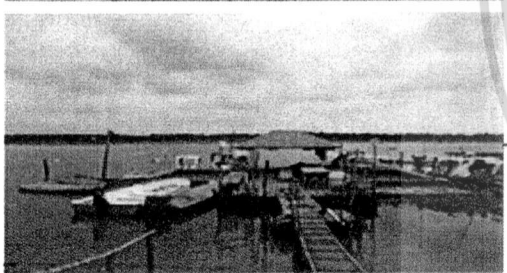
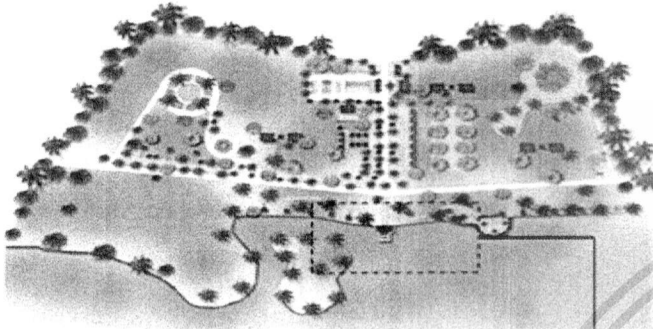
ศูนย์บริการนักกอล์ฟเขียวเป็นอาคารที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกอล์ฟเขียวและกิจกรรมต่างๆแก่นักกอล์ฟเขียวซึ่งอยู่ในส่วนด้านหน้าของพื้นที่สามารถมองเห็นได้ง่ายและเข้าถึงได้สะดวก



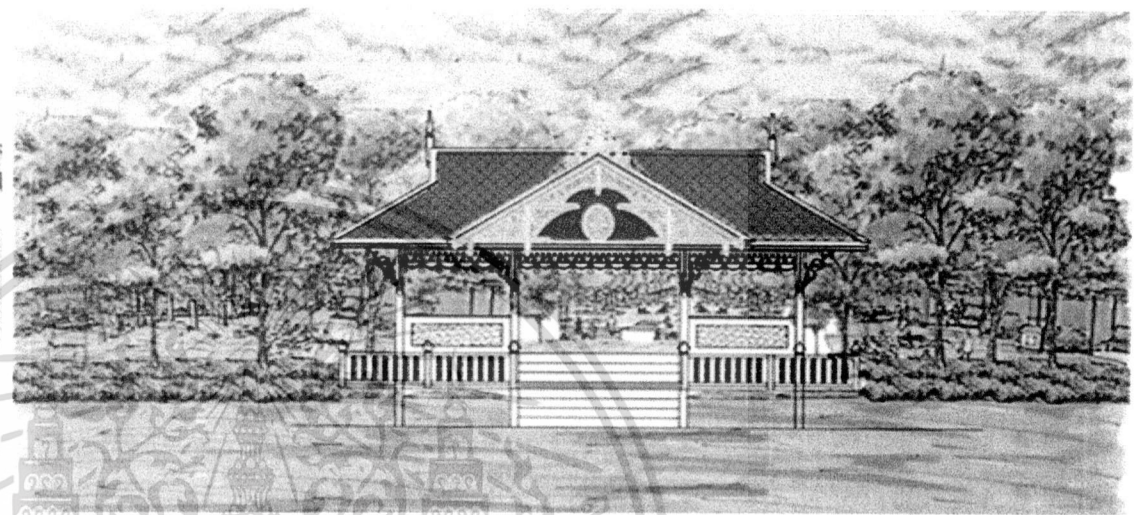
หอมน้ำสาธารณะ

หอมน้ำสำหรับบริการนักกอล์ฟเขียวมีการจัดวางตำแหน่งในจุดต่าง ๆ 3 จุด และจัดให้มีเพียงห้องส้วมและส่วนที่ล้างมือเท่านั้น แต่ไม่มีส่วนอาบน้ำ มีการแยกตัวอาคารออกจากกันระหว่างหอมน้ำชายและหญิงและเพิ่มส่วนพักผ่อนตรงกลาง

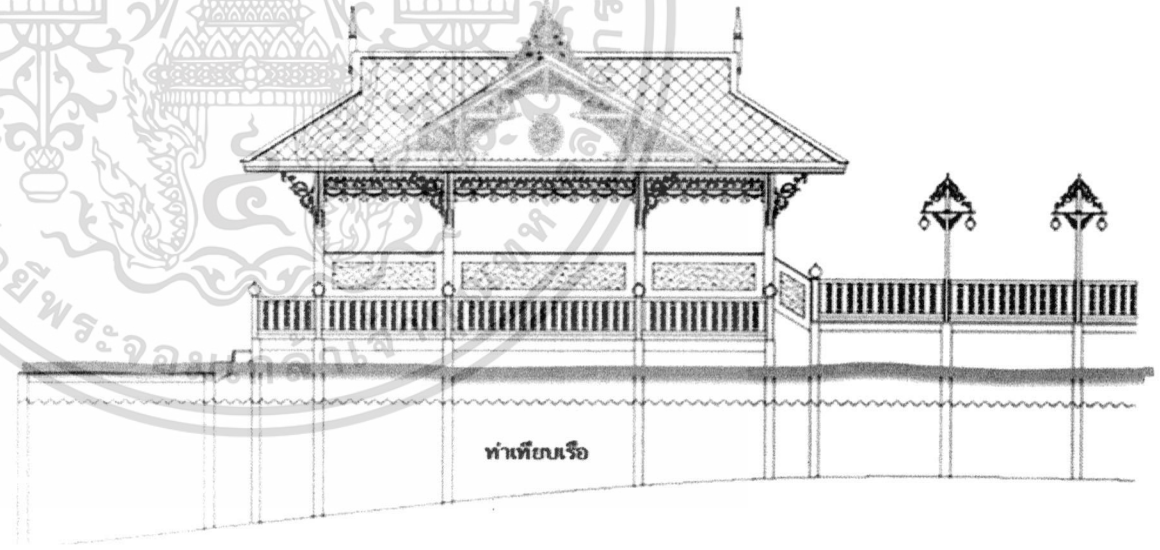
ภาพที่ 5.15 แสดงรูปแบบศูนย์บริการนักกอล์ฟเขียวและหอมน้ำสาธารณะภายในบึงขุนทะเล



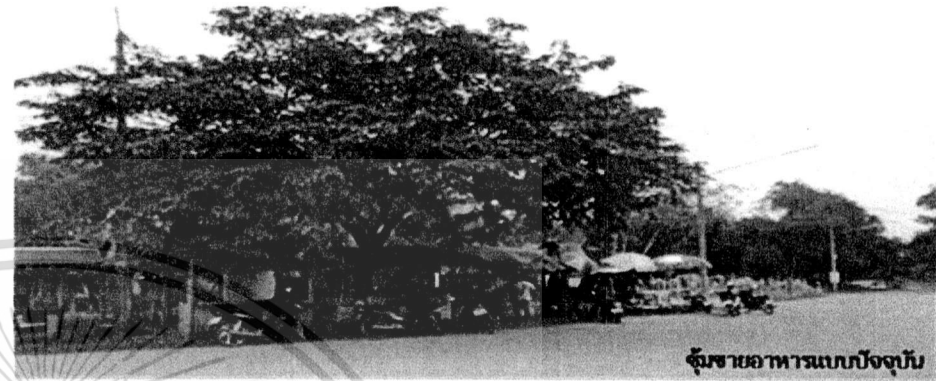
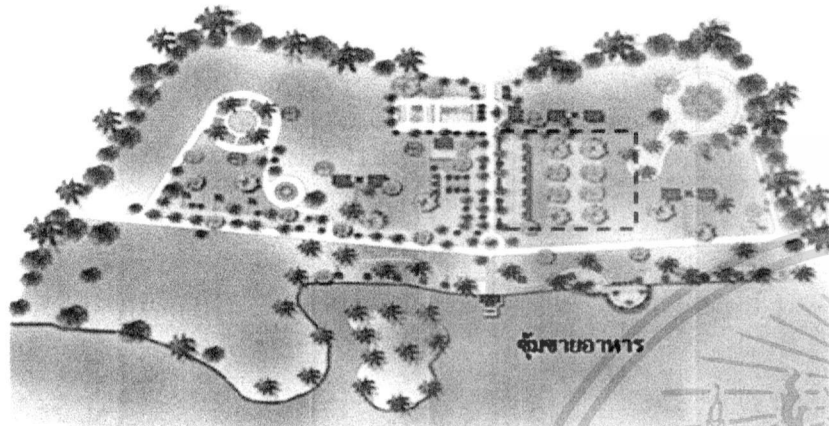
ปัจจุบันพบว่าท่าเทียบเรือมีลักษณะชำรุดทรุดโทรมซึ่งบางส่วนไม่สามารถใช้งานได้ส่วนโ๊ะเรือลักษณะการใช้งานเป็นแบบชั่วคราวคือใช้โครงสร้างเหล็กหลังคามุงด้วยสังกะสี โดยพื้นล่างทำเป็นโ๊ะลอยน้ำ ไม่มีราวจับ สามารถรับน้ำหนักได้ 10 -15 คน ซึ่งขาดความปลอดภัยในการใช้บริการ ซึ่งผู้ใช้งานใหญ่เป็นเด็ก ๆ ที่ใช้บริการปีนเรือขึ้นในวันหยุดเสาร์ อาทิตย์



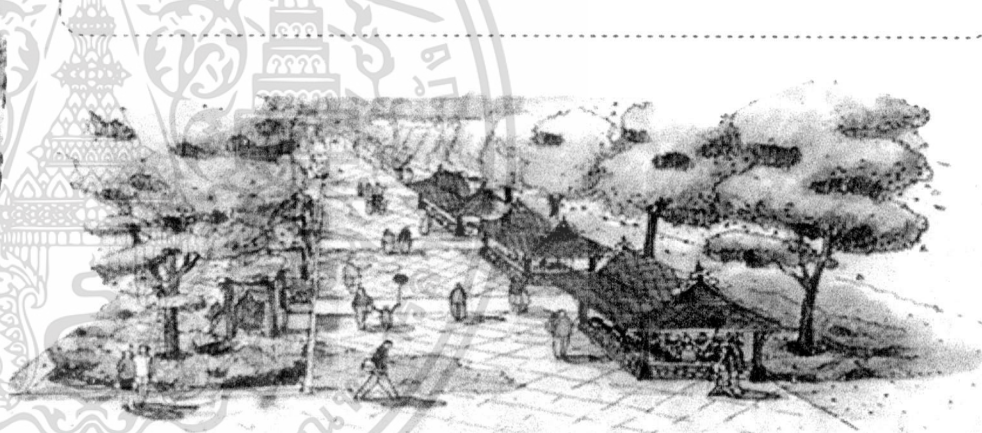
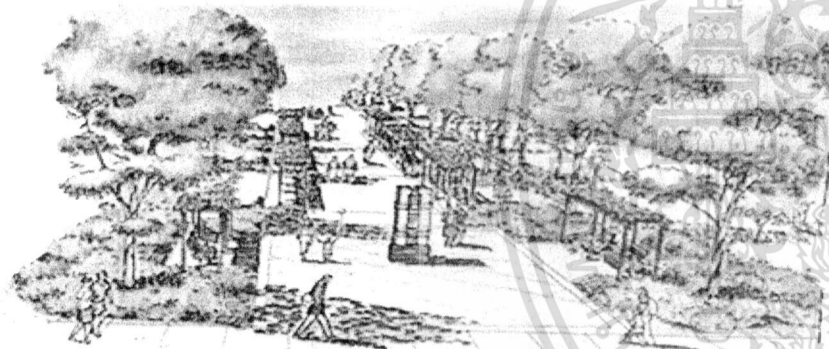
ปรับปรุงท่าเทียบเรือให้มีขนาดใหญ่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นโดยตัวอาคารอยู่ในตำแหน่งเดิม และรูปแบบตัวอาคารเป็นศิลปะที่มีพื้นที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวและคนขับเรือ



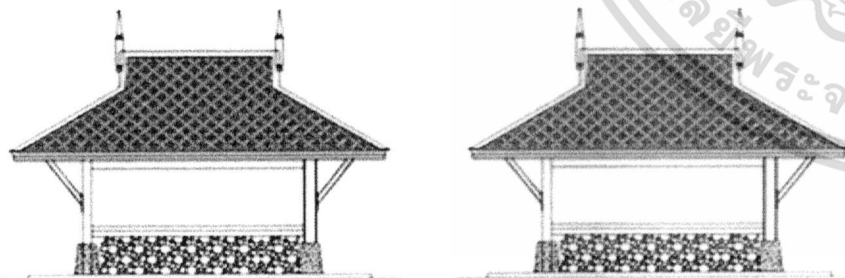
ภาพที่ 5.16 แสดงทัศนียภาพบริเวณท่าเทียบเรือ



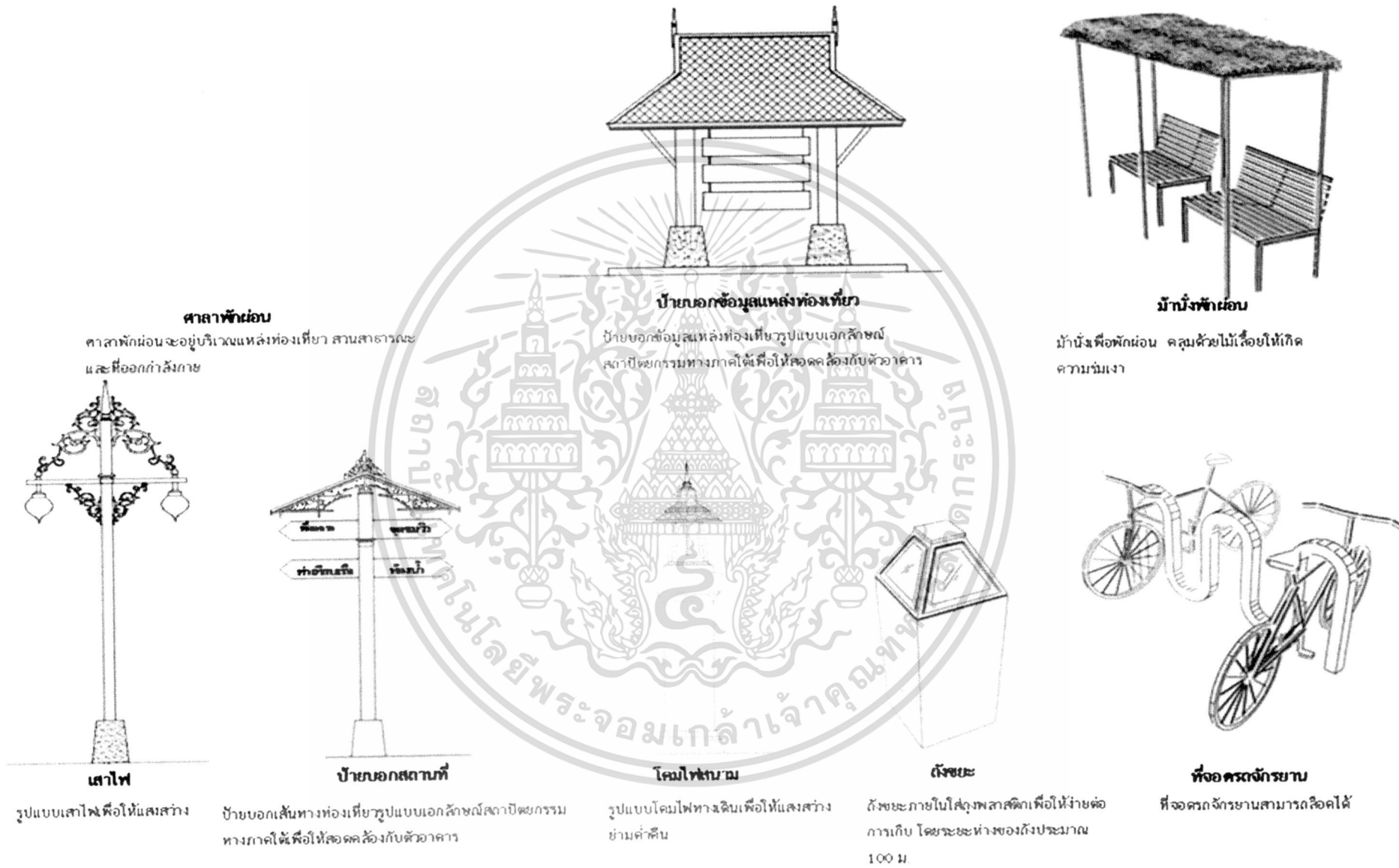
รูปแบบร้านและการจัดทางลาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ลักษณะการใช้วัสดุเป็นแบบชั่วคราวและจำนวนร้านอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาเยือน



ออกแบบจัดชายอาหารเครื่องดื่มรูปทรงใหม่รูปแบบจัดมีเอกลักษณ์ท้องถิ่นที่ชัดเจนและสามารถกันแดดกันฝนได้ เป็นชายอาหารงานด้านและเครื่องดื่มและจัดพื้นที่สำหรับนั่งพักผ่อนและรับประทานอาหาร



ภาพที่ 5.17 แสดงทัศนียภาพบริเวณจัดชายอาหารและพื้นที่สำหรับนั่งพักผ่อนและรับประทานอาหาร



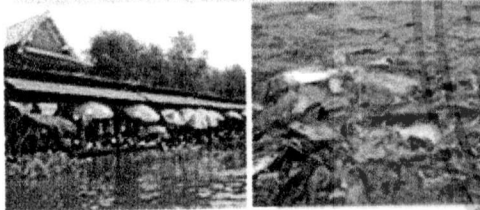
ภาพที่ 5.18 แสดงรูปแบบสิ่งประกอบบริเวณ

1 7.30 น. ถึงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่บึงขุนทะเล

2 8.00 น. กราบสิ่งศักดิ์สิทธิ์พ่อตาขุนทะเล



3 8.15 น. แวะเที่ยวตลาดน้ำวัดสมหวัง รับประทานอาหาร ให้อาหารปลาตามธรรมชาติและนมัสการขอพรหลวงพ่ออ้วน อดีตเจ้าอาวาสวัดสมหวัง



4 9.45 น. ชมกลุ่มปลูกพืชสมุนไพรและชมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร



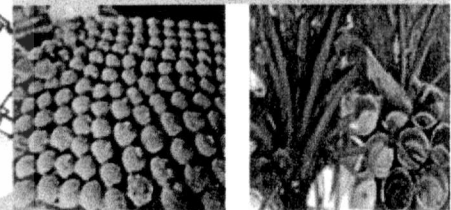
ระยะทางโดยรอบ 13 กิโลเมตร ใช้เวลา 5 ชั่วโมง



5 10.45 น. แวะชมโบสถ์ลายไทยวิจิตรที่ใช้ส่วนผสมของดินโบราณ เช่น กาวหนังควาย และนมัสการหลวงพ่อ วัส อดีตเจ้าอาวาสวัดบ้านใหม่ พระนักพัฒนาและมีวิชาอาคมในการรักษาเอ็น เส้น คอกระดูก

ผ่านสวนผลไม้ สวนมะพร้าวของชาวบ้าน อ่านป้ายสื่อความหมายพรรณไม้ในท้องถิ่น

6 11.45 น. พักจิบน้ำตามะพร้าวสดจากต้น ชมการผลิตและชิมขนมที่ทำจากน้ำตามะพร้าว ผลิตภัณฑ์ของฝาก



12.30 น. กลับถึงบึงขุนทะเล ปั่นจักรยาน ครบ 1 รอบ



ภาพที่ 5.19 แสดงกิจกรรมปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ

1

8.30 น. ถึงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่บึงขุนทะเล

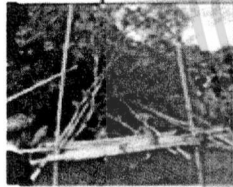
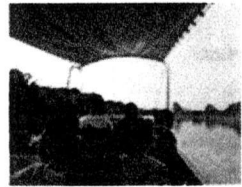
2

9.00 น. กราบสิ่งศักดิ์สิทธิ์พ่อตาขุนทะเล

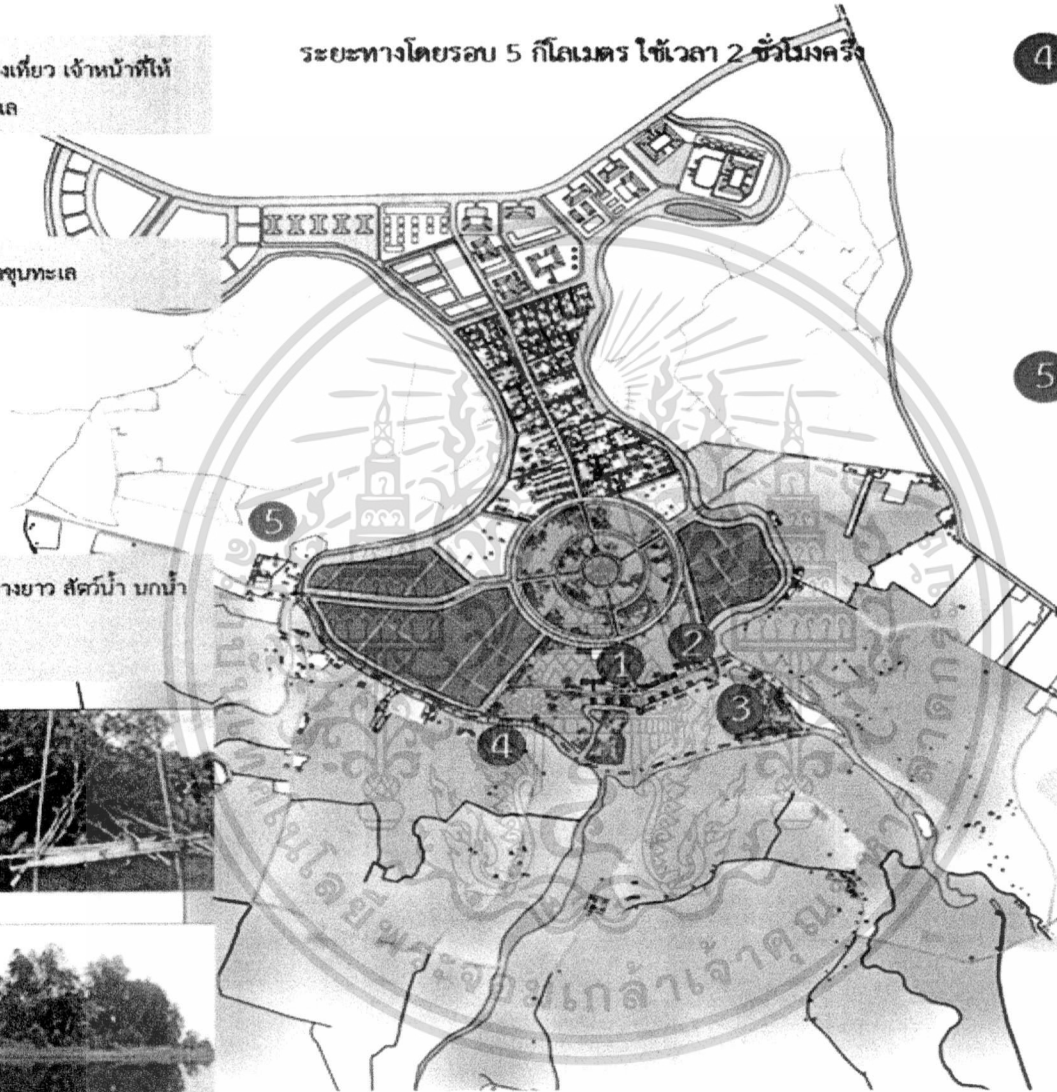


3

9.10 น. ลงเรือหางยาวชมลิงทางยาว สัตว์น้ำ นกน้ำ รอบเกาะกลางบึงขุนทะเล

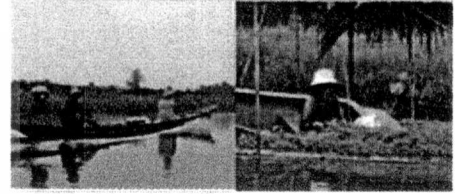


ระยะทางโดยรอบ 5 กิโลเมตร ใช้เวลา 2 ชั่วโมงครึ่ง



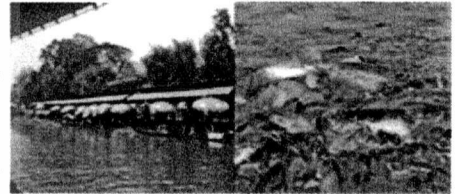
4

ชมวิถีชีวิตชาวบ้านริมคลอง



5

10.00 น. แวะเที่ยวตลาดบัววัดสมหวัง รับประทานอาหารเช้า ให้อาหารปลาตามธรรมชาติและมีสการขอพรหลวงพ่ออ้วน อดีตเจ้าอาวาสวัดสมหวัง



11.00 น. กลับถึงบึงขุนทะเล



ภาพที่ 5.20 แสดงกิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ

### 5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาพบว่ายังมีประเด็นและตัวแปรต่างๆที่น่าสนใจอีกหลายประการซึ่งไม่สามารถทำการศึกษาได้ทั้งหมด จึงขอเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาในโอกาสต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. การพัฒนาภูมิทัศน์ของชุมชนบริเวณหมู่บ้านขุนทะเล ตำบลมะขามเตี้ย อ.เมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. การศึกษารูปแบบเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของบ้านและชุมชนพื้นถิ่น ในพื้นที่บริเวณรอบๆบึงขุนทะเล จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. การศึกษาศักยภาพพื้นที่ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในรูปแบบของการพักแบบโฮมสเตย์ เพื่อรองรับการเข้ามาของนักท่องเที่ยวในพื้นที่บึงขุนทะเล

4. การศึกษาศักยภาพพื้นที่เพื่อจัดตั้งศูนย์หรือสวนเพื่อการเรียนรู้ ศูนย์ศิลปะ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเกิดการการเรียนรู้ศึกษาด้วยตนเอง ด้วยการพัฒนาสถานที่ให้ความรู้ เคียงคู่ไปกับความน่าสนใจ ความบันเทิง ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## บรรณานุกรม

- กรมผังเมือง. 2525. พระราชบัญญัติการผังเมือง. 2518. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2525).
- กรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2555. ข้อกำหนดการใช้ที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี
- กรมอุทยานแห่งชาติ.2555.กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.[Online].เข้าถึงได้จาก <http://www.dnp.go.th>
- กองนโยบายและแผนจังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2555. แผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี 5 ปี. 2555 – 2559.สุราษฎร์ธานี.
- กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2554. แนวทางพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยว.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2531. พัฒนาภูมิทัศน์เมืองการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ซูวิทย์สุฉายา.2542.สังคมและเศรษฐกิจในงานสถาปัตยกรรมและการออกแบบชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชินรัตน์ สมสืบ. 2539.การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การพัฒนาชนบท.2531. ในชุดวิชาการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐพงศ์ จิตรนิรัตน์. 2548. อัตลักษณ์ชุมชนภาคใต้.บทสำรวจเบื้องต้นจากเอกสาร.
- เดชา บุญค้ำ. 2531. พัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์. 2549.“แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนบางยี่ขัน.”ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิตสาขาวิชาสถาปัตยกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เทศบาลตำบลขุนทะเล.2555. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลขุนทะเล.[Online].เข้าถึงได้จาก <http://www.khuntalae.go.th>
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2527.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พจนา สวนศรี. 2546. การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน.กรุงเทพมหานคร:โครงการ ท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.
- พรชัย สุจิตต์. สภาพแวดล้อมกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในประเทศไทยในภาคใต้.[Online]. เข้าถึงได้จาก[http://guru.sanook.com/enc\\_preview.php?id=943&title=.2555](http://guru.sanook.com/enc_preview.php?id=943&title=.2555).
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2549 – 2550. การบริหารการพัฒนาเมืองและชนบท. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มานะ อินพรหมมี. 2548.“แนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนบ้านทับเบิก.”ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิตสาขาวิชาสถาปัตยกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เมธี ปิลันธนานนท์. 2548. การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา. เอกสารนี้เป็นกรุงเทพฯ :พรินตติ้งแฮตส์ จำกัด.งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม. 2544. สถิติและการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์  
 อุดสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์, นิรมล กุลศรีสมบัติ, อังสนา บุญโยภาส, กนกวลี สุธีธร, ตรีชาติ เล่าแก้ว  
 หนู, พงศธร เนตร. 2551. แผนปฏิบัติการเพื่อการการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใน  
 เกาะลันตา จังหวัดกระบี่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีศักรวัลลิโกดม. 2545. อารยธรรมชายฝั่งตะวันตก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- ศุภชัยวิชัยป่าไม้. 2541. พัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวแบบการ  
 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพฯ : คณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสนอน นิลเดช. 2541. เรือนเครื่องผูก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.
- สมพล ดำรงเสถียร. 2548. การออกแบบชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: งานตำราและเอกสารการพิมพ์.  
 คณะครุศาสตร์อุดสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม  
 แห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554. แผนยุทธศาสตร์การ  
 พัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ( ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง )  
 พ.ศ. 2555-2559.
- สำนักงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2554. สมุดรายนงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี.สุราษฎร์ธานี.
- โสภาคย์ ผาสุกนรินทร์. 2537. การออกแบบสภาพแวดล้อมในชุมชน. กรุงเทพฯ : ภาควิชา  
 สถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร  
 ลาดกระบัง.
- Chaichongrak, R., Nil- athi, S., Panin, O.,&Posayanonda, S.2002).The Thai house  
 history and evolution. Bangkok:Amarin Printing.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 3681



คณะกรรมการการอุดมศึกษา  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า  
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง  
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน นายกเทศมนตรี เทศบาลสุราษฎร์ธานี

ด้วย นางสาวนิตา แสงเดช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะ ขอข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว , ขอถ่ายภาพบริเวณบึงขุนทะเล หมู่บ้านในบึงขุนทะเล เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ บึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา  
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๘๘๘-๐๒๘๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 3681



คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า  
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง  
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๐๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วย นางสาวนิตา แสงเดช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
มีความประสงค์จะ ขอข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว, ขอถ่ายภาพบริเวณบึงขุนทะเล  
หมู่บ้านในบึงขุนทะเล เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ  
บึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่าง  
ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา  
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๕-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๘๘๘-๐๒๘๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0489



คณะกรรมการอุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า  
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง  
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลมะขามเตี้ย

ด้วย นางสาวนิตา แสงเดช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรม  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับบึงขุนทะเลและแผนที่บึงขุนทะเล ขอถ่ายภาพบริเวณบึงขุนทะเล  
เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว  
จังหวัดสุราษฎร์"

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่ง  
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา  
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๔-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๔๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๔-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๘๘๘-๐๒๘๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 3681

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า  
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง  
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้แก่นักศึกษา

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลขุนทะเล

ด้วย นางสาวนิตา แสงเดช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
มีความประสงค์จะ ขอข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว, ขอถ่ายภาพบริเวณบึงขุนทะเล  
หมู่บ้านในบึงขุนทะเล เพื่อประกอบการจัดเตรียมวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ  
บึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่าง  
ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ยิวสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา  
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๘๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๕-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๘๘๘-๐๒๘๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาคผนวก ข.

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ที่ ๒๓๑ / 2555  
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ  
เค้าโครงวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบสำรอง ของ นางสาวนิตา แสงเดช

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวนิตา แสงเดช รหัสประจำตัว 53630515  
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมี  
ประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรึกษาและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 

ผศ.ดร.พัทธราภรณ์	ทิพย์โสธร	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รศ.สมพล	ดำรงเสถียร	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
รศ.สุรศักดิ์	กังขาว	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
  
2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
 

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลั่นหอม	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.พัทธราภรณ์	ทิพย์โสธร	กรรมการ
รศ.สมพล	ดำรงเสถียร	กรรมการ
รศ.สุรศักดิ์	กังขาว	กรรมการ
รศ.ดร.ปริยาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	กรรมการ (กรรมการภายนอก)
  
3. คณะกรรมการสอบสำรอง
 

รศ.ดร.สุพิทย์	กาญจนพันธ์ุ์	กรรมการ	(อาจารย์บัณฑิตพิเศษ)
รศ.ดร.คัมพงค์	หนูบรรจง	กรรมการ	(อาจารย์บัณฑิตประจำ)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2555

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/0489



คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า  
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง  
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ด้วย นางสาวนิตา แสงเดช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะขอข้อมูลเกี่ยวกับบึงขุนทะเลและแผนที่บึงขุนทะเล ขอถ่ายภาพบริเวณบึงขุนทะเล  
เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว  
จังหวัดสุราษฎร์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่ง  
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา  
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๘๘๘-๐๒๘๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ประกาศคณะกรรมการคุรุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการคุรุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรคุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2556 ให้ดำเนินการดังนี้

นางสาววนิดา แสงเดช รหัสประจำตัว 53630515 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดการสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Physical Environment Management Khuntalae Swamp for Tourism Suratthani Province)” โดยมี ผศ.ดร.พัศตราภรณ์ ทิพย์โสธร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.สมพล ดำรงเสถียร และ รศ.สุรศักดิ์ กังขาว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2556

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)  
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา  
รักษาการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



## บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๔๒  
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/1049 วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามและแบบสำรวจเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี / ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ / รศ.ว่าที่ร้อยโทพิชัย สดภิบาล /  
รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร

ด้วย นางสาวนิตา แสงเดช นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลัง  
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว  
จังหวัดสุราษฎร์ธานี” โดยมี ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์  
และ รศ.สมพล ดำรงเสถียร และ รศ.สุรศักดิ์ กังขาว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุ  
ศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็น  
อย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามและแบบสำรวจนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและ  
เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจแบบสอบถามและแบบสำรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย  
ของ นางสาวนิตา แสงเดช มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นพร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถามและแบบสำรวจมา  
ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ  
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา  
ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



### แบบสอบถามความคิดเห็นประกอบการวิจัยสำหรับนักท่องเที่ยว

เรื่อง การจัด สภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี  
 THE PHYSICAL ENVIRONMENT KHUNTHALE SWAMP FOR TOURISM  
 SURATTHANI PROVINCE

**คำชี้แจง** แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเล ความต้องการด้านกายภาพของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมชม เพื่อเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบ่งแบบสอบถามประกอบการวิจัยชุดนี้ ออกเป็น 4 ตอนดังต่อไปนี้

#### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

**คำชี้แจง** 1. กรุณาใส่เครื่องหมาย  ลงในช่อง  และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

ชาย  หญิง

2. อายุ

ระหว่าง 18-35  ระหว่าง 36-60  ระหว่าง 60 ปีขึ้นไป

3. ปัจจุบันท่านอยู่ที่ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา  มัธยมศึกษา  
 อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า  ปริญญาตรี  
 ปริญญาตรีขึ้นไป  อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. การประกอบอาชีพ

ข้าราชการ  รัฐวิสาหกิจ  
 นักเรียน / นักศึกษา  ทำสวน / ทำนา  
 ประกอบธุรกิจส่วนตัว  ค้าขาย  
 รับจ้าง  อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. ท่านเคยมาในพื้นที่บึงขุนทะเลจำนวน.....ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

พักผ่อนหย่อนใจ  เส้นทางผ่าน  
 เยี่ยมญาติ/เพื่อน  ติดต่อธุระ  
 การมาท่องเที่ยวในช่วงงานประเพณี  อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ท่านรู้จักบึงขุนทะเลได้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |  |  |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> เพื่อน/ญาติแนะนำ          | <input type="checkbox"/> วารสาร/เอกสารเผยแพร่/คู่มือท่องเที่ยว |
| <input type="checkbox"/> รายการสารคดีการท่องเที่ยว | <input type="checkbox"/> อินเทอร์เน็ต                          |
| <input type="checkbox"/> หนังสือพิมพ์              | <input type="checkbox"/> อื่นๆ โปรดระบุ.....                   |

8. ผู้ร่วมทางเดินทางมาเที่ยวในครั้งนี้

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> คนเดียว               | <input type="checkbox"/> ครอบครัว จำนวน.....คน    |
| <input type="checkbox"/> ที่ทำงาน จำนวน.....คน | <input type="checkbox"/> กลุ่มเพื่อน จำนวน.....คน |
| <input type="checkbox"/> อื่นๆ โปรดระบุ.....   |   |

9. ท่านใช้พาหนะใดในการมาเที่ยวครั้งนี้

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> รถโดยสารประจำทาง     | <input type="checkbox"/> รถยนต์ส่วนตัว       |
| <input type="checkbox"/> รถจักรยานยนต์ส่วนตัว | <input type="checkbox"/> จักรยาน             |
| <input type="checkbox"/> เรือ                 | <input type="checkbox"/> อื่นๆ โปรดระบุ..... |

10. ท่านเดินทางมาเที่ยวบึงขุนทะเลแบบใด

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> ไปเข้าเย็นกลับ | <input type="checkbox"/> พักค้างคืน (ถ้าค้างคืนตอบข้อที่ 11) |
|---|--|

11. ท่านใช้สถานที่ใดในการพักค้างคืน

- |  |  |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> โรงแรม          | <input type="checkbox"/> บ้านญาติ/เพื่อน     |
| <input type="checkbox"/> กางเต็นท์พักแรม | <input type="checkbox"/> อื่นๆ โปรดระบุ..... |

12. เหตุผลสำคัญที่ท่านเลือกมาเที่ยวบึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> ความคุ้มค่าของราคาในการท่องเที่ยวโดยรวม                  | <input type="checkbox"/> การเดินทางสะดวก |
| <input type="checkbox"/> ความปลอดภัยสูง   | <input type="checkbox"/> ที่พักสะดวกสบาย |
| <input type="checkbox"/> เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงาม                     |  |
| <input type="checkbox"/> มีกิจกรรมอุปโภคหลากหลาย เช่น ร้านอาหาร และขายของที่ระลึก |  |

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง  และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

1. สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นให้ท่านมาเที่ยวบึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |   |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> บริเวณบึงขุนทะเล | <input type="checkbox"/> ศาลพ่อขุนทะเล  |
| <input type="checkbox"/> คลองท่าอู่       | <input type="checkbox"/> วัดสมหวังวาราม |

2. ท่านคิดว่าในพื้นที่บึงขุนทะเลเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นทางด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> การพักผ่อนหย่อนใจ        | <input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล |
| <input type="checkbox"/> การศึกษาธรรมชาติ         | <input type="checkbox"/> ประวัติศาสตร์ขนบธรรมเนียม |
| <input type="checkbox"/> พื้นที่ทำกิจกรรมของชุมชน |  |

3. ท่านประกอบกิจกรรมใดบ้างในบึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> ส่องกล้องดูนก       | <input type="checkbox"/> ตกปลา                      |
| <input type="checkbox"/> นั่งเรือเล่น        | <input type="checkbox"/> ถ่ายภาพ                    |
| <input type="checkbox"/> เดินเล่นพักผ่อน     | <input type="checkbox"/> กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก |
| <input type="checkbox"/> อื่นๆ โปรดระบุ..... |   |

4. ท่านพบเห็นปัญหาเรื่องใดบ้างของพื้นที่ท่องเที่ยวบึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติได้แก่ | <input type="checkbox"/> ขาดการจัดภูมิทัศน์               |
|  | <input type="checkbox"/> ไม่สะอาด รกร้าง เสื่อมโทรม       |
|  | <input type="checkbox"/> การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่   |
| <input type="checkbox"/> สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่    | <input type="checkbox"/> ห้องน้ำสาธารณะไม่เพียงพอ         |
|  | <input type="checkbox"/> การจัดที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอ   |
|  | <input type="checkbox"/> ร้านค้าไม่เป็นระเบียบ            |
|  | <input type="checkbox"/> มีสถานที่ทำกิจกรรมของชาวบ้านน้อย |

5. ปัญหาที่ท่านพบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรในพื้นที่บึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> ถนนค่อนข้างคับแคบ          | <input type="checkbox"/> การจราจรติดขัด              |
| <input type="checkbox"/> ที่จอดรถไม่เพียงพอ         | <input type="checkbox"/> ขาดทางเท้าและเส้นทางจักรยาน |
| <input type="checkbox"/> แสงสว่างจากไฟฟ้าตามท้องถนน | <input type="checkbox"/> ถนนชำรุด                    |

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

### ตอนที่ 3 ความต้องการด้านกายภาพ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง  และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

1. ท่านคิดว่าระบบสาธารณูปโภคใดบ้างที่มีให้บริการไม่เพียงพอ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |                                      |                                       |
|--------------------------------------|---------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> ไฟฟ้า       | <input type="checkbox"/> โทรศัพท์     |
| <input type="checkbox"/> ประปา       | <input type="checkbox"/> อินเทอร์เน็ต |
| <input type="checkbox"/> ระบบขนส่ง   | <input type="checkbox"/> ถนน          |
| <input type="checkbox"/> การกำจัดขยะ | <input type="checkbox"/> การระบายน้ำ  |

2. ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว | <input type="checkbox"/> Home stay             |
| <input type="checkbox"/> พักแรมด้วยเต็นท์         | <input type="checkbox"/> ร้านอาหาร             |
| <input type="checkbox"/> ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก  | <input type="checkbox"/> ศูนย์รักษาความปลอดภัย |

3. ท่านคิดว่าในพื้นที่บึงขุนทะเลควรมีสิ่งประกอบอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> ป้ายบอกข้อมูล   | <input type="checkbox"/> ถังขยะ           |
| <input type="checkbox"/> ศาลาที่พัก      | <input type="checkbox"/> ไฟฟ้าและแสงสว่าง |
| <input type="checkbox"/> โทรศัพท์สาธารณะ | <input type="checkbox"/> ห้องน้ำสาธารณะ   |
| <input type="checkbox"/> ม้านั่งพักผ่อน  | <input type="checkbox"/> ป้ายบอกทาง       |
| <input type="checkbox"/> ชุมโฆษณา        | <input type="checkbox"/> ที่เติมน้ำบริการ |

4. ท่านคิดว่าควรจะมีกิจกรรมส่งเสริมกิจกรรม เช่น จัดงานเทศกาล จัดมหรสพ หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> ควร เพราะเหตุใด    | <input type="checkbox"/> เผยแพร่ให้คนทั่วไปรู้จัก      |
|   | <input type="checkbox"/> เกิดการพัฒนาทางสัญจร          |
|   | <input type="checkbox"/> ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน       |
|   | <input type="checkbox"/> ส่งเสริมการรักษาท้องถิ่น      |
| <input type="checkbox"/> ไม่ควร เพราะเหตุใด | <input type="checkbox"/> ระบายระบบนิเวศน์              |
|   | <input type="checkbox"/> เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม     |
|   | <input type="checkbox"/> กระทบต่อสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น |

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวรอบบึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> เห็นด้วย เนื่องจาก | <input type="checkbox"/> ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น                          |
|   | <input type="checkbox"/> เกิดความสามัคคี ร่วมมือกันในชุมชนมากขึ้น        |
|   | <input type="checkbox"/> มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมของชุมชน               |
|   | <input type="checkbox"/> ลดพื้นที่แหล่งเสื่อมโทรม                        |
| <input type="checkbox"/> ไม่เห็นด้วยเพราะ   | <input type="checkbox"/> มีขยะในชุมชนเพิ่มขึ้น                           |
|   | <input type="checkbox"/> สร้างความไม่สะดวกให้กับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง |
|   | <input type="checkbox"/> อื่นๆ(โปรดระบุ).....                            |

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ท่านมีแนวโน้มที่แนะนำผู้อื่นมาท่องเที่ยวบึงขุนทะเลหรือไม่ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> แนะนำ เพราะ    | <input type="checkbox"/> เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงาม    |
|   | <input type="checkbox"/> การเดินทางสะดวก                         |
|   | <input type="checkbox"/> ต้องการให้บึงขุนทะเลเป็นที่รู้จัก       |
|   | <input type="checkbox"/> ความคุ้มค่าของราคาในการท่องเที่ยวโดยรวม |
| <input type="checkbox"/> ไม่แนะนำ เพราะ | <input type="checkbox"/> ไม่มีเวลา                               |
|   | <input type="checkbox"/> ไม่มีความรู้                            |
|   | <input type="checkbox"/> ไม่เห็นความสำคัญ                        |

#### ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ

**คำชี้แจง** กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง  และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

- ท่านคิดว่าแนวทางการอนุรักษ์พื้นที่บึงขุนทะเลควรเป็นไปในทิศทางใด
 

<input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	<input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
<input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	<input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้
<input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	
- ท่านอยากให้ชุมชนรอบบึงขุนทะเลมีภาพลักษณ์อย่างไร
 

<input type="checkbox"/> โดดเด่นในเรื่องการอยู่อาศัยแบบชุมชนดั้งเดิม	<input type="checkbox"/> โดดเด่นในเรื่องเศรษฐกิจการค้า
<input type="checkbox"/> โดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	<input type="checkbox"/> โดดเด่นในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
- ท่านต้องการพัฒนาทางสัญจรใดเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 

<input type="checkbox"/> ทางบก	<input type="checkbox"/> การมีขนาดของถนนเหมาะสมกับปริมาณการสัญจร
	<input type="checkbox"/> การคำนึงถึงความสะดวกและความปลอดภัย
	<input type="checkbox"/> ความสวยงามในแนวถนน
<input type="checkbox"/> ทางน้ำ	<input type="checkbox"/> ใช้ในการทัศนอาร การชมวิถีชีวิตชาวบ้าน
	<input type="checkbox"/> จัดให้มีเรือโดยสาร
	<input type="checkbox"/> การเสริมทัศนียภาพริมน้ำ
<input type="checkbox"/> ผสมทั้งทางบกทางน้ำ	<input type="checkbox"/> ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับการสัญจรทางเท้าและถนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## 4. ท่านต้องการให้ส่งเสริมกิจกรรมใดบ้างในบึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ
- กิจกรรมส่องสัตว์/ดูนก
- กิจกรรมศึกษา ท้องฟ้าและดาราศาสตร์
- กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ
- กิจกรรมพายเรือแคนู
- กิจกรรมปลูกต้นไม้/บัวแดง
- กิจกรรมท่องเที่ยวที่เน้นการผจญภัยตื่นเต้นท้าทายกับธรรมชาติ
- กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ
- กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์
- กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก
- กิจกรรม ล่องแพยาง/ไม้ไผ่

## 5. ท่านต้องการให้พัฒนาภูมิทัศน์บึงขุนทะเลไปสู่รูปแบบใด

- พัฒนาไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติ
- พัฒนาไปสู่ภูมิทัศน์แบบย่านเศรษฐกิจการค้า
- พัฒนาให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม
- พัฒนาไปสู่ศูนย์กลางส่วนราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



## แบบสอบถามความคิดเห็นประกอบการวิจัยสำหรับประชาชนในพื้นที่

เรื่อง การจัด สภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี  
 THE PHYSICAL ENVIRONMENT KHUNTHALE SWAMP FOR TOURISM  
 SURATTHANI PROVINCE

สภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบ่งแบบสอบถาม  
 ประกอบการวิจัยชุดนี้ ออกเป็น 4 ตอนดังต่อไปนี้

### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย  ลงในช่อง  และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ระหว่าง 18-35

ระหว่าง 36-60

ระหว่าง 60 ปีขึ้นไป

3. พื้นที่ที่ท่านอาศัยอยู่บริเวณ หมู่บ้าน.....ตำบล.....

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา

อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

ปริญญาตรีขึ้นไป

อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. ท่านอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่บึงขุนทะเลมาเป็นเวลานานเท่าไร

ต่ำกว่า 1 ปี

1 - 5 ปี

6 - 10 ปี

11 - 15 ปี

16 - 20 ปี

ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

6. การประกอบอาชีพ

ข้าราชการ

รัฐวิสาหกิจ

นักเรียน / นักศึกษา

ทำสวน / ทำนา

ประกอบธุรกิจส่วนตัว

ค้าขาย

รับจ้าง

อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง  และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

1. สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นให้เกิดการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่บึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |   |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> จุดชมวิวบึงขุนทะเล | <input type="checkbox"/> ศาลพ่อขุนทะเล  |
| <input type="checkbox"/> คลองท่าอู่         | <input type="checkbox"/> วัดสมหวังนาราม |

2. ท่านคิดว่าในพื้นที่บึงขุนทะเลเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นทางด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |   |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> การพักผ่อนหย่อนใจ        | <input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล        |
| <input type="checkbox"/> การศึกษาธรรมชาติ         | <input type="checkbox"/> ประวัติศาสตร์ขนบธรรมเนียมประเพณี |
| <input type="checkbox"/> พื้นที่ทำกิจกรรมของชุมชน |   |

3. ท่านประกอบกิจกรรมใดบ้างในบึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |                                    |   |
|------------------------------------|---|
| <input type="checkbox"/> อาชีพ     | <input type="checkbox"/> ประมง                |
| <input type="checkbox"/> อยู่อาศัย | <input type="checkbox"/> ทำเกษตรกรรม          |
| <input type="checkbox"/> นันทนาการ | <input type="checkbox"/> ค้าขาย               |
|                                    | <input type="checkbox"/> อื่นๆ(โปรดระบุ)..... |
|                                    | <input type="checkbox"/> อยู่ประจำ            |
|                                    | <input type="checkbox"/> อยู่ชั่วคราว         |
|                                    | <input type="checkbox"/> ท่องเที่ยว           |
|                                    | <input type="checkbox"/> พักผ่อน              |
|                                    | <input type="checkbox"/> ทำกิจกรรมของชุมชน    |
|                                    | <input type="checkbox"/> อื่นๆ(โปรดระบุ)..... |

4. สถานที่ใดนิยมทำกิจกรรมกลุ่ม (เช่น จัดงานเลี้ยง, จัดมหรสพ) ในชุมชนของท่านมากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |  |  |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> บริเวณรอบบึงขุนทะเล | <input type="checkbox"/> สถานที่ราชการ |
| <input type="checkbox"/> วัด                 | <input type="checkbox"/> โรงเรียน      |

5. ท่านพบเห็นปัญหาเรื่องใดบ้างของพื้นที่ท่องเที่ยวบึงขุนทะเล(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติได้แก่ | <input type="checkbox"/> ขาดการจัดภูมิทัศน์             |
| <input type="checkbox"/> สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่    | <input type="checkbox"/> ไม่สะอาด รกร้าง เสื่อมโทรม     |
|  | <input type="checkbox"/> การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่ |
|  | <input type="checkbox"/> ห้องน้ำสาธารณะไม่เพียงพอ       |
|  | <input type="checkbox"/> การจัดที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอ |
|  | <input type="checkbox"/> ร้านค้าไม่เป็นระเบียบ          |
|  | <input type="checkbox"/> มีสถานที่ทำกิจกรรมของชาวบ้าน   |

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น น้อย กรุณาอย่าให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ปัญหาที่ท่านพบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรในพื้นที่บึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> ถนนค่อนข้างคับแคบ          | <input type="checkbox"/> การจราจรติดขัด              |
| <input type="checkbox"/> ที่จอดรถไม่เพียงพอ         | <input type="checkbox"/> ขาดทางเท้าและเส้นทางจักรยาน |
| <input type="checkbox"/> แสงสว่างจากไฟฟ้าตามท้องถนน | <input type="checkbox"/> ถนนชำรุด                    |

### ตอนที่ 3 ความต้องการด้านกายภาพ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง  และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

1. ท่านคิดว่าระบบสาธารณูปโภคใดบ้างที่มีให้บริการไม่เพียงพอ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |                                      |                                       |
|--------------------------------------|---------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> ไฟฟ้า       | <input type="checkbox"/> โทรศัพท์     |
| <input type="checkbox"/> ประปา       | <input type="checkbox"/> อินเทอร์เน็ต |
| <input type="checkbox"/> ระบบขนส่ง   | <input type="checkbox"/> ถนน          |
| <input type="checkbox"/> การกำจัดขยะ | <input type="checkbox"/> การระบายน้ำ  |

2. ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว | <input type="checkbox"/> Home stay             |
| <input type="checkbox"/> พักแรมด้วยเต็นท์         | <input type="checkbox"/> ร้านอาหาร             |
| <input type="checkbox"/> ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก  | <input type="checkbox"/> ศูนย์รักษาความปลอดภัย |

3. หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบึงขุนทะเลแล้ว ท่านคิดว่าท่านต้องการจะประกอบกิจกรรมใดเพิ่มเติม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |   |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> อาชีพ                        | <input type="checkbox"/> บริการร้านอาหาร                              |
|   | <input type="checkbox"/> บริการเกี่ยวกับยานพาหนะ                      |
|   | <input type="checkbox"/> บริการนำเที่ยว                               |
|   | <input type="checkbox"/> สปา  |
|   | <input type="checkbox"/> จำหน่ายสินค้าประมง                           |
|   | <input type="checkbox"/> จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร                     |
| <input type="checkbox"/> ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก | <input type="checkbox"/> จำหน่าย/ให้เช่าอุปกรณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว |
| <input type="checkbox"/> อยู่อาศัย                    | <input type="checkbox"/> บริการที่พักแบบรีสอร์ท                       |
|   | <input type="checkbox"/> บริการที่พักแบบ Home stay                    |
| <input type="checkbox"/> นันทนาการ                    | <input type="checkbox"/> ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ                        |
|   | <input type="checkbox"/> ปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ                     |
|   | <input type="checkbox"/> กางเต็นท์พักแรม                              |

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ท่านคิดว่าในพื้นที่บึงขุนทะเลควรมีสิ่งประกอบอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> ป้ายบอกข้อมูล   | <input type="checkbox"/> ถึงขยะ           |
| <input type="checkbox"/> ศาลาที่พัก      | <input type="checkbox"/> ไฟฟ้าและแสงสว่าง |
| <input type="checkbox"/> โทรศัพท์สาธารณะ | <input type="checkbox"/> ห้องน้ำสาธารณะ   |
| <input type="checkbox"/> ม้านั่งพักผ่อน  | <input type="checkbox"/> ป้ายบอกทาง       |
| <input type="checkbox"/> ชุมโฆษณา        | <input type="checkbox"/> ที่ดื่มน้ำบริการ |

5. หากมีโอกาสแนะนำการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบบึงขุนทะเลแก่นักท่องเที่ยวท่านจะแนะนำหรือไม่ เพราะเหตุใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> แนะนำ เพราะ    | <input type="checkbox"/> ต้องการส่งเสริมรายได้ในชุมชน        |
|   | <input type="checkbox"/> ต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน |
|   | <input type="checkbox"/> ต้องการให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก        |
| <input type="checkbox"/> ไม่แนะนำ เพราะ | <input type="checkbox"/> ไม่มีเวลา                           |
|   | <input type="checkbox"/> ไม่มีความรู้                        |

6. ท่านคิดว่าควรจะมีกิจกรรมส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวรอบบึงขุนทะเล เช่น จัดงานเทศกาล งานมหรสพ หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |   |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> ควร เพราะเหตุใด    | <input type="checkbox"/> เพิ่มอาชีพให้คนในชุมชน               |
|   | <input type="checkbox"/> เกิดการพัฒนาทางสัญจร                 |
|   | <input type="checkbox"/> ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน              |
|   | <input type="checkbox"/> ชุมชนเป็นที่รู้จักดีขึ้น             |
| <input type="checkbox"/> ไม่ควร เพราะเหตุใด | <input type="checkbox"/> เกิดการรบกวนต่อสัตว์ที่อยู่ในพื้นที่ |
|   | <input type="checkbox"/> เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม            |

7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวรอบบึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> เห็นด้วย เนื่องจาก | <input type="checkbox"/> ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น                          |
|   | <input type="checkbox"/> เกิดความสามัคคี ร่วมมือกันในชุมชนมากขึ้น        |
|   | <input type="checkbox"/> มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมของชุมชน               |
|   | <input type="checkbox"/> ลดพื้นที่แหล่งเสื่อมโทรม                        |
| <input type="checkbox"/> ไม่เห็นด้วย เพราะ  | <input type="checkbox"/> มีขยะในชุมชนเพิ่มขึ้น                           |
|   | <input type="checkbox"/> สร้างความไม่สะดวกให้กับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง |
|   | <input type="checkbox"/> อื่นๆ(โปรดระบุ).....                            |

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

#### ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง  และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

1. ท่านคิดว่าแนวทางการอนุรักษ์พื้นที่บึงขุนทะเลควรเป็นไปในทิศทางใด

- |  |  |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ | <input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์      |
| <input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม | <input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ |
| <input type="checkbox"/> การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ   |  |

2. ท่านอยากให้ชุมชนรอบบึงขุนทะเลมีภาพลักษณ์อย่างไร

- |  |   |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> โดดเด่นในเรื่องการอยู่อาศัยแบบชุมชนดั้งเดิม | <input type="checkbox"/> โดดเด่นในเรื่องเศรษฐกิจการค้า          |
| <input type="checkbox"/> โดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ  | <input type="checkbox"/> โดดเด่นในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น |

3. ท่านต้องการพัฒนาทางสัญจรใดเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> ทางบก              | <input type="checkbox"/> การมีขนาดของถนนเหมาะสมกับปริมาณการสัญจร                 |
|   | <input type="checkbox"/> การคำนึงถึงความสะอาดและความปลอดภัย                      |
|   | <input type="checkbox"/> ความสวยงามในแนวถนน                                      |
| <input type="checkbox"/> ทางน้ำ             | <input type="checkbox"/> ใช้ในการทัศนอาจร การชมวิถีชีวิตชาวบ้าน                  |
|   | <input type="checkbox"/> จัดให้มีเรือโดยสาร                                      |
|   | <input type="checkbox"/> การเสริมทัศนียภาพริมน้ำ                                 |
| <input type="checkbox"/> ผสมทั้งทางบกทางน้ำ | <input type="checkbox"/> ความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับการสัญจรทางเท้าและถนน |

4. ท่านต้องการให้ส่งเสริมกิจกรรมใดบ้างในบึงขุนทะเล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- |   |  |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์                           | <input type="checkbox"/> กิจกรรมถ้ำยรูปธรรมชาติ              |
|   | <input type="checkbox"/> กิจกรรมส่องสัตว์/ดูนก               |
|   | <input type="checkbox"/> กิจกรรมศึกษา ท้องฟ้าและดาราศาสตร์   |
|   | <input type="checkbox"/> กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ        |
|   | <input type="checkbox"/> กิจกรรมพายเรือแคนู                  |
|   | <input type="checkbox"/> กิจกรรมปลูกต้นไม้/บัวแดง            |
| <input type="checkbox"/> กิจกรรมท่องเที่ยวที่เน้นการผจญภัยตื่นเต้นท้าทายกับธรรมชาติ | <input type="checkbox"/> กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ |
|   | <input type="checkbox"/> กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์            |
|   | <input type="checkbox"/> กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก          |
|   | <input type="checkbox"/> กิจกรรม ล่องแพยาง/ไม้ไผ่            |

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ท่านต้องการให้พัฒนาภูมิทัศน์บึงขุนทะเลไปสู่รูปแบบใด

- พัฒนาไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติ
- พัฒนาไปสู่ภูมิทัศน์แบบย่านเศรษฐกิจการค้า
- พัฒนาให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม
- พัฒนาไปสู่ศูนย์กลางส่วนราชการ



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

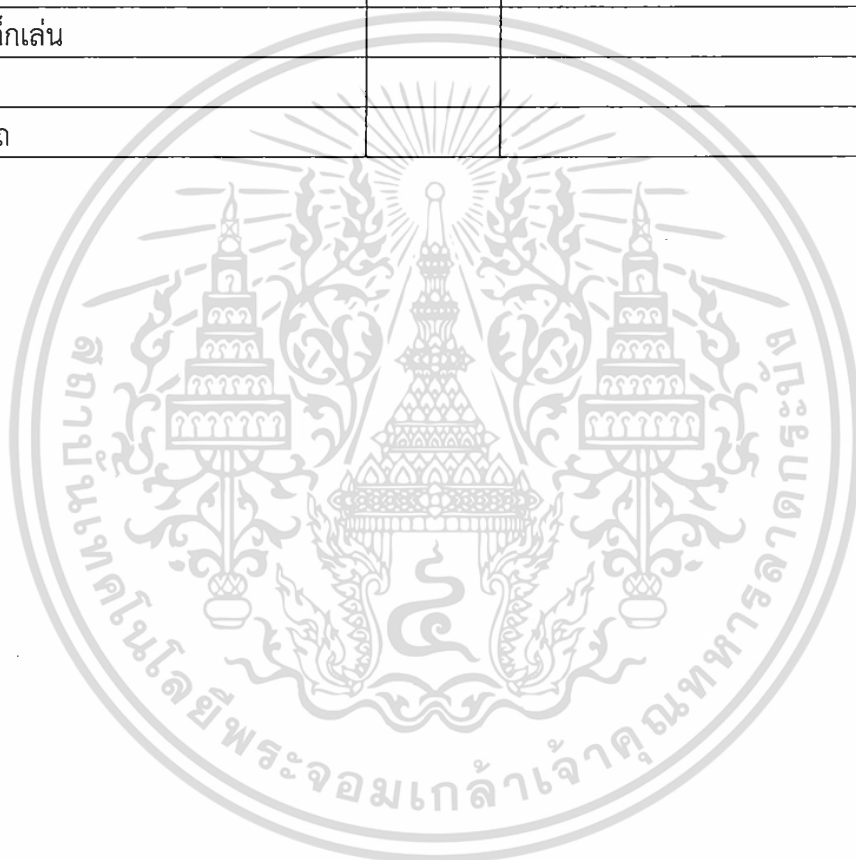
### แบบสำรวจและสังเกต

การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดสุราษฎร์ธานี  
THE PHYSICAL ENVIRONMENT KHUN THALE SWAMP FOR TOURISM SURATTHANI PROVINCE

ข้อพิจารณา	ภาพ าย	บันทึกความคิดเห็น
<b>ลักษณะของพื้นที่</b>		
1. ทัศนียภาพมีความเหมาะสมกับการท่องเที่ยว		
2. รูปแบบการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น - ทางเรือ - ทางรถ		
3. ลักษณะประเพณีและวัฒนธรรม		
4. รูปแบบเอกลักษณ์วิถีชีวิตชุมชน		
5. รูปแบบสถาปัตยกรรม		
<b>สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภค</b>		
7. ร้านอาหาร		
8. ร้านค้า		
9. โทรศัพท์สาธารณะ		
10. ไฟฟ้าแสงสว่าง		
11. ห้องน้ำสาธารณะ		
<b>สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปการ</b>		
12. พื้นที่กางเต็นท์		
13. ท่าเทียบเรือ		
14. ศาลาพักผ่อน		
15. สถานกิจกรรมกลางแจ้ง		
<b>รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว</b>		
16. ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ		
17. ปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ		
18. การส่องสัตว์/ดูนก ดูลิง		
19. กิจกรรมพายเรือคายัก		
20. การกางเต็นท์นอนพักแรม		
21. นอนพักแบบ Home stay		
22. กิจกรรมปลูกต้นไม้/ปลูกบัวแดง		
23. ป้ายอธิบายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ภาพถ่าย	บันทึกความคิดเห็น
สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน		
24. หน่วยบริการรักษาความปลอดภัย		
25. เส้นทางจักรยาน		
26. ทางเดินเท้า		
27. ป้ายจราจร ป้ายเตือนต่างๆ		
28. ที่นั่งพักผ่อน		
29. สนามกีฬา		
30. สนามเด็กเล่น		
31. ถังขยะ		
32. ที่จอดรถ		



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นางสาวนิตา แสงเดช  
 วัน เดือน ปีเกิด 15 สิงหาคม 2528  
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 29 หมู่ 2 ต.บางบอน อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี 84130  
 ประวัติการศึกษา ปริญญาตรี สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ  
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม  
 เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง  
 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาวิชาสถาปัตยกรรม  
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ  
 วิทยาเขตนนทบุรี  
 ประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิชาสถาปัตยกรรม  
 วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้